

Biblioteka Jagiellońska.

X. b. 42.

4135
CIMELIA

~~Gram 838~~

~~XX 2 21~~ X.X.71a

γ 1517

x. 6. 42.

*Lauda Tibi domine rex
eterna gloria*
Etimologia dicitur Veritas Simonis

Sintaxis commendatio.

Alexandri gallici quē plurimi ordinis
minorū sacre pagine p̄fessorē excellentissimū. cathalogog; sanctorū in
scriptū affirmant. Sc̄da pars doctrinalis sui de artificiosa dictionum
p̄structione ordine z regimine. cū compendiosa elucidatiōe p̄ iuniorū
institutiōe per magistrū Joannē Blogouienſez in vniuersitate flozige
a Lracouienſi breuiter in vnū recollecta.

Artis grammaticę precepta

Alexander ille gallicus quē plurimi z despectum
z abiciendū somniant in sc̄da pte doctrinalis sui.
Artē deniq; regendi cōstruendi z ordinādi dictio
nū elegantissime edocuit. ex p̄prietatibus rerū
z modis effendit ex radice precepta z regulas in
dysanthetica obseruandas p̄scripsit. vt id qd artis
esset ex natura pbaret. Ille em̄ nature p̄cessus a sumo deo institutus
nosci. vt interrenis z celestibus regimen z ordo optimaq; rerū vni
inueniret. In numero em̄. pondere. mensura et ordine om̄ia cōstituta
diuine tradit littere. z vbi ordo nō est om̄e bonū abest: sic et in arte q
naturā imitat. vt ille Aristot. oīm p̄bōz p̄nceps. ij. phisicorū edocuit sic
ri optet. vt itaq; incipientiū z iuniorū animi in dysanthetice p̄ceptis z
regulis z exercitari edoceriq; possent. Ego magister Joannes Blog
uensis alme flozētissimeq; vniuersitatis studiū Lracouienſi. maioris col
legij artistarū collegiatus. p̄ laude dei. gloria. fama; vniuersitatis no
rationibus in sc̄daz pte Alexandri gallici breuiter recolligere institui
Impressum est aut̄ hoc opus ad impensas optimi humanissimiq; viri
dñi Joannis Haller ciuis Lracouienſi. viroz doctorū fautoris excellen
tissimi. Anno xpi Jesu saluatoris currente. 1516. Vñc vero p̄positum
In noie eiusdē saluatoris: eiusq; genitricis Marie virginis dignissime
Feliciter incipio.

Probemū.

Arca iniciū sc̄de ptis Alexan
dri. Querit p̄mo. Utrū sc̄de ptis Alexandri sciētia
cuius subiectū est parlorōis ad alia relata ad dysan
theticam habeat reduci.

Pro intellectuē questionis

more. Notandū p̄mo q̄ questio ista tria querit. Pri
mo querit. Utrū noticia sc̄de ptis Alexandri debeat dici sciētia. Sc̄do
querit. Utrū parlorōis ad alia relata sit subiectū in sciētia sc̄de ptis
Alexandri. Tercio querit. Utrū sciētia sc̄de ptis Alexandri p̄tinet z
reduci habeat ad dysantheticā. ¶ Pro p̄ma pte questiois intelligenda.
Sciendū postq; Alexander in prima pte doctrinalis sui determinauit
de his que ad ethymologiā p̄tinet. iā hic recto ordine determinat de
his que p̄tinent ad dysantheticā. In prima em̄ pte determinauit de de
clinatiōe noīm z verborū piugatiōe. Iā in sc̄da pte determinat de regie
z p̄structione quē ordinē seruandū in p̄hemio p̄misit cū dixit. Hinc p̄
posse meo vocū regimē referabo. zc. Ethic in p̄ncipio ptis sc̄de dr̄. Hic
subet ordo libri vocū regimen referari. ¶ Diuidit itaq; hec ps sc̄da do
ctrinalis in duo capitula. Primū est de regimine. Sc̄dū de p̄structione.
Primū incipit ibi. Vult intransitio. Sc̄dū ibi. Est post predicta p̄struc
tio iure locanda. Rō aut̄ ordinis quare prius determinat de regimie
q̄ de p̄structione est ista. Juxta em̄ Aristot. p̄mo metha. simplicia sunt p̄
ora cōpositis. cōstat aut̄ q̄ regimē est p̄peras dictionū simpliciū. Lōs
structionis aut̄ est p̄peras dictionū adinuicē vnitarū z iunctarū. recto er
go ordine prius determinat de regimine z postea de cōstructione
¶ Sequit̄ corollarie q̄ regimen ad cōstructionē habet se vt inferius
ad suū superius. vt sc̄z regimen sit inferius z cōstructio sit supius. Rō
ga vbiq; est regimen ibi est cōstructio. sed nō ecōuerso. Inter adiecti
uū em̄ z substantiuū est cōstructio vt postea dicef. sed inter adiecti
uū z substantiuū nō est regimen. vt postea probabitur.

Notandū sc̄do Quia dr̄ in titulo questiois sc̄de ptis Alex
andri sciētia. Sciētia capif duplicif. vno
modo p̄prie p̄ habitu speculatiuo qui est de rebus a natura cōstantis
bus quartū natura est p̄ncipiū z causa. z sic nō capif hic. sed p̄bia natu
ralis sic est scia: que est de his rebus: que p̄ducte z causate sunt ab ope
nature. vt scia libri de celo est z de motu celli. Scia libri methauroz est
de pluuia grandine z terremotu. Rō aut̄ huius quare noticia sc̄de ptis
Alexandri nō est scia p̄prie. ga scia p̄prie capta est habitus speculatiuus.
vt dicef sexto Ethicorū. sed noticia sc̄de ptis Alexandri est habitus p̄a
cticus. patet ga noticia sc̄de ptis Alexandri est de his rebus quefiūt
z cōplēt p̄liberā nostrā voluntatē z dependent ab ope nostri intelle
ctus. vt de regimine dictionū z cōstructionū. Lōponere aut̄ dictioēs

Prohemium:

ad regimen et constructionem est opus intellectus. Dicitur enim tertio de anima componere et diuidere est secunda operatio intellectus. Habitus autem practicus est qui est de his rebus que sunt per intellectum et libera nostra voluntate. Alio modo capis scientia cōiter per habitum speculatiuum vel practicum non curando an sit de his rebus que constant ab opere nature, vel ab opere intellectus nostri, et sic omnis noticia vera dicitur scientia, et isto modo capis hic.

¶ Sequitur corollarie quod originaliter regimen et constructio eare et modis essendi, licet compleretur sit ab intellectu. Patet prima pars, quia regimen et constructio oritur ex proportionem modorum sciendi, ut postea dices. Modi autem sciendi causantur ex modis intelligendi, sed modi intelligendi a modis essendi, ergo a primo ad ultimum regimen et constructio mediate et remote causantur a modis essendi. Secunda pars patet, quia intellectus est causa efficiens et extrinseca regiminis et constructionis vniuersi vni constructibile cum altero.

Notandum tertio Pro secunda pre questionis intelligenda quod propter considerationem dupliciter. Primo absolute quo ad eius modum sciendi essentialiter et accidentaliter, non in habitudine et in respectu ad alteram dictionem cum qua constituit regimen vel constructionem, et isto modo propter considerationem pertinet ad etymologiam. In scientia enim donati que est etymologie considerationis subiectum est propter considerationem ad eius modum sciendi absolute. Alio modo propter considerationem in respectu et habitudine ad aliam dictionem cum qua constituit regimen et constructionem et isto modo considerat hic et in dyasynthetica, et sic hic assignat per subiecto.

¶ Sequitur corollarie quod diuersae scientie possunt considerare idem subiectum materiam: sed non formale. Ratio, quia scientie non distinguuntur penes subiecta materiam aliam, sed formalia, modo ratio materie est conuenire, ratio autem forme est separare et distinguere. ¶ Sequitur corollarie secundo quod aliter determinat de parte orationis in scientia donati, et aliter hic in scientia secunde partis Alexandri, patet quia in scientia donati determinat de parte orationis absolute quo ad eius modum sciendi sed hic in scientia secunde partis determinat de parte orationis relata ad aliam

Notandum quarto et ultimo. Pro tertia parte questionis intelligenda queritur. Utrum scientia secunde partis Alexandri habeat reduci ad dyasyntheticam. Notandum quod dyasynthetica est etiam pars grammatice et describitur sic. Dyasynthetica est pars grammatice artificialis et congrua compositione dictionum ostendens, ut ex eis fiat oratio congrua et perfecta secundum regulas depuratas. Hanc autem partem grammatice originaliter ponit Philoianus primo et secundo minoris. Alexander autem obrogat quorundam quod Philoianus posuisset edidit ipse merite in vni collegit. Dicitur autem dyasynthetica a dia et greco, et quia dia in greco duo fecit, ergo etiam hoc vocabulum dyasynthetica dupliciter habet interpretationem. Dia enim cum scribitur per latinum tunc valet tam sicut dicitur ergo dyasynthetica tunc dicitur a dia quod est de, et sin quod est con, et thesis compositio, quasi scientia de compositione suppositi et apppositi, que est principalis constructio in grammatice. Scribitur autem secundo dia per grecum y, et sic dia valet

Prohemium:

tam sicut duo et sic dyasynthetica dicitur a dia quod est duo et synthesis constructio quasi scientia de constructione duorum scilicet suppositi cum appposito. ¶ Sequitur corollarie quod principalis constructio in grammatice est constructio suppositi cum appposito patet, quia sicut est in natura, sic est in arte, dicitur enim in philosophia, Ars imitatur naturam: sed in natura principalis appositio est ex materia et forma, dicitur enim in ix, merba, et in d, anima. Ex materia et forma fit vni per se, ergo etiam in arte principalis compositio, et constructio fit ex supposito: quod habet proportionem materie et ex appposito quod habet proportionem et rationem forme.

Istis notabilibus sic stantibus est conclusio responsalis ista. Scilicet partis Alexandri scientia cuius subiectum est per orationis ad aliam relata habet reduci ad dyasyntheticam. Veritas huius conclusionis per prima parte scilicet quod noticia secunde partis Alexandri sit scientia, et hoc capiendum sciatur cōiter, probatur sic. Omnis noticia vera certa et evidens eorum que in ipsa traduntur est scientia, sed noticia secunde partis Alexandri est noticia certa vera et evidens eorum que traduntur in scientia secunde partis alexandri, ergo noticia secunde partis alexandri est scientia. Maior patet ex secundo notabili. Minor patet ex processu autoris. Vnde dicitur primo posterior. Scientia est verorum eternorum et impossibilium aliter se habentium. Veritas autem conclusionis per secunda parte scilicet quod propter relationem ad aliam sit subiectum secunde partis alexandri, probatur. Illud est subiectum alicuius scientie quod est primum in illa scientia et sub cuius ratione formali omnia in scientia considerantur tali, et ad quod omnia habent attributionem, sed in noticia a secunde partis Alexandri, propter relationem ad aliam est primum, et sub cuius ratione formali omnia considerantur, et ad quod omnia reducuntur in ista scientia, considerata, ergo propter relationem ad aliam est subiectum secunde partis Alexandri. Maior patet ex contradictionibus subiecti, ut patet primo posterior. Minor patet, quia omnia reducuntur ad partem orationis que hic considerantur. ¶ Veritas tercię partis conclusionis scilicet quod noticia secunde partis Alexandri pertinet ad dyasyntheticam, probatur dyasynthetica determinat de compositione artificiali et congrua dictionum, sed in scientia secunde partis alexandri determinat de regimine et constructione que oriuntur ex congrua et artificiali compositione dictionum ad se invicem ut postea probabitur. Concluditur ergo quod scientia secunde partis Alexandri pertinet ad dyasyntheticam. Maior patet ex notabili quarto et ultimo. Minor probatur in questione sequenti, patet ergo veritas conclusionis.

Arguitur primo. Scilicet partis alexandri noticia non est scientia, ergo conclusio per prima parte falsa, probatur antecedens. Omnis scientia est eorum que constant a natura et opere nature, sed noticia secunde partis Alexandri est de his que fabricantur per intellectum nostrum, ergo noticia secunde partis alexandri non est scientia. Maior quia scientia est de rebus naturalibus quarum principium est natura, ut probatur sexto Ethicorum. Minor quia noticia secunde partis Alexandri est de regimine et constructione, modo regimen et constructio dependent ab intellectu nostro. Intellectus enim noster est

Probemiu.

causa extrinseca efficiens regiminis et structiōis. ut parebit inferius. Dico verū argumentū cōcludit q̄ scia pprie sumpta est de rebus a natura stantibus mō scia scōe pris Alexan. nō est scia pprie sumpta sed cōter. ut pbatum est superius.

Arguū scōo. Noticia scōe pris Alex. nō est scia. Probat sic. Omnis scia est necessarior. sed noticia scōe pris Alexan. est cōtingentiū. ergo noticia scōe pris Alexan. nō est scia. maior est Aristo. pmo poste. Minor patet qui noticia scōe pris Alex. est de regimine et structiōe. mō regimen et cōstructio sunt res cōtingentes. quia pnt esse et nō esse. Dico verū argumentū cōcludit q̄ regimen et cōstructio scōm se cōsiderata absolute sunt res cōtingentes. sed iquā tū resoluit et reducunt in modos essendi rerū a quibus originaliter causant necessitates habent. Dictū em̄ est ante. q̄ regimen et cōstructio oriunt a pporiōe modor scandi. mōi scādi accipiunt a mōis intelligēdi. mōi intelligēdi a mōis essēdi. pstat aut q̄ mōi essēdi rerū sunt necessarij ex quo de ipis est scia et naturalis pbia.

Arguū tercio. Noticia scōe pris Alex. nō est scia. pbat sic. De vicijs et incōgruitatibus nō est scia. sed noticia scōe pris Alex. est de vicijs et incōgruitatib⁹. ergo noticia scōe pris Alexan. nō est scia. Maior q̄ scia excludit et extirpat vicia. scia em̄ est habitus cōclusiōis scire artificialiter et recte demonstrare ut pbat vi. Ethicor. ubi aut est viciū et incōgruitas nō est aliqd recte et artificialiter demonstratū. Minor. q̄ noticia scōe pris Alexan. est de figuris cōstructiōis mō figure cōstructiōis includit aliquod viciū. Sicut noticia scōe pris Alexan. est de impedimentis ut postea in fine patebit. Dico q̄ verū argumentū cōcludit q̄ noticia scōe pris Alex. est de vicijs et incōgruitatibus. nō quidē principaliter et primarie. sed potius scōario et minus principaliter. Dicis em̄ pmo de aia. eadē scia ē recti et obliqui. et sexto topicor. Eadē est disciplina oppositor habit⁹ et priuarior. et sic noticia scōe pris Alexan. est de vicijs. ut melius cognoscere cōgruitas. malū em̄ nō euitat nisi cognitū.

Arguū quarto. Parlorōis nō est subiectū in scia scōe pris Alex. ergo scōa ps cōclusiōis nō valet. pbat antecedēs. Nullū subiectū debet excedere limites. sed psorōis excedit limites igit nō est subiectū hic. Maior ptz ex diōe subiecti. et pmo posterioror q̄ quilibet scia habet ppriū subiectū. Minor ptz in Ethimologia etiā p̄siderat de pre orōis. scia em̄ donati p̄tinet ad ethimologia. mō in scia donati psorōis est subiectū. Dico verū argumentū cōcludit q̄ in ethimologia etiā p̄siderat de pre orōis. nō tñ eodē mō sicut hic. q̄ in ethimologia determinat de pre orōis absolute quo ad eius modos scandi absolute sed hic determinat de pre orōis in habitudine et in respectu ad aliud cū quo p̄stituit orationē congrā et p̄fectam.

Probemiu.

Arguū quinto. Parlorōis relata ad aliā nō est hic subiectū. igit pbat aīis. psorōis regibilis et constructibilis est hic subiectū. ergo nō psorōis relata ad aliā. Teneat p̄ia. q̄ eiusdē scie est tñ vñū subiectū pmo posterioror. Minor est Joannis monachi in scripto suo sup scōa pte Alex. Dicoverū argumentū pcludit q̄ eiusdē scie pnt esse plura subiecta pueribilia. qualiter est in pposito. quia idē est dicere. psorōis relata ad aliā. et psorōis regibilis et constructibilis. mō Aristo. pmo posterioror vult q̄ eiusdē scie non pnt esse plura subiecta nō pueribilia et desperata.

Arguū sexto. Parlorōis aduc nō est subiectū in scia scōe pris Alex. pbat. omne subiectū scie debet ēē quid vñū et simplex. sed psorōis relata ad aliā nō est quid vñū et simplex ergo maior est Aristo. pmo poste. et ptz q̄ subiectū scie debet ēē intelligibile. pmo posterioror sed q̄qd intelligit sub rōe vñius intelligit. iiii. Metaph. ergo subiectū scie debet ēē qd vñū. Minor. q̄ est pplexum et ppositū. mō pplexū et ppositū nō est quid simplex. Dico verū argumentū pcludit q̄ subiectū scie scōe pris Alex. est pplexū quo ad vocē nō tñ quo ad pceptū ppter em̄ penuriā et defectū vocabulor sepius cōplexum ponimus p in cōplexo et sic contingit in pposito.

Arguū septimo. Parlorōis relata ad aliā nō est hic subiectū. pbat. Unio vñius pris cū aliā est hic subiectū. ergo tener cōsequētia. q̄ eiusdē scie est vñū subiectū. Antecedens pbat. Unio est primū qd querit in ista scia. et omnia que hic docentur in noticia secundē partis Alexander. reducuntur et fiunt ppter unionem vñius partis cum aliā. et ergo unio vñius pris cū aliā. est hic subiectū. Teneat cōsequētia ex Aristo. pmo posterioror. q̄ subiectū in scia debet ēē primū qd in scia querit et omnia debent reduci ad subiectū. Dico verū argumentū cōcludit q̄ unio vñi⁹ pris cū aliā est hic subiectū loquendo de subiecto formaliter et abstractiue. loquēdo aut de subiecto cōcretiue et materialiter tñc est psorōis relata ad aliā. mō q̄ nostra cognitio incipit a cōcretis et sensatis rectius et cōuenientius psorōis relata ad aliā assignat p subiecto q̄ unio vñius pris cū aliā. licet utrūq̄ pōt fieri. Abstractū em̄ et cōcretū scant idē formaliter.

Arguū octano et vltimo. Noticia scōe pris Alexan. nō p̄tinet ad dyasintetis cā. ergo terciā ps cōclusiōis est falsa. Probat antecedens. Noticia scōe pris alexandri p̄tinet ad pbias naturalē. mō pbia naturalis nō est dyasintetica. pbat aīis. q̄ in scōa pte alexan. dant regule quomō dictio scans vñā rē regit dictionē scantē aliā rem. ut dicēdo. Dictio scans causam regit gñā scantē effectū. modo cognitio causē et effectus p̄tinet ad pbias naturalē. ut ptz ii. pbōz. Dico verū argumentū cōcluderet si noticia scōe pris esset absolute et principaliter de reb⁹. mō scia scōe pris

Prohemium.

Alexan. est de rebus ex consequenti et minus principaliter. est enim primo de dictioibus et constructionibus quorum unum regit et construit cum alio. licet illa constructibilia fiant res prime. ergo scia scde pris alex. est de constructionibus remota tñ de rebus et modis efficiendi quibus regimen et constructio causant sicut a causa mediata et remota. ut patebit in questione sequenti

Utrum regimen grammaticale quod ex proportionatione modorum fieri dicitur. conveniat diffinitioni. et in regimen actuum et passivum dividatur.

Pro intellectu questione more notandum est primo quod questio ista tria querit. primo querit utrum regimen grammaticale oritur ex proportionatione modorum fieri dicitur. Secundo querit utrum diffinitio regiminis grammaticalis sit bene assignata. Tercio querit utrum divisio regiminis grammaticalis in regimen actuum et passivum sit bene assignata. Pro intellectu questione prime partis querit in qua querit utrum regimen grammaticale oritur ex proportionatione modorum fieri dicitur. Notandum quod modi fieri dicitur sunt duplices scilicet essentielles et accidentales. Modus fieri dicitur essentialis est qui est de essentia alicuius prioris et sine quo prioris non potest constitui. ut fieri per modum entis et determinate apprehensionis est modus fieri dicitur essentialis nominis. nomen enim non potest esse sine isto modo fieri dicitur: de enim vij. merba. Nunquam res est sine sua essentia. et talis modus fieri dicitur essentialis est duplex. materialis siue generalis. et formalis siue specialis. Generalis siue materialis est qui in pluribus rebus reperitur quod in una. ut fieri per modum entis vel substantie reperitur in nomine et etiam in pronome. et ergo modus fieri dicitur materialis siue generalis dicitur. S. modus fieri dicitur specialis siue formalis est qui est de essentia pris. sed solum reperiuntur in una parte et per hunc unum per distinguuntur ab alia. ut fieri per modum determinate apprehensionis est modus fieri dicitur formalis nominis. Iste enim modus fieri dicitur solum reperiuntur in nomine. et per ipsum nomen distinguuntur ab alijs septem prioribus. Modus autem fieri dicitur accidentalis est qui non est de essentia prioris. sed extra essentiam et intellectum prioris. Nullum enim accidens est de essentia rei. et talis modus fieri dicitur est duplex scilicet absolutus et respectivus. absolutus est quo variatio non variatur congruitas ut est qualitas figura. siue enim dico. homo currit siue iohannes currit semper oratio est congrua. et tñ hic non variatur congruitas. sed modus fieri dicitur respectivus est quo variatio variatur congruitas ut est numerus persona. hec enim est congrua. homo currit: sed hec est incongrua. homines currit. et hic variatur numerus. Ad regimen itaque grammaticale requiritur proportionatio modorum fieri dicitur non quolibet. sed actuum et maxime accidentalium respectuum. ut enim postea dicitur modi significandi sunt causa efficiens intrinseca regiminis grammaticalis.

Notandum secundo ut melius intelligatur prima pars questionis more. quod scilicet regimen grammaticale oritur ex proportionatione modorum fieri dicitur regentis et recte. Notandum est quod ad dictionem regentem requiritur due conditiones. scilicet ad dictionem rectam etiam requiritur

Prohemium.

tur due. et cum iste conditiones ad invicem proportionantur inter dictionem regentem et rectam tñ fit regimen. Prima conditio requisita ad dictionem regentem est quod dicitio regens fiat dependentia sic quod habeat modum fieri dicitur et consummationem terminabilem et specuocabilem per dictionem rectam ut cum dico. filius petri. hec dicitio regens filius fiat dependentia et consummationem. que confusio limitatur et specificatur per dictionem rectam. cum enim dico filius petri certum est quod sermo fit non de omni filio sed tñ petri. Secunda conditio requisita ex parte dictionis regentis est quod dicitio regens habeat potestatem cogendi et limitandi dictionem rectam ad certum casum. et determinatum. Dicitio enim regens libera est vagari et transire per omnes casus suos sed dicitio recta stringitur et artatur ad certum casum. Sequitur corollarie primo quod duo reguntur ad dictionem regentem. Primum dependentia dictionis regentis. Secundo prout supradicta dependentie qua mediante dicitio regens limitatur dictionem rectam ad certum casum. Sequitur corollarie secundo quod nomina propria ut sic non reguntur. Ratio quia nomina propria significant certe et determinate et non dependentem. Sequitur corollarie tertio quod pronomen ut sic propriam virtutem re non reguntur. Ratio quia pronomen non potest regere nisi ut ponitur in demonstratione vel relatione certa. modo tñ non significant dependentiam. unde bene dixit florista. tñ phomen regit. proprium quoque nomen. Si sunt predicta propria virtute retenta. de isto melius dicitur inferius. Sequitur corollarie quarto quod adiectivum non regit substantivum. Ratio quia adiectivum non potest artare et limitare substantivum ad certum casum. Sicut adiectivum non exigit substantivum in certo casu. sed in quolibet. Dicitio autem regens exigit dictionem rectam in certo casu. et limitat dictionem rectam ad standum in certo casu. Sequitur corollarie quinto quod coniunctio non regit: quia coniunctio non habet potestatem cogendi dictionem rectam ad certum casum. sed indifferenter potest coniungere dictiones sub quolibet casu ut homo et asinus currunt in nomine. homines et asini inter est laborare in genitivo. et sic sicut in alijs casibus. Ad dictionem etiam rectam requiruntur due conditiones. proportionabiles duobus predictis modis circa dictionem regentem expressis. Prima conditio requisita ad dictionem rectam est quod dicitio recta apta nata sit terminare dependentiam importatam et significatam per dictionem regentem. et hec dicitio proportionatur prime conditioni requisite ex parte dictionis regentis scilicet dependentie. Secunda conditio requisita ad dictionem rectam est quod dicitio recta apta nata sit stare sub isto certo casu quem dicitio regens requirit et hec conditio proportionatur secunde conditioni requisite ex parte dictionis regentis scilicet potestati limitandi et cogendi. Sequitur corollarie primo quod unum verbum non regit aliud. Ratio quia unum verbum non potest terminare dependentiam alterius. ymo quodlibet eorum significat dependentiam. verbum etiam significat actum et accidens. omne autem accidens dependet ad aliud. Sequitur corollarie secundo quod solum pars casualis regit. Ratio quia dicitio recta debet stare sub certo casu. casus autem solum accidit partibus casualibus. Sequitur corollarie

Prohemium.

tertercio q partes in declinabiles vt sic non regunt. Ratio quia non possunt stare sub certo casu, quia casus non accidit partibus indeclinabilibus. Sequitur corollarie quarto q in ista legere est agere, legere et agere non regunt in quantum verba, sed in quantum ponunt loco sui uti balis predicta em oratio valet tñ lectio est actio. Sicut dicendum est de ista, diu est q rex venit, hoc aduerbiu diu non regit ratione sui, sed nñ inclusi, qa hic non valet tñ diuurnu tempus est q rex venit. ¶ Sequitur corollarie quinto q regimen gramaticale translatu est de regimine reali, et est similitudo inter regimen reale et gramaticale. Ratio quia sicut in regimine reali et maxie politico oportet q regens habeat potatē cogendi et ordinandi et gubernandi ipm rectu, oportet sicut q ipm rectus habeat pmpitudine et dispositione obediendi, et em ij. de aia. Actus actiuoz sunt in paciente bene predisposito, sic sicut fit in regimine gramaticali, vt est declaratu patet ergo qui modi et que proprietates reguntur ad regimē gramaticale tam ex pte dictionis regentis q ex parte dictionis recte.

Notandum tercio p scda pte questionis intelligenda scz quomodo regimē gramaticale habeat diffiniri. Notandum regimen gramaticale scz intentiones Petri belie commentatoris psciani de scribis sic. Regimē est debita casus collatio, que diffinitio intelligit sic. Regimen gramaticale est collatio, i. appositio vel additio debiti, i. proportionati casus scz recti, scz ad dictionē regentē, vt hic homo currit. ¶ Sequitur corollarie primo q hic non est regimen hois currit. Ratio quia non est appositio et debiti et proportionati casus recti ad dictionē regentē. Verbu em personale non requirit obliquu pro supposito, sed nñ. Cōiter aut regimen gramaticale describit sic. Regimen est apta et rationalis collocatio dictionis casualis recte formaliter vel virtualiter ad aliā dictionē scz regentē ad standu sub certa habitudine casuali, sic q non sub qualibet alia cū iuuamine intellectus vt fiat oratio congrua et perfecta, que diffinitio regiminis pdicta est casualis eo q dat p quatuor genera causar. Tūc aut res perfecte scit et cognoscit qñ eius cause sciunt, vt dñ pmo posterior. Scire est rem per causas cognoscere, et pmo posterior dñ. tñc vñ quodq arbitramur scire cum causas eius cognoscimus. Causa formalis tangit cū dñ. apta et rationalis, i. conueniens et congrua collatio. Materialis tangit cū dñ. dictionis casualis recte, ad aliā dictionē scz dictionē regentē. Causa efficiens tangit cū dñ. cū iuuamine intellectus, finalis tangit cū dñ. vt fiat oratio congrua et perfecta, que particule quatuor pbabunt in notabili ultimo: Dicitur aut notanter in diffinitione regiminis q dicitio recta aliquando ponit formaliter et expresse vt homo currit, aliqui virtualiter et implicite: vt legere est agere, in qua legere non regit ratioe sui, sed ratio nñ inclusi, vt declaratu est in quarto corollario circa notabile scz

Prohemium.

Notandum est etiā vt intelligat tercia pars questionis q fuit de diuisione regiminis gramaticalis. Sciendum regimen gramaticale est duplex scz actiuu et passiuu. Actiuu vt cōiter dñ est dicitio regens melius dicatur q regimen actiuu est habitudo dictionis regentis ad dictionē rectā et puenit generaliter septē pibus loquendo de regimine. Homini vt filius socratis. pnomini vt hec volucru. Verbo vt homo currit, ad uerbis vt vbicūq locoz, participio vt legens lectiones. Prepositioni vt ad patre. Interiectioni vt heu mihi. Regimē aut passiuu vt cōiter dñ est dicitio recta, melius dicatur q regimen passiuu, est habitudo dictionis recte ad dictionē regentē et conuenit tñ pibus casualibus, quia vt dictu est ad dictionē rectā requirit q apta nata sit stare in certo casu respectu dictionis regentis, modo tantu tres sunt partes casuales, em de noie vt hō currit, de pnoie iste venit, de picipio legēs scribit.

Notandum quarto et ultimo. Pro meliori intelligentia scde diffinitionis regiminis sciendum vt dictu est q in ista diffinitione rāgun quatuor cause regiminis. Causa materialis tñc est cū dicebas, dictionis casualis recte, et. Dicitio em regens et recta materialiter reintegrant qd pbat sic. Illud est causa materialis regiminis ex quo regimen materialiter pponit et pstituit, sed regimen gramaticale materialiter ex dictione regente et recta pstituit, ergo dicitio regens et recta sunt causa materialis regiminis. Maior est Aristot. 3. phisicorū. Materia est ex qua aliquid fit. Minor pñ qa hic hō currit est regimen non alia ratione nisi qa dicitio regēs scz currit, et dicitio recta, scz homo habent se sicut materia regiminis. Causa vero formalis regiminis tangebat cū dictu est in diffinitione apta et rationalis collatio. Aptā em et pueniēs appositio dictionis regentis ad rectā est causa formalis regiminis. Probat sic Illud est causa formalis rei p qdres habet esse formaliter, sed regimen gramaticale habet esse formaliter p aptā et rationalē collationē dictionis regentis ad dictionē rectā, igit apta et rationalis collocatio est causa formalis regiminis. Maior quia forma est que dat esse rei. Minor est nota, qa si non esset apta et rationalis appositio dictionis regentis ad rectā nūq esset regimen. Causa autē efficiens tangebat in diffinitione cū dicebas, cū iuuamine intellectus. Notandum q causa efficiēs regiminis est duplex, quedā intrinseca, et qdā extrinseca. Intrinseca cause regiminis sunt modi scandi, quoz proportio requirit inter dictionē regentē et rectā. Dicunt aut modi scandi cause ipius regiminis p tanto, qa pparant et disponūt ipas dictiones ad regimen, qd postea p intellectu pplet et pficit, et dicit intrinsece p tanto qa sunt intra dictiones et indictionibus quaz sunt modi scandi. Omis em ppetas est in illo cuius est ppetas, modo modi significandi sunt ppetates dictionū et partū. Causa aut efficiēs extrinseca regi-

Prohemium.

minis est intellectus humanus q̄ dictionē regentē z rectas dispositas per modos significandi vnit z coniungit sic q̄ vna regit aliā. z dicitur intellectus causa efficiēs extrinseca regiminis p̄ tanto vel ideo. q̄ intellectus est extra p̄structibilia z eis non p̄iunctus. ymo intellectus est act⁹ z forma p̄iuncta corpi philosophico. vt pr̄ ij. de aia. Quot autē modi significandi sint p̄incipia regiminis grammaticalis intrinseca potest tali ratione p̄bāri. In qualibet dictione sunt tria. vt auctor modoz significandi deducit. scz. vox. significatū z modus significandi. Constat autē q̄ vox non potest esse causa regiminis. alias omēs dictiones eiusdē vocis idē haberent regimen qd̄ est falsus. Amor em̄ nomen. z amor verbū non idē hnt regimen. Amor non regit gr̄m a parte post vt amor x̄p̄e redemit mōs. Sed amor verbū regit n̄m a parte an̄. z abltm a pte post mediante p̄positione a vel ab. vt ego amo a petro. Sic s̄l̄r significatū non potest esse causa regiminis. q̄ tūc rectus z obliquus facerent idē regimen. ex quo rectus z obliquus significat idē essentialiter. ponuntur em̄ in eodē p̄dicamento: licet modus significandi eoz est diuersus accidentaliter cū rectus significat absolute. z obliquus p̄notatiue. Qd̄ autē rectus z obliquus non habent idē regimen patet q̄a rectus regit a parte ante a verbo p̄sonali. vt suppositū directū. obliquus autē regit a verbo impersonali vt suppositū indirectū. quare relinquit ex sufficiēti diuisione q̄ modus significandi est causa regiminis grammaticalis intrinseca. Qui autē modi significandi regunt ex pte dictionis regētis. z q̄ ex parte dictionis recte patet in notabili primo et scōo. Causa finalis regiminis tangit in diffinitione euz d̄. vt fiat oratio cōgrua. Probat sic. finis est p̄pter qd̄ aliqd̄ fit. sed regimen grammaticale fit vt p̄stituat oratio congrua: concludit ergo q̄ finis regiminis grammaticalis. est constitutio orationis congrue. Maior est Aristo. ij. phisicor. Minor p̄bat q̄a ideo dicitio regēs addit ad rectā vt ex ipis fiat oratio congrua.

Pro ampliori etiā eoz que dicta sunt i

tellectu necesse est intelligere que differentia est inter agere exigere z p̄terminare. deferuire. retorquere. Regere em̄ ē p̄ferre dictionem dictioni sic q̄ ponat sub tali casu sic q̄ non sub quolibet alio. vt hō currit. Exigere autē est vnū p̄structibile alterū requirere ad sui dependentiā p̄terminandā vt ex eis fiat oratio cōgrua. vt adiectiuū exigit substantiuū. adiectiuū em̄ dependentiā significat. q̄a est accidēs: accidēt autē esse nō est per se esse. vt pr̄ vij. z iij. metba. Res ergo significata per substantiuū terminat dependentiā adiectiuū. Determinare est vnū p̄structibile aliud specificare z eius dependentiā terminare vt ex eis fiat oratio cōgrua. vt substantiuū p̄terminat adiectiuū. Deferuire autē est ipas p̄positionē suā casuale regere. p̄positio em̄ aut deferuit actō aut abltō. Retorquere autē est p̄positionē facere q̄ aliqua dicitio res

Prohemium.

gar aliquē casus quem sine tali p̄positione regere nō pōr. vt vado ad patrem. vado em̄ est verbū absolutū z debile non potens p̄ se regere actm̄ requirit ergo auxiliū p̄positionis. qua mediante regit actm̄. dicendo vado ad patrem. Vtrū autē sit dicēdū q̄ p̄positio retorquet casuale ad actū verbi vel eoduerfo. Dicēdū est q̄ p̄positio retorquet actū verbi ad casuale. vt patebit in regimine acti casus vbi dicitur vt regimine p̄positionū. Sequit̄ corollarie ex dictis q̄ cōiter scōs grammaticos aliq̄ sunt p̄es que regūt tantū vt verbū. aduerbiū p̄positio z interiectio. Alique sunt que regunt tantū vt p̄nomen z p̄p̄riū nomen. z hoc p̄p̄ria virtute accepta. z quedā regūt z regunt. vt nomen appellatiuū regit vt filius petri. z etiā regit vt filius nascit̄. Silt p̄icipiū regit et regit. cū dico. legens lectionē hoc p̄icipiū legens regit. sed cū dico. legens currit hoc p̄icipiū legēs regit. Alique autē sunt p̄es que nec regūt nec regūt. vt sunt p̄iunctiōes. Veritas huius corollarij z priū ei⁹: patet ex his que dicta sunt in notabilibus. patet etiā veritas corollarij in sili de regimine reali. ad cuius similitudinē regimez grammaticale est translātū z acceptū. In natura em̄ inuenit̄ quoddā ens qd̄ regit tm̄. vt causa prima. d̄ em̄ xij. metba. A deo dependet celū z tota natura. z inuenit̄ ens in natura qd̄ regit tm̄: vt est materia p̄ma que ē pura p̄ma vt pr̄ p̄mo phisicor. z est p̄p̄nibil creatura. vt d̄r Augu. Materia p̄ma p̄ se nō habet esse. sed esse recipit a forma. z inuenit̄ quedā entia que regunt z regunt. vt sunt corpa celestia. corpa em̄ celestia regunt a deo z intelligentijs. vt patet xij. metba. Corpa em̄ celestia regūt ista inferiora vt pr̄ p̄mo celi z p̄mo metbauroz. pr̄ ergo veritas corollarij ex similitudine ad regimen reale.

Istis notabilibus sic stantibus est conclusio responsalis. Regimen grammaticale qd̄ ex p̄positione modoz scādi oris cōuenienter diffinit z in regimen actiuū z passiuū diuidit. Veritas p̄clusiōis p̄ p̄ma pte scz q̄ regimen grammaticale oris ex p̄positione modoz scādi. p̄bat ex fine quarti notabilis. Silt ex notabili p̄mo et scōo vbi est p̄batū z dictū q̄ regimen oris ex p̄positione modoz scādi dicitur recte z regētis. quare cōclusio p̄ p̄ma pte vera. sed q̄ p̄clusio p̄ scōa pte sit vera scz q̄ diffinitio regiminis est bñ assignata p̄or p̄bāri tali rōe. Illa diffinitio est bñ posita que exprimit naturā diffiniti. sed diffinitio regiminis hic assignata exprimit naturā z quiditatem regiminis grammaticalis. ergo diffinitio regiminis grammaticalis est bñ assignata. Maior est vna additio requisita ad bona diffinitionē ex Boetio in libro diffinitionū. Dicit em̄ vij. metba. Diffinitio est sermo quiditatis z essentie. Minor patet ex notabili tercio. similiter quarto. Sed q̄ tertia pars conclusionis sit vera scilicet q̄ regimen grammaticale bene diuiditur in regimen actiuū z passiuū potest tali ratione probari. Illa diuisio est bene posita que euacuat z exprimit totam naturam

Prohemium.

tura diuisi. sed diuissio regiminis grammaticalis est bñoi. ergo est bñ po-
sita. Maior est vna p̄dictio bone diuissiois vt ptz p̄ Boeriu in li. diuissio
Minor patet ex fine notabilis terciū.

Arguit primo. Regimen grammaticale nō orit̄ ex p̄portioe
modoz fcandi. igit̄ p̄ma ps cōclusiois falsa:
p̄bat̄ antecedes: illud qđ orit̄ ex p̄portioe modoz fcandi hoc esse est
possibile. sed regimē grammaticale esse nō est possibile. Maior est nota.
ga om̄e qđ est habet possibilitatē ad esse. d̄: em̄ ij. Periar me. ga res q̄ a
ctu est habet potētia essendi que est p̄dicta actui. Minor ga si regimē
grammaticale esset tale possibile tunc ex duobus entibus in actu fieret
terciū. qđ est p̄tra Aristoteli. merba p̄bat̄ sequela. ga tam dictio regēs
q̄ dictio recta est in actu. ptz ga quelibet dictio habet modū fcandi suū
modo modus fcandi est forma dictiois z ptis. ens aut̄ hñs formā est
ens in actu. pcludit̄ ergo q̄ regimen in grammatica esse nō est possibile
Dico verū argumentū pcludit̄ q̄ ex duobus entibus in actu nō fit ter-
ciū absolute z fm̄ se acceptis z p̄sideratis. sed si p̄siderat̄ vnū vt est in
potencia ad alterū tūc ex duobus entibus in actu bene fit terciū: vt ex
farina z aqua fit panis. sic p̄tingit in p̄posito. dictio em̄ regēs habet se
vt ens in actu. sed dictio recta habet se vt ens in potencia.

Arguit scdo. Regimen in grammatica nō est possibile. ergo re-
gimen nō orit̄ ex p̄portioe modoz fcandi. p̄ba-
tur. illud in grammatica nō est possibile de quo seniores z solenniores in
grammatica nihil tradiderūt. sed de regimine grammaticali multi in grā-
matica autentici z p̄cipui nihil tradiderūt. ergo regimē in grammatica
nō est possibile. Maior est nota. ga alias tales auctores fuissent insuffi-
cientes. Minor ptz de priscia. z donato. ga nihil aut̄ modicū scripserūt
de regimine. Dico licet priscia. z donato. nō scripserūt de regimine grā-
maticali expresse. tñ implicite z virtualiter. Priscia. em̄ in maioribz volū-
tine determinauit de p̄structione. mō cōstructio p̄supponit regimē. licet
nō vniuersaliter. vt in plurimū vbi est cōstructio. ibi est regimē. scz nō
vniuersaliter hoc est verū. Inter adiectiuū em̄ z substantiuū est cōstru-
ctio. z tñ inter adiectiuū z substantiuū nō est regimen. vt prius est pro-
batū. etiā cōstructio est plus vicina z p̄pinqua fini. grammatice q̄ regi-
men scz expressioi cōceptus congrui z p̄fecti: ergo plus late z expresse
priscianus scripsit de cōstructione q̄ de regimine.

Arguit terciō. Regimen grammaticale esse nō est possibile.
p̄bat̄ nullū scibile est possibile. sed regimen
grammaticale est scibile. ergo nō est possibile. Maior ga om̄e scibile ē ne-
cessariū. d̄: em̄ p̄mo posterioroz. scia est necessarioz. Minor. ga de regi-
mine grammaticali est scia scdo ptis Alexā. Dico verū argumentū cōclu-
dit q̄ nullū scibile est possibile capiēdo possibile vt cōuertit̄ cū cōti-
genti ad vtrūlibet: quō illud d̄: possibile qđ pōt̄ indifferētē esse vñ nō
esse: vt vestē incidi d̄: sic possibile. sed capiēdo possibile qđ est qđdam

Prohemium.

necessariū sic etiā necessariū est possibile. declarat em̄ Aristoteli. ij. peria
Dñel qđ est necessariū etiā est possibile.

Arguit quarto. Regimen in grammatica nō orit̄ ex p̄por-
tione modoz fcandi. igit̄ p̄ma ps cōclusio-
nis falsa. p̄bat̄ antecedes. nec orit̄ ex p̄portioe modoz fcandi essentia
lli. nec accidentalit̄. tñet cōsequētia ex sufficienti diuissione. An̄s p̄-
bat̄ p̄ p̄ma pte. ga si regimen orit̄ ex p̄portioe modoz significandi
ēntialiū tūc sequer̄ q̄ om̄ia verba haberent idē regimen. qđ ē falsū
verba em̄ actiua regūt a pte post actū vt amo deū. Verba aut̄ pass-
iua abltm̄ vt amo a petro. Patet sequela ga om̄ia verba hñt eundē mo-
dū fcandi ēntialē scz fcare p̄ modū fluxus z fieri. Nec em̄ regimē ori-
tur ex p̄portioe modoz fcandi accidentalit̄. p̄bat̄. vel hoc esset rōne
numeri p̄sone modi. vel alioz modoz fcandi accidentalit̄. sed hoc nō
p̄bat̄ ga sequer̄ q̄ verba eiusdē numeri eiusdē p̄sone haberent idē
regimē qđ est falsum. ptz ga hoc verbū amo est singularis numeri. silt
amor. sunt eiusdē p̄sone z eiusdē numeri. z tñ nō hñt idē regimē. Dico
verū argumentū cōcludit q̄ regimen grammaticale orit̄ ex p̄portione
modoz fcandi ēntialiū z accidentalit̄. ēntialiū qđ ē iniciatiue z fun-
damentaliter. Rōe aut̄ modoz fcandi accidentalit̄ terminatiue vt cō-
pletive. z ex cōsequēti d̄: q̄ ad regimen regit̄ p̄portio modoz fcandi
accidentalit̄ respectiuoz. tñ illi nō sufficiūt ad regimē sed vltra etiam
requirūt mōi fcandi specialiores supadditi illis mōis fcandi generali-
bus z respectiuis anteq̄ regimen possit cōstitui in sp̄e p̄fecta. z isti mo-
di fcandi speciales regit̄ vltra modos generales q̄ tenēt se ex parte
dictiois regentis z dictiois recte dicti z exp̄ressi sunt in notabili scdo
tñ vltra illos modos fcandi ibi exp̄ressos aduc sunt alij modi fcandi et-
riā ad regimen requisiti. vt est modus possessiois. de quibus mōis fcā-
di Alexander determinabit in regulis specialibus.

Arguit quinto. Modi fcandi sunt p̄ncipia regiminis. igit̄
regimen nō orit̄ ex p̄portioe modoz sig-
nificandi. p̄bat̄ an̄s. Illud qđ est p̄ncipiū regiminis ē p̄ncipiū vñiois
cōstructibiliū. igit̄ maior est nota. ga mōi significandi disponūt dictio-
nes p̄ vñione in regimine vt est an̄ declaratū. Minor ga p̄reforōes di-
stingunt p̄ modū significandi. mōi em̄ significandi hñt se vt forma. mō
forma sepat̄ z distinguit vt ptz vij. merba. Dico verū argumentū con-
cludit q̄ cōsiderando mōs significandi absolute tūc sunt p̄ncipiū disti-
ctiois vñius ptis ab alia sed sic nō cōsiderant̄ hic. sed cōsiderado mōs
significandi in ordine ad finē grāmatice scz orōis p̄fecte cōstitutionez
z sic bñ sunt p̄ncipiū vñionis dictiois regentis z recte.

Arguit sexto. Diffinitio regiminis p̄ma nō valet in qua d̄:
regimen est debiti calus collatio. p̄bat̄. quia
sequer̄ q̄ vna dictio nō posset regere plures casus. qđ ē falsū. p̄bat̄
sequela ex diffinitione. ga diffinitio d̄: recti calus collatio. sed falsitas

Non est hic propositio ut aliqui volunt quia est in ammitta ad legem. Est et
propositio quia in ammitta ad ammitta loquitur ut apud Ovidium nos non Moscorum
proposuit quia libelli. Simile propositum ad in ammitta loquitur in figura similitudinis
quia non est in ammitta obediunt
et in ammitta

De regimine nti.

ptz in isto exemplo. do Joanni libri manu ppria in quo exemplo hoc
verbu do regit tres casus. Dico q veru argumentu cōcludit q in dic
cta orōe nō est vnū regimē simpliciter. sed plura. qa regimen ex vi acq
sitiōis. transitiōis. z ex vi causē instrumentalis. ille enī dñs ioanni res
git ex vi acqsiōis. actūs aut libru ex vi transitiōis z manu ppria ex ut
causē instrumentalis. mō diffinitio intelligit de vno regimine simplici.

Arguit septimo. No solum dictio casualis regit. ergo re
gimen nō est debiti casus collatio. pba
tur in uta orōe. legere est agere. in qua hoc verbu substantiuū est regit
in finitiuū a pre añ. z etiā in finitiuū a pre post. Dico veru argumentu
cōcluderet si illi in finitiuū regerēt rōe sui. sed regunt rōe nti loco quo
rū ponit. qa hec valet tantu. legere est agere. i. lectio est actio.

Arguit octauo z vltimo. Diuisio regiminis gram
maticalis in regimē acti
uū z passiuū nō valet. ergo terciā ps cōclusiōis nō est bene posita. pba
tur añs. Omne qd est in arte si nō est fictū habet similitudinē in natura.
sed regimē grāmaticale nō hz similitudinē cū regimē reali. igit regimen
grāmaticale male diuidit in regimen actiuū z passiuū. Maior. qa ar
imitat naturā. ij. phis. Minor. qa in natura maius dignū regit minus
dignū. sed in arte minus dignū regit ecōuerso magis dignū. ergo regi
men grāmaticale nō habet similitudinē cū reali. Maior. qa dñs j. merhap.
Sapientis est regere. z pmo p. liticor. dñs. hoies intellectu z rōe vigē
res alioz sunt dñi. Minor. patet qa verbu regit nomen. mō nomen est
ps dignior qz verbu. Nomen enī significat substantiā. verbu aut acci
dens. mō substantia est dignior z prior accidente. vij. merba. Itē ptes
declinabiles regit ptes declinabiles. vt hic ecce magistrū mō pars
declinabilis est dignior pte indeclinabili. vt enī postea dicet. ps decli
nabilis significat rem. sed indeclinabilis modū rei. mō res est dignior.
qz modus rei. Dico veru argumentu cōcludit q nomē absolute loqū
do est ps dignior qz verbu. Silt ps declinabilis est dignior indeclina
bili. sed cōsiderando nomen vt regit a verbo tūc verbu est ps dignior
ga tūc verbu habet cōditionē forme. nomē aut cōditionē materie. mō
forma dignior est materia. vt ptz ij. phisicor. Silt cōsiderando pte in
declinabile vt regit pte declinabile. tūc ps indeclinabilis habet condi
tionē nobilioz pte declinabili. omne enī agens vt sic est prestanti pas
so. vt patet iij. de aia. de isto tñ quomō ptes indeclinabiles habent res

gere parebit inferius.
Sciubet q rdo libri vocū regimen referari
Vult intransitio regum supponere verbo
De personali tamen hoc intellige dici
Sepe vocans verbū sibi vult apponere rectū

Sepe
hinc ostendit quod non est prima
voluta a coram sim hinc
pba habet post se ubi

Vult intransitio regum supponere verbo
De personali tamen hoc intellige dici
Sepe vocans verbū sibi vult apponere rectū

De regimine nti.

Et substantiuū. vel quod vim seruat eorū. **Utrū triplex**

Hoc consimiles debet coniungere casus nti regimen ab Alexan
dro in textu sit sufficien
ter assignatum. Pro in
Copula. personā dum pñet ad eandem.

rellectiōe questiōis mōre. Notandū est primo q Alex. volēs dētermi
nare de regimine casuū passiuo. primo ondit quō ntiū est primus ca
suū habeat diuersimode in orōe regi. z dñs q regimen nti sit tribz mōis
primo a pte añ tñ. vt hō currit. Scōo a pte post tñ vt sum hō. tercio
a pte añ z a pte post simul. vt ego sum hō. Primū tangit cū dñs. Vult in
transitio. zc. scōz tangit cū dñs. Sepe vocās verbu. terciu tangit cū dñs.
Hoc pñles. Quantū ad primā pte Alex. vult talē regulā. Dñe ver
bu psonale psonalit positū finiti mōi pgrue regit vel regere pōt ntiū.
vel ntōs. vocatiuū vel vctōs. exp:essum vel exp:essos. subintelectū vt
subintelectos. vel aliquid positū loco talis vel taliū. Dicis pmo in in
tellectu regule. omē verbu psonale. ppter excludere verbu impsona
le. quia tale nō regit ntiū a pte añ. sed potius obliquū. vt ioānis inter
est legere. Dicis scōo. verbu psonale psonaliter positū. qa verbu pso
nale impsonaliter positū nō regit ntiū. sed obliquū vt iuuat qñ ponit
psonaliter regit ntiū. vt petrus iuuat ioannē. sed qñ iuuat ponit imp
sonaliter tūc regit actū. vt me iuuat cantare. vñ b. Si iuuat actiuū fu
erit tūc auxiliat. Impsonale si sit delectat vbiqz. Dicis tercio finiti mō
di. ppter verbu in finitiuū mōi qd nō regit ntiū a pte añ. sed actū vt me
amare deū est bonū. Dicis quarto pgrue regit ad denotandū q ver
bu psonale qñqz actu regit ntiū vt hō currit. Dñs quinto vel regere pōt
ad denotandū q nō requirit ad verbu q actu semp regat ntiū. sed suf
ficat q aptū natū sit regere. Dñs sexto ntiū ad denotandū q verbu pso
nale qñqz regit vñ ntiū. vt ioānes currit. Dñs septimo vel ntōs ad de
notandū q verbu psonale qñqz regit plures ntōs vt al rōnale morta
le currit. Dñs octauo vel vctm. z hoc ponit fm cōiuz grāmaticor senten
tia qui dicūt q vctūs regit a verbo vt petre lege. De isto tñ si hoc ve
rū est dicet inferius. Dñs nono vel vctōs ad denotandū q aliqñ ver
bu regit plures vctōs vt al rōnale currit. Dñs decimo exp:essum vel ex
p:essos. ppter verba pme vel scōe psonē. in quibus intelligit ntiū cer
tus: z sic talia verba nō hñt ntiū exp:essum. tñ hñt subintelectū. Silt
hoc dñs. ppter verba exempte actiōis vt mingit pluit. choruscet. in q
bus etiā intelligit ntiū rectus vt deus vel natura. Verba aut exemp
te actiōis sunt que fecant actū qui nō dependet a nostra libera volun
tate. z ptz in his meris. Fulminat atqz tonat mingit pluit atqz choru
scet. Tonitruat ro:at z grandinat atqz pruinat. Itis nocte scit sup ad
dis atqz die scit. Dñs vltimo vel aliqd positū loco talis vel taliū ad deno
randū q aliqñ in finitiuū ponit loco nti. vt legere ē agere. que valet

B

De regimine nti.

Itam lectio est actio. Sicut aduerbiū ponit locū nti. ut diu est q̄ rex venit. i. diurnū tpus. Sicut tota orō ponit locū nti. ut amare deū est bonū. que valet ista. amario dei est bona.

Notandū scdo q̄ Alex. in littera sequē

ti cū dī. Sepe vocans verbū vult talē regulā. Verbi substantiū vocatiū vel verba habentia vires illoz verborū apta nata sunt regere ut in plurimū ntm̄ a pre post. Exm̄ de verbo substantiū ut suz bō. de verbo vctō vocō conradus. de verbo qd̄ habet vim verbi substantiū. ut sto erectus. que valet ista. in stando sum erectus. De verbo qd̄ habet vim verbi vcti. ut ordino: presbyter. que valet tm̄. in ordinādo vocō presbyter. Dico notanter ut in plurimū. q̄ fm̄ grammaticos cōes sex mōis fallit q̄ verbū substantiū nō hnt̄ ntm̄ a pre post. et hoc est verus expresse. q̄ in his mōis implicite bñ habet. Primus modus qm̄ verbū substantiū ponit in ppōe de est scdo adiacēre. ut ego suz que valet. ista ego sum ens. Scds modus qm̄ verbū substantiū pstruit cū grō qui fcat locū minorē. ut sum cracouie. que valet ista. ego sum existēs cracouie. Tercius modus qm̄ verbū substantiū ponit in orōe p quā impōrat possessio vel p̄inentia ut liber est iōanis. que valet ista. liber pertinet ad iōannē. Quartus modus qm̄ verbū substantiū ponit in orōe in qua ponit p̄positio cū suo casuali. ut ego sum in scolis. que valet ista. ego sum ens in scolis. Quintus modus qm̄ verbo substantiū adiungit aduerbiū loci. ut ego sum hic. que valet ista. ego sum existēs ī isto loco. Sextus modus qm̄ verbū substantiū est finiti mōi. et habet actm̄ a pre post. ut scio te esse bonū. Sequit̄ corollarie q̄ licet in quoz mōia p̄dictis verbū substantiū nō habet ntm̄ a pre post expresse. tm̄ implicite. p̄z corollariū ex resolutione orationū p̄dictarū. Est etiā notandū. q̄ ntis a pre post p̄structus nō tenet puenire cū verbo in numero et p̄sona. sed hoc tm̄ regit ad ntm̄ a pre aū p̄structū. Un̄ fm̄ intentionem Joannis ianuen̄ in catholicon triplex est ntis scz. supponēs apponēs et exponēs. Ntis supponēs est qui reddit suppositū verbo p̄sonali ut bō currit. Ntis apponēs est qui p̄struit cū verbo a pre post. ut suz bō. Ntis exponēs est q̄ exponit rem et fcatū verbi. ut currit. i. cursus fit. legis. i. lectio fit. Sequit̄ corollarie q̄ hec est p̄grua suz boies. suz aia. lia p̄z. q̄ he orōes sunt false. ergo sunt p̄grue. tenet p̄ntia. q̄ verus et falsum p̄supponit p̄gruū. ut dī p̄mo periermeniarz. sed aū p̄z q̄ gl̄ber bō est vnus bō. quilibet em̄ bō habet vnā aiaz et vnā formā. modo forma est que dat rei et esse et vnitatez.

Notandū tercio q̄ Alex. in ista littera.

hoz p̄siles. et innuit terciū modū p̄struendi et regēdi ipius nti. et vult talē regulā. Verbi substantiū vctm̄ vel verba habentia vires illoz verborū substantiū et vocatiū apta nata sunt regere a pre aū a p̄

De regimine nti.

et post siles casus. qui casus siles dnt̄ fcare eandē rem. vel denotari p̄tinere ad eandē rem. exm̄ de verbo substantiū. ego suz bō. de verbo vocatiū. ego voco: conradus. De verbo qd̄ habet vim verbi substantiū ut ego sto erectus. exm̄ de verbo qd̄ habet vim verbi vcti. ego baptizo: conradus. Dico notanter in regula q̄ illi casus qui regit a verbis substantiū vel vocatiū. et. debent p̄tinere ad eandē rem. ut bō est al. Vel denotari p̄tinere ad eandē rem. ut bō est asinus. vbi isti casus bō. asinus nō vere p̄tinēt ad eandē rē. tm̄ videt̄ p̄tinere ad eandē rē ratione copule vnientis et p̄iungentis illos casus. P̄olatio: huius regule intelligentia casus dicūt siles tribus mōis. Primo quo ad fcatū q̄ scz fcat eandē rem. ut ens gladius bō antropos. Sequit̄ corollarie q̄ bō et asinus nō dicūt casus siles isto mō. Scdo casus dicūt siles quo ad denotationē. et sic bō et asinus dicūt casus siles. q̄ dnoiant eadē de notatione. q̄ ambo dicūt nti. Tercio casus dicūt siles quo ad officiū. et sic isti casus dicūt siles qui apti nati sunt exercere idē officiū. et sic ntis et vocatiū dicūt casus siles. q̄ hnt̄ idē officiū scz p̄strui cū verbo intransitiue. Dicit em̄ p̄sicianus primo minoris. Ntis et vctis absoluti sunt intransitiue p̄struit. Casus ergo isti dicūt in p̄posito siles q̄ apti nati sunt regi ab eodē regente. ex eadē vi. et ab eadē pre. Corollarie sequit̄ p̄mo q̄ ntis et vctis in p̄posito dicūt casus siles. p̄z. q̄ ntis et vctis regunt ab eadē pre. q̄ a pre aū. ex eadē vi. q̄ p̄sone. ut cōit̄ grammatici dicūt. Sequit̄ corollarie scdo q̄ gr̄is et ablis in p̄posito dicūt casus siles. p̄z. q̄ regunt ab eodē regente et ex eadē vi. q̄ ex vi plenitudis. ut pleni gratia et veritatis. Sequit̄ corollarie tercio q̄ actus et gr̄is in p̄posito dicūt casus siles. ut obliuiscor: lectiois v̄l lectionē. Sicut dicit et actus v̄t hic do te deo. Sequit̄ corollarie quarto q̄ ista p̄ntia nō valz hoc verbū habet siles casus aū et post. ergo est oratio p̄grua. p̄z de ista perre sis iuste. p̄z q̄ verbū substantiū nō p̄t regere vctm̄ a pre post cuius ratio patebit in vno argumento.

Notandū est quarto et vltimo q̄ verbū

substantiū describit sic. Verbi substantiū est qd̄ fcat actū p̄mo ī substantiis reptū. patet bonitas diffinitionis. q̄ verbū substantiū fcat actū essendi. sed esse est illud cōissimū qd̄ in rebus repit̄. Un̄ dī auro: de causis ppōe quarta. p̄ma rerū creatura est esse. Qd̄ dīer aut̄ verbū substantiū describit sic. est qd̄ fcat purā essentia rei sine p̄notatiōe actiōis vel passiōis. que essentia rei pura est speciabilis p̄ terminū cuiuslibet p̄dicamenti. de p̄dicamento substantie. ut ego suz bō. de quantitate ut ego sum magnus. de p̄dicamento qualitatis ut ego suz albus. de p̄dicamento relationis ut ego sum pater. de actiōe ut ego sum legēs de passiōe ego sum p̄cussus. de situ ego sum stans. de vbi ego suz in ecclesia. De qm̄ ego sum hodie. de habitu ego sum tunicatus. Sequit̄ corollarie primo. p̄prie loquēdo solū vnū est verbū substantiū scz sum.

De regimine nti.

Fio enim non importat puram essentiam, prout, quia ignorat factionem passive. Fio enim est passivum huius verbi facio. Existit etiam non importat puram essentiam: sed essentiam propositam ex materia et forma: de existit quasi ex isto, id est materia et forma. Sequitur corollarie secundo quod propositum loquendo verbum substantivum prope nulli creature propter, sed soli creatori, prout, quia sum facit puram essentiam rei, sed in nullo creato est pura essentia nisi in solo deo. Dicit enim thomas in de ente et essentia. Omne creatum est propositum ex esse et essentia, sed solum illud proprium est sua pura essentia. Unde et scriptura dicit, Ego sum alpha et omega, ego sum via et veritas, de deo sermone faciendo, et ideo quare tria sunt verba substantiva, quia verbum substantivum facit substantiam et essentiam rei, sed substantia est triplex ut ostendit secundo de anima, materia forma et totum propositum. Sum proportionat materie ut coiter. Dicit enim primo philosophus, abateria prima est subiectum cuiuslibet forme. Fio attribuit et proportionat forme, quia forma fit et educit de potencia materie. Sed existit proportionat toti proposito, totum enim propositum est ex materia et forma, et forma integratum, unde versus, Ars substantia tria fert terminum verbo. Sum simul existit fio nil amplius addo. Sed verbum verum est quod facit generale notationem vel vocationem rei specificabilem per quantitate prope denotatiois, id est per nomen proprium, ut ego vocor petrus, ego nomen iohannes, et sunt quique versus, Quinque vocatiua dicuntur terminum verba. Nuncupor appello, nomen vocor quoque dico. Sequitur corollarie quod hec prope non est congrua, ego vocor homo, prout, quia verbum verum debet specificari per nomen proprium, modo homo est nomen appellativum, hec terminum admittit ego vocor homo tanquam congrua, prout, quia est vera, ergo est congrua, tenet contra, quia verum et falsum supponit congruum, ut prout primo periar me. Corollarie sequitur secundo quod sustineat potest quorundam grammaticorum opinio que dicit quique esse verba vocatiua in voce activa, et quique in voce passiva, licet plures autentici solus verba vocatiua ponit in voce passiva, de ista tamen dicit inferius, Sequitur corollarie tercio quod ambe iste sunt congrue, et vocabis nomen eius ihesum, vel vocabis nomen eius ihesus, quia secundo plurimos grammaticos vocabis in istis orationibus est verbum verum, et regit utrobique post se terminum. In prima enim cum dicit, vocabis nomen eius ihesus, ihesus supponit materialiter pro suo termino, prout auctoritate adarsilii, qui in suis suppositionibus ponit tale regulam, Talis rectus a verbo verum a parte post supponit materialiter, ut ego vocor iohannes, iohannes supponit materialiter, similes enim orationes plures inveniuntur in scripturis divinis. Unde Luce primo dicit, vocabis nomen eius iohanne, et ibidem, Vocabis nomen eius ihesus, et in eodem capitulo dicit, Vocabat eum nomine patris sui zacharia, et ibidem etiam dicit, Vocabis iohannes. Scriptura enim divina non subiacet regulis grammaticis, Unde dicit Augustinus, Indignus enim existimo ut verba celestis oraculi sub regulis restringam donati, unde versus, Pagina divina non vult se subdere legi. Artis grammaticae nec vult ipsa regi. Verbum autem habens vim verbi substantivi est quod resolvitur in

De regiminenti.

propositum gerundium et in hoc verbum substantivum sum vel in eius cōdeclinatum ut sto erectus, que valet ista, ego in stando sum erectus. Sed verbum habens vim verbi verum est quod resolvitur in propositum gerundium et in hoc verbum vocor vel eius cōdeclinatum, vel in aliud verbum verum, ut ordino presbyter, que resolvitur sic, ego in ordinando vocor vel nominor presbyter. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio n̄salis triplex n̄t regimē ab

Alex. in textu est sufficienter assignatum, par et veritas conclusionis ex his que dicuntur et determinata sunt in notabilibus.

Arguit primo contra primam preclusionem. Verbum personale non regit terminum a parte ante, probat sic Inter regens et rectum debet esse proportio modorum facandi, sed inter verbum personale et terminum non est proportio modorum facandi, igitur, Ad aliorum, quia regimē grammaticale oritur ex proportione modorum facandi, Ad aliorum, probat, quia verbum facit accensum, terminus facit substantiam, modo substantia et accensum sunt primo diversa, Dicit enim primo philosophus, Substantia et quantitas si sunt duo sunt et non unum, Dico verum argumētum concludit quod verbum personale et terminus absolute considerata ratione modorum facandi essentialium sunt diversa et non proportionantur, sed terminus considerata in respectu et habitudine unius ad alterum, et quo ad modos facandi accidentales unum proportionatur cum alio, de quibus modis facandi dictum est prius.

Arguit secundo Verbum personale non regit terminum a parte ante, probat sic, Ad minus dignum non regit maius dignum, sed terminus est constructibile plus dignum quam verbum personale, ergo verbum personale non regit terminum, Ad aliorum, quia sicut in natura magis dignum semper regit minus dignum sic etiam debet esse in arte, cum ars imitatur naturam, id est philosophus, Ad aliorum, quia verbum facit accensum, sed terminus substantiam, modo substantia est prior et dignior accidente, Dico verum argumentum concludit quod verbum absolute consideratum similiter nominativus, tunc factum nomen est dignius facto verbi, sed considerando verbum sub illo respectu quo regit terminum, tunc verbum est plus nobilitior, quia dicitur, de anima, Omne agens potentius est passio, ut sic, dum enim pulex mordeat hominem sic agens est nobilior homine passio.

Arguit tercio Verbum personale non regit terminum a parte ante, probat, quia hoc verbum personale currit habet terminum a parte ante, scilicet, albus, Constat autem quod illa non est congrua, albus currit, quia adiectivum in masculino et feminino genere positum non reddit suppositum verbo, ut dicitur grammatici, Dico quod conclusio non intelligit absolute quod verbum personale requireret et regeret absolute quolibet terminum, sed regit terminum sibi proportionatum quod facit substantienter, modo adiectivum facit adiacenter, Rō autem istius quare adiectivum non reddit suppositum est ista, quia suppositum facit de formali debet scire re a qua potest egredi et causari actus verbi, sed adiectivum significatione formali non significat re a qua potest egredi actus verbi et causari, prout, quia, b iij

De regimine nti.

adiectiuū significat accūs. mō accūs nō est causa actus verbi. sed actus porius sunt singulariū z suppositiō. vt p³ p^{mo} metha.

Arguit quarto. Verbus personale non regit ntm a parte an. p^{ba} sic in ista orōe. legere z nō intelligere est negligere. p^{ba} q^a hoc verbus personale est regit infinitiuū legere s^{il} intelligere. Sic etiā est in ista. legere est agere. Dico verum argumentū cōcludit q^d verbus personale regit infinitiuū a parte eā nō rōe sui sed rōe nti inclusi. z sic licet in ista orōe. legere est agere. non regit ntiū expresse tñ implicite. q^a valet tñ lectio est actio. s^{il} ista legere z nō intelligere est negligere. valet tñ lectio et nō intellectio est.

Arguit quinto. Verbus personale nō regit neglectio. p^{ba} in ista orōe. amatus sum. p^{ba} q^a suppositū amatus est terciē p^{son}e. z appositum sum est prime p^{son}e. igit nō est cōueniēs. nec pōt dici q^d hic amatus sū esset vna dictio. p³ q^a al^{is} de p^{fecto} vt de orōe fieret imp^{fectū} vt dicendo vt. p^{ba} ioannes ianuen. in catholicon. Dico verū argumentū cōcludit q^d in ista orōe. amatus sum. t^y amatus nō reddit suppositū buic vbo suū. s³ hoc suppositū ego subintellectū z valz tñ ego suū amatus.

Arguit sexto. Verbus substantiuū nō regit ntm a parte post. p^{ba} in ista orōe. materia p^{po}is est extrema p^{po}is. p^{ba} q^a omē regimē debet esse orō cōgrua. sed hec non est orō cōgrua. ergo nō est regimē. materia p^{po}is est extrema p^{po}is. Maior est nota. q^a regimē orōis ex p^{po}rtiōe modorū scādi vt dictū est. ergo regimē est orō cōgrua. Minor p³ q^a verbus debet se cōformare cū ntō recto. sed hic nō est sic. igit p^{ba} q^a hoc verbus substantiuū est. est singularis numeri. z ntū extrema est pluralis numeri. Sic s^{il} argueretur de istis. sum hoies. suū aīalia. Dico verū argumentū cōcludit si regre res cōueniētiā p^{po}rtiōe cū ntō apponēte z verbo a parte post. mō dictū est an in notabili scōo q^d solū regit cōueniētiā inter ntm supponentē z verbus p^{son}ale. mō in ista orōe. materia p^{po}is est extrema p^{po}is. t^y extrema est ntū apponens.

Arguit septimo. Verbus vctm nō regit ntm a parte post igitur. p^{ba} an. q^a in ista orōe. Vocabis nomen eius ibesum. p^{ba} q^a ibesū est acti casus. Dico verū argumentū cōcludit si ibesū in p^{dicta} orōe esset acti casus. sed dico q^d ibesū in dicta orōe est nti casus. q^a supponit materialiter p ^{suo} ntō ibesum. Dictū em est an q^d terminus sequēs verbus vctm supponit materialiter

Arguit octauo. Verbus substantiuū nō regit siles casus an. p^{ba} q^a ntū z vctū sunt casus distincti. Dico verū argumentū cōcludit q^d ntū z vctū nō sunt casus siles quo ad denotatiōē. sed bñ sunt siles quo ad officiū. q^a ambo construūt intransitiue.

De regimine nti.

Ex vi persone rectum regit initallem

Queritur.

Rectum qui sequit verbi natura gubernat. Verū ntū a parte an. p^{ba} sic in ista orōe. legere z nō intelligere est negligere. p^{ba} q^a hoc verbus personale est regit infinitiuū legere s^{il} intelligere. Sic etiā est in ista. legere est agere. Dico verum argumentū cōcludit q^d verbus personale regit infinitiuū a parte eā nō rōe sui sed rōe nti inclusi. z sic licet in ista orōe. legere est agere. non regit ntiū expresse tñ implicite. q^a valet tñ lectio est actio. s^{il} ista legere z nō intelligere est negligere. valet tñ lectio et nō intellectio est.

Notandū scōo q^{vis} regiminis nō est a

liud nisi causa quare vna dictio regit aliā. Causa aut hui⁹ quare vna dictio regit aliā dicta est p^{us}. q^a scz vna scā dependētiā z alia terminat ei⁹ dependētiā. verbus ergo regit ntm a parte an. p^{ba} hoc. q^a vbi scā dependētiā z ntū tminat illā dependētiā vt in dictū ē an. q^a aut vbi scā dependētiā. rō hui⁹ dicta ē an. q^a vbi scā actū. accūs aut nō pōt p ^{se} esse. s³ regit subctm i q^d possit subsistere. regit ergo vbi p^{son}ale ntm scā ē ali q^d subsistēt. p^o latioi intellectiōe hui⁹. notandū dependētiā vbi ē duplex q^dā g^{nal} z q^dā special^{is}. Dependētiā g^{nal} ē q^d cōuenit oī vbo vt scā re actū. z rōe illi q^dlibz vbi regit ntm a parte an. Alia ē aut dependētiā vbi special^{is}. z ista tminat p ^{casu} a parte post rectū. z illa cōuenit tñ ali q^d vbi z nō oīb⁹. q^d dependētiā vbi a parte post tminat q^dq³ mōis. q^dq³ p ^{ntm} vt suū hō. q^dq³ p ^{actm}. vt legolectionē. q^dq³ p ^{abtm} vt vtoz pane. Seq³ corollarie q^d oīa vba p^{son}alia regit ntm a parte an. rō q^a oīa vba hñ eādē dependētiā g^{nales} vt p^{ba} rū ē. Seq³ corollarie scōo q^d diuersa vba regit post se diuersos casus. rō q^a diuersa vba hñ diuersas dependētiā a parte post. z scōz q^d illa dependētiā variat scōz. hoc etiā variat a parte post regimē verbi.

De regimine nti.

Notandū tercio q p psonam in pposito

possumus intelligere duo. primo p psonā possumus intelligere accūs qd est psona. z sic Alex. vult tm ntis regit ex vi psona a pte añ. i. inter ntā a pte añ rectū. z verbū psonale requirit puenientia z ppositio psona. Rō qā inter suppositū z appositū requirit cōueniētia psona. mō ntis a pte añ rectus a verbo pstruit in rōe suppositi. z verbū psonale in rōe apppositi. z si aliq diceret tñ inter ntā a pte añ rectū z verbū psonale etiā requirit pueniētia numeri. quare ergo Alex. nō dixit etiā ex vi vel pueniētia numeri. Dicit gramatici q pueniētia numeri cōpēndit sub pueniētia psona. Rō qā numerus z psona sunt accūsia iugata. sic q in quacūq; pte repit psona ibi etiā numerus. vt in noie pnoie picipio z verbo repit numerus. in quibus etiā repit psona. Rō autē istius quare Alex. dixit ex vi persone potius q numeri sunt due cause. Prima qā persona plus expmit naturā verbi q numerus verbū em de scribit p psonā z nō numerū. pte p d natū. Alia rō. qā psona est accūs. qd respicit substantiā. numerus aut respicit qualitatē. que qualitas ē accūs. mō subā est pō accūs. vt pte vij. merha. A pncipaliori aut debz fieri denotatio. Scō p psonā possumus intelligere modū significandi gñalē verbi. rōe cuius verbū psonale regit ntā a pte añ. z sic Alexā vult tm. verbū psonale regit ntā a pte añ ex vi psona. i. rōe modi significandi gñalis ipsius verbi. de quo mō significandi dictū est sufficienter i notabili scō.

Notandū quarto z vltimo q p naturā

verbi in littera intelligit specialis mō significandi verbi substantiui vti vel verbi qd habet vim illoz verbor. Regit ergo ntā ex vi nature. Et pte regit rōe specialis mō significandi verbalis. de quo mō significandi dictū est sufficienter in notabili scō. Rō aut istius quare verbū substantiui regit vñ ntā a pte añ z aliā a pte post est ista. qā talia verba imponāt z hnt recte dependētiā vnā a pte añ. rōe cuius regit ntā a pte añ. z aliā dependētiā a pte post. rōe cuius regunt ntā a pte post. Prima vocat gñalis. scōa aut specialis. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio rñsalis. Itūs a pte añ pstruc

tus regit ex vi psona. sed a pte post ex vi nature. Veritas huius cōclusio nis patet ex notabilibus z ex his que dicta sunt.

Arguit primo

Intransitio nō regit ntā a pte añ. igitur littera falsa. pbat auctōr. Intransitio est intrā sitia constructio. sed constructio intrā sitia nō regit ntā a pte añ. igitur pbat maior: ex cōi expositioe rectus. Minor: qā si constructio intrā sitia regeret ntā p supposito tūc esset dicēdū. hō hō currit. z sic pmitteret augacio. Dico q Alex. dices i textu. intransitio nō intelligit pstructionē

De regimine nti.

Intransitio in actu. sed in fieri vt verbū psonale qd est pstructio intrā sitia in fieri. z hoc verbū psonale regit ntā p supposito. z isto mō accipit intransitio materialiter. Alii tñ dicūt. z melius. hic intrā sitio capitur formaliter p dependētiā verbi a pte añ. z sic exponit litterā. intransitio. i. dependētiā verbi a parte añ regit ntā p supposito.

Arguit scō. Itūs nō regit ex vi psona a verbo personali. igitur regula falsa. pbat añs. ntis nō regit ex vi numeri. igitur etiā nō regit ex vi psona. tenet pñā. qā numerus z persona sunt accūsia coniugata. ergo quā rōe regit ex vi vnus. eadē rōe regitur. ex vi alterius. añs aut est notū dico q cōueniētia numeri ppreben ditur sub cōueniētia psona.

Arguit tercio. Verbi substantiui nō regit ntā a pte post. pbat sic. Verbi substantiui regit ntā a pte añ. ergo nō regit ntā a parte post. tenet pñā. qā idē solū facit idē. vt pte ij. de gñatiōe. Dico q idē solū facit idē eodē mō sē hñs. mō verbi substantiui aliter se habet vt regit ntā a parte añ. z aliter vt regit ntā a pte post. qā ntā a parte añ regit ex vi gñali ntā at a pte post ex vi speciali.

Arguit quarto. Verbi substantiui nō regit ex vi nature. pbat. Natura est vis infra rebus naturalibus. sed verbū substantiui nō est ens naturale. igitur verbū substantiui nō regit ntā ex vi nature. Maior: qā natura est vis infra rebus ex similibus similia pducēs. Minor: qā verbū substantiui est vox significatiua. mō intellectus est causa vocū significatiuarii. Dico verū argumentū cōcludit q natura ppte sumpta est vis z virtus impressa rebus naturalibus. sed hic caput natura cōit p mō significandi speciali verbi substantiui aut vti.

De appositione.

Apponēs duplices substantiuos sibi iunges. In casu simili. poterit que genus variari.

Tunc illos ad rem spectare decebit eandem.

Et plus cōe precedere debet in istis.

Sicut homo fortis. animal capra cōsimiles.

querit. primo querit vtrū figure cōstructionis solū sunt gñq. Scō q rit vtrū appō exis pma figura cōstructionis ab Alex. sit sufficienter assignata. Pro parte pma questiōis intelligenda. Notandū figura vt attribuitur figuris locutiōis z cōstructionis sic de scribit scōz Joannē ianuensez. est licētiosa improprietas vsu auctoritate vl cōmoditate appo barta. In qua diffinitioe dō pmo figura est improprietas licētiosa ad denotandū q figure in gramatica admittunt. si em figure essent simpliciter improprietates z vicia nullo mō admittēt. Admittit aut ppter vsu

Utrū iter

gñq; figuras pstru ctiōis appositio ex istis pma ab Alex.

sit sufficienter assignata. Pro intellectu rōe questiōis mo te. Notandū epio q questiō hec duo

querit. primo querit vtrū figure cōstructionis solū sunt gñq. Scō q rit vtrū appō exis pma figura cōstructionis ab Alex. sit sufficienter assignata. Pro parte pma questiōis intelligenda. Notandū figura vt attribuitur figuris locutiōis z cōstructionis sic de scribit scōz Joannē ianuensez. est licētiosa improprietas vsu auctoritate vl cōmoditate appo barta. In qua diffinitioe dō pmo figura est improprietas licētiosa ad denotandū q figure in gramatica admittunt. si em figure essent simpliciter improprietates z vicia nullo mō admittēt. Admittit aut ppter vsu

De regimine nti.

quia vlrati sumus talibus orationibus vti. aut admittunt ppter hoc. quia tales ordes aut files ordes inueniunt in scripturis diuinis. aut scriptis poetarum. horum autem scripta repudiare et infamare non est rectum. Dicitur enim primo celi. operet patribus credere et eorum dicta grate suscipe. Admittunt etiam figure aliqua alia commoditate et conuenientia scilicet ppter breuitatem. aut metrum. aut files causas. ut postea dicetur. Iusto autem ita diffinitur figura. Figura est vicium ratione vel rationibus excusabile. et est duplex figura. scilicet locutionis et constructionis. Locutionis est figura peccans contra rationem modo loquendi. nihil tamen in congruitatis continens. ut quando ponitur p toto. ut animus mulieris est mihi nuptus. id est desponsatus. in qua ordo animus mulieris qui est pars mulieris ponitur p tota muliere. non enim solum anima desponsat mulieris. sed tota mulier. Sic econuerso etiam aliquando totum ponitur p parte. ut aser mihi fontem. fontem ponitur p parte fontis. Figura autem constructionis est improprie causata contra principia artis grammaticae et regulas grammaticales. et tales figure principales sunt quatuor. vnde v. plures structure non sunt nisi quatuor figure. Synthetis antithetis. plemptis zeuma. Simptis. Sub synthetis comprehenditur appositio et euocatio. et de his quod est constructio et thesis positio. quasi immediata positio duorum vel plurium superpositorum ad inuicem. De antithesi determinatur in tertia parte Alex. in capitulo de figuris. Simptis autem grece latine valet sicut conceptio. et de his fin quod est constructio et lempsis capio. Zeuma autem et plemptis sub propriis nominibus exprimuntur. Dico autem notanter quod tamen quique sunt figure constructionis principales. quia aduc additur vna vez synodoche. que etiam fit cum improprietate et disproportione accidentium grammaticalium. ut albus dente. sed ista est minus principalis. de ista patebit in capitulo de regimine acti.

Notandum secundo Appositio ut elicitur ex

littera Alex. describit sic. Est duorum vel plurium nominum substantiuorum eandem rem significantium similium casuum eorundem vel diuersorum generum quorum vnum est magis comitum et precedit. et aliud est minus comitum et sequitur. si non fuerit ibi dictio equiuoca immediata et pmissua associatio.

Pro cuius diffinitionis intellectu. Sciendum

quod in ista diffinitione p gne ponitur immediata et pmissua associatio. et in hoc conuenit appositio cum euocatione. et ratio quare constructibilia causantia appositionem debent coniungi immediate. quia coniunctio coniungit ea que significant diuersa. Constructibilia autem in appositione debent significare eandem rem. et ergo inter ea non ponitur coniunctio. Et ha ratio quia constructibilia in appositione habent se ut determinatio et determinabile. ut specificans et specificabile. modo inter determinationem et determinabile non ponitur coniunctio. Determinabile enim habet se ut potentia. et determinatio ut actus. modo ex actu et potencia fit vnum immediate ut patet secundo de anima. et octauo Metaphysice. Aliquando tamen

De regimine nti.

inter constructibilia causantia appositionem potest poni coniunctio causa ornatu. ut coniunctio expletiva. que coniuncta ornat ut animal scilicet homo. Dicitur secundo in diffinitione duorum vel plurium nominum substantiuorum ad denotandum quod appositio aliquando fit inter duo nomina substantiuorum. aliquando inter plura. et illa plura debent se sic habere quod magis et plus comitum debet precedere et minus comitum debet sequi. exemplum primi animal homo. exemplum secundi substantia corpus animal. Dicitur tertio in diffinitione substantiuorum: ubi ad innuendum quod inter adiectiuum non fit appositio ut albus homo. Ratio quia appositio includit aliquod vicium. sed oratio in qua adiectiuum constructur cum substantiuo est simpliciter congrua. Dicitur quarto in diffinitione. similium casuum. quia si constructibilia essent diuersorum casuum non esset appositio. ut animal socratis. Ratio autem huius quare constructibilia in appositione debent esse eiusdem casus. quia si constructibilia essent diuersorum casuum tunc oratio aut esset simpliciter congrua. ut al socratis. aut simpliciter incongrua ut filius socratis. modo appositio nec est simpliciter congrua nec simpliciter incongrua. ut enim postea docebitur figure constructionis sunt medii inter orationes simpliciter congruas et simpliciter incongruas. Dicitur quinto in diffinitione quorum vnum est magis commune et alterius minus comitum. quia si constructibilia essent eque comitum non esset appositio ut ensis gladius mucro. sicut si constructibilia essent desinata non esset appositio ut alinus bos. vnde illud constructibile dicitur magis comitum quod significatio totali fecit omne illud quod fecit aliud constructibile et cum hoc plus ut al respectu hominis. homo respectu iohannis. Dicitur sexto in diffinitione sic quod magis comitum precedit et minus comitum sequatur. quia si minus comitum precederet et magis comitum sequeretur non esset appositio. sed nugatio et supfluitas et vniuersum et eiusdem inuicem repetitio ut homo al. Ratio huius quia magis comitum actu includitur in minus comitum. ut al actu includitur in hominem. supflue ergo poneretur ibi minus comitum ante magis comitum. vnde ista homo al valet tamen homo al al. Dicitur septimo et ultimo in diffinitione si non fuerit ibi dictio equiuoca. quia si oratio appositiva poneretur dictio equiuoca tunc minus comitum potest precedere. ut canna vnda. in qua ly canna est minus comitum et vnda plus commune canna enim significat tantum vnum fluuium. sed vnda significat omnes fluuios et aquas. Similiter hic canis sydu. canis est minus comitum et precedit. et sydu plus commune et sequitur. canis enim fecit tantum vnam stellam in signo cancri. que est maria stellarum. a qua dicitur dies canicularis. sed sydu significat omnes stellas et sydera. Ratio autem istius quare in equiuocis minus commune precedit. quia tunc tollitur equiuocatio. et ergo grammatici hoc admittunt. Dicitur ultimo in diffinitione eorundem generum vel diuersorum ad denotandum quod constructibilia in appositione quandoque sunt eiusdem generis ut vir medicus. quandoque autem diuersorum generum ut animal homo. homo socrates. Sequitur corollarie primo quod ppe loquendo hic non est appositio magister iohannes. virgo maria. Ratio quia appositio fit inter constructibilia que habent se ut

De regimine nti.

magis et minus cōe. i. superius et inferius. cōstat autē q̄ magister nō est superius ad iōannē. p̄t̄. q̄a superius et inferius debet esse de eodē gñe et p̄dicamento. cōstat autē q̄ magister est de p̄dicamento qualitaris de p̄ma sp̄e. magister em̄ d̄r habitū scie. iōannes autē est de p̄dicamento subē. et est p̄ma subā. s̄l̄r virgo est in p̄dicamento qualitaris. q̄a d̄r naturalē im̄potentiā. maria autē est de p̄dicamento subē. ¶ Seḡ corollarie sc̄do q̄ appositio gñaliter accepta vt est additio specificatiua minus cōis ad magis cōe. nō solū fit inter noīa substantiua. sed etiā adiectiua vt colora tū albū. s̄l̄r inter p̄noīa. Dicit em̄ p̄scia. p̄mo minoris q̄ hoc p̄nomē ip̄e est appositio t̄rui personarū: p̄r em̄ addi p̄noībus p̄me persone vt ego ip̄e. Sc̄de persone vt tu ip̄e. Tercie persone. vt ille ip̄e. S̄l̄r int̄ verba fit appositio cōiter capta vt legere agere. Sic etiā inter parti cipia vt agens legens. S̄l̄r inter aduerbia vt intus hic. aliquid er be ne. semper hodie: valde bñ. Sequit̄ corollarie tercio q̄ accipiendo ap̄ positionē p̄pe vt Alex. capit solū fit inter substantiua vt dictū est i d̄o

Notādū tercio q̄ orōes figuratiue non

sunt simpliciter congrue nec simpliciter in congrue. sed sunt medie int̄ orōes cōgruas et incōgruas. Rō p̄mi q̄a si essent simpliciter cōgrue nul lū includerēt viciū. cōstat autē q̄ in qualibet orōe figuratiua est aliq̄d vi tū. Rō sc̄di. q̄a si esset simpliciter in cōgrua nullomō admitteref. cons tat autē q̄ orōes figuratiue admittunt in gramatica et excusant. Viciū ergo in appositioe est. q̄a in eo ponit̄ duo substantiua noīa. et nullū po nit in ḡtō. et sic peccat cōtra hoc p̄ncipiū et regulā gramatice: q̄n in aliq̄ orōe ponit̄ duo substantiua noīa tūc vnū illoz debet poni in ḡtō. vñ b̄. Si substantiua tibi fuerint bina locanda. Tūc reliquū reliquo iunges in ḡtō. Rō autē excusans est duplex sc̄z gñalis et specialis. Bñalis est que cōuenit om̄ibus figuris. et est triplex. Prima est breuitas. breuius em̄ est dicere al̄bō. q̄z al̄q̄d est bō. Sc̄da melior memoria. meli⁹ em̄ memo ramur de paucis q̄z de multis. Tercia est met̄rū. sepius em̄ orō apposi toia pōt poni in metro vbi sua orō circūlocutiua poni nō pōt. Rō autē excusans specialis est duplex. Prima est specificatio. minus em̄ cōe spe cifocat magis cōe. Sc̄da p̄pter tollere equocationē. vt hic canis syd⁹ sydus em̄ significat om̄ia sydera canis autē solū vnū. vt cū dico canis sy dus. solū sydus accipit̄ p̄ vna stella. s̄l̄r hic. canna vnda.

Notādū quarto vltimo dupliciter pos

sumus log de appoe. p̄io quo ad ei⁹ formā t̄m. q̄ consistit in vniōe duo rū substantiuoz quoz vnū ē magis cōe et alterū min⁹ cōe. et isto mō appō pōt fieri sine vbo. vbi em̄ nō est de necessitate orōis appositioe. alio mō possum⁹ log de orōe appositioia q̄ ad ei⁹ formā et finē gramatice. q̄ est facere perfectā sentētia et orōez perfectā. et isto mō requirit verbum.

De regimine nti.

Oratio em̄ p̄fecta nō pōt esse sine verbo. primo mō Alex. loquit̄ d̄ ap positionē. sc̄do mō p̄scia. Qñ ergo verbū ponit̄ i orōe appositioia tūc p̄mus n̄tis regit̄ ex vi p̄sone. sed sc̄dus ex vi appositiois. sed si nullum verbū ponit̄. ambo ponit̄ absolute. licet aliq̄ gramatici dicūt q̄ ambo nti regunt̄ ex vi p̄sone. a p̄te autē a verbo. Istis notabilib⁹ sc̄z statib⁹ est.

Cōclusio responsalis. Inter quāq̄ figu

ras p̄structionis appositio est p̄ma. et ab Alex. est sufficienter assignata. pater veritas cōclusiois ex his que dicta sunt.

Arguit̄ primo. Plures sunt figure p̄structionis q̄ quinque

p̄bas. q̄a synodoche etiā est figura p̄structionis. p̄bas. q̄a figura p̄structionis peccat p̄ra principia et regulas grā maticas. sed synodoche est h̄mōi. igit̄ synodoche est figura p̄structionis. Maior p̄t̄ ex diffinitione figure p̄structionis. Minor p̄t̄ in ista orōe. al bus dentē. in qua adiectiuū et substantiuū disconueniūt in casu. albus em̄ est nti casus. et dentē acti. Dico verū argumētū cōcludit q̄ t̄m quāq̄ sunt figure p̄structionis p̄ncipales. mō synodoche ē minus p̄ncipalis: q̄a aliq̄n fit sine vicio in quantū est figura locutiōis.

Arguit̄ sc̄do. Plures sunt figure p̄structionis q̄ quāq̄. p̄bas

sc̄z q̄a solecismus. barbarismus etiā sunt figu re p̄structionis. p̄bas p̄donatū in libro de barbarismo et solecismo. Di co q̄ donatus nō vult q̄ barbarismus et solecismus essent figure cō structionis. sed vult q̄ sunt vicia inexcusabilia. Figura autē p̄structionis ē viciū excusabile. vñ barbarismus est q̄n syllaba vel littera indebitē pro fert̄ quo ad accentū. vt dicendo. dñs. dñia. media p̄ducta. Sed solecismus est indebita vniō dictionū et incōgrua ecōtra regulas gramaticas. vt meus mater. mea pater.

Arguit̄ tercio. Nulla figura p̄structionis in gramatica est

possibilis. ergo cōclusio falsa. p̄bas añs. Si figura cōstructionis in gramatica esset possibilis. maxie q̄ orō apposi toia figuratiua esset mediū inter orationē simpliciter p̄gruā vt dixit no tabile terciū. sed hoc est falsū. p̄bas. sicut se habet verū et falsū i logi ca sic cōgruū et incōgruū in gramatica. sed inter verū et falsū nō datur mediū. ergo nec inter cōgruū et incōgruū. Maior p̄t̄ ex cōuenienti si militudine q̄a vbiq̄ cōpat̄ p̄pū ad illud cui⁹ est p̄pū. Minor est nota. q̄a om̄is p̄pō aut est vera aut est falsa. Dico q̄ nō est s̄tē de vero et fal so in logica. et de cōgruo et incōgruo in gramatica. q̄a verū et falsū im mediate fundant̄ sup esse et nō esse. mō inter esse et nō esse nō dat̄ me diū. sed cōgruū et incōgruū nō imediate fundant̄ sup esse et nō esse sed imediate cōgruū fundat̄ sup modos sc̄andi. mōi sc̄andi sup modos in telligendi modi intelligendi sup modos essendi. mō inter modos esse di rerū pōt dari mediū. q̄a res pōt esse sub diuersis mōis essendi vt p̄t̄

De regimine nti.

De materia pma. q̄ ē indifferēs ad eē cuiuslibz forme vt declaraf. i. pbi.

Arguit quarto. Appositio est figura cōstructionis igit p̄

viciū. sed appositio nullū cōtinet viciū. igit. Maior p̄z ex dictis. Adinor

p̄z q̄a maior est cōuenientia inter duo substantia q̄z inter adiectiuum

z substantiuū. sed adiectiuū z substantiuū cōstruūt sine vicio. vt albus

hō. ergo a fortiori duo substantia p̄nt cōstrui sine vicio mō appositio

fit inter substantia. Maior q̄a duo substantia ambo fcanz substantiaz

et subsister. adiectiuū aut fcat adiacenter z accidens. z substantiuū

substantiā z subsister. maior aut est cōuenientia substantie ad sub

stantiā. q̄a sunt idē gñe. q̄z substantie z accidentis. que nō sunt eiusdē ge

neris. Dico verū argumentū d̄t q̄ inter duo substantia est maior p̄

portio z cōuenientia similitudinis. q̄z inter adiectiuū z substantiuum

sed nō p̄portiois que requirit ad cōgruitatē que attendit penes mor

doz fcanz. p̄portione. z ergo adiectiuū cū substantiuo cōstruūt cō

grue. sed duo substantia nō cōstruūt cōgrue. Sile ē inter duos viros

est magis cōuenientia similitudinis q̄z inter virū z mulierē. sed nō p̄por

tiois. vñ ex viro z muliere gñaf terciū. sed nō ex duobus viris.

Arguit quinto. plus cōe z minus cōe nō sunt de cōsidera

tiōe gramatice. ergo appositio nō fit iter

magis z minus cōe. p̄bas q̄a magis cōe est gñis. minus cōe est p̄smō

dererminare de gñe z sp̄e p̄tinet ad logicū vt p̄z p̄ p̄z p̄. Dico verū

argumentū cōcludit q̄ dererminare de gñe z sp̄e quo ad p̄dicari p̄tinet

ad logicū. sed quo ad modū fcanz z cōstruendi bene p̄tinet ad gram

maticū z sic de ipis hic dererminat.

Arguit sexto. Unū substantiuoz nō p̄t specificare alterz

sitione. p̄bas añs. in specificatiōe vñ cōstructibile fcat dependentiaz

z aliud illā dependentiā terminat. sed inter duo substantia nullū sig

nificat dependentiā. igit vñ nō specificat aliud. Maior est nota. Ad

nor silt. Dñe em substantiuū fcat p̄modū p̄ se stantia. illud aut q̄d fcat

dependentiā pender ad aliud. Dico verū argumentū cōcludit q̄ duo

substantia absolute sumpra nullā fcat dependentiā. sed vñ cōparat

ad aliud p̄t fcat dependentiā terminare. z p̄cipue cū vñ est magis

cōe z aliud minus cōe. z etiā duo substantia que fcanz res distinctas

specificare. vt hō z asinus vñ nō dependet ad aliud.

Arguit septimo. Diffinitio appositiois est insufficiēs. p̄

bas sic. omis appositio debet fieri in or

dine ad verbū. sed hoc nō exprimit diffinitio. ergo nō est bene posita.

Maior. q̄a finis gramatice est ad exp̄sionē mentis cōceprus. que ex

p̄c̄ssio nō p̄t fieri sine verbo. Silt ista maior est p̄t p̄t p̄t p̄t p̄t p̄t

minoris. vbi exemplificat de appositioe p̄ verbū. z hoc idē facit p̄c̄ficia

Dico verū argumentū cōcludit q̄ cōsiderando appositionē quo ad ei

De regimine nti.

us formā nō requirit verbū sed cōsiderando ea quo ad eius formā z fi

nē gramatice. sic debet habere verbū vt dictū est in notabili vltimo.

Arguit octauo. Appositio nō fit inter dictioes eiusdē ca

lus igit p̄bas. Appositio nō fit inter con

structibilia eiusdē gñis. ergo nec casus. tener p̄na. q̄a sicut gñis est acci

dens respectiuū. sic etiā casus. Dico q̄ nō est sile. q̄a duo noia substantia

inter que fit appositio ambo cōstruūt ēx eadē p̄te in ydemptitate vñ

us suppositi. sed q̄a casus est dispositio substantie ad actū. gñis aut non

ideo ibi requirit ydemptitas casus z nō gñis. vñ noi substantiuo casus

est acc̄s plus intimū z p̄p̄quū q̄z gñis i orōe ad redditiōē suppositi

De Euocatiōe. Utrū Alex.

Terne persone generaliter omis habetur de Euocatione derer

minatio sit sufficiēter

Rectus. sed demas pronōia quatuor indē assignata. p̄o inelle

Ista vocant rectos ad primā siue secundā

Pauper ego ludo. dū tu diues mediteris

Nos tuti loquimur. dū vos timidi taceatis

catiōe nūc principaliter p̄mittit vñ regulā gñaf istā. Omis rectus

p̄marius est terciē p̄sone essentialiter. exceptis istis quatuor ntis scz

ego tu nos z vos. quoz duo scz ego z nos sunt p̄me p̄sone. duo aut scz

tu z vos sunt scdē p̄sone. Dico notanter rectus p̄marius. p̄pter exclus

dere rectū secundariū vt vñ q̄a vñ est scdē p̄sone. Dico notanter

essentialiter. q̄a ntis p̄t esse accidentaliter rōe restrictiois p̄me p̄sone

ne vel scdē vt hic ego paup ludo. iste ntis paup est p̄me p̄sone acciden

taliter. licet essentialiter est terciē persone. Rō aut istius quare omis

ntis est terciē p̄sone est ista. q̄a ntis est illius p̄sone iqua fit impositio

noim. sed impositio noim fit in terciā p̄sone. ergo omis ntis est terciē

p̄sone. Maior q̄a primus casus d̄t ntis. q̄a ipm reb^o noia imponim^o.

Adinor aut est nota de se.

Notandū scdo. Euocatio vt elicit ex lit

tera Alex. diffinit sic. Est duoz vel pluriū suppositoz diuersarū p̄sonaz

ad eandē rem spectantiū respectu alicuius verbi cōformantis se in p̄

sona cū dictioe euocante z nō euocata imediata z p̄missua associariō

Dicit aut euocatio quasi extra vocatio. ab e q̄d est erra z vocatio. q̄d

extra vocatio dictiois a p̄po officio z p̄sone ad officiū aliud. z p̄sonam

aliā. In qua diffinitioe imediata z p̄missua associatio ponit p̄ genere

Unū hic nō est euocatio. ego z paup ludo. p̄z q̄a ibi nō est associatio i

mediata. Eū aut d̄t duoz suppositoz vel pluriū diuersarū p̄sonaz. d̄t

fert euocatio ab appositioe. q̄a appositio fit inter cōstructibilia eiusdē

S. Do solus dererminatio sit sufficiēter
No. ord. 5. quare Euocatio
p̄marius est terciē p̄sone essentialiter. exceptis istis quatuor ntis scz
ego tu nos z vos. quoz duo scz ego z nos sunt p̄me p̄sone. duo aut scz
tu z vos sunt scdē p̄sone. Dico notanter rectus p̄marius. p̄pter exclus
dere rectū secundariū vt vñ q̄a vñ est scdē p̄sone. Dico notanter
essentialiter. q̄a ntis p̄t esse accidentaliter rōe restrictiois p̄me p̄sone
ne vel scdē vt hic ego paup ludo. iste ntis paup est p̄me p̄sone acciden
taliter. licet essentialiter est terciē persone. Rō aut istius quare omis
ntis est terciē p̄sone est ista. q̄a ntis est illius p̄sone iqua fit impositio
noim. sed impositio noim fit in terciā p̄sone. ergo omis ntis est terciē
p̄sone. Maior q̄a primus casus d̄t ntis. q̄a ipm reb^o noia imponim^o.
Adinor aut est nota de se.

De Euocatione dererminatio sit sufficiēter
No. ord. 5. quare Euocatio
p̄marius est terciē p̄sone essentialiter. exceptis istis quatuor ntis scz
ego tu nos z vos. quoz duo scz ego z nos sunt p̄me p̄sone. duo aut scz
tu z vos sunt scdē p̄sone. Dico notanter rectus p̄marius. p̄pter exclus
dere rectū secundariū vt vñ q̄a vñ est scdē p̄sone. Dico notanter
essentialiter. q̄a ntis p̄t esse accidentaliter rōe restrictiois p̄me p̄sone
ne vel scdē vt hic ego paup ludo. iste ntis paup est p̄me p̄sone acciden
taliter. licet essentialiter est terciē persone. Rō aut istius quare omis
ntis est terciē p̄sone est ista. q̄a ntis est illius p̄sone iqua fit impositio
noim. sed impositio noim fit in terciā p̄sone. ergo omis ntis est terciē
p̄sone. Maior q̄a primus casus d̄t ntis. q̄a ipm reb^o noia imponim^o.
Adinor aut est nota de se.

Notandū scdo. Euocatio vt elicit ex lit
tera Alex. diffinit sic. Est duoz vel pluriū suppositoz diuersarū p̄sonaz
ad eandē rem spectantiū respectu alicuius verbi cōformantis se in p̄
sona cū dictioe euocante z nō euocata imediata z p̄missua associariō
Dicit aut euocatio quasi extra vocatio. ab e q̄d est erra z vocatio. q̄d
extra vocatio dictiois a p̄po officio z p̄sone ad officiū aliud. z p̄sonam
aliā. In qua diffinitioe imediata z p̄missua associatio ponit p̄ genere
Unū hic nō est euocatio. ego z paup ludo. p̄z q̄a ibi nō est associatio i
mediata. Eū aut d̄t duoz suppositoz vel pluriū diuersarū p̄sonaz. d̄t
fert euocatio ab appositioe. q̄a appositio fit inter cōstructibilia eiusdē

De regiminenti.

psone. qd semp tercię psone. Lū vero dicitur respectu alicuius verbi confor-
mantis se in psona cum dictiōe euocante et non euocata daf intelligi
q euocatio est orō pfecta. qd fit respectu verbi. qd nō requirit ad ap-
positionē. Sequitur corollarie pmo qd hic est euocatio implicita. Haur-
deamus omēs in dño. ptz qd valet istam. nos omēs gaudeamus. Seg-
tur corollarie scō qd hic sit est euocatio. pater noster qui es in celis
in qua orōe tu pater noster exis dictio scō psone euocat dictiōe ter-
cie psone scz q respectu verbi scō psone scz es.

Notandū terciō. Alex. in textu tangit

quatuor regulas quibus euocatio habet fieri. Prima regula. Dictio p
noialis pme psone singularis numeri ad reddendū suppositū verbo p
me psone singularis numericoformantis se in psona cū dictiōe euoca-
te z nō euocata. vt ego paup ludo. Scōda regula. Dictio pnoialis pme
psone pluralis numeri apta nata est euocare dictiōe noialē tercię ps-
sone pluralis numeri ad reddendū suppositū verbo pme psone plurali
numeri. cōformantis se in psona cū dictiōe euocante z non euocata. vt
nos tuti loquimur. Tercia regula. Dictio pnoialis scō psone singula-
ris numeri apta nata en euocare dictiōe noialē tercię psone etia sin-
gularis numeri ad reddendū suppositū verbo personali singularis nu-
meri qd cōformat se in psona cū dictiōe euocante z nō euocata. vt tu
diues mediteris. Quarta regula. Dictio pnoialis scō psone pluralis
numeri apta nata est euocare dictiōe noialē tercię psone pluralis nu-
meri ad reddendū suppositū verbo pluralis numeri. qd cōformat se i
psona cū dictiōe euocante z nō euocata vt vos timidi taceatis. Sequit
corollarie pmo qd pma z scōda psona euocant terciā z nō ecōuerso.
Rō huius est ista. qd pma z scōda psona fiant certe z finite. sed terciā p-
sona fcat incerte z infinite. mō oīe incertū z infinitū debet specifica-
ri z limitari p finitū z certū. Sequitur corollarie scō qd verbū in euo-
catiōe debet se cōformare in psona cū dictiōe euocante z nō euocata.
Lui ratio ē. qd a pncipaliori debet fieri denoiatio. vt ptz. viij. phisico
sed dictio euocans est pncipalior qz euocata. ptz qd agens est prestan-
tius passio. mō dictio euocas est agens. igit dictio euocans debet con-
uenire cu verbo in psona.

Notandū quarto z vltimo. viciū in euo

catiōe est disconueniētia suppositi ptialis cū apposito in psona. vt ego
paup ludo. dictio euocata scz paup est tercię psone. z disconuenit cū isto
sbo ludo in psona. Rō excusans ē duplex. gñalis z specialis. Gñalis est
triplex de qua dictū est in appositione. Specialis autē ratio excusans
viciū euocatiōis ppter facere discretionē z significantiā. Cū discreti-
o est attributio alicuius actus vel passiōis alicui psone cū exclusiōe illi-
us actus vel passiōis ab alijs psonis. vt ego paup ludo: que valet istas

De regimine nti.

Ego qui sum paup ludo z nō alter. Sed significatiā est attributio ali-
cuius actus vel passiōis alicubi psone cū exclusiōe illius actus vel pas-
siōis ab illis psonis nō simpliciter. sed p modū excellentie. vt ego viuo
dicit dñs. que valet ista. ego dñs deus viuo. z nullus ita excellēter viuit.
Dicis eni xij. metha. Quid substantiarū separarū est delectabilissima.
Sequitur corollarie qd discretior respectu scācie habet se vt supius. z si-
gnificantia vt inferius. vbiqz eni est scācia ibi est discretio. sed non
ecōuerso. Sequitur corollarie scō qd scācia addit aliquid vltra discre-
tionē. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio rñsalis. Alex. de Euocatiōe

dereterminatio est sufficienter assignata. ptz conclusio ex declaratis.

Arguit primo Nō omīs rectus est tercię psone. ergo pclusio
falsa. pbat. añs vctūs est rectus. z tñ vctūs
nō est tercię psone. pbat añs p pma pte. qd vctūs est rectus scōdarius
ergo vctūs est rectus. Teneat pñā ab inferiori ad supius. Sed p scōda p-
te qd vctūs est scō psone. Dico q littera Alex. intelligit de recto pma-
rio. vt de recto. z nō recto scōdario. vt de vctō.

Arguit scōdo Etia nō omīs rectus primarius est tercię psone
ne igit solutio nō valet. pbat añs in ista orōe.
Ego paup ludo. paup est rectus pmaris vt notū est. z tñ nō est tercię
psone. pbat qd trahit ad pma psonā p hoc pnomē pme psone scz ego.
Dico verū argumentū pcludit q in ista orōe. ego paup ludo. paup est
tercię psone essentialiter. accidentaliter tñ rōne restrictiōis trahit ad
primā personā.

Arguit terciō Pronomē pme psone vel scō psone nō pōt
euocare terciā. ppter hoc. qd pma z scōda sunt
certe. z terciā incerta. pbat sic. qd pma z scōda psona etia est incerta. p-
bat sic. Illud qd ad oīe suppositū ptinet est incertū. sed pnomē ad oīe
suppositū mō ptinet. igit oīe pnomē fcat incerte. Maior est nota.
Minor est. Priscia. pmo minoris. z p pñs pme z scō psone nō fcat cer-
te. Dico verū argumentū pcludit q oīe pnomē fcat incerte cū po-
nit extra demonstrationē z relationē. sed cū pnomē ponit in demō-
strationē z relationē tūc fcat certe accidentaliter.

Arguit quarto Prima psona nō euocat terciā. igit pbat
añs. Oīe euocare est agere. sed pma pso-
na nō agit in terciā igit maior est nota. Minor ptz. agere est supposito-
rū. mō pma nō est suppositū. igit. Maior est. Aristo. pmo metha. Mi-
nor ptz qd suppositū est res nature. mō dictio pme psone est res fabri-
cata ab intellectu. Dico verū argumentū pcludit q agere pncipaliter
est supposito. mō dictio pme psone est agēs instrumentale ipi intellectu

Arguitur quinto idē. igit diffinitio euocatiōis nō valz

De regimine nti.

pbaf ams. specific distincta no fcan eandē rē, sed psona pma z tercia distinguunt specificē. igit pstructibilia in euocatione nō fcan idē. Maior est nota qā specific distincta sunt desperata. mō desperata. mō desperata nō fcan idē. Minor ē auctoris modoz scādi z grammatiz oim q dicit tres psonas differre specificē. Dico verū argumentū cōcludit. qspecific distincta nō fcan idē formaliter, sed bñ materialiter: alb' em z bō differūt qñe z specie. nō fcan eandē rē materialiter.

Arguit sexto. Una psona nō euocat aliā. igit pclusio falsa. pbas sic vnus numerus nō euocat aliū. igit nec vna psona aliā. Teneat pñā. q numer' z psona sunt accitria iugata. ams pr3. qā temp dicit euocās z euocata sunt eiufdē numeri. Dico verū argumentū pcludit q in euocatione nō variat numerus. sed bñ psona. cuius rō est ista. qā pstructibilia in euocatione hñt se vt demonstratiū et suū demonstrabile pueniūt in numero. sed qā in euocatione certū euocat incertū. pma aut z scda psona fcan certe. z tercia incerte ergo pōt

Arguit septimo. nō est dictio euocās ubi variari psona nō est dictio euocās. igit littera Alex. est in sufficiēs. pbaf ams. qā ista admittit. Virgili q scripsisti bucolica digi- nus es laude. Irē ista. Pater noster q es in celis. z nō palia. figurā nisi euocationē. ergo. Sed q in istis orationibz nō ponit dictio euocās nōtū est dico licet in istis orationibz nō ponit dictio euocās expresse tñ implicite. vñ pma valet rñ. tu virgili qui scripsisti bucolica Scdava ter rñ. tu pater noster qui es in celis.

De pceptione in gñali. z pmode pceptō

Personas genera numeros cōceptio iungit ne psonaz

Personas sibi dissimiles cōceptio iungit

Apper & in medio positam cōceptio fiet.

Si preponat cōceptio nulla paratur

Cōcipies simile sibi vult verbū retinere

Prima duas alias recipit. sed nō viceversa

Cōcipies medie dat ternā. nec retrovertet

Cōcipit in ternis que prima locatur in illis

Sic ego tuq damus, ego te fraterq rogam

Tu fraterq datis. dominus seruusq pcat

Per cū sed nunq per vel cōceptio fiet

Tu meū iuste debemus iura tenere.

Sic ego cum petro gaudemus iura tenere.

Sic ego cum petro gaudemus iura tenere.

Sic ego cum petro gaudemus iura tenere.

Sic ego cum petro gaudemus iura tenere.

Sic ego cum petro gaudemus iura tenere.

Sic ego cum petro gaudemus iura tenere.

Sic ego cum petro gaudemus iura tenere.

Sic ego cum petro gaudemus iura tenere.

De regimine nti.

gñm z numeroy. Alij tñ grammatiz addit pceptionē casuū. Cuius diu-
nōis mēb: a patebūt in pcessu. vt ergo melius huius diuisionis intelli-
gat sufficiētia. Cōceptio in gñe describit. Ac. Est pstructibilia diuer-
loz acc. dentu grammatiz. scz diuersarū psonaz. gñm. numeroy z cas-
suū diuersas vel tanq diuersas res fcan tñ mediatē pñctiōe copula-
tua formaliter vel virtualiter. vel aliquo ei equivalente respectu ali-
cuius verbi vel adiectiui pso: mantis se in accidētalibus grammatizali-
bus cū dictiōe cōcipiente z nō pcepta mediata z pmissua associatio.
In qua diffinitōe mediata z pmissua associatio ponit p gñe. z p hoc
differt pceptio ab appositione z euocatione. Rō pstructibilia cñ i appo-
sitiōe z euocatione pñungunt immediate sine pñctiōe. sed in pceptiōe
mediatē pñctiōe. cuius ratio est. qā cōstructibilia i appositione z euo-
catione fcan idē. ergo inter ea nō mediat cōiunctio: sed in cōceptiōe sig-
nificant diuersas res. ergo inter ea mediat pñctio. Cōiunctio cñ cōiū-
git diuersa. vt postea patebit. Dicit scdo in diffinitōe diuersoy accidē-
tū grammatizaliū. scz psonaz generū. zc. In ista pēcula tangit quadru-
plex pceptio. scz psonarū generū numeroy z casuū. Rō aut istius qua-
re pceptio solū fit penes ista quatuor accidentia. qā pceptio ex quo est
figura cōstructiōis aliquid incōgruitatis z vicij pñet. sed solū penes
ista accitria quatuor: causas vicij. p enes cñ variationē tpis nō causas
vicij. ambe cñ sunt pgrue. socrates currit. socrates curret. Sñt penes
variationē modi nō causas imp: opietas. vt hic vtrā legeres. si leger-
res. in pma legeres ē opietui mōi. in scda pñctiui. Sic sñt dici potest
de alijs accitribz. Dicit tercio in diffinitōe. diuersas vel tanq diuer-
sas res fcan tñ. qā pstructibilia in pceptione aliqñ fcan oimino diuer-
sas res. vt ego z tu damus. aliqñ tanq diuersas res: vt hic. ego z pat-
vñ sum. Sñt hic lapis z petra sunt albi. lapis z petra fcan eandē rē nō
tñ eandē rōe. qā petra fcat sub pperare passua. d: em petra quasi pedi-
b' rita. h lapis fca: sub pperare actiua. D' em lapis quasi ledēs pedē.
D' quarto mediatē cōiunctiōe v' aliqñ ei equolēte. p hoc etiā innuit dñā
iter appositionē z euocationē. z pceptionē vt supius declaratiū est. D' v-
ltimo respectu alicuius verbi vel adiectiui. p hoc innuit diuersus mo-
dus cōceptiōis. Cōceptio em psonarū fit respectu verbi. sed generū
respectu adiectiui.

Notādū scdo q pceptio psonarū vt ha-

berur ex littera sic describit. Cōceptio psonarū est pstruct. bilitū diuer-
sarū psonarū. diuersas vel tanq diuersas res fcan tñ. respectu alicui-
verbi pso: mantis se in psona cū dictiōe cōcipiente z nō cōcepta. me-
diante cōiunctiōe copulatiua vel aliquo ei equivalente. explicite vel
implicite permissua associatio. Cuius diffinitionis declaratio haberi
potest sufficiēter ex generali diffinitōe cōceptiōis.

cij.

De regimine nti.

Utrum autem in pceptioe psonarum est discoueniencia partialis suppositi cum appposito in psona. Dictio enim pcepta discouenit cum verbo in psona. Dicitur autem psonarum a psona. quia in tali pceptioe fit discoueniencia in psona. Rationem autem excusans est duplex: quedam generalis. et est triplex de quo satis dictum est circa appositionem. Rationem autem excusans specialis est ut actus verbalis in specie fcaret in esse diuersis rebus et psonis. ut ego et tu damus. ubi actus dandi fcat inesse mihi et tibi. Dico notanter in spe. quia idem actus. in numero non potest puenire. vel in esse pluribus. dicitur enim iij. phi. quod idem non est in diuersis scilicet numerum. Ex littera autem Alex. elicitur quatuor regule de pceptioe psonarum. Quarum prima est ista. Dictio pnoialis pme psonae apta nata est pceptioe dictionem pnoiale scilicet psonae ad reddendum suppositum in verbo. quod pformatur se in psona cum dictione pceptiente et non pcepta. ut ego et tu damus. Secunda regula. Dictio pnoialis pme psonae apta nata est pceptioe dictionem noiale tercie psonae ad reddendum suppositum in verbo. quod pformatur se in psona cum dictione pceptiente et non pcepta. ut ego et frater rogamus. Tercia regula. Dictio pnoialis scilicet psonae apta nata est concipioe dictionem noiale tercie psonae ad reddendum suppositum in verbo scilicet psonae. quod pformatur se in psona cum dictione pceptiente et non pcepta. ut tu et frater rogatis. Quarta regula. Dictio noialis tercie psonae apta nata est pceptioe dictionem tercie psonae ad reddendum suppositum in verbo quod pformatur se in psona tam cum dictione pceptiente quam pcepta. ut dominus et seruus pcanf. Rationem regule quarte. prima et secunda psona pceptiunt terciam. quia pme et scilicet psonae ne fcanf certe et determinate. quia p modum pntis et pntie. sed tercia psona fcat incerte. modo omne incertum debet limitari et finiri p certum et finitum. et si diceret aliquis. tunc ex isto sequeretur quod prima psona non conciperet secundam. quia ambobus fcanf certe. Dicendum verum est quod tam prima quam secunda significat certe. tamen prima adhuc certius fcat quam secunda. patet. quia p psonam primam semper fcamus rem sub actu pntie. per psonam autem secundam possumus fcare ne dum pntes. sed etiam absente. Possumus enim p hoc pnotum tu demonstrare rem longe distantem. ut tu homo es rome. licet hoc non habeamus in usu tamen non repugnat. et sicut posite sunt regule quatuor de pceptioe psonarum explicite. ita etiam pnt poni quatuor regule de pceptioe psonarum implicite. prima ubi dictio pme psonae implicite pceptit secundam. ut ego cum te currimus. Secunda. ubi dictio pme psonae pceptit dictionem tercie psonae. ut ego cum petro gaudemus. Tercia ubi dictio scilicet psonae concipit dictionem tercie psonae. ut tu cum petro gauderis. Quarta ubi una dictio tercie psonae concipit aliam. ut petrus cum paulo regnant.

Notandum tercio p meliori intellectu regularum dictarum. Conceptio psonarum est duplex. scilicet explicite et implicite. Explicite est ubi tam dictio concipiens quam dictio concepta exprimitur sub eisdem casibus mediante coniunctione copulatiua vel aliquo ei equualere ut hic. ego et tu damus. Conceptio psonarum implicite est ubi dictio concipiens

De regiminenti.

piens et concepta non sub eisdem casibus exprimitur. vel ubi dictio concipiens et concepta non ambe exprime ponitur. exemplum primum ego cum petro gaudemus. exemplum secundum. nos legimus. demonstrando me et te. que valet tamen ego cum te legimus. Hanc autem diuisionem alij grammatici exprimunt sub alijs verbis et dicitur. Conceptio psonarum est duplex. quedam directa. et quedam indirecta. implicite dicitur indirecta. explicite autem directa. Sequitur corollarie quod in conceptioe psonarum implicite vel indirecta quantum ad vocem et primum rectum non semper est incongruitas tamen quantum ad rectum scilicet et resolutionem bene est incongruitas. Patet corollarium de ista nos legimus: que scilicet vocem est incongrua. quia valet tamen. ego et tu legimus. Sequitur corollarie secundum quod conceptio psonarum implicite fit p ppositionem associatiua cum. et non p illam coniunctionem vel. Rationem quia ppositio associatiua cum equualet coniunctioni copulatiue et eam includit. ut ista ego vado cum Joanne. valet tamen ego vado. et Joannes vadit. Sic ergo conceptio psonarum explicite fit p coniunctionem copulatiua. ita et implicite et indirecta fit p ppositionem cum associatiua. Rationem autem istius quare conceptio psonarum explicite non fit p coniunctionem vel sed p et est ista. quia in conceptioe psonarum diuersa sunt coniungi. respectu alicuius tercij. quibus diuersis vnus et idem actus verbalis pnt in specie fcat inesse ut dicitur est autem sed coniunctio disiunctiua vel hoc non denotat. Coniunctio enim disiunctiua coniungit dictiones. sed disiungit sensus. cum enim dicitur homo vel asinus currit. fcat quod homo currit et asinus currit. modo in in conceptioe psonarum non debet esse coniunctio et combinatio diuersarum dictionum et etiam sententiarum ut homo vel asinus currit. Sed coniunctio copulatiua coniungit dictiones et sensus. ut Joannes et petrus currunt. sed in conceptioe psonarum debet esse coniunctio dictionum et sententiarum. patet ergo quare conceptio psonarum non fit p coniunctionem disiunctiua sicut fit p copulatiua.

Notandum quarto et ultimo Pro solutio

ne cuiusdam dubij. Utrum inter tercias psonas fit conceptio. Sciendum quod conceptio psonarum est duplex scilicet violenta et naturalis. Violenta est in qua dictio concipiens et concepta sunt diuersarum psonarum. et dicitur violenta sibi. tunc dicitur quia sicut illud violenta in natura quod a propria natura et dispositione trahitur. ut cum aqua calefit p ignem. Sic sibi in arte vna dictio violenta trahendo eam ad suam psonam. ut ego paup ludu. Conceptio naturalis est quando dictio concipiens et concepta sunt eiusdem psonae ut dominus et seruus pcanf. et dicitur naturalis quia sicut vnus ens naturalis proportionatur alteri adiuvat alterum in actioe sua. sibi enim additum sibi facit ipsum magis tale. ut patet in topicis. Sic sibi fit in pposito quod dictiones earumdem psonarum faciunt et dicitur facere conceptionem naturalem. Sequitur corollarie primo quod inter tercias psonas non fit conceptio violenta. Rationem quia inter tercias psonas non est diuersitas psonarum. et ubi dictio concipiens et concepta sunt eiusdem psonae. Sequitur corollarie secundum quod inter tercias psonas fit bene conceptio naturalis. Rationem quia inter tercias psonas est ydempritas psonae. quod regitur

De regiminenti.

ad cōceptionē naturālē vt deductū ē. Sequē corollariē terciō q̄ Alex
nō cōtradicit sibiip̄ eo q̄ dī p̄mo in littera. cōcipit iternis. ⁊ postea dī
neutraq; cōcipit. pt̄s. q̄a cōtradictio debet fieri ad idē ⁊ in eodē sensu.
vt pt̄s p̄ nō periarime. ⁊ p̄mo elen. oz. m. Alex. in tex. loquit ad diuers
sa. q̄a in vno loco loquit disputatiue cū dī. Cōcipit iternis. In alio vō
loco cū dī. Neutraq; cōcipit. Alex. loquit assertiue ⁊ sciētificē. Vt pos
sumus dicere q̄ inter terciās personas fit cōceptio cōiter dicta. sed nō
p̄p̄e dicta. Sequē corollariē quarto q̄ cōceptio dī personarū nō vt
persona accipit. p̄fecta per personā grammatice. q̄a grammaticus nō
considerat de rebus. sed debet capi persona p̄acitē. q̄d est persona.
Istis notabilibus sicut antibus est conclusio r̄n̄alis.

Conclusio pceptiōis in gñe diuisio, ⁊ cō

Arguit primo. ^{et notabilibus.} Studio cōceptiōis in generū numerosus

personarum non est sufficienter assignata. pbat. ga aliqua est cōceptio ca
sui vt oñdit Joānis ianuen. in catholicon. ergo Alex. est in sufficiē. di
colicer Alex. nō ponit cōceptionē casui expresse. nō ponit eā implicite
quia cōprehēdit eā sub cōceptiōe qm̄ z personarū vt postea patebit

Arguit scdo Littera Alex. est superflua. pbar. ga Alex. hic enumerat cōceptionē numeroꝝ qua postea nō exsequi. f. videt̃ ergo qd littera Alex. sit superflua Dicolicer Alex. nō d̃ terminat de cōceptiōe numeroꝝ explicite. tñ implicite eā cōprehēdit sub cōceptiōe gñm ⁊ personarū vt patebit.

Arguitur tertio. Prima persona non concipit scias. Igitur regna
prima persona quae scias fecant certe. Igitur prima non concipit scias. Maior est
hora et nobilius scio, minor est nota quam tertia persona fecant incerte
ma autem et scias fecant certe. Dico verum arguendum concludit quod prima et scias
persona scias se considerat certe fecant. tunc prima persona coponata ad se
tunc certior est quae scias, pro quia per primam personam solum fecamus rem proutem
sed per scias etiam possumus fecare rem absente. ut tu deus qui es in celis.

Arguit quarto. p^{ma} persona nō cocipit scōam igit p^{ba}
 ois p^{ma} p^{sona} cocipit scōaz. igit p^{ma} p^{sona} nō cocipit scōaz. tēnc p^{ma}
 in celarent. Dico q^d argumētū nō valēt q^d plus est predicatū minoris
 q^d subiectū distributivū maior. s. q^d predicatū minoris. hoc est totū cō
 cipit^{ur} tērciū p^{sona} subiectū in minori: igit hoc solū tērcie p^{sona}.

Arguit quinto. Zonitum non habet in corpore et per sonarum non
 per sonarum non valet probare in ista oratione, ergo non diffinitio conceptus
 conceptus personarum, quia prima conceptus tertius personarum et tunc constructibilis illi, fecit

De regimine nri.

idē ga pater & filius in diuinis dicitur eādē essentiā. Dico verū argumē
tū cecidit q̄ in ista orōe. ego & pater vniū sum⁹ constructibilia nō fiant
vere diuersa. tñ fiant tanq̄ diuersa. pater ergo & filius in diuinis fciāt
tñ idē essentialiter. differūt tñ personaliter

Arguit sexto. Cōceptio personarū est oꝝ simpliciter cō-
ceptoria. q̃a valet t̃m. ego ⁊ tu legimus. vꝛ pꝛꝓ per resolutionē. t̃m ista ē
simpliciter cōgrua nos legimus. p̃bať. q̃a suppositū sc̃ꝓ nos ⁊ appositū
sc̃ꝓ legimus cōueniūt in numero. in persona. ⁊ in rectitudine casus. mō
illa sufficiūt ad cōgruitatē oꝝis suppositiōnalis. Dico q̃ ista. nos legi-
mus quo ad vocē est cōgrua. t̃m quo ad resolutionē t̃m est incōgrua. et
isto mō bñ est oꝝ cōceptoria. vꝛ dictū est in tercio notabili.

Arguit septimo Idē z vnus acr^o verbalis nō pōt esse in diuersis rebus. igit^r nō excusans cōceptio nē perionariū nō est bñ posita. pbat aīns. qa dō. iij. pñsi: idē nō est indē uersis. z vij. metha. dō: q accūs nō migrat de subiecto in subiectū. qd cōtingeret si idē actus verbalis inesset diuersis reb^o. Dico uerū argumē tū cōcludit q idē acr^o pōt eē i diuersis. z hoc etiā uolūt auctores pñlle gari

Virguif octauo. Alex. cōtradicit fibi ppi. ergo. pceffus eius
nō valer. pbaſ aſis. qā in pmiſ dixit q in
ter tercias pſonas fit cōceptio. et poſtea dixit q inter tercias pſonas
nō fit cōceptio. mō d cere cōceptionē fieri inter tercias pſonas q nō fi
eri eſt cōtrad. ctio. Dico verū argumentū cōcluder e q Alex. cōtradi
ceret fibi ppi ſi hoc fieret ad idē. mō hoc nō fit ad idē. qā cū dīr. Lōcipit ī
ternis q pmo locaſ in illis. loquit opinatiue ⁊ ſcōꝝ ſentēcias alioꝝ. ſed
poſtea cū dīr. neutraq cōcipit. ⁊c. loquit aſſertiuē ⁊ ſcōꝝ veritatē.

De dubiosa opinioe ipsius vcti. Utrum

Si quintus defit. tu petre tuūq; rogate
Cūq; tuis socijs orate facer dyonisi

Inter personas nō fit cōceptio ternas
Sed par 8:

Neurrag cocipit. dñs seruul oppcantur dit suppositiū: Scōo q̄rit

Petrus cū paulo regnāt cū rege supno. vtrūq; vctm habeat fieri
Pluribus est cōceptio psonarū. Sciē

Personas possit fieri conceptio ternas.

volūmus vctm reddere verbo suppositū. planū erit q̄ per eū fit cōces-
prio. Si aut vctm dicem⁹ verbo nō reddere suppositū. necessariō pas-

8-10 p1

De regimine nti.

bebimus dicere per vctm nō posse fieri cōceptionē personarū. De isto ergo vtrū vctūs reddat verbo suppositū apud grammaticos magna est disputatio. quidā em̄ vt cōes grammatici dicūt vctm reddere verbo suppositū. quoz rōes ponent in argumentis. Volut tñ hoc p̄cipue auctoritate p̄ficia. p̄mo minoris deducere. Ntūs z vctūs absoluti sunt. i. i. transitue cōstruūt: quare volūt cōcludere. q̄ sicut ntūs reddit verbo suppositū. sic z vctūs. Alij aut grammatici antiqui z omēs modiste dicūt q̄ vctūs nō reddit suppositū verbo personali. z de sententia ista est Joannis ianueni. i. carbo. Florista cū dicit. Accipias qntū quemlibet esse solutū. Et nō dicat q̄ ab vlla parte regat. Rōes huius positiōis pares bunt circa conclusionē. q̄ tñ be positiōes extreme sunt. inter eas aliqui volunt ponere mediū.

Pro quo notandū scdo q̄ scd̄z intencio. ne Floriste duplex est suppositū. quoddā est suppositū actuale. aliud ē suppositū potentiale. Actuale est qd̄ directe z rōe sui reddit suppositū verbo. z tale est ntūs. Aliud aut est suppositū potēiale qd̄ scz rōe sui nō reddit suppositū. sed in ordine ad aliud. z hoc mō vctūs d̄r suppositū potentiale. Vctūs em̄ p se nō reddit suppositū nisi p suū ntū. Corollarie sequit̄ q̄ hec est distinguenda. vctūs reddit suppositū. q̄ si intelligit̄ de supposito actuali sic est falsa. si aut̄ potenciali est vera. et si aliq̄s obijceret. si vctūs est suppositū potēiale erit ergo suppositū actuale. Tenet p̄ia. q̄ d̄r p̄mo celi. Frustra est p̄ntia que nō reducitur ad actū. vt p̄t̄z p̄mo celi. Si ergo vctūs est suppositū potēiale. erit aliq̄n actuale. Dicendū q̄ omīs p̄ntia debet reduci ad actū in se vel i alio z sic licet potēcia reddendi suppositū nō reducitur ad actū in vctō. sufficit tñ q̄ hoc fiat in ntō. vtrū aut̄ hec distinctio suppositi veritatē habeat inferius patebit.

Notandū terciō q̄ de materia p̄ntis q̄. ntōis p̄cipue p̄tis scde. Vtrū p vctm fieri habeat cōceptio psonarū apd grammaticos. tres inueniūt positiōes. p̄mi em̄ dicūt q̄ p vctm pōt fieri cōceptio. z pbant sic. Omīs vctūs est scde psonae: sed scda psona pōt p̄cipue terciā. igit̄ p vctm pōt fieri cōceptio personarū. Scdo pbant sic psona plus finita z certa potest concipere psonā minus finitā z certā. sed omīs psona scda est plus finita q̄ terciā. vt pbatū est sup̄ius. sed omīs vctūs est scde psonae. ergo p vctm pōt fieri cōceptio psonarū. Tercio arguit sic. Ista admittit̄. Petre cū tuo socio venite. Itē ista. Petre z henricus venite etiā cōcedit̄. z nō alio mō nisi p cōceptionē. Concluditur ergo q̄ p vctm pōt fieri cōceptio. Quarto pbant sic. non videt̄ maior ratio de vno vctō quare faciat cōceptionē q̄ de alio. Concludit̄ ergo q̄ p vctm fit cōceptio. Ultimo pbant sic q̄ Alex. exemplificauit de vocatiuo. frustra aut̄ hoc fecisset si p̄m nō fieret cōceptio. Scda est po-

De regimine nti.

ntio grammaticoz. q̄ simpliciter dicūt q̄ p vctm nō fit cōceptio. z pbant sic. In cōceptiōe psonarū dictio cōcipies debet reddere suppositū verbo. sed vctūs nō pōt reddere suppositū verbo. ergo p vctm nō pōt fieri cōceptio psonarū. Tercia positiō grammaticoz d̄r q̄ aliq̄n p vctm pōt fieri cōceptio psonarū. z aliq̄n nō qd̄ sic declarat̄. q̄ vctūs pōt cōcipere aliq̄nā terciā psonā. sed nō quālibet. q̄ pōt cōcipere terciā psonā. pnois deriuariui. qd̄ derinat a scda psona. pnois p̄mitiui vt dicēdo. Petre et tui socij orate. In qua orōe est cōceptio. vctūs em̄ q̄ est scde persone maiorē habet cōuenientiā z p̄formit̄ cū pnoie deriuatiuo terci e psonae includēte scdaz psonā sui p̄mitiui rōe cuius cōformitatis grammatici admittūt q̄ per vctm pōt cōcipi talis terciā persona. sed gñaliē nō omīs. q̄ nō quēlibet terciā persona descendit a scda. z isti dicūt hoc esse de intencioe Alex. cū d̄r p vctm nō fit cōceptio. si quintus desit. i. nō ordinat̄ cū terciā psona sibi cōformi. sed si ordinat̄ cū terciā psona sibi cōformi tūc p̄m fit cōceptio. Quāuis aut̄ oēs iste tres positiōes aliqd̄ apparētē habeāt. scda tñ verior. est ac dictis grammaticozū auctorit̄ plus cōformis. que d̄r q̄ p vctm nō fit cōceptio. tota em̄ materia fundat̄ sup hoc si vctūs reddit suppositū. vt aut̄ pbabit̄ q̄ vctūs nullo mō reddit suppositū z ergo p̄m nullo mō fit cōceptio. Ad rōes ergo p̄me positiōis. dicendū ad p̄mā q̄ scda psona pōt cōcipere terciā. sed nō omīs scda psona. q̄ scda psona admixta vocatiōe nō pōt cōcipere terciā. z illa impedit̄ rōne vocatiōis ne possit reddere suppositū verbo z ergo nō pōt cōcipere. Ad scdaz dicendū q̄ psona certa z finita pōt cōcipere incertā z infinitā verū est de illa scda psona cui nō admixta vocatiō. Ad terciā est dicendū q̄ ista. petre z tui socij rogate. admittit̄ rōe illius nti tu subintellecti. q̄ ntiis facilius intelligit̄ rōe illius in suo deriuatiuo. z ideo nō optet vt exprimat̄. z ergo ista. petre z tui socij venire maiorē apparentiā habet q̄ ista petre z iōanes venire. Ad quartā dicendū q̄ Alex. exemplificat̄ de vctō nō ideo q̄ p vctm fieret cōceptio. sed ideo q̄ in aliqua orōe in qua ponit̄ vctūs si ibi intelligit̄ ntūs admittit̄ p cōceptionē vt declaratū est. z p hoc etiā soluit̄ argumentū z modus loquēdi terciē opiniōis. Tercius itaq̄ modus loquēdi magis est. p scda opiniōe q̄ p̄ime.

Notandū quarto z vltimo q̄ scd̄z istas tres opiniōes grammaticoz etiā littera Alex. tripliciter intelligit̄. z hec cōiunctio si tripliciter tenet̄. p̄mi em̄ q̄ dicūt q̄ p vctm fit cōceptio tenet̄ illā cōiunctionē si negatiue. z volūt. Si quintus desit. i. vctūs nō debet a redditiōe suppositi. nec etiā debet a cōceptiōe psonarū. Alij autē qui dicūt q̄ p vctm nō fit cōceptio. dicūt q̄ illa cōiunctio si debet tene-ri affirmatiue. z dicūt q̄ ex littera debet sic intelligi. si quintus desit. i. q̄ ita est q̄ vctūs nō reddit suppositū. ergo p̄m nō fit cōceptio. Itē si aut̄ de terciā opiniōe q̄ dicūt q̄ aliq̄n p vctm fit cōceptio z aliq̄n non

De regimine nti.

dicunt qd si debet teneri dubitatur. et ita dicitur Alex. voluisse. si ita est qd
vtrius non reddit suppositum tunc p ipm non fit conceptio. si aut ita est qd vo-
catus reddit suppositum tunc p ipm fit conceptio. Quare aut Alex. hac
difficultatem non expresse determinavit. Rō est ista. qd tpe Alex. de red-
ditiōe suppositi ipius vtri fuit magna cōtrouersia et diuersitas. Alex.
aut ad nullā pte volens declinare hanc difficultatē nō determinavit.
Iuxta em̄ Seneca sententiā. In dubijs non diffinias. sed suspensaz tene
sententiā. Istis notabilib⁹ sic itatib⁹ cōclusio fm̄ veritatē locāda sit ista.

Conclusio prima. Actus nō reddit ver-

bo psonali suppositū. Veritas huius cōclusionis est de mente oim̄ anti-
quoz gramaticoz et modistaz qui de modis scādi cōstructibilib⁹ loquū-
tur qui modi scādi sunt pncipia congruitatis. regiminis et cōstructio-
nis vt p̄t̄z rōibus. Primarō. Illud qd debet reddere suppositū verbo
psonali debet scāre in ratione pncipij. sed vtrius nō scāre in rōe pncipij.
Igit vtrius nō reddit suppositū verbo psonali. Maior qd suppositū de-
bet scāre rem vñ egreditur actus verbi. actus em̄ verbi est accidēs. sup-
positū aut scāre substantiā est causa et pncipiū essendi accidēis. dicitur em̄
vij. merba. Substantia est p̄t̄z accidēte natura tpe et diffinitioe. et ij. phi-
dicitur. Materia cū forma est causa oim̄ accidētū in cōposito. Minor p̄t̄z
qd vtrius scāre in rōe finis et termini vt̄z ex eius mō scādi. In re em̄ si-
gnificata p vtrm̄ terminat excitatio vel actus excitatiōis scātus p ad-
u. rbius. vt dicendo o petre. Actus em̄ excitatiōis est accidēs. actus at̄
requirit esse in subiecto. modo vtrius scāre rem in qua terminat ista ex-
citatio. probat scdō veritas cōclusionis. sicut est in natura. sic debet eē
in arte. qd ars imitat naturā. ij. phi. sed in natura ē ita qd om̄e ens h̄z
aliq̄d p̄t̄z. ergo etiā nti in arte debet habere aliquod p̄t̄z. p̄t̄z
aut nti est esse suppositū directū respectu verbi psonalis ergo hoc nō
potest conuenire vtrō. qd p̄t̄z passio solū cōuenit vni sp̄ci. vt ostēdit
p̄t̄z phi. in ylagogis suis. probat tercio veritas cōclusionis. om̄e cōstru-
ctibile qd recipit suppositū verbo est rectus. sed vtrius nō est rect⁹ igit̄.
Maior est nota. Minor p̄t̄z qd rectus regit a p̄t̄z post a verbo ex vi na-
ture. sed vtrius nō potest regi a p̄t̄z post ex vi nature. p̄t̄z qd ista est in-
congrua. petre sis iuste. vt pbatū est añ. probat quarto. Illō qd reddit
suppositū debet scāre suū scātū absolute. sine connotatiōe aliqua. sed
vtrius nō scāre scātū suū absolute et simpliciter. ergo vtrius non reddit
suppositū verbo. Maior est nota. et patet ex autoribus modoz scādi
Suppositum em̄ significat absolute. Minor. quia vocatiuus vltra sig-
nificatū nominatiui importat terminū excitatiōis. Vocatiuus em̄ sig-
nificat rem excitatam vt deductum est superius. Probatur quinto et
vltimo. Quia ad om̄e suppositū debet fieri relatio. sed ad vocatiuum
non potest fieri relatio. ergo vocatiuus nō potest reddere suppositū
verbo psonali. Maior patet inductiue de singulis vt in exemplo. io.

De regimine nti.

annes scribit et iste legit. Sed minor probat p Priscianū dicentem. qd
ad certos casus potest fieri relatio ad vtrm̄ minime. Etia pbat minor
p Floristā qui dicit. Nō fit p quintū directā relatio casum.

Conclusio scda. Per vtrm̄ casum non

potest fieri conceptio psonarū. Probat. In om̄i conceptiōe psonarū
dictio concipiēs debet supponere verbo. sed vocatiuus nō potest esse
suppositū igit̄ p vtrm̄ nō potest fieri conceptio. Maior est nota et p̄t̄z
inductiue. Minor patet ex cōclusionē prima.

Arguit primo. Vocatiuus reddit suppositū verbo psona-

cedens. Vtrius et vtrius sunt casus similes in construendo. sed nti a p̄t̄z
ante constructus reddit suppositū. ergo etiā Vocatiuus. Maior est
Prisciani primo minoris. Vtrius et vocatiuus absoluti sunt. id est intrin-
sice constructi. Dico verū argumētū concludit qd nti et vtrius sunt
casus similes in construendo. sed nō sequitur qd ergo in supponendo.
quia nominatiuus significat in ratione pncipij. sed vocatiuus in ratiōe
termini. etiā ista cōsequētia nō valet hoc construū cū isto. ergo regis
ab isto. quia multa p̄t̄z simul quoz tamen vñ non regitur ab alio
vt adiectiui constructi cū substantiui. tamen adiectiui nō regit sub-
stantiui. etiā arguit a supiori ad inferius affirmatiue sine distributiōe
que p̄t̄z sequētia non valet. cōstructio em̄ est supior ad regimen. vbi cū
qd em̄ est regimen ibi est cōstructio. sed nō ecōtra.

Arguit scdō. Vocatiuus reddit suppositū verbo psonali-

pbatur qd vocatiuus est suppositū. igit̄ pbat
quia sequit̄ bene. vtrius est suppositū potēciale. igit̄ vtrius est suppo-
sitū. Teneat p̄t̄z ab inferiori ad supior. Antecedens parit ex nō
tabili scdō. et est scientia Floristae. Dico qd hec cōsequētia nō valet. quia
non arguit ab inferiori ad supior sed adiecto scdō quid ad dictum sim-
pliciter. que cōsequētia non valet vñ i de illis nō sequit̄ lignū ē ignis
in potēcia ergo lignū est ignis.

Arguit tercio. Vtrius etiā est suppositū actuale. pbat sic.

Om̄is p̄t̄z debet reduci ad actū si nō est frustra. sed vtrius est suppo-
sitū potēciale. ergo aliq̄n erit suppositū actuale. Maior est Aristote-
primo celi. Minor patet ex dictis. Dico qd om̄is potēcia debet redu-
ci ad actū in se vel in alio. et sic redditio suppositi licet non ducit i actū
vel ad actū in vtrō. sufficit tñ qd in ntrō. vt declaratū est superius.

Arguit quarto. Vbiq̄m est cōformitas et cōueniētia

numeri persone et rectitudinis casualis.
ibi est redditio suppositi. sed inter vocatiui et verbum imperatiui mo-
di secunde persone est cōueniētia numeri persone et rectitudinis
casualis. igit̄ vocatiuus reddit suppositum verbo.

De regimine nti.

Maioꝝ pꝛꝓ induciue. & pater ex pꝛincipio cōi gr amārice. hec em̄ requi-
runt ad cōuenientiā suppositi cū appposito. mō suppositū regis ab ap-
posito. Minoꝝ pꝛꝓ in ista. petre lege vbi cōstruēdū cōueniūt in nu-
mero psona & in rectitudine. casuali. pꝛꝓ ga rectitudo casualis cōstitit
in isto qꝫ pꝛoportio nātū appositū sit. pꝛoportio nātū supposito. qđ videt
cōtingere in pꝛposito. Dico qꝫ in oꝛde in qua vctūs cōstruit cū verbo i
patiui mōi nō est rectitudo casus. pꝛꝓ ga rectitudo casus exigit qꝫ ver-
bū psonale habeat. pꝛsupposito cōstruēdū qđ fecit in rōe pꝛincipij. et
qđ fecit absolute. & qđ fecit rem subsistenter. pꝛmū deficit in vctō. ga vo-
cariuus fecit in rōe termini vt declaratiū est supius. vñ & hanc dicimus
incōgruā. albus currit. ga ibi nō est rectitudo casus. eo qꝫ albus nō fecit
subsistenter. sed adiacenter.

Arguit quinto. Vctūs reddit suppositū verbo psonali. pꝛ
bas. Dñe qđ cōstruit in oꝛde pfecta aut ē
suppositū & appositū aut dēminatio suppositi aut apppositi. sed vctūs
ponit in oꝛde pfecta & nō est appositū. nec est determinatio apppositi.
nec suppositi. igit vctūs est suppositū. Tenet cōsequētia ex sufficiētiā di-
uisione. Siltꝛ maioꝝ. ga plura nō reperiūt i oꝛde pfecta. Minoꝝ ga vctūs
cōstruit in oꝛde pfecta. ga oꝛde pfecta diuidit in indicatiuā. impatiuā
optatiuā & cōiunctiū. vt oñdit pꝛ. bꝛ. in pꝛmo tracta. sed qꝫ vctūs nō sit
appositū. nec determinatio apppositi nec suppositi norū est de se. Dico
verū argumentū cōcludit qꝫ vctūs cōstruit cū verbo impatiui mōi. nō
tñ sub rōe suppositi. suppositū em̄ cōstruēdū regis. mō vctūs nō regitur
nec etiā vbiqꝫ est cōstructio est regimen. vt pbatū est supius. bñ er-
go cōcedit qꝫ vctūs cōstruit cū verbo. non tñ vt suppositū. Supposi-
tū em̄ fecit in ratiōe pꝛincipij. vctūs autē in ratiōe termini. vt pater ex
modis significandi vocatiui.

Arguit sexto. Vbiqꝫ repit modus inherētis. qꝫ terminat
pꝛ modū pꝛstantis est redditio suppositi. sed
in constructione vcti cū verbo repit modus inherētis. qꝫ terminatur
ad modū pꝛstantis. ergo vctūs reddit suppositū vbo. Maioꝝ ē auctoris
modoz significandi. & hoc etiā regit ad pꝛstructionē suppositi cū appo-
sito. vt potest declarari in ista homo currit. Minoꝝ pater in ista. petre
lege vbi hoc constructibile lege significat pꝛ modū inherētis vel depen-
dentis. ga significat actū verbalē qꝫ pender ad aliud. & ille vctūs petre
fecit subā. modo subā substat actui ipius verbi. Dico verū argumentū
pbat qꝫ vctūs bene cōstruit cū verbo impatiui modi. sed non pbat qꝫ
regis ab eo. etiā vctūs non fecit pꝛ modū pꝛstantis in pꝛposito vt regi-
tur in regimine. ga illud constructibile qđ debet regi a verbo psonali
a pꝛe ante debet significare pꝛ modū pꝛstantis in ratiōe pꝛincipij. vo-
cariuus autē significat in ratiōe termini.

Arguit septimo. Vctūs reddit suppositū verbo & regis a
verbo. pbat sic. vbiqꝫ ē cōstructio

De regiminenti.

le dependens & depēdentiā terminas est regimē. sed in cōstructione vo-
catiui cū verbo psonali est pꝛstructibile dependēs & depēdentiā termi-
nas. igit ibi est regimē. Maioꝝ pꝛꝓ ex pꝛdictiōibus pꝛius dictis. que reg-
runt ad regimen. Minoꝝ pꝛꝓ. ga verbū psonale fecit dependenter. ga
fecit actū qui est accūs. mō accūs dependet ad aliud. sed vctūs fecit sub
stantiā. mō subā determinat fluxū accūs. Subā em̄ ē subiectū accūs
Dico verū argumentū pcludit qꝫ in pꝛstructione in qua vctūs pꝛstruitur
cū verbo psonali est quedā pꝛoportio pꝛstruendi sicut inter adiectiū et
substantiū. sed nō pbat argumentū qꝫ vctūs cōstruit cū verbo in ra-
tione suppositi. eo qꝫ vctō nō pōt pꝛpetere ratiō suppositi vt declara-
tū est supius. nec etiā ad regimē suppositi & apppositi sufficit dependen-
tia & determinatio illius dependentie. sed vltra hoc requirit in suppo-
sito modus pꝛincipij quod nō est in vctō.

Arguit octauo. Vctūs causat conceptionē psonarū. ergo
falsa pꝛcludo falsa. pbat añs. cuiqꝫ cōue-
nit pꝛ illi & cōuenit subiectū. sed oratiōi in qua vctūs cōstruit cū ver-
bo cōueniūt om̄es pꝛpetates requisite ad cōceptionē psonarū. igitur
p vctū sit cōceptio. Maioꝝ ga. pꝛpā passio nō relinquit suū subiectum
Minoꝝ pꝛꝓ de ista. tu petre tuiqꝫ rogare. In qua cōstruēdū diuer-
sarū psonarū cōiungunt cū cōiunctiōe copulatiua. & si significāt diuer-
sa & dictio cōcipiēs tu cōuenit in psona cū verbo. & nō dictio cōcepta. vt
pꝛꝓ ex diffinitione conceptionis psonarū. pꝛꝓ ergo qꝫ p vctū sit concep-
tio psonarū. Dico verū argumentū concluderet si vctūs posset esse di-
ctio concipiēs. ad dictionē em̄ concipiēre non absolute sufficit conue-
nire cū verbo in psona. sed vltra hoc pꝛsuppositiue requirit qꝫ regat
a verbo. modo vctūs non potest regi a verbo vt pbatū est supꝫ. qua-
re concludit qꝫ p vctū non sit conceptio psonarū.

De cōceptiōe generū.

Vt personarū generū conceptio fiet.

Adiectiua tenet gñis cōceptio masculqꝫ

Feminiū recipit & neutrū. nec retroverte

Hic vxorqꝫ thoro sunt iūcti mēte remota

Sunt domino grati virgo cū virgīe iūcti

Bos & iumētū sunt ad presepe ligati

Neutrāqꝫ femineis tāqꝫ concepta videbis

Per vñ sunt leges & plebiscite coacte

Hoc etiā sepe facias in distribuente

Pronꝫ vterqꝫ iacet de paride dic helenāqꝫ

Utrū Alex

de conceptione gene-
rū determinatio in lit-
tera sit sufficiēter assi-
gnata. Pro intellectu
ne questionis mote.

Notandū est pꝛmo. ga
in questione pꝛcedē-
ti dictū ē qꝫ penes nu-
merū & casū sit cōces-
prio. ne sentēcia de cō-
ceptione & determina-
tio sit insufficiēs opꝛet
oñdere qđ sit pꝛceptio
numeroꝝ. siltꝛ pꝛceptio
casū. Pro quo noran

De regimine nti.

dū q̄ conceptio numeroꝝ dupliciter fit. Uno modo sine vicio z impro-
prietate. vt quando duo tercie p̄sone singularis numeri coniungunt p̄
coniunctionē copulatiua z copulatiua tenta respectu verbi pluralis nu-
meri. vt dominus z seruus precant̄. z hec oratio est simpliciter cōgrua
q̄d gemiatū singulare p̄coniunctionē copulatiua z copulatiua tēta egpoller
plurali numero. Alio mō fit p̄ceptio numeroꝝ cū ip̄prietate z vici-
o. q̄n sc̄z dictio singularis numeri cōcipit dictionē pluralis numeri. vt
fortū aggregatū supponit respectu vbi pluralis numeri. vt hic homo.
z asini currūt. z describit conceptio numeroꝝ sic. Est duoz constructi-
bilitū vel plurū mediante coniunctionē copulatiua vel aliquo ei equiva-
lente vel mediāte illa p̄positiōe associatiua cū respectu alicuius ver-
bi quod habet discōuenientia cū vno illoꝝ vel cū ambobus in numero
mediata associatio. Exemplū p̄mi vbi discōueniūt vnū cum ambobus
in numero. vt dñs z seruus precantur. exm̄ vbi discōueniūt cū vno do-
minus z serui precant̄. z p̄ hoc patet etiā viciū in conceptiōe numero-
rū. Ratio aut̄ excusans generalis est eadē sicut dictū est añ. Specialis
aut̄ vt patet in ista dñs z serui precant̄. Rō aut̄ huius quare Alex. nō
ponit conceptionē numeroꝝ. q̄a Alex. posuit has figuras que semp̄ fi-
unt cū vicio z incōgruitate. mō conceptio numeroꝝ nō semp̄ fit cum
improprietate z vicio vt dictū est sup̄ius in notabili. Sequit̄ corolla-
rie licet Alex. nō posuit conceptionē numeroꝝ explicite tamen impli-
cite eam non pretermisit. Conceptio aut̄ casuū describit sic. ē plurū
suppositioꝝ quoz vnū est obliqui casus. mediante illa p̄positiōe cū res-
pectu alicuius tercij vel verbi vel noīs adiectiui cū vno illoꝝ se cōfor-
mantis quoad p̄p̄ratē casualē mediata associatio. exemplū p̄mi pe-
trus cū paulo regnāt vbi fit respectu verbi. exm̄ scōi video virū cum
muliere albos. multi tñ grammaticoz dicūt q̄d cōceptio casuū nō est po-
nenda. Dictū est em̄ añ z p̄batū q̄ vna tercia p̄sona non p̄cipit aliam
quia vna fcat ita in certe sicut alia. mō si p̄ceptio casuū esset ponenda
vna tercia p̄sona p̄ciperet alia. P̄mi tñ est cōius q̄d conceptio casuū
fit ponenda. z isti dicūt s̄l̄r q̄ eam ponūt q̄d licet Alex. nō posuit eam
expresse tam̄ implicite eam non negauit.

Notādū sc̄do q̄ p̄ceptio generū descri-
bit sic est duoz substantiuoz diuersoz generū diuersas vel tanq̄s diuer-
sas res significantiū mediante p̄iunctiōe copulatiua vel aliquo ei equi-
uolente. respectu dictionis adiectiualis pluralis numeri p̄formantis
se in genere cū dictionē concipiente z nō concepta immediata z p̄missa
ua associatio. Cuius diffinitionis declaratio sufficenter potest haberi
ex precedentibus. Viciū aut̄ in p̄ceptione generū est discōuenientia
vnius substantiui cū adiectiuo in genere. vt vir z vxor sunt iuncti vbi
dictio concepta scilicet vxor discōuenit cum isto adiectiuo participas

De regimine nti.

li iuncti in genere. Ratio autem excusans est duplex. Generalis z spe-
cialis. Generalis est triplex scilicet breuitas metru z melior vel firmi-
or memoria vt dictū est circa appositionē. Ratio aut̄ excusans specialis
est vt vnū z idē accidens p̄ adiectiuū importatū sc̄dm speciem significa-
retur in esse diuersis rebus. vt patet in ista vir z vxor: sunt iuncti. vbi cō-
iunctio matrimonij significatur inesse viro z etiā mulieri.

Notādū tercio q̄ ex littera Alexandri

eliciuntur tres regule quibus habet fieri conceptio generū. Prima dis-
ctio masculini generis apta nata est concipere dictionem femini generis
mediante dictione copulatiua respectu adiectiui cōformantis se i ge-
nere cum dictionē concipiente z nō concepta vt vir z vxor sunt iuncti.
Secunda regula. Dictio masculini generis apta nata est concipere dictio-
nē neutri generis mediante coniunctionē copulatiua respectu adiecti-
ui pluralis numeri quod conformat se in genere cū dictione concipie-
te z non concepta. vt bos z iumentū sunt ad p̄sepe ligati. Tercia re-
gula. Dictio femini generis apta nata est concipere dictionem neutrius
generis mediante coniunctione copulatiua vel aliquo ei equiuolente
respectu adiectiui pluralis numeri conformantis se in genere cum
dictione concipiente z nō concepta. vt leges z plebiscita sunt coacte p̄-
vim. Unde lex est statutum generaliter omnes concernens qui sunt ca-
paces illius statuti. vt diligere deū ex toto corde. ex tota anima. z ex to-
tis viribus vt patet Deuteronomij sexto z vndecimo. Sed plebiscitus
est statutū nō concernēs omēs hoīes sed aliquā certam cōiuratem. z or-
plebiscitū quasi scia plebis vel statutū ad plebē p̄tinens. Rō aut̄ istius
quare masculinū cōcipit femininū z neutrū est ista. quia dictio cōcipi-
ens debet esse dignior dictionē cōcepta ex quo dictio concipiens agit in
dictionem conceptaz. omē aut̄ agens nobilius ē passio. iij. de anima. ma-
sculinū aut̄ genus dignius est q̄ femininū z neutrū. Quod masculinū
gñs sit dignius q̄ femininū. p̄z. q̄a masculinū fcat sub p̄p̄rate actiua
femininū aut̄ sub p̄p̄rate passiua. modo actiuū est dignius passio. q̄d
aut̄ masculinū sit dignius q̄ neutrū. p̄z. q̄a masculinū fcat aliqd positi-
ue. neutrū aut̄ fcat priuatiue. modo positiuū dignius est priuatiuo. sic
s̄l̄r p̄t dici de gñe feminio respectu neutrius.

Notandū quarto z vltimo q̄ conceptio

gñm est duplex. sc̄z explicita z implicita. siue formalis z virtualis. Lōce-
ptio gñm explicita vel formalē vbi dictio p̄cipiens z p̄cepta ambe exp̄s-
se ponūt vt vir z vxor: s̄l̄r iuncti. Alia ē at̄ p̄ceptio implicita. z ē q̄n dictio
p̄cipiens z p̄cepta nō exp̄sse ponūt. s̄ in aliq̄ alia dictionē includūt. vt hic.
vt q̄ iacet. p̄n vbi dictio p̄cipiens z p̄cepta nō exp̄sse ponūt. s̄ in ista
dictionē distributia vt q̄ includūt. q̄a valet tñ paris z helena iacet p̄n.
vbi dco masculini gñis sc̄z p̄is vt petr⁹ p̄cipit dictionē femini gñis l. be

Deregimine nti.

Conclusio rñsalis. determinatio Alexā.
De conceptione gñm est sufficiēter in littera assignata. pñ conclusio ex
his que dicta sunt.

Arguif scdo. gñm. pbat sic. hic solū debet fieri determinatio de figuris quæ recipiūt regimē nri. sed hoc nō fit in conceptione generatū. igit maior. qā hic est caput ulū nri. 2 p consequēs in eo debēt determinari figure hęc quæ respiciūt regimē nri. Minor p; qā conceptio gñm fit inter adiectiui 2 substantiui. modo adiectiui nō regit substantiui. nec econuerso. vr pbatū ē aū. Dico verū argumentū concludit q loquēdo absolute de conceptione gñ; non in conparatione ad conceptionē psonarū tūc de conceptione gñ; determinatio quodā modo esset imptinēs. sed conceptio gñ; hic considerat vr habet conuenientiā 2 differētiā cū conceptione psonarū. scōo ordine hic de ipā determinatur. Sile em vr p; pmo de aia. cognoscit fili. recte ergo post determinationē de conceptione psonarū hic determinat de conceptione gñm.

Arguitur terciò. In isto exemplo. virgo cū virgine iun-
cti nō est cōceptio generis. igit. p: obas
antecedens. In pceptione generū debet esse dictiones diuersorū gene-
rū. hic nō est sic. igit. Maior: est nota ex diffinitōe cōceptiōis generū.
Minor: pater. ga tam dictio cōcipiens q̄ pcepta sunt eiuse d generis.
Pater. q: rectus z obliquus sunt eiuse d generis. vt in plurimū: modo
virgo est generis cōis. ergo etiā obliquus scz virgine. Sico verū argu-
mentū pcludit si in pdicta oratiōe dictio concipiens scz virgo caperet
absolute in exemplo pdicto. modo virgo in nro capis in masculino ge-
nere tū p:o sctō iohane. virgine aut in obliquo capis in feminino gne
nū p: vigne glorioza maria. z sic masculinū pcepit femininū. Dictio em
cōis gnis p: accipi q̄q: in masculino. quādoq: aut in feminino

Arguit quinto. Constructibilia in pceptione generū nō si
gnificant diuersa. pbat in ista oratiōe. Pe
trus ⁊ sua reuerētia sunt honesti. In qua oratiōe dictio picipiens petr
⁊ dictio pcepta scz sua reuerētia significāt idē. Probat. q. petrus ⁊ sua
reuerētia sunt idē. Probat q. an⁹ ⁊ subiectū numero sunt idē. pmo ro
pico. modo illa que numero sunt idē. maximē dempstrat sunt idem
vt paret gnto methaphe. Dico licet in ista. petrus ⁊ sua reuerētia sunt
honesti pstructibilia nō fiant diuersa materialiter ⁊ numero. tñ signi
ficant diuersa formaliter. ga accidēs ⁊ subiectū sunt diuersa formalitē.
Dicie. em pmo pphicoz. Accidēs ⁊ subiectū si sunt. duo sunt. Alii autē di
cūt q. licet in dicta oratiōe pstructibilia nō significant diuersa tamen
significant tanq̃ diuersa.

Arguit sexto q; sequit q; in pceptione genez deberet po-
ni plura adiectiua. qd est falsu; Probaf sequela ⁊ ex textu cũ dicit. Ad
lectiua tenet genere. Dico q; in littera comittit vna figura que dicit
alleotheca. que habet fieri qñ numeris ponit p numero: vel casus p
casu. ⁊ sic hic numerus pluralis ponit pro singulari.

De regimine nominatiui.

Arguit septimo. Alicubi est pceptio genex z tñ ibi nulli
catherina sunt duo reges. q̄ videt esse pceptoria. et tñ ibi nulli ponit
adiectiuu. Nō duo pater. quia duo reddit suppositu verbo. Ergo nō ē
adiectiuu. Tenet pñā. adiectiuu nō reddit suppositu vbo. Alis pñ in
ista orōe: duo sedēt. Dico q̄ in pñicta orōe nō ē pceptio genex. s; ē sim
pliciter pgrua. Et dico q̄ hoc nomē reges ponit pñcipalit̄ p regnātes
z sic pñicta orō vñ tñ. Jobes z catherina sūt duo reges. duo regnātes

Arguit vltimo. In ista orōe. pnus vterq; iacer nō ē pcep
tio genex. igit. pñā. omis pceptio gene
rū includit aliq̄ viciū sed in ista orōe pñus vterq; iacer nullū est vi
ciū. igit. Maior est nota. Minor pater. q̄ in ista. vterq; iacer pronus
verbu hñs vim verbi substantiu s; iacer regit similes casus ante post
Unde ista valet tñ. vterq; in iacēdo est pronus vñ lasciuus. Dico vñ
argumentu; pcludit q̄ in ista orōe. vterq; iacer pronus nullū est vi
ciū quo ad vocē z pñariā pñiderationē. sed quantū ad resolutionē bñ
est ibi viciū z incōgruitas z cōceptio generū implicita. z resoluit. pe
trus z belena iacent proni.

De prolepsis.

Utrū lit

Disiungit regimē qd iunxerat ante prolepsis tera alexātri de
Hi metuūt: alius dominos, aliusq; magistros
rellectione littere. Notandū est pmo q̄ prolepsis est duplex. quedā
est locutiōis z ē pstructio in qua pñmittit mltitudo grāmaticalis respe
ctu vbi vñ adiectiuu sub cōformitate accidentiū grāmaticalis. z postea
fit subiunctio dictionū importantiū ptes illi mltitudinis etiā sub cō
ueniētia accidentiū grāmaticaliū. Exm de adiectiuo. quatuor homies
sunt colorati. isti duo albedine. isti duo nigredine. Exm de verbo. boies
currunt. illi zyiennā. illi Cracouiā. z de tali hic nihil ad ppositu; alia
aut est prolepsis pstructiōis. Et describit sic. Est pceptio alicui mlti
tū. adinis grāmaticalis respectu vbi vñ adiectiuu sub pñueniētia accidē
tiū grāmaticaliū z postea subiungunt dictiones importantes ptes illi
mltitudinis prius importate respectu eiusdē verbi vel adiectiuu vel
sui cōdeclinei nō expresse positi. sed subintellecti sub discōuenientia ac
cidentiū grāmaticaliū. vñ hi metuūt. alius dominos. alios magistros.

Notādū scdo p intellectuōe diffinitiois

Dicit pmo in diffinitioe. est pceptio alicuius mltitudinis grāma
ticalis. Scendū q̄ p mltitudinē grāmaticalē in pposito debet intel
ligi dictio pluralis numeri. vel nomē collectiuū singularis numeri. Ra
tio illa em̄ scant plura. Nomē em̄ collectiuū est qd in singulari nūero si

De regimine nominatiui.

gnificat plura. mō in plempsi debet esse pceptio alicui mltitudi
nis. Dicit scdo in diffinitioe: respectu verbi vel adiectiuu. ad denotan
dū q̄ prolepsis quādoq; est pstructio suppositi cū apposito: vt scolas
res studēt. ille pñā parte ille scōampre. Qñq; aut pñilempsis ē pstru
ctio adiectiuu cū substantiuo: vt boies mali peccauerūt ille peccato sup
bie ille peccato auaricie. Sequit corollarie pmo q̄ falsa ē illoz grāma
ticoz positio q̄ dicit oēm orōem in qua fit diuisio esse orōem prolemp
tica; pater hic. Sonoz ali⁹ vox ali⁹ nō vox. Silt hic. Propositionū
alia cathegorica alia yporhetica. Pater. q̄ licet ibi pñmittit mltitudo
grāmaticalis. tñ hoc nō fit respectu vbi vel adiectiuu qd regit ad pro
lempsim. Sequit corollarie scdo q̄ aliq̄ orō in q̄ fit diuisio est prolemp
tica. Pater de ista. hoim peccantiū ali⁹ mortali ter alius venialiter.
Sequit corollarie tercio q̄ ista simpliciter est pgrua. Sonoz alius est
vox ali⁹ nō vox. pñ. q̄ iste gr̄is sonoz regit a dictōe subintellecta. z va
let tñ. De nūero sonoz ali⁹ vox ali⁹ nō vox. Silt est dicendum de ista.
Propositionū alia cathegorica alia yporhetica. q̄ valet tñ. De nūero
ppositionū alia est cathegorica alia yporhetica. Dicit tercio in diffini
tioe respectu vbi vel adiectiuu subintellecti. ad denotandū q̄ hic nō ē
prolepsis. homines legūt iste pñetica. iste poetica. pater. q̄ nō est
respectu eiusdē verbi. sed alteri⁹. Dicit vltimo sub discōformitate ac
cidentiū grāmaticaliū. p hoc patz differētia inter prolempsim locutiō
nis z constructiōis. vt dictū est in notabili primo.

Notandū est tercio. Viciū in prolemp

si est discōuenientia suppositi cū apposito subintellecto. vñ substantiuu
cū adiectiuo subintellecto. Exm pñi. Aquile volauerūt hec ad orientē
re hec ad occidentē. hi metunt ali⁹ dños ali⁹ magistros. Astra micāt
illud in imis illud in summis. Exm scōi. hoies mali peccauerūt ille pec
cato auaricie ille peccato supbie. Rō aut excusans hoc viciū est duplex
generalis z specialis. Generalis est q̄ cōuenit cuilibet figure pstructio
nis. Et sūt tres. breuitas. metru z melior vel firmior memoria. vt di
ctum est in appositioe. Sed rō specialis est ydempritas pñi cū toto.
Dicit em̄ pmo pbicoz. Tortū nō est ali⁹ nisi sue ptes. Rōe illi ydēptra
tis partiu in toto. tñ dictio scans partē pōt pstrui z ordinari cū vñ
toto. Dicit aut prolepsis a pro qd est simul z lempsis caprio. quasi si
mul caprio alicui mltitudinis sub pñueniētia. z postea eiusdē mltitū
dinis per partes sub discōuenientia diuisio.

Notādū qarto z vltio q̄ plempsi est du

plex expl. cita z implicita. Explicita est vbi mltitudo grāmaticalis. silt
dictiones importantes ptes illius mltitudinis nō expresse ponunt. vt
alter alteri⁹ pedes lauate. q̄ valet. vos lauate pedes. iste isti⁹ z iste isti⁹.

De regimine nominatiui.

Similiter hec. alter alteri^o onera portare. que valet ista. vos portare onera. iste istius^o et iste isti^o. Similiter hec. vana locuti sunt unusquisque ad primum suum. que valet ista. boies locuti sunt vana: ille ad istum primum iste ad istum. Sequitur corollarie ex dictis quod hic non est prolepsis. quoniam tatis aliud primum aliud discretum. Ratio. Est enim regula generalis in grammatica. quando diuisum ponitur in singulari numero relatiuum diuersitatis habet illud referre in neutro genere. et valet hec oratio tamen Quantitatis. id est de genere quantitatis aliud scilicet genus est primum. aliud scilicet genus est discretum. Et sic patet quod est oratio simpliciter congrua. Non autem oportet quod semper relatiuum et antecedens conueniant. sed hoc est verum quando relatiuum non est diuersitatis. Vel ut alij dicunt quod hoc relatiuum aliud non refert hoc antecedens quantitatis. sed hoc ante genus. ut patet ex resolutione orationis. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis Alexādrī de plem

psi determinatio est sufficiens assignata. Patet veritas cōclusionis ex his que dicuntur.

Arguit primo. Grammaticus non habet determinare de prolepsis. probatur. Grammaticus non habet determinare de diuisione. sed in prolepsis est diuisio totius per partes. igitur. Maior quod compositio et diuisio pertinent ad logicum. ut patet primo per armeniam. Minor patet ex diffinitione. Dico verum argumentum concludit quod determinare de diuisione quod ad esse diuisionis. et quod sit diuisio. scilicet utrum sit genus in species. vel aliquid non pertinet ad logicum. sed determinare de diuisione quod ad esse congruitate. hoc pertinet ad grammaticum. et sic patet in proposito.

Arguit secundo. Ex diffinitione prolepsis sequitur inconueniens ergo non valet. probatur. quod sequeret quod hic esset prolepsis animalium comedentium bonum panem asinus auenam. patet sequela. quod hic permittitur multitudo grammaticalis. et postea eadem multitudo diuiditur per partes. ergo est prolepsis. Teneo prima ex diffinitione. sed quod hic non sit prolepsis patet. quod in prolepsis debet esse dictiones importantes partes. illius multitudinis: modo hic non ponuntur dictiones importantes partes. quod ille sunt alius. alia: alter. aliud. modo nulla illarum hic ponitur. Dico licet hic non ponuntur signa. diuisiua expresse. tamen implicite. quod predicta oratio valet tamen. animalium comedentium unus homo comedit panem. unus equus fenum. Alius enim conuertitur cum unus. Et quod magis debet. Idem est homo et unus homo. Et sic cum dico homo. intelligo hominem.

Arguit tercio. Prolepsis non est figura constructionis. probatur. Omnis figura constructionis nec est oratio simpliciter congrua nec oratio simpliciter incongrua. Maior patet ex his que dicta sunt prius circa appositionem. Minor patet de ista. Hi metuit alius dominos alij magistros. Si intelligitur hoc verbum metuit pluram

De regimine nominatiui.

rallis numeri est simpliciter incongrua. quod valet tamen. hi metuit alius metuit dominos. alius metuit magistros. que est simpliciter incongrua ex quo suppositum alius est singularis numeri et appositum metuit pluralis numeri. Si autem subintelligitur ibi verbum metuit singularis numeri tunc est simpliciter congrua. quod valebit tantum. hi metuit alij metuit dominos alius metuit magistros. que est simpliciter congrua. quod suppositum et appositum plures sunt. igitur. Dico verum argumentum concluderet si ibi verbum deberet reperiri vocaliter. sed debet tamen intelligi vel subaudiri. Simile ponit Seruius in primo tercio Elogio Virgilij. Est mihi domi pater est iniusta nouerca. Bisque die numerat ambo pecus alter et bedos. Ubi circa ly alter intelligitur et subauditur nouerca et non reperitur expresse et vocaliter. quod alias non esset incongrua. sic patet in proposito.

Arguit quarto. Ex littera alexandri sequitur falsum. igitur patet quod sequeret quod hic esset prolepsis. hi metuit alij dominos alij magistros. patet ex textu. hic enim est pacceptio multitudine grammaticalis. et postea eiusdem per dictiones importantes pres diuisione ergo est prolepsis. nihil enim ultra addit textus. Sed quod hoc sit falsum patet. quod in prolepsis debet esse discordanter et discoueniencia. quod non patet in oratione predicta. Dico verum argumentum concluderet si littera alexandri absolute esset intelligenda. sed est intelligenda quod primo prolepsis pacceptio multitudinis grammaticalis suo congruitate et postea eiusdem subdiuisione sub diuisione discordanter. quod non patet in oratione predicta.

Arguit quinto. Aliqua est oratio proleptica ubi non permittitur multitudo grammaticalis. igitur diffinitio non valet. probatur sic in ista. Alter alteri onera portare. quod in ista oratione sit prolepsis patet per grammaticos omnes quod hac non aliter soluitur oratione nisi per prolepsin. Sed quod hic non sit multitudo grammaticalis probatur. quod per multitudinem grammaticalem intelligitur dictio pluralis numeri. vel nomen collectivum. sed nullum illorum hic ponitur. igitur. Dico verum argumentum. concludit quod non permittitur multitudo grammaticalis. si dictiones importantes partem multitudinis non ponuntur expresse. tamen implicite. Ubi ista. Alter alteri onera portare resoluitur sic. vos portare onera. Iste isti et iste isti. in qua oratione est prolepsis expresse.

Arguit sexto. In exemplo. hi metuit alios dominos alios magistros non est prolepsis. probatur. quod est zeuma. quod non prolepsis est. prima. quod zeuma et prolepsis sunt figure realiter distincte et generaliter fieri diuersis orationibus. probatur ante. Zeuma fit quando plura supposita ponuntur in ordine ad unum appositum. ut tu ludis et ille sed in exemplo predicto est sic. quia hic supposita duo alius et alius ponuntur respectu illius ubi metuit. Dico licet in ordine ad unum appositum. non tamen eodem modo hic fit. quod in zeuma te mediante coniunctione. in prolepsis sine coniunctione.

Arguit septimo. In prolepsis etiam ponitur coniunctio. ergo solutio non

De regimine nominatiui.

valet. Probat in isto exēplo. Scholares studēt iste bñ iste male. q̄ hic sit plemphs notū est. vt pz. ex diffinitōe plemphs est em̄ hic multitudo grā maricalis z diuisio eiusdē multitudinis p partes. Dico verū argumen tū pcludit q̄ in prolempsi ponit̄ p̄iunctio s̄ nō eodē modo. sicut in zeu mate. q̄ in zeumate immediate debet poni post verbū principale. sed in plemphi nō statim: sed mediate. vt pz in exēplo p̄dicto.

Arguū octauo z vltimo. Prolempsis nō disiungit regimē. q̄ prius p̄iungit. igit̄ littera falsa. pbat. idē solū facit idem. sed plemphs est vna z eadē figura ergo nō p̄iungit z disiungit. Maior est aristotelis scō de gñatio ne. Idē solū facit idē. Minor ē nota. q̄ plemphs est vna figura de quā q̄ figuris cōstructionis. Tenet aut̄ p̄sequētia pzior. q̄ p̄iungere z disiu gere sunt opposita. modo opposita nō pueniūt vni: vt pz in postp̄di camētis. Dico verū argumentū pcludit q̄ opposita nō pueniūt vni re spectu eiusdē: sed bñ respectu diuersoz. z sic prolempsis p̄iungit multi tudinē grāmaticalē p̄mo sub cōgruitate quā postea disiungit z diuidit sub dis. oformitate. Idē agens solū facit idē eodē modo se hñs z respec tu eiusdē. s̄ idē diuersimode se hñs z respectu diuersoz bene facit di uersa. vt sol indurat lūm z lique facit cerā. Et tñ de prolempsi.

De zeumate.

Utrū alexā

At q̄ p̄posuit extra summē do reducit dri de zeumate in tex tu determinatio sit sus ficiēs z cōpleta. Pro intellectione q̄stionis more. Notandū est p̄mo q̄ zeuma est duplex. scz locutionis z cōstructionis. Zeuma locutionis est in quā p̄mittit̄ suppo siti cū apposito. vel adiectiuū cū substantiuo sub p̄formitate accidentiū grāmaticaliū. z postea fit substantio alterius suppositi vel substantiuū. etiā sub p̄formitate accidentiū grāmaticaliū. vt iohānes legit̄ z petr⁹. Latherina est alba z barbara. z de tali nō est ad p̄positū. S̄ zeuma cō structionis est cōstructio in quā p̄mittit̄ suppositū cū apposito vel adies criuū cū substantiuo sub p̄formitate accidentiū grāmaticaliū. z postea mediante aliquo signo scz aduerbio v̄ p̄iunctioe fit substantio alteri⁹ suppositi vel substantiuū respectu eiusdē ubi vel adiectiuū expresse posi ri. sed subintellecti f̄m se vel eius p̄declinē subdisce formitate accide riū grāmaticaliū. Exēplū de supposito vt vos studētis z ego. Exm de adiectiuo. Iste est albus z mulier sua.

Notandū scōdo p̄ meliori intellectu diffi nitiōis ipsius zeumatis. Zeuma differt a plemphi tripliciter. p̄mo. q̄ i zeumate reperit̄ p̄iunctio vel a s̄ bñ. sed in prolempsi nō. Scōdo dif ferunt quia prolempsis fit per nomē distributiū vel nomē collectiū v̄ alia dictionē pluralis nūeri. q̄ nō requirit̄ in zeumate. vt ego scri

De regimine nominatiui.

bo z tu. Tercio differt. quia in prolempsi semp debent esse dictiones importantes partes multitudinis prius importante. sed i zeumate nō oportet q̄ ibi p̄mittit̄ multitudo grāmaticalis. vt hic. tu ludis z ille Sequit̄ ergo corollarie q̄ zeuma z prolempsis sunt figure distincte. pa ter. quia nisi sic tunc nō essent gnq̄ figure cōstructionis. quod est con tra floristā z omnes grāmaticos. Unde dicit florista. Plures structure nō sunt nisi quinq̄ figure. Synthetis anthuretis plemphs zeuma f̄lem phs. Et pbat̄ ratiōe. quia zeuma z prolempsis sunt figure distincte. Illa quē sunt idem quicquid cōuenit vni cōuenit z alteri p̄mo p̄bisi cor. sed aliquid cōuenit prolempsi q̄ nō puenit zeumati. ergo zeuma z prolempsis sunt figure distincte. Minor declarat exō. differentijs tri bus inter zeumam z prolempsim.

Notandū tercio q̄ viciū in zeumate est

duplex: quadoq̄ em̄ est dissequētia suppositi cū apposito. vt tu lus dis z ille. Quadoq̄ adiectiuū cū substantiuo. vt petrus est albus z ca tberina. Rō aut̄ excusans est duplex. generalis z specialis. Generalis est triplex. breuitas. metru z melior referentio vel memoria vt dictū est circa capitulū de appositione. Sed ratio excusans specialis finalis est puenit̄ia casualis posterioris positi cū casuali prius locato z assum pto. ratione cuius puenit̄ie casuale posteri⁹ potest addi adiectiuo vel verbo cui additū est casuale prius vt bebei sunt z ego Alij rñ z cō munes grāmatici dicūt q̄ ratio excusans in zeumate est ista. quia licet talis ratio vocalis ex p̄maria cū p̄positioe sit incōgrua. tñ ex coi p̄sensu grāmaticoz in quantū subordinaf vni mentali cōgrue ipsa admittit̄. vt hic. tu ludis z ille. hec vocalis subordinaf huic mentali p̄grue. tu lu dis z ille ludit. quē est simpliciter p̄grua. Sequit̄ corollarie q̄ hic ē zeu ma. Neq̄ ille peccauit neq̄ parentes eius.

Notandū quarto z vltimo. q̄ zeuma fit

dupliciter: scilicet implicite z explicite. Zeuma explicita est: quando ambe dictiones casuales cū verbo vel adiectiuo expresse ponunt. de quo dictum est sufficienter. Zeuma autē implicitū est quando casuale p̄mū nō expresse ponit̄. sed in verbo prime vel secunde persone sub intelligit̄. vt currimus et iohannes. vbi subintelligit̄ iste nominatiu⁹ nos. z valet tantū. nos currimus z iohānes. Et notandū q̄ cōnemen tius in littera ponit̄ coniunctio disiunctiua aut̄ q̄ copulatiua z. parer q̄ maiorē diuersitatē imporat̄ hec p̄iunctio aut̄ q̄ z. p̄iunctio em̄ dis iunctiua maiorē diuersitatē z disiunctionē imporat̄ q̄ z p̄iunctio co pulatiua. q̄ p̄iunctio disiunctiua p̄iungit qdē dictiones. sed disiungit sen sus. p̄iunctio copulatiua p̄iungit dictiones z etiā sensus. hic aut̄ debet significari diuersitas z differentia inter zeuma z plemphim. Cū recti⁹ in littera ponit̄ aut̄ q̄ z. Iitis notabilibus sic stantibus est.

De regimine nominatiui.

Cōclusio respōsalis De zeumate in tex
tu determinatio ab alexandro est sufficiēter assignata. patet cōclusio ex
his que dicta sunt.

Arguitur primo. Processus alexandri est impertinēs. igit. p.
bas aīis. q. alexander nō expressit nomē huius
figure vitime. ergo processus suus est impertinēs. Teneat p. n. q. vbiq. an
tea nomē figure expressit et possuit. hic autē hoc nō videtur. ergo. Dico licet
alexander nō possit hic nomē illius figure vitime expresse tñ implicite
dedit eā intelligere cū dixit. reducit. zeuma enim grece est reductio latine

Arguitur scdo. Zeuma non est figura distincta a plemphi. igit.
nō est specialis figura. p. bas aīis ex processu au
toris cū dixit. aut quasi diceret aut tu intellige aliud mō. plemphi. Ut
dedit ergo ex littera autoris q. zeuma nō est figura distincta a plemphi
si dico q. alexander dicens in terru aut. nō voluit dicere q. zeuma esset
specialis figura a plemphi s. voluit ostendere potius diuersitatem et distincti
onē zeumaris et plemphi quā importat coniunctio distinctiua. alexander autē
expresse nō dixit vel nominauit zeuma. q. tribus suis diuersitates sue
erant gramaricorum vtrius zeuma et plemphi essent figure distincte.

Arguitur tercio. Littera alexandri in intelligibilis ergo
male imposita. Teneat p. n. q. determina
tio auctoris debet esse clara et lucida. Antecedens p. n. q. auctor ponit ap
positum sine supposito causat. patet. quia dicit. reducit. modo positio
appositi sine supposito oratione imperfecta. Dico licet auctor in tex
tu ponit appositum sine supposito expresse. tñ implicite ponit suppositum
v. e. hoc vocabulum zeuma. et sic littera valet tñ. zeuma reducit.

Arguitur quarto. Zeuma nō habet fieri p. adiectiuū. p.
bas sic. q. si sic maxime q. substantiuū
posterius discoueniret in genere vel numero cū adiectiuo. sed hoc nō
p. bas q. substantiuū posterius nō potest discouenire cū adiectiuo in casu.
ergo neq. in genere neq. in numero. Teneat p. n. q. q. nō est ratio diuersita
tis. Dico q. ratio diuersitatis est ista. q. posterius substantiuū reducit
ad prius mediāte coniunctione copulatiua vel distinctiua. q. coniunctio
semper requirit similes casus. et ideo posterius constructibile debet puenire
in casu cū adiectiuo. sed nō oportet in genere vel numero. v. e. hic Joban
nes est albus et catherina.

Arguitur quinto. Zeuma nō reducit verbū. igit littera alexan
dri falsa. p. bas aīis. Reductio est passio sio
gismi. zeuma autē nō est passio sio logismi. ergo zeuma nō reducit verbū.
Dato est aristotelis p. mo prior. Minor est nota. q. zeuma non est de
consideratione logici. sed gramarici. Dico v. e. argumentū pcluderet si hic
caperet reductio lo. q. v. e. reductio est pncipiū reductiuū sio logismi im
perfecti ad pfectū sed capis hic reductio p subintellectiōe.

De regimine nominatiui.

Arguitur sexto. Tu ludis et ille. hic nō est zeuma. Probaf
ista orōe est pceptio psonaz. ergo nō zeu
ma. Teneat p. n. q. zeuma et pceptio psonaz sunt figure distincte. Aīis
p. bas. q. hic ille. d. a psona s. r. u. p. cipit dictionē tercię psonę s. ille ad red
dendū suppositū vbo s. ludis. q. puenit in psona. cū dōe p. cipiente
et nō pcepta. ergo in p. dicta orōe est pceptio psonaz. Teneat p. n. ex diffi
nitiōe pceptiōis psonaz. Dico verū argumentū pcluderet. si ambo sup
posita ponerent a pte eiusdē extremi ante verbū. q. nō est in p. positio
qualiter tñ sit in ista. et u. et frater rogatis.

Arguitur septimo. Hi p. operant et ego nō est zeuma. Pro
bas sic. Est pceptio nūeror. q. nō zeuma.
Teneat p. n. q. zeuma et pceptio nūeror sunt figure distincte. Aīis p.
batur. q. in p. dicta orōe supposita diuersor nūeror p. iungunt respectu
vni vbi. q. i. p. dicta orōe est cōceptio nūeror. Teneat p. sequētia ex dif
finitōe cōceptiōis nūeror. Dico verū argumentū pcluderet si ambo
supposita ponerent a pte eiusdē extremi. q. sit hic. Jobes et asini currūt

Arguitur vltimo. Ex diffinitōe zeumaris sequif q. hic est
et zeuma. Jobes currit et petrus patz
ex diffinitōe. q. verbū ibi reducit ad suppositū. sed hoc est falsus. q. ibi
sit zeuma p. n. q. in orōe zeumatica est aliq. viciū et incōgruitas. sed in
p. dicta orōe nullū est viciū. igit. Dico verū argumentū pcludit q. in p.
dicta orōe est zeuma locutiōis. sed nō constructiōis. ex quo in ea nullū
est viciū.

De absolute nominatiui. **Utrum**
Inuenies rectum quandoq. regente solutum.

Alexandri de
absolutiōe nominatiui determinatio in littera sit sufficiēter assignata.
Pro intellectuē questiōis more. Notandū est p. mo q. ratio or. dinis ē
ista quare alexander p. i. determinat de regimine nri. nūc autē de absolu
tione. Regimē em h. s. se v. r. p. posituū. sed absolutio v. r. p. uatiuū. modo
posituū digni⁹ est p. uari. digniora aut sunt priora. v. r. p. n. in post. p. di
camentis. Describis aut absolutio sic. Absolutio est dictiōis regibilis si
ne regere positio. Dictionē aut poni absolute intelligif dupl. r. Unō p.
puationē dictiōis regētis exp. s. se et implicite simul. et sic n. r. s. nō regif ab
solute. licet em aliq. n. r. s. ponit sine dictiōe regere exp. s. se. tñ ibi subin
telligi pot. verbū v. r. regi p. r. v. r. hic benedicte d. s. s. subintelligif hoc
verbū b. n. d. i. c. t. Scdo nominatiuū poni absolute intelligif quantū ad
regens expressum et actuale. sic q. aliq. n. r. s. ponit in orōe. et nō habet
regens expressum v. r. regat. et sic poss. bile est n. r. s. poni absolute quo
modo alexander hic loquit de absolutiōe nominatiui.

Notandū scdo. q. n. r. s. ponit absolute
sex modis. p. mo p. p. r. tollere et remouere dubiū. v. r. hic. In p. uer. t. e. m.

De absolutiōe nominatiui.

ad dñs captiuitatē syon. In qua orōe ille nñs dñs ponit absolute et sñ regente. q̄ ponat absolute parer. q̄ in p̄dicta oratiōe iste nñs dñs nō potest regi ab illo infinitiui v̄l gerundio puerēdo. gerundiu em̄ regit actm̄ a p̄e post sicut infinitiui nēc etiā potest regi ab alio v̄bo. q̄ nullū ibi ponit. p̄z ergo q̄ ponit absolute. Sit aut̄ hoc p̄pter remouere et tollere dubiū. Si em̄ ibi poneret actm̄ dñm. dubiū esset si dñs puerit̄ set captiuitatē syon vel captiuitas syon cōuertisset dñm. Est em̄ vna regula in grāmatica quādo infinitiui ponit inter duos accusatiuos vñū a parte ante et aliū a parte post tūc causat oratio amphibologica. hoc est dubia. q̄ pōt habere plures sensus. vt hec. scio canē comedere panē vnus sensus est q̄ canis comedit panē. et hic est verus. scōus sensus est. q̄ panis comedit panē. et hic sensus falsus est. Sic sñt fuisse in p̄positō. vnus sensus fuisse q̄ captiuitas syon puerit̄ set dñm. scōus sensus fuisse q̄ dñs puerit̄ set captiuitatem syon. ergo p̄pter remouere tale dubiū d̄: in nñō. in puerēdo dñs captiuitatē syon. vt certe def̄ intelligi. q̄ dñs deus puerit̄ captiuitatē syon ad penitentiā. ei p̄cedendo grām. vt sua peccata agnosceret. vnde p̄ captiuitatē syon intelligit̄ captiuitas iudaica que fuit ducta a iherusalē in babiloniā. Scōo nñs ponit absolute causa breuitatis. vt dicēdo. Benedicite et respōdēdo. dñs. iste nominatiuus dominus ponit absolute. tñ subintelligit̄ ibi verbū benedicite implicite. vt valeat. Benedicite. dñs benedicat. Tercio nñs ponit absolute causa relationis faciēde et facilius agnoscēde. vt hic. Dñs in celo sedes eius. ille nominatiuus domin⁹ ponit absolute. vt scilicet facilius et citius agnoscat̄ q̄ hoc relatiui eius p̄tineat ad hoc antecedēs dominus. Si em̄ in p̄dicta oratione poneret verbū expresse tūc relatiui longius distaret ab antecedēte. vt dicēdo dñs est in celo et sedes eius scilicet dñs est in celo. modo de quāto relatiui plus distat ab antecedēte de tanto relatio fit incertior et difficilior ad cognoscēdū. hec tamē ratio satis parua est. vnde et iste modus tercius posset p̄prehēdi sub scōo scilicet q̄ in p̄dicta orōe etiā nominatiuus poneret absolute causa breuitatis. et ibi subintelligeret hoc verbum substantiui est quē ad modū dictū est.

Notandū est terciū q̄ quartū nñs ponit absolute causa sup̄scriptiōis. vt in imaginibus et sup̄ra imagines scribimus. Sc̄tus Jobānes. virgo maria. Quinto nominatiuus ponit absolute causa tituli. vt iesus nazarenus rex iudeorū. vbi subintelligit̄. hoc verbū est. Similit̄ hic Liber Aristotelis. que valet istam. Liber est aristotelis. Sexto causa nūeri. vt vñū duo tria. que valet ista. vñū est. duo sunt. tria sunt. Ultra tamē istos modos sex p̄dictos adhuc ponuntur alij rres. Quorū vnus est q̄ nñs ponit absolute causa declinatiōis. vt nñō hic mgr̄. vbi subintelligit̄ hoc verbū d̄: vel ponit. et valet p̄. nñō d̄: vel ponit hic magister. Alter modus est causa comparatiōis.

De absolute nominatiui.

vt doctus doctior. doctissimus. que valet istam. in positio d̄: cl̄tur doctus. in comparatio doctior. in superlatio doctissimus. addit etia ad huc alter modus. scilicet causa moriōis. vt hic doctus. hec docta. hoc doctus. que valet istā. in masculino genere d̄: hic doctus. in femino d̄: hic docta. in neutro genere dicit̄ hoc doctus. Vñ versus. Absoluere rectum dubiū. breuitas atq̄ relatiui. Atq̄ sup̄scriptū numerū tituli superadde. Quod declinat. q̄ comparat associat. Sequit̄ corollarie ex dictis q̄ p̄prie loquēdo de absolutiōe nominatiui solū sunt duo modi principales. scilicet q̄ nñs ponit absolute causa dubij remouēdi: et causa breuitatis. Om̄es em̄ alij modi possunt reduci et comprehendī sub breuitate. Sequit̄ corollarie q̄ licet alij modi sunt positi. tamē nō sup̄flui. Pater. q̄ ponunt p̄p̄t maiorē declarationē absolutiōis nñi.

Notandū quarto et vltimo. q̄ absolutio fm̄ grāmaticos ponit multiplex. Quedam em̄ est absolutio trāsticiōis. quomodo verba absoluta et neutralia possunt poni absolute. qui scilicet pro sui actus specificatione nō indigēt obliquo casu a parte post. intelligēdo de obliquo aliene significationis. incōgrue em̄ dicit̄. curro iohannē vel ciuitatē. cōgrue em̄ dicit̄. curro cursum. viuo vitā. Alia est absolutio adiectiualis determinatiōis. et sic quedā nomina substantiua dicuntur absoluta que ex se important laudē vel vituperiū. q̄bus nō est necesse addere adiectiui laudis vel vituperij. vt sunt ista nomina. pax discordia. nō em̄ oportet dicere. bona pax: q̄ pax semp̄ est bona et laudabilis. Similiter non oportet dicere mala discordia. q̄ discordia semp̄ est mala. Sic hoc nōmē deus est absolutū nomē. nō enim oportet dicere. bonus deus. iustus deus. Deus enim semp̄ est bonus et iustus. Alia aut̄ est absolutio discretiōis. et sic fm̄ p̄st̄ iā nū primo minoris obliq̄. p̄nominales aliqui sunt soluti a discretiōe. quia p̄ ip̄os discretio fieri nō potest. sed in p̄posito est intentio determinare de absolutiōe regiminis quō nñs dicit̄ absolutus qui nō habet regēs vnde regat. vt dicit̄ em̄ in notali p̄mo. Istis notalibus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis. Littera alexandri de absolutiōe nñi est sufficienter assignata. pater veritas p̄clusiōis ex his que dicta sunt. Et q̄ nñs potest poni absolute p̄bat ratio. Om̄e prius potest absolui a posteriori. sed regimē est posterius respectu nominatiui. igit̄ nominatiuus potest absolui a regimine. et per p̄sequens potest poni absolute. Maior est nota. quia prius nō habet esse a posteriori. ergo prius potest absolui a posteriori. Minor. quia regimen accidit nominatiui et est eius accidens. si em̄ regimen esset de essentia nominatiui nunquā posset ei abesse. Dicitur enim seprimo methaphisice. Essentia rei nunquā separat̄ a re cuius est essentia. Constat aut̄ q̄ accidens est posterius substantia. Dicit̄ em̄ seprimo methaphisice. Substā

De absolutiōe nominatiui.

ria est prior accidere natura rpe z diffinitioe. Pater igit veritas pclu
fiois. scz q nris potest poni absolute. potest etiā pbari hoc alia rōne
pauatue opposita hñt fieri circa idē sed regimē z absolutio sunt pua
tue opposita igit hñt fieri circa idē sed regimē fit circa nrm. ergo etiā
absolutio. Maior est aristotelis in postpdicamentis. Minor est nota
z patuit expmo notabili.

Arguit primo. Processus z ordo alexandri nō valer. igit. p
bat añs. Sicut est in natura sic debet esse i
arte. sed in natura nō esse pcedit esse. ergo etiā in arte pri^o debuit de
terminare de absolutiōe que dicit nō esse. z postea de regimine qd di
cit esse. Maior est aristotelis scdo. phisicor. qz ens imitat naturā. Mi
nor est aristotelis in postpdicamentis cū diffiniēs generationē dr. Ge
neratio est pcessus a nō esse ad esse. qz aut absolutio dicit nō esse. qz dr
carentia z priuationē. mō priuatio dr nō esse. regimē aut dicit esse. Si
co vez argumentū pcludit q ordine nature nō esse pcedit esse. sed via
perfectiōis tūc esse pcedit nō esse. mō alexander hic tenuit ordinē pfe
ctiōis. prius determinādo de regimine z postea de absolutiōe.

Arguit scdo. Nris nō pōt poni absolute. igit pclusio falsa.
pbat añs. Illud q ponit absolute ponit sine re
gēte. sed nris nunqz ponit sine dictiōe regēte. igit. Maior ē nota. Mi
nor ptz inductive in oibus orōnibus. z ptz in ista. Nris in celo sedes ei^o
ubi intelligit hoc verbū est. qz orō valer tm. dñs est in celo. Dico vez ar
gumentū pcludit q nris nō ponit absolute simpliciter. sic q nullū babe
ret regēs nec expressum nec subintellectū. sed ponit. abso. ute ad istū in
tellectū q nris nō habet regens expressum.

Arguit tercio. In ista orōe. In puerredō dñs. iste nris do
min^o nō ponit absolute. pbat sic. qz cōstruit
cū isto gerundio puerredō. sed in constructione actuali nō est absolu
tio. Probat. quia illud ponitur absolute quod ponitur sine verbo.
Dico verū argumentū concludit q in ista oratione predicta iste nomi
natiuus dominus nō ponit absolute absolute constructionis. quia
construit cum isto verbo conuertēdo: cuius dependentiam terminat.
sed bene ponit absolute absolute regiminis. stat ergo constructibile
cōstrui z tamē nō regi. dictū est. em q vtis cōstruitur cū verbo impari
ui modi z tamē nō regit ab eo.

Arguit quarto. Autor contradicit sibiipso. ergo proces
sus suus nō valer. probat antecedens. qz
in vna parte dicit nominatiuū esse rectū z in alia pte dicit en absolu
tū. modo dicere nrm esse rectū et nrm esse absolutū est prratio. videt
ergo q pcessus auctoris nō valer. Dico verū argumentū cōcluderet si
rectū hic caperet participialiter p illo qd regit. sed capis hic rectū no
minatiue p nro. mō rectū noialr. sumptū z absolutū nō contradicūt.

De regimine nominatiui.

Arguit quito. Alex. nō bene determinat de absolutiōe no
minatiui. pbat sic. pscia. nihil determinat
de absolutiōe nri ergo nec Alex. hoc debuit facere. tener pñā ga alias
piscia. fuisset diminutus in gramatica qd rñ ē falsū cū ipe sit princeps
gramaticor. sed añs quia nec in maiori nec in minori volumine legim^o
piscianū locutū esse de absolutiōe nri. Dico q hoc argumentū nō con
cludit quia locus ab auctoritate negatiue nō valet vt nō sequit pscia
anus hoc nō ponit ergo hoc nō est ponendū sed ab auctoritate affir
maua bene valet vt pscia. hoc ponit. ergo hoc est ponendū. omi em au
tori in sua facultate est credendū z licet expresse nihil pscia. dixit de
absolutiōe nri rñ implicite bene dedit eam intelligere in eo em qd de
terminat de regimine nri z pstructione dedit etiā intelligere ei^o absolutiōz

Arguitur sexto. Nris nō pōt poni absolute ergo pbat
auctoritate pscia. pmo minoris cū dr qd
vtis ponit sine verbo. sed nris nunqz ergo nris nō ponit absolute. Le
net pñā quia nris dr tūc ponit absolute qn ponit sine verbo. Dico quic
piscia. voluit q nris nunqz ponit sine verbo verū est expresse vel sub
intellecto. Rō nris em fecit subaz mō nulla suba est exps z carens alicui
us actus verbū aut fecit actū.

Arguit septimo. Nris nunqz pōt poni sine dōe regente
ergo nris nunqz ponit absolute. tener pñā: ga nris dr tūc ponit absolu
te qn ponit sine regente. sed añs pbat regēs z rectū sunt relatiua sed
posito vno relatiuor ponit z aliud. ergo si ponit in orōe nris qui est
casus rectus etiā debet poni verbū qd dictio regens. Maior est nota.
ga dictio regens z rectū iporāt respectū adinuicē. minor est Aristor.
in predicamentis. Dico verū argumentū pcludit q posito vno relatiuo
rū ponit z aliud expsse vel implicite. z sic licet qnqz in orōe nō ponit
bū regēs expsse rñ ponit iplicate qre aut expsse nō ponit dicte sūt cau
se quarū principalis est breuitas.

Arguitur vltimo. In ista orōe liber Ouidij iste nris lib
nō ponit absolute igit. pbat añs qd iste nris liber regit istū gtm scz O
uidij igit nō ponit absolute. tener pñā ga dco ponit absolute qn caret
regimine modo in predicto exemplo nris habet regimē. Dico verum
argumentū pcludit q in isto exemplo liber ovidij. iste nris liber nō re
soluit a regimine actiuo sed bñ passiuo mō littera Alex. intelligit de re
gimine passiuo z nō actiuo:

Ecce tibi rectū quartūue solet dare casum. **Utrūptes**
indeclinabiles regimē habeāt actiuū. Pro intellectuē questiōis more
Notandū est primo. Quor de materia pntis questiōis
magna est prouersia inter gram
maticos. Aliqui em dicūt q pres indecli
nabiles nō regūt quoz rōnes
ponit inferi. Alij aut ecouerfo dicūt ptes indeclinabiles regūt quoz

De abso- lutione nomi- nativi.

rationes ponent et dicent circa conclusionem. Utile itaque est ut huius materie difficultas absolvas. et ideo de materia plenius oportet questionis videre et per prius erit dicendum an hoc adverbium ecce habeat regere nomen vel accusativum a prepositum ut alexander videtur dicere in littera. quod de isto solum est controversia magna grammaticorum. ut patet in inferius in notabilibus. Pro fundamento itaque horum que dicent inferius sciendum quod partes declinabiles significat rem. sed partes indeclinabiles significant modum et circumstantiam rerum. Unde priscianus diffinitio partem orationis dicit partes declinabiles facere per se. sed indeclinabiles dicit significare in toto vel cum alio. Dixit enim parsonis est dictio significans in se vel in toto. Logicus etiam dicit partes declinabiles principales et significativas. sed partes indeclinabiles minus principales et sine thesauris vel consignificativas.

Notandum secundo quod antiquorum grammaticorum

est sententia quod partes indeclinabiles nullum casum regunt. Quo posito nec adverbium nec prepositum nec interiectionibus regime actuum. et probatur hoc primo sic. Dictio regens se est digna recto et quando dignitate habet suam propria rectum. sed partes indeclinabiles sunt minus digne quam partes declinabiles et casuales. quare concluditur quod partes indeclinabiles non regunt aliquem casum. Maior. quod agens presentis est passio. ut per tercius de anima. Modo dictio regens agit in dictione recta. quod limitat eam ad certum casum. Minor. quod pars indeclinabilis facit dispositionem et circumstantiam rei. sed pars declinabilis semper rem significat. modo plura est res quam modus rei. Secunda ratio. Omne regime oritur ex proportionem modorum significandi inter dictionem regentem et rectam. sed in partibus indeclinabilibus non reperiuntur modi significandi requisiti ad regime igitur partes indeclinabiles non regunt. Maior est nota ex primo dictis circa diffinitionem regiminis. Minor. patet. quod inter dictionem regentem et rectam sepius requiritur proportio numeri personarum. modo hec accidentia non reperiuntur in partibus indeclinabilibus. et etiam partes indeclinabiles faciunt dispositionem rei. modo a dispositione rei non oritur modi significandi: ratio est cuius dictio regeret casum. Tercia ratio. Regime in grammatica translatum est a regimine politico in natura. sed in regimine politico semper illud quod est formalis et vigorosius regit illud quod est in potentia et minus formale. ergo sicut ita debet esse in arte quod illud quod est formalius plus de actualitate et virtute habens regeret illud quod est minus. constat autem quod partes declinabiles plus habent de entitate et actualitate quam indeclinabiles. que et minus principales dicuntur. ut enim dictum est partes declinabiles faciunt rem. indeclinabiles autem solum faciunt dispositionem rerum. quod recludunt quod partes indeclinabiles non regunt aliquem casum. Alie rationes ponent inferius. In oppositum autem sunt alii grammatici. qui probant quod partes indeclinabiles regunt post se casus et probant etiam hoc multipliciter. Primo sic. Illa dico regit aliam quam aliam sub certo casu. regit. sic quod non sub quolibet alio. sed

De abso- lutione nomi- nativi.

partes indeclinabiles dictiones et constructibilia sub certo casu post se requirunt. ita quod non sub quolibet alio. ergo partes indeclinabiles regunt. maior. patet ex diffinitione regiminis. Minor. per de propositionibus et de certis adverbis. sicut interiectionibus. Hec enim propositio ad requirit post se illam dictionem pariter in certo casu. quod a toto. ita quod non in quolibet alio. hec enim est incongrua. ad patris. Alia ratio. Dictio faciens partem regit gratiam facientem totum sed aliquid partes indeclinabilis significat partem. ergo regit post se constructibilia quod facit totum. Maior est alexandri. ut patet in regimine gratie. Minor. patet in isto exemplo. Tunc temporis. hoc adverbium tunc facit partem temporis. et regit illam gratiam scilicet temporis quod facit totum. Tercia. probatio est ista. Dictio faciens partem regit post se ablativum casum. sed aliqua pars orationis indeclinabilis facit partem vel designat partem. igitur aliqua pars orationis indeclinabilis regit. Maior est donati. quod dicit quod partem regit ablativum. Minor. patet in isto merofloziste cum dicit. De melius studuit petrus cum in verberemansit. Possunt et rationes plures adduci. cum iste patebit circa conclusionem.

Notandum tercio: quod he positiones grammaticorum

sunt extreme. et in extrema debet esse medium. de regimine prius indeclinabilium a grammaticis talis assignatur vel ponitur distinctio. Partes indeclinabiles considerantur dupliciter. Uno modo se et in virtute propria ut indeclinabiles sunt et sic non regunt. Ratio quod si sic. id est si regeret ut indeclinabiles tunc quilibet partes indeclinabilis regeret quod est falsum. constructio enim non regit neque regit. Illud enim quod pervenit alicubi finem. pervenit cuilibet preterito sub eo. ut hoc pervenit finem se quod est rationalis. et ergo omnis homo est rationalis. ut per primo posteriorum. Alio modo considerantur partes indeclinabiles ut scilicet ultra dispositionem rei vel circumstantiam quam designat. imponit partem. de modo strationem vel partitionem vel aliam proprietatem. et sic bene regunt. et in hoc possumus concordare positiones et opiniones grammaticorum predictorum.

Notandum quarto et ultimo quod de regimine

huius adverbii ecce alexander. ista vult talis regula. Hoc adverbium ecce vel etiam aliud adverbium demonstrandi. ut enim. vel ei sita indifferenter potest regere a prepositum rectum: hoc est nomen. et ut aliquid etiam voluit verum et activum. ex modo de notis. ecce agens dei. ex modo de veris. ecce dicitur duo gladii hic. exemplum de accusativo. ut ecce agens. Est tamen iterum controversia inter grammaticos. aliquid enim dicitur quod hoc adverbium ecce non regit post se nominativum vel activum virtute propria. sed potius virtute verbi subintellecti. ut in ista ecce magister. subintellectu hoc verbum venit. quia predicta oratio valet tantum. ecce venit magister. Similiter in ista oratione. ecce magistrum. subintellectu hoc verbum video vel simile. quia predicta oratio valet tantum. ecce video magistrum. Alii autem dicunt quod hoc adverbium ecce per se regit nomen et activum a parte post et virtute propria. et hoc est verius et melius.

De absolutiōenti.

Dicendū ergo q̄ in p̄dicis orōib⁹ nō intelligit verbū venit vel video causa regiminis, sed potius subintelligit causa p̄fecte sententiae facien- de que sine verbo fieri nō potest. Sequit̄ corollarie q̄ licet multi per rectū in p̄posito intelligat̄ rā rectū p̄marū, vt n̄m q̄ rectū scōariū vt v̄m tñ melius p̄rectū intelligit̄ tñ rectū p̄marū vt n̄m s̄ nō vtū. Ratio, q̄ vt dictū est vtū nūq̄ potest regi. Vñ dictū est, Accipias, q̄ntū tu quēlibet esse solutū. Tamē iuxta expositionē cōem grāmatico rū aduerbiū ecce etiā regit nominatiuū, vt ecce duo gladij hic, p̄mū ē verius, scōm aut̄ cōmuniū. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio p̄ma. Partes indeclinabiles

vt indeclinabiles iunt z scōm se p̄siderare nō regunt post se aliq̄e ca- sum, p̄bat cōclusio p̄rāōes tres positas in notabili scōo cū recitabant opinionēs ambaz viar. Et p̄bat etiā tali ratiōe. Illud q̄ puenit ali- cui scōm se z absolute, puenit cuiuslibet p̄tēro sub eo, si ergo partib⁹ in- declinabilibus pueniret scōm se z absolute q̄ regeret tūc quelibet ps indeclinabilis regeret, q̄ est falsum de p̄iūctione. Maior est aristotes- lis p̄mo posteriorū. Hōi em̄ scōm se puenit q̄ sit rationalis in p̄mo mo- do dicēdi, p se ergo puenit oī. Aliē rōes polire sunt in notabili scōo.

Cōclusio scōda. Partes indeclinabiles

cōsiderate vt ultra cir cūstantiā et dīpositionē rei quā important desi- gnāt demonstrationē p̄tem tempis, aut comparationē, aut similit̄ aliqua; p̄tēratē regūt. De demonstratiōe, vt ecce magist̄rū. De comparatiōe vt De melius studuit petr⁹ cū in v̄ber em̄sit. De p̄tēris vt tūc tempis. Aliē positiones similiter dicte sunt in notabili scōo z polire.

Arguitur p̄mo. Partes indeclinabiles nō regunt, igit.

cōclusio male posita, p̄bat antecēdēs mi- nus dignū nō regit magis diuū. s̄ p̄tes declinabiles sunt digniores i declinabilibus, z indeclinabiles minus digne, igit p̄tes indeclinabiles nō regūt declinabiles. Maior est nota. Mino: patet, q̄ p̄tes declina- biles p se significāt res, sed indeclinabiles p̄significāt res tñ, mō signifi- catiū est dignū nō significatiū. Dico verū argumentū p̄cludit q̄ confu- derādō partē declinabilē z indeclinabilē absolute, sed si vñ p̄siderat̄ i o: die ad aliū tūc min⁹ dignū pōt regere mai⁹ dignū. Parz q̄ ps min⁹ digna pōt aliq̄ p̄cipare z habere aliq̄a, p̄p̄tēratē ratiōe cui⁹ regit p̄ tem digniorē quā ps p̄ncipalio: nō habet, omē ergo agēs est dignū p̄al- so, vt sic, pedagogus em̄ filij regis regit filiū regis q̄ est dignior: peda- gogo, sed pedagogus habet virtutē participatā z datā a rege.

Arguitur scōdo. Partes indeclinabiles nō regūt, p̄bat ad

regimē requit, p̄portio modor significadi accidentalitū inter dictiōē regentē z rectā sed partes indeclinabiles nō h̄nt mōs p̄candi accitales respectios, igit p̄tes indeclinabiles nō regūt.

De absoluteione nominatiui.

Maior: paruit circa diffinitionē reginis. Mino: patet, q̄ modi signifi- candi accidētales respectiui sunt numerus, p̄sona casus, que accidētia nō pueniunt partib⁹ indeclinabilibus. Dico v̄ez argumentū p̄cludit q̄ regimē oris ex vi pueniētie similitudinis aut p̄portiois, modo licet in- ter partes indeclinabiles z casum sequentē nō est pueniētia similitudi- nis est tñ pueniētia p̄portiois. Vñ duplex est pueniētia, quedā est con- ueniētia similitudinis que p̄surgit ex pueniētia nūeri, p̄sone et casus inter p̄structibilia z ista pueniētia est inter suppositū z appositū inter adiectiū z substantiū. Alia aut̄ est pueniētia p̄portiois que p̄surgit ex alijs modis q̄b⁹ p̄structibilia adinuicē dependēt, z talis pueniētia bñ reperit̄ inter p̄tes indeclinabiles, z p̄structibilia q̄ ab ipsis regunt.

Arguit̄ tercio. Partes indeclinabiles nō regūt, Sicut est

in natura sic est in arte, sed in natura regēs temp digni⁹ est recto, p̄stat aut̄ q̄ partes indeclinabiles sunt minus di- gne declinabilibus, ergo partes indeclinabiles nō regūt p̄tes declina- biles. Maior: est aristotelis scōo phisicor, vbi dicit q̄ ars imitat̄ natu- rā. Mino: est aristotelis tercio de aia, vbi ostendit q̄ agens est p̄stan- tius passio. Dico verū argumentū p̄cludit q̄ p̄tes indeclinabiles vt sic, id est vt indeclinabiles sunt nō regūt, vt dictū est in p̄ma cōclusionē, tñ p̄tes indeclinabiles p̄siderate vt aliqua; p̄p̄tēratē supaddit vel im- portant, tūc bene regūt vt dictū est cōclusiōe scōda, et sic min⁹ dignū vt sic nō regit magis dignū, tñ minus dignū participās aliq̄a, p̄p̄tē- ratē a magis digno potest regere magis dignū, vt patet de filiis regis z eius pedagogo.

Arguit̄ quarto. Partes indeclinabiles nō regūt, p̄bat

sic, tñ vna est pars que regit tñ, igit p̄tes indeclinabiles nō regunt. Tener p̄na, q̄ partes indeclinabiles nō sunt vñū. Antecēdēs patet, q̄ due sunt p̄tes que regunt tñ, vt nomē p̄p̄i- um z p̄nomen, vna est q̄ regit tñ vt verbū, si ergo p̄tes indeclinabiles regerent plures, essent p̄tes que regeret tñ q̄ verbū, q̄ est p̄tra flo: i itaz. Unde aduerbiū habet determinare verbū, p̄positio deferuire, in- teriectio affectū animi exp̄mire. Dico verū argumentū p̄cludit q̄ tñ est vna pars que regit tñ inter partes declinabiles, tñ p hoc nō negat̄ quin plures p̄tes indeclinabiles sunt que regūt, z maxime vt p̄sideran- tur sub p̄p̄tērate aliqua sup̄eraddita.

Arguit̄ quinto. Partes indeclinabiles nō regunt, p̄bat

vt ergo similiter vel dissimiliter cū parte p̄ncipali. Nō dissimilit̄ patet, q̄ alias sequeret̄ q̄ p̄tes indeclinabiles regerent p se z ex se, q̄ est falsum. Nō etiā similiter, p̄z, q̄ p̄tes declinabiles nō sunt similes p̄- tibus indeclinabilib⁹, ergo partes indeclinabiles nō regunt eodē mo- do casus sicut declinabiles. Dico verū argumentū cōcludit q̄ partes indeclinabiles regūt casum a parte post sicut declinabiles eadē simili-

*alis et p̄tes p̄ductiua
vbi et t̄tes regunt*

De absolutōe nominatiui.

rudine generali. sed nō speciali. hoc em̄ est generale in regimine q̄ dicitur regens debet significare dependentiā. z dictio recta debet terminare dependentiā dictiōis regētis. z hoc reperit ubiq̄. sed speciales modi cause specialiū regiminū reperiunt in partibus declinabilibus. q̄ nō reperiunt in partibus indeclinabilibus. z plures in partib⁹ declinabilibus z pauciores in partibus indeclinabilib⁹. vt dictū est in p̄ncipio de regimine.

Arguit sexto. Aduerbiū nō regit post se casum. pbat. Coniunctio nō regit aliq̄ casus. ergo nec aduerbiū. Tenet p̄na. q̄ nō videt ratio diuersitatis. Dico q̄ ratio diuersitatis est hec. quia cōiunctio nō participat aliq̄ proprietatē a partibus declinabilibus. Unde cōiunctio nō diriuat ab eis sicut aduerbiū. Et etiā coniunctiones sunt minime entitatis. quia solū important copulationem. Alię autē partes vt aduerbia z interiectiones maiore entitate z designat ratione cuius eis competit regimen.

Arguit septimo. Partes indeclinabiles nō regunt. Probat sic. Omne regens debet esse plus in actu z formalius q̄ rector. sed partes declinabiles habent formaliores z actualiores modos significandi q̄ indeclinabiles. ergo partes indeclinabiles nō regunt declinabiles. sed potius debet fieri ecōuerso q̄ partes declinabiles regerent indeclinabiles. Maior. quia regere conuenit forme. z est cōditio forme. regi autē est cōditio materie. forma autē est ens plus in actu q̄ materia. vt declarat p̄mo p̄bificor. Minor. quia partes indeclinabiles habent imperfecta significata z modos significandi modicos. pres autē declinabiles habent significata z modos significandi perfectos. Dico verum argumentū cōcludit q̄ partes indeclinabiles non regunt absolute p̄siderata sed si considerantur ratione alicuius proprietatis superaddite eis sic bene regunt. vt dictū est in secunda conclusione.

Arguit octauo. Hoc aduerbiū ecce nō regit a parte post n̄m vel accusatiuū. igit. Probat āns. q̄ si sic sequeretur q̄ omne aduerbiū regeret n̄m vel accusatiuū. pbat idē p̄tificata causa idē p̄tificat effect⁹. sed oīa aduerbia h̄nt eundē modū significandi. q̄ h̄nt idē regimē. Tenet p̄na. q̄ mōi fcandi sunt p̄ncipia regiminis. Maior. q̄ causa est ad quā sequit aliō. Minor. q̄ oīa aduerbia significāt p̄ modū determinātis alter. q̄ fcat per modū flux⁹ z fieri. Dico v̄z argumentum cōcludit q̄ omnia aduerbia habent eundē modū significandi generalem. sed non specialem. z sic dico q̄ modi significandi generales nō sūt p̄ncipia regiminis nisi remote z dispositiue. sed modi fcandi speciales sūt p̄ncipia regiminis p̄mū z p̄pinquum. Et tantū de regimine nominatiui.

Est obliquorū regimen quod scire laborat

De regimine genitiui.

In primis regimē quod sit per nomina. post hec

Quod sit p̄ verba. de hinc quod sit p̄ cetera dicā

Hic exempla notes quibus ista videbīs aperte:

Nomen significans possessum da genitiuo

Dicere si vere possis: istud mea res est

Cum nihil adiungas tunc est possessio pura

Dentur in exemplis tibi, equus regis, aula ducis

Si petis adiungi, non est possessio pura

Per plures species huius diuisio fiet

Pars propriūq̄ regunt genitiuos: atq̄ regunt

Dum tamē attendas laudē vel crimen vtrinq̄

Dextera viri fortis specie superat mulieris

Vir fortis dextre: speciei femina mire

Vir duri capitis, & forme femina turpis.

q̄ sit regimē genitiui ex vi possessiōis. Tercio q̄rit v̄z aliq̄ sit regimē genitiui ex vi demonstratiōis essentie. Pro parte p̄ma questōis intellegendā. Rō ordinis quare alexander p̄m determinat de regimine n̄i z postea de regimine obliquorū. Causa em̄ p̄cedit effectum. n̄tū autē est causa obliquorū. ergo prius determinat de regimine n̄i. q̄ habet se vt causa obliquorū. z postea de regimine obliquorū. q̄ h̄nt se vt effect⁹. Est etiā hic sciendū q̄ p̄m aristotilem. x. methaph. In omni genere rerū est dare v̄nū p̄mū q̄ est metrū z mensura oīum aliorū. vt in ḡne lucido: n̄ est dare p̄mū lucens. z hoc est sol. Et in genere calidorū est dare v̄nū p̄mū scz ignem. a quo oīa alia dicuntur calida p̄ participationem. sic in p̄posito multa sunt regimina ipsius genitiui. vt p̄z inferi⁹. ergo oportet dare v̄nū generale regimen ipsi⁹ ḡi q̄ est metrū z mensura oīum sequentium. z hoc est regimen ex vi possessiōis. regimen ergo ex vi possessiōis est cōmunissimū regimen. quo ipse ḡtū habet regi. z ergo alexander nominat p̄mū regimen ḡi ex vi possessiōis ideo. q̄ omne regimē est denominandū a regente p̄ncipaliter in cōparatione ad rectū. sed dictio regens ḡtū ex vi possessiōis fcat rem p̄ modū rei possesse. ergo tale regimen denominat ex vi possessiōis. Regimina ergo ḡi sunt duplicia. quedā p̄ncipalia. z quedā min⁹ p̄ncipalia. P̄ncipalia sunt sex. P̄mū regimen ex vi possessiōis cōmunissimū. Scōm ex vi partis. Tercū ex vi demonstratiōis essentie. Quartū ex vi actus p̄uersi in habitū

Utz in

ter regimina genitiui p̄ncipalia regimini ex vi possessiōis z demonstratiōis essentie ab alexandro i littera ē bene assignata. Pro inferi⁹ lectōe questōis note. Notandū est p̄mo q̄ questio hec tria q̄rit. P̄mo q̄rit v̄nū ipsi⁹ ḡi sint aliqua regimina p̄ncipalia. Scōm q̄rit v̄trū ali

De regimine genitiui.

Quintū ex vi cause. Sextū ex vi relatiōis. Unde vtriusq. Posses. pars actus. essentia causa relatus. Hec sex p̄dicta gr̄m iure gubernant. Alia aut sunt regimina ip̄ius gr̄i minus p̄ncipalia. que s̄z reducunt ad ista sex p̄ncipalia iam dicta. De quib⁹ sufficienter dicef inferi⁹.

Notandū sc̄do q̄ primū regimē p̄nci-

pale est regimē ex vi possessiōis. De quo alexander in littera ponit duas regulas. Prima. Dictio fcans possessōrē regit a pte post genitiuū si significantē rem possessam. vt dñs vinee. dux aule. Sc̄da regula. Dictio fcans rem possessam apta nata est regere post se gr̄m significantē possessorē vt aula ducis. vinea dñi. Ex littera etiā alexandri habet q̄ possessio est duplex s̄z pura z impura. Pura est quādo demonstrata aliqua re vere possuz dicere. hec res est mea. nihil amplius addēdo. vt equ⁹ martini si equ⁹ est p̄p̄i martini. Possessio aut impura est quādo res possessa nō pure pertinet ad possessōrē. sic q̄ demonstrata aliqua re nō possum vere dicere. hec res est mea. vt dicēdo. meus equus si equus sit ac comodat⁹ mihi. Sequit⁹ corollarie q̄ possessio pura aliter exprimit⁹ z aliter impura. Impura exprimit⁹ p gr̄m hui⁹ p̄nois ego sc̄d̄z sc̄licet mis. Sed possessio pura exprimit⁹ p gr̄m primū hui⁹ p̄nois ego sc̄licet mei. Priscianus aut ita diffinit possessiōnē purā. Possessio pura est quādo potest fieri resolutio orōis. sic q̄ gr̄is mutari potest in nominatiuū. z n̄t̄is in accusatiuū mediāte hoc verbo habet vel possidet. vt man⁹ petri. que resolut⁹ sic. petrus habet manū. Equ⁹ regis. resolut⁹ sic. rex habet equū. Sed possessio impura est q̄ nō potest fieri resolutio oratio nis. sic q̄ gr̄is posset mutari in n̄m. z n̄t̄is in accusatiuū mediāte hoc verbo habet vel possidet. vt vir fortis dextre. hec em̄ resolutio nō valet. dextera habet virū fortē. q̄ dextera nō habet virū. pars em̄ nō habet totum. sed potius ecōuerso totū habet partē.

Notandū terciō: q̄ sc̄dm regimen p̄nci-

pale ip̄ius gr̄i est regimen ex vi demonstratiōis essentie. Cui⁹ alexander in littera ostēdit quattuor regulas. Prima. Dictio fcans partē p̄grue potest regere gr̄m significantem totū illius partis mediāte adiectiuo q̄o importat laudem vel vituperiū ex vi demonstratiōis essentie. Exemplū de laude. Dextera fortis viri. De vituperio. Dextera debilis viri. Sc̄da regula. Dictio fcans p̄prietatem accidentalem apta nata est regere ex vi demonstratiōis essentie gr̄m significantem subiectum illius p̄prietatis mediāte adiectiuo laudis vel vituperij. Exemplū de laude. Iste superat species pulchre mulieris. Exemplū de vituperio. Species turpis mulieris. Tertia regula. que p̄uertit primā. Dictio fcans totū apta nata est regere ex vi demonstratiōis essentie gr̄m significantem p̄rem. mediāte. adiectiuo laudis vel vituperij. Exemplū de laude. Vir fortis dextre. De vituperio. Vir fragilis dextre. Quarta regu-

De regimine genitiui.

la que est cōuersiua sc̄de. Dictio significās subiectū apta nata est regere ex vi demonstratiōis essentie gr̄m significantem p̄prietatem illius subiecti. mediāte adiectiuo importante laudem vel vituperiū. Exemplū de laude. Semina mire speciei. De vituperio. Semina turpis forme. Sequit⁹ corollarie q̄ si in his orōnibus nō poneret adiectiuū laudis vel vituperij genitiu⁹ nō regeret ex vi demonstratiōis essentie. sed potius ex vi parti totius subiecti aut p̄prietatis. vt parebit in alia questione vt manus iohannis.

Notandū quarto z vltimo. q̄ regimen

vocat⁹ ex vi demonstratiōis essentie ideo. q̄ per. talem orōnem in qua fit tale regimen demonstrat⁹ z ostendit⁹ z significat⁹ essentia rei z natura p accidentia. Duplīter ergo natura alicui⁹ rei demonstrat⁹ aut notificat⁹. Unō a p̄iori. z hoc fit p diffinitionē quiditatis que exprimit essentia z natura rei. Diffinitio em̄ est sermo quiditatis z essentie. vt dicit cōmentator septimo methaphisice. z p̄mo topicor. Et septimo methaphisice dicit aristoteles. Diffinitio est sermo indicās qd est esse rei. vt aial rationale exprimit naturā hois cū dico. hō est aial rationale. Sc̄cūdo essentia vel natura alicui⁹ rei demonstrat⁹ vel notificat⁹ a posteriori p accidentia z p̄prietates rei. Sic em̄ p̄mo de aia. Accidentia magna partem cōferunt ad p̄gnoscentdū q̄ qd est. id est substantie. z sic est in p̄posito. hoc regimen vocat⁹ ex vi demonstratiōis essentie. Notandū est etiā q̄ noia sunt duplicia. quedā nomina q̄ p se. z ex se importat laudem vel vituperiū. vt par. iusticia. p̄teras p se importat laudem. s̄z odiū. discordia ira p se importat vituperiū. Alia aut sunt nomina q̄ p se nō importat laudem vel vituperiū. sed indifferenter possunt trahi p adiectiua que fcant laudem vel vituperiū. Ut vir. possum em̄ dicere. bonus vir. Similiter malus vir. Sicut homo. possum em̄ dicere. bonus homo. z possum dicere. malus hō. Quādo ergo in orōe ponit⁹ nomen q̄o p se importat laudem vel vituperiū nō oportet addare adiectiuium laudis vel vituperij. vt homo pacis. nō oportet dicere. homo bone pacis. Sicut sufficit dicere. homo peccati. z nō oportet dicere. homo mali peccati. Peccatū em̄ de se s̄p̄ est malū. Iste notabilib⁹ sic sc̄rib⁹ est.

Cōclusio responsalis. Inter regimina

gr̄i p̄ncipalia regimen ex vi possessiōis z ex vi demonstratiōis essentie sunt sufficienter assignata. p̄t̄z v̄tas cōclusiōis ex notabilibus.

Arguit⁹ primo. Auroz male p̄cedit determinādo de regimine obliquo. mine obliquo. Probaf. q̄ p̄i⁹ debuit determinare de regimine obliquo. quod habent a verbis q̄ a nominibus. z tamen ip̄e facit oppositū. Probaf. q̄ cōmuniora sunt p̄iora p̄mo p̄bificor. Et de p̄ioribus p̄ior est speculatio. terciō p̄bificor. sed regimen genitiui a v̄bis est cōmunius q̄ regimen. genitiui a noibus.

De regimine Genitui.

igitur. Probatur. quia verbum regit gratiam casum a parte ante ut multi dicunt ut regis interest. Similiter a parte post. ut recedo: lectionis. sed nomen solum regit gratiam a parte post. ut filius petri. Dico verum argumentum concluderet si alexander istum respectum habuisset. sed alexander habuit respectum ad hoc. quia nomen est pars principalior quam verbum. et nomen preedit verbum. ergo prius determinauit de regimine obliquorum quod habet a nominibus. et postea de regimine gratiarum: quod habet a verbis.

Arguitur secundo. Littera alexandri est insufficientes. Probatur sic. quia obliqui etiam reguntur a participiis. ut legens lectionem. Similiter obliqui reguntur a pronominibus. ut hoc volucrum. ut postea patet. et alexander de his nihil dicit. igitur est insufficientes. Tener prius. quia non ponere necessaria est insufficienter. procedere. Dico quod licet alexander non dicit de regimine participiorum. tamen hoc intellexit de regimine verborum. quia participiis habet regimen sui verbi a parte post. sed regimen pronominum comprehendit sub regimine nominum. quia tam nomen quam pronomen significant substantiam.

Arguitur tertio. In ista oratione. aula ducis: hoc regimen non habet denominari ex vi possessionis. Probatur. in predicta oratione constructibile scilicet possessore est ultimum. ergo ab eo debet denominari predictum regimen. Tener prius. quia a fine omnia sunt denominanda. secundo de anima. Antecedens autem est notum. Dico verum argumentum concluderet si in regimine possessionis possessor esset causa totalis regimini. sed nec possessor nec possessa res est causa regiminis sed utriusque simul quibus puenit possessio. possessori puenit possessio actiue. et res possessa passiue. et igitur regimen puenitius denominat ab illo. quod puenit utriusque quam ab vno tantum. et omnia denominantur a fine in moralibus et rebus humanis. Dicimus enim cum finis bonus est. totum opus laudandum est.

Arguitur quarto. Dictio scilicet rem possessionem non regit gratiam. significante possessore. igitur. Probatur quod ut hoc fieret cum verbo vel sine verbo. Ad cum verbo. quia alias alexander in ista esset insufficientes quod non apponit verbum. Sed quod non sine verbo probatur per priscianum primo minoris. qui ostendit quod cum nomen regit gratiam ibi necesse verbum subintelligit. ut tunica petri. valer. Tunica est petri. Dico quod ibi subintelligit verbum substantiuum non de necessitate regiminis. sed propter orationem perfectam exprimendam. et hoc voluit priscianus.

Arguitur quinto. Dictio scilicet rem possessionem regit ablatiuum igitur. non gratiam. probatur in ista oratione. hec res est possessa a me. probatur. quia hec dictio possessa facit rem possessionem. quia est participium preteriti temporis. et facit rem possessionem. si igitur regit ablatiuum non regit gratiam Tener consequentia. quia idem solum facit idem secundo de generatione. Dico quod regula alexandri intelligit de dictione faciente rem possessionem. quod dictio est nomen modo possessa in predicto exemplo est principium et regit. ablatiuum mediante propositione in virtute sui verbi passiuum.

De regimine genitui.

Arguitur sexto. Per hanc orationem Vir duri capitis. non significat vel demonstrat essentia rei. ergo in predicto exemplo non est regimen ex vi demonstrationis essentie. probatur antecedens. Essentia rei illa ostendit et exprimitur per genus et differentiam. sed in predicta oratione non ponitur genus et differentia. nec predicta oratio est definitio ergo per predictam orationem non demonstratur essentia rei. Maior est Boetius in libro definitionum. qui ostendit quod essentia rei exprimitur per definitionem. Et est etiam aristotelis septimo methaphysice sententia. et primo topicorum. Minor est nota. Dico verum argumentum concludit quod per dictam orationem non significatur vel demonstratur essentia rei a priori. quia solum fit per definitionem. sed per predictam orationem demonstratur res essentia a posteriori per accidens ut declaratum est in notabili quarto.

Arguitur septimo. In isto exemplo. Vir fortis dextre non exprimitur vel importatur laus. igitur prima regula falsa. probatur. quia fortis non importat laudem. probatur sic. Propter illud quod inest nobis a natura. non laudamur nec vituperamur. sed fortitudo inest nobis a natura. igitur. Maior est aristotelis primo ethicorum. Minor est nostra. quia fortitudo non est aliud quam quedam vigor corporis inexistens homini a natura. sicut debilitas est quedam defectus et naturalis impotentia inexistens homini etiam a natura. Dico verum argumentum concludit quod hic laus vel vituperium non capitur ut capitur primo ethicorum. ubi dicitur. Laus est sermo elucidans magnitudinem virtutis sed capitur hic laus vulgariter quo aliquis laudat etiam apud vulgum. et sic populus communis laudat hominem fortem. Proprie ergo laus est a virtute. laus tamen contra dicta potest esse ab illo quod inest a natura.

Arguitur ultimo. In isto exemplo. vir magni ingenii. hic non importatur laus. probatur. quia hoc adiectiuum magnus non importat laudem. probatur. quia importat medium. ut patet secundum modo minoris in definitione adiectiuum. ubi priscianus dicit quod hoc nomen magnus importat medium. Dico licet hoc nomen magnus quantum ex se nec importat laudem nec vituperium. tamen ex adiunctione cum substantiuo importat laudem vel vituperium. De laude. ut vir magni ingenii. De vituperio. ut vir magne nequicie.

Et debet parti quod pars fuit annumerati

Clausum sub parte dices tunc tempus esse

Contentum regit hos: & res que continet illos

Ut vinum valis: & sunt duo dolia vini

Contentis suberunt ea que contenta fuerunt

Tempus qui fiunt in eodem continet actus

Utrum alia

regimina gratiarum. scilicet ex vi prius et ex vi actus. quoniam ibi sunt bene assignata. Propter intellectum questionis more. Notandum est prius modo quod tertium regimen principale ipse

De regimine genitiui.

His adiungatur prelatio cum famulatu
Rex huius populi venit regisq; minister
Proximitas contrarietas genus his socieſ
Huius vicinus. hostis regis, pater eius
Verbū qđ tranſit dat in or verbale vel in trix
Presens participans pro nomine ponit istos
Ista regūt casus, vt amās amator vel amatrix
Cuiuslibet istorū poteris cōiungere vini
Suntq; regendo pares predictis equi parātes
Vt cupidus ludi puer est: timidusq; flagelli
nitiū significante totū ex vi pprietatis, vt color parietis. Tercia re-
gula est cōuersia prime, z est ista. Dictio fcans totū est apta nata rege-
re a parte post grm significante prem, vt homo capitis moritur. Quar-
ta regula qđ ē puer sua scōe, z est. Dictio fcans subiectū apta nata est re-
gere a parte post grm significante pprietatem illi⁹ subiecti, vt paries
albedinis. Et est notandū qđ in oibus his orōnib⁹ potest fieri regimen
ex vi demonstrationis essentie, si ibi exprimeretur nomen adiectiuū,
vt dicit Iohānes monachi. Si aut obriceretur z dimittitur nomen adie-
ctiuum absolute erit regimen ex vi partis vel pprietatis.

Notandū scdo: qđ quartū regimē gti est
regimen ex vi actus pueri in habitu. Pro quo intelligendo notandū
qđ habitus est qualitas acquisita ex multis actibus frequenter reitera-
tis difficulter mobilis a subiecto, vt dicit Aristotelis in predicamentis.
vt cuz qđ frequenter bibit vinū generatur in eo inclinatio quedā que
inclinat eū sp ad hoc faciendū z hec inclinatio vocat habitū. Sic simi-
liter dicatur de studio vel alio actu. Actus ergo trāsmutari in habitu
nō est aliō nisi ex actibus frequenter reiteratis, causaliter habitu. Genitiuū
ergo regi ex vi actus pueri in habitu nō est aliud nisi grm regi a dictio-
ne que fcatur id p modū habitus qđ suū verbū fcatur p modū fluxus z fie-
ri, vt amator vini. Amator fcatur actū amandi sub habitu, quem actum
significat hoc verbū amor sub fluxu.

Notandū tercio, qđ ex littera Alexandri
eliciuntur quattuor regule de regimine ex vi actus pueri in habitu
Prima. Nomen verbale terminatū in or descendens a verbo trāstiuo
pgrue potest regere a parte post grm ex vi actus pueri in habitu, vt

gti ē regimen ex vi
partis. Lius dan-
tur ab alexandro i
textu quattuor re-
gule implicite. Pri-
ma. Dictio fcans p-
tem apta nata ē re-
gere a parte post ge-
nitiū significante
totū ex vi partis, vt
manus iohis, pes
porci. Scda regla.
Dictio fcans ppri-
etate accidentales
apta nata est rege-
re a parte post ge-

De regimine genitiui.

vt amator vini. Scda regula nomē verbale terminatū in trix descend-
dens a verbo trāstiuo aptū natū est regere a parte post grm ex vi actus
puerī in habitu vt amatrix vini. Tercia regula vox filis picipio tranſi-
ens in vim noīs apta nata est regere grm a parte post ex vi actus puerī
in habitu vt amans vini. Quarta regula dictioes hñtes filiez fcationez
cū pdictis noibus verbalibus in tor vel in trix terminatis regunt grm
casum a prepost ex vi actus puerī in habitu vt puer est timidus flagel-
li, puer est cupidus ludi. Que aut dictioes sunt filiez pōitris verbalib⁹
in fcando sunt omnia noia que hñt resolui in nomē infinitū scz qui z in
verbū pñtis pōis indicariui mōt tercie pōne a quo format, vt cupidus
ludi valet illā q cupit ludū timidus flagelli valet illā q timer flagellum

Notandū est etiā. Quor dicitur est int istas duas amans vi-
ni z amans vinū in prima cū amās est
nomē in scda vero picipiū. Ad veritatē ergo istius, amans vini, regri-
tur qđ quis amat vinū ex p̄suetudine longa z habitu. Sed ad veritatē
istius amans vinū sufficit qđ aliquis amat vinū absolute nō sub p̄suetu-
dine trāsmutata in habitu. Cōter aut gramatici sic diffiniūt nomē ver-
bale. Nomē verbale est qđ fcatur actionē vel passionē verbi a quo descē-
dit sub pprietate noiali, i. nomē verbale fcatur illud p modū habitus z p
manēre qđ verbū fcatur p modū fluxus z fieri. P̄scia, aut de fo:ratio-
ne noīm verbalium ponit tres regulas. Prima omē verbū hñs vltimum
supinū format de se nomē verbale terminatū in or mutādo u in o z ad-
dendo illā litterā r vt ab amatu venit amator, a cursu venit cursor. Sec-
cūda regula a quolibet noie verbalis terminato in tor format nomē ver-
bale terminatū in trix mutādo tor in trix, vt a doctor venit doctrix a
lector venit lectrix z ab ista regula excipit hoc nomē verbale nutritor
qđ format de se nutritrix, deponendo tri z addēdo r causa boni soni. Ter-
cia regula, z nullo noie verbalis terminatio in tor natū ē fo: mari nomē
verbale terminatū in trix excipit tñ ab ista regula ista duo tonfor z os-
tensfor que mutant tor in trix vt tonfor tontrix, ostensfor ostentrix.

Notandū quarto et vltimo, quia dicitur in
tercia regula vox picipialis tranſiēs in vim noīs regit post se grm ex vi
actus pueri in habitu. Notandū picipiū tranſire in vim noīs intelligit
tur dupliciter. Uno mō materialit z quo ad esse materiale sic qđ eadem
materia z eadē vox aliqñ ponit sub picipio, aliqñ ponit sub noie z hoc
est possibile p̄t̄ p̄ sile sicut em in natura eadē materia pōt stare sub di-
uersis formis, dicitur em p̄io p̄bisi, qđ materia est indr̄is ad oēm formā, z p̄
mō de gñatioe dicitur qđ oim coruptibiliū eadē est materia. Alio mō intet-
ligit formaliter z quo ad esse formale sic qđ eadē vox vel dictio ponere
tur sub noie z picipio sub eadē fcaturōe z mō fcandi z qđ modus fcandi
vnius p̄fiorōis mutaret in modū fcandi alterius p̄fiorōis z sic nō est
possibile. Rō quia illa que differūt specificē, vnū nō potest fieri aliud,

De regimine Genitiui.

constat autem qd parte orationis differunt specificiter. ergo vna pars orationis non potest fieri alia et ergo dixit Albertus species rerum transmutari non potest quod intelligitur prior forma remanere. sed abiecta prior forma species retransmutari potest. dicitur enim j. merbauroz qd de vno pugillo terre fiunt decem aque: centum aeris et mille ignis per rarefactionem. Sequitur corollarie qd cum grammatici dicunt principium transire in vim nominis hoc est intelligendum secundum esse materiale et non formale sic qd eadem dictio que ponitur sub principio. eadem dictio in specie licet sub alio modo sciendi ponitur sub nomine. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio respōsalis: regimen genitiui

ex vi partis. sicut ex vi actus conuersi in habitum sunt ab Alex. bene assignata pater conclusio ex his que dicta sunt.

Arguit primo. Regimen ex vi partis non distinguitur a regimine ex vi demonstrationis essentie. igitur regimen ex vi partis non est speciale regimen gratias probatur. quia in eadem oratione in qua fit regimen ex vi demonstrationis essentie in eadem etiam fit regimen ex vi partis. patet in ista oratione. vir duri capitis in qua est regimen ex vi partis. patet quia dicitur scilicet vir. regit gratias scilicet capitis qui facit partem. Similiter in ista oratione. est regimen ex vi demonstrationis essentie quia per istam orationem demonstrat essentia viri. Dico verum argumentum concludit qd in eadem oratione potest esse regimen ex vi partis et etiam ex vi demonstrationis essentie materialiter. sed non formaliter cum enim in predicta oratione ponitur adiectiuum laudis vel vituperij est regimen ex vi demonstrationis essentie. si autem in tali oratione dimittit adiectiuum laudis vel vituperij est regimen ex vi partis. hec iohannes monachi.

Arguit secundo. Status non regitur ex vi actus conuersi in habitum. igitur probatur antecedens actus non potest conuertere in habitum igitur genitiuus non regitur ex vi actus conuersi in habitum. probatur antecedens. quia verbum non potest fieri nomen. igitur nec actus potest mutari in habitum. tenet consequentia quia modus verbi est actus. sed modus nominis est habitus. autem autem pater. quia nomen et verbum differunt specificiter. modo illa que differunt specificiter vnum non fit aliud. Dico verum argumentum concludit qd nomen non fit verbum neque modus verbi fit modus nominis. tamen res verbi que est actus potest aliquando intelligi sub habitu et nominaliter. eo qd ex actibus generatur habitus. ut patet in predicamento.

Arguit tercio. Actus non potest transire in habitum igitur probatur antecedens. eadem est via ab arthenis ad rhebas. et a thebis ad arthenas. ut patet tercio philosophorum. si ergo actus transmutatur in habitum. ergo habitus potest transmutari in actum quod est falsum. tenet consequentia quia non videtur ratio diuersitatis. Dico qd non est simile. quia imperfectus et indignus possunt bene trans-

De regimine genitiui.

mutari imperfectius et dignius. modo actus est imperfectior habitu. ergo actus transmutatur in habitum sed non e conuerso.

Arguit quarto. Nomina verbalia non regunt genitiuum ex vi actus conuersi in habitum igitur probatur antecedens. quia si sic vel ergo omnia vel aliqua. non omnia probatur quia ista amatio lectio non regunt gratias ex vi actus conuersi in habitum sed quod non aliqua quia non videtur que regunt et que non regunt. Dico qd illa regunt que sciunt actum transmutatum in habitum concretive. ut amor amatrix. sed illa que sciunt abstractiue non regunt.

Arguit quinto. Nullum est nomen verbale terminatum in trix probatur. Illud nomen dicitur verbale quod deriuatur a verbo. sed nomina terminata in trix non deriuantur a verbo igitur. Maior est nota quia nomen verbale denotat a verbo. Minor quia nomina verbalia in trix terminata formantur a nominibus terminatis in trix ut amatrix ab amato. Dico licet nomina terminata in trix non formantur a verbis immediate et proxime tamen mediare quia mediante nomine. dicit enim autor de causis. quicquid est causa cause etiam est causa causari.

Arguit sexto. Nomina verbalia non regunt gratias ex vi actus conuersi in habitum. probatur quicquid est in effectu verius est in causa. scilicet nomen verbale est effectus verbi. sed verbum non regit gratias ex vi actus conuersi in habitum. ergo nec nomen verbale. Maior est vnum principium compositum. Minor est nota per ambabus partibus. Dico qd quicquid est in effectu verius est in sua causa actu vel virtute. et sic dico qd nomen verbale est effectus verbi quo ad scationem sed non quo ad modum sciendi. quia habet modos sciendi specificiter distinctos regimen autem principaliter oritur ex modis sciendi que ex scatione.

Arguit septimo. Littera Alexandri est in sufficiens probatur quia plura sunt nomina verbalia que ista hic posita. ut aliqua terminantur in bilis aliqua in tiuus. exemplum primum ut amabilis. exemplum secundum ut amariuus igitur Alexander est insufficiens. tenet consequentia quia non ponit ponenda. Dico verum argumentum concludit qd plura sunt nomina verbalia que ista hic enumerata. sed Alexander hic determinat de istis que regunt genitiuum ex vi actus conuersi in habitum igitur non oportet ponere alia.

Arguit octauo. Grammaticus non habet determinare de actu et habitu. tu et habitu. probatur sic. diuersi artifices habent considerare diuersa obiecta. sed logicus determinat de actu et habitu igitur non grammaticus. Maior est nota. minor quia Aristoteles in predicamentis determinat de actu et habitu ponens duas inter dispositiones et habitum. Dico verum argumentum concludit qd diuersi artifices habent considerare diuersa obiecta formalia. scilicet bene possunt considerare idem obiectum materiale. grammaticus. ergo determinat de actu et habitu quo ad regimen. sed logicus quo ad generationem. quia habitus gratias ex multis actibus frequenter reiteratur. g 4.

De regimine genitiui.

Artifici regimen dat hic. vt epistola pauli

Quodq; sit ob cam regit hos: velut ara triumphi

Effectus nomen iunges cause genitiuo

Effectus culpe pudor est & pena reatus

Illud quod regit & rector idem tibi signant

Virtus vera dei nos crimine purget ab omni

Materia signans iungat vt annulus auri

Aut ablatiuu dabit ex vel de preeunte

Adde relatiuu vt sunt dupla quaterna duor

Sic speciem generis: dic atq; genus speciei,

regimen ex vi quadruplicis cause ab Alex. sic sufficienter assignatum.

Secundo querit vtru regimē ex vi relatiōis ab Alex. sic bñ assignatū. p: o

primo intelligendo. Notandū q; causa est ad quā sequit aliud scz effec-

tus. effectus em̄ d: quasi factū ab alio. Causa aut fm̄ Aresto. ij. phis: est

quadruplex scz efficiēs formalis materialis z finalis. Causa materialis

est ex qua aliqd fit materialiter z subiecte quō dicimus lignū esse ma-

teriam domus z ferrū cultelli. Causa formalis est que dat esse rei quo mō

nia d: forma corpis. Alia em̄ dat esse corpi. Causa efficiēs est vñ est pnci-

piū morus z vñ fluit morus. Causa finalis est ppter quā aliqd fit vt su-

nis de ambulariōis est sanitas. sñr pax est causa finalis belli. d: em̄. pos-

liticoz. Nō bellamus vt bellemus sed vt pacē habeamus. Que cause q;

tuo: pñderant aliter a phico. z aliter a gramatrico. a gramatrico quo ad

regimen. a pho naturali quo ad esse qñber em̄ res naturalis habet esse

ex quatuor causis que sunt principiu essendi rerū z cognoscēdi. d: em̄

ij. merba. eadem sunt principia essendi rerū z cognoscēdi.

Notadū scdo: q; causa efficiēs ē duplex

quedā em̄ est causa efficiēs artificialis vt artífex. vel ars in artífice que

mouet artíficē ad opandū. Alia aut est causa efficiēs naturalis. z ē que

dam vis infra rebus ex silibus filia. pducēs vt hō gñat hōiem. z arbor

pducit arborē z planta plantaz. vt ptz ij. de aia. Alex. de causa artíficia

li ponit duas regulas. Prima dco scās rem artificialiter factā regit a

parte post grm̄ scantē artíficē ex vi effectus. vt epla pauli. Scda regula

que est puerfua prime dco scās artíficē regit a pre post grm̄ scantē rez

artificialitē factā ex vi cause efficientis vt scriptoz libri. De causa sñr na-

turali ponit duas regulas. Prima dco scās effectū naturalē pductuz

a causa naturali regit a prepost grm̄ scantē illā causaz naturalē. vt pudor

Utrū ali

a duo regimina

gti principalia s.

regimē ex vi cau

se quadruplicis z

relatiōis ab alex

andro sint bñ assi

gnata. p: o intel

lectiōe questōis

more.

Notadū

primo q; hec que

stio duo qñt. pñ

mo querit vtruz

De regimine genitiui.

culpe. Scda regula est puerfua prime dco scās causaz naturalē apra

nata est regere a prepost grm̄ scantē effectū illius cause naturalis. vt cul

pa pudoris. De causa etiam finali Alex. vult duas regulas. Prima dco

scās rem q; fit ppter aliqñ finē regit grm̄ scantē causaz finalē vt ara

triumphi. Scda est puerfua prime z est dictio scās finē altius cau

se regit grm̄ a prepost scātes rem factā ppter talē finē vt triumphus are

Notandū tercio: q; Alex. volens deter

minare de regimine ex vi cause formalis ondit q; dictio regens z recta

scant idē nō vult Alex. loqui vltter sic q; dco regens z recta temp idē

scant em̄ d: filius regis hic dco regens scz filius z dco recta scz re

gis nō scant eandē rē hec em̄ est pstructio transitua filius regis mō in

pstructiōe transitua pstructibilia scant diuersa sed intelligit ut littera

Alex. pricularit sic q; in regimine ex vi cause formalis aliqñ dictio regis

z recta scant idē vt in regimine ex vi cause formalis in predicatis diui

nis vt virtus dei iusticia dei. virtus em̄ dei nō est aliud nisi deus mer

Ratio d: em̄. xij. merba. deus est actus purus. mō actus purus nō pōt

subitare alicui accñti. d: em̄ Boerius in libro de trinitate. forma simplex

subiectū esse nō pōt. Ex littera ergo Alex. de regimine ex vi cause forma

lis habent due regule. Prima dco scās effectū cause formalis regit a

prepost grm̄ scantē causaz formalē vt deus virtutis. Scda regula dco

scās causaz formalē regit a prepost grm̄ scantē effectū illius cause for

malis vt virtus dei. Et notandū q; hec pstructio virtutis dei est irrā

silitua fm̄ rem. Iusticia em̄ dei est deus mer. d: em̄ Dionisius. omnia que

sunt in deo sunt deus mer z. xij. merba. Aresto. ondit q; in deū nullū

cadit accñs. tñ pñcta pstructio est transitua fm̄ modū q; grm̄ regis a

prepost a noie. Sequit corollarie q; pñcte pstructiōes potius dicēde

sunt transitue q; intrānsitue. Rō q; pstructio nō attendit penes sca

ta sed potius penes modos scandi vt pñs est declaratū in his ergo cō

pstructiōibus est diuersitas pstructibilia fm̄ modū intelligendi licet nō

fm̄ rem. Nō em̄ intelligimus deū z suā iusticiā quasi essent diuersa z dī

stincta licet em̄ deus fm̄ se sit simplex tñ nos intelligimus deū se habere

re diuersis mōis. vt qñq; esse pñi qñq; iratū. De regimine aut ex vi cau

se materialis Alex. in littera ondit duas regulas. Prima dictio scās rē

factā ex materia pgrue regit a prepost grm̄ xel ablatiuū scantē causaz

materialē illius rei mediāre ppositiōe vel ab. exm̄ de grō. vt annulus

auri. exm̄ de ablatiuo vt annulus ex auro. Scda regula dictio scās cau

sam materialē pgrue regit a prepost grm̄ scantē rem factā ex tali mate

ria vt aurū annuli. vel aurū de annulo. Et est notadū q; hec littera alex

intelligit de materia ex qua. vñ triplex est materia. vna est materia ex q;

les res fit z pñtis. vt lignū respectu mēse. Alia est materia in qua z ē

subiectū accñtis vt paries respectu albedinis. Tercia est materia circa

q; vt subiectū scie. z ferrū est materia circa q; fabri. ga. tota in tentio fa

bi vt sat circa ferrū.

De regimine Genitui.

Notandū quarto z vltimo. Ultimū re-

gimen principale gr̃i ex vi relatiōis. z Alex ex ista littera vult h̃re duas regulas. p̃ima regula dcõ relatiua logicalis disquipentie tam fm̃ esse. q̃ fm̃ dici regit a p̃epost gr̃m sui correlatiui ex vi relatiōis. exm̃ p̃imi derelatiuo fm̃ esse. vt pater filij pat̃. exm̃ sc̃di de relatiuo fm̃ dici vt sciētia scibilis scientia. Sc̃da regula dcõ correlatiua disq̃pantie tam fm̃ dici q̃ fm̃ esse regit a p̃epost gr̃m sui correlatiui ex vi relatiōis. exm̃ p̃imi filius patris filius. exm̃ sc̃di scibile scie scibile. Pro intellectu regula r̃ū notandū q̃ relatiuū est duplex sc̃z gram̃aticale z logicale. Relatiuū gram̃aticale est añ lare rei recordatiuū. vt h̃o currit qui mouet. Relatiuū aut̃ logicale est dictio que r̃oe sue sc̃atiōis formalis importat respectū essentialiter r̃oe cuius respectus refer̃ ad suū correlatiuū sub habitudine obliqui casus vt pater filij pater z de isto intelligit̃ regula et tale relatiuū logicale est duplex sc̃z equipantie z disq̃pantie. Relatiuū equipantie est qd̃ refer̃ ad suū correlatiuū sub habitudine eiusdē vocis vt filius filii filius. Relatiuū aut̃ disq̃pantie est qd̃ refer̃ ad suū correlatiuū sub diuersa voce vt pater filij pater. z relatiuū logicale adhuc ē duplex quoddā fm̃ esse z quoddā fm̃ dici. Relatiuū fm̃ esse est qd̃ importat r̃e z natura p̃dicamenti relatiōis res aut̃ p̃dicamenti relationis est respectus vt pater filius dñs seruus. Sed relatiuū fm̃ dici est qd̃ nō importat rem z naturā p̃dicamenti relatiōis essentialiter licet refer̃ ad aliā dictionē sub habitudine obliqui casus vt scia refer̃ ad scibile. tñ scia essentialiter importat qualitatē q̃a scia est habitus. mō habitus est p̃ima sp̃s qualitat̃is. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusior n̄sa lis. Regimē ex vi quadru-

plicitis caule s̃it̃ regimē ex vi relatiōis ad Alex. est sufficienter z bñ assignatū patet p̃clusio ex his que dicta sunt.

Arguit̃ primo. Gram̃aticus non h̃z determinare de causis. igit̃ p̃bat̃ añs diuersi artifices h̃nt̃ p̃siderare diuersa obiecta. sed p̃biscus habet determinare de causis. ergo non gram̃aticus. tener p̃na q̃ p̃biscus z gram̃aticus sunt artifices diuersi. Maior est nota. minor est Aresto. ij. p̃bifi. vbi Aresto. p̃bat̃ q̃ g̃na causarū sunt quatuor. Dico q̃ diuersi artifices h̃nt̃ p̃siderare diuersa obiecta formalia sed bñ p̃nt̃ p̃siderare idē obiectū materiale z sic dico licet p̃biscus h̃z determinare de causis. z gram̃aticus etiā tñ nō eodē mō q̃ gram̃aticus determinat de causis q̃ ad regimē z p̃gruitare. sed p̃biscus q̃ ad esse rerū naturalium.

Arguit̃ sc̃do. Processus Alex. in ordinatione regis ex vi cāe nō ṽz. ṽat̃ tal̃ ordo d̃z esse in regie ex vi cāe. q̃lis est ordo in causis. sed cā finalis ē p̃cipua cāz q̃ p̃us auto: debuit determinare de regie ex vi cāe finalis. maior est nota. q̃ si regimē est ex vi cāe. g̃ regimē cāz d̃z ita ordi-

De regimine genitui.

nari. q̃lis est ordo in cāis. minor est Aresto. ij. p̃bifi. vbi ostendit̃ q̃ finis est potissima cāz. Dico verū argumētū p̃cluderet si Alex. h̃uc ordinē ille p̃ficeret sed Alex. habuit aliū respectū ṽz istū q̃ efficiēs mouet materiam materia disposita introducit formā. forma introducta cessat z est finis g̃natiōis. z g̃ p̃ius determinauit de regimine ex vi cause efficientis

Arguit̃ terciō. Nullū regimē debz d̃noari ex vi effect̃ igit̃ p̃bat̃ añs. a digniori debz fieri d̃noatio. sc̃z semp̃ causa est dignior z p̃ncipalior effectū g̃ nūq̃ regimē d̃noari ex vi effectus sed potius semp̃ ex vi cāe. maior est Aresto. viij. p̃bifi. minor q̃ causa dat esse sed effectus recipit esse mō p̃stantius z nobilius est agere z dare esse q̃ suscipere. Agēs etiā p̃stantius est passio. iij. de aīa. Dico verū argumētū p̃cludit̃ q̃ a digniori debet fieri d̃noatio ceterz paribus mō hic cerera nō sunt paria p̃z q̃ aligh̃ dcõ sc̃as effectū regit gr̃m sc̃antē cām. mō dcõ regēs est dignior dcõe recta. ex quo dcõ regēs agit in recta p̃z g̃ q̃ puenit aliq̃n regimē p̃or d̃noari ex vi effectus.

Arguit̃ quarto. In ista orōe liber scriptoris nō est regimē ex vi effectus igit̃ p̃bat̃ q̃ in orōe p̃dicta ē regimē ex vi possessiōis. p̃bat̃. hec resolutio bñ valet scriptor̃ habet lib̃zū ergo in ista scriptor̃ lib̃zū nō ē regimē ex vi cause sed potius ex vi possessiōis. tener p̃na. quia regimen possessiōis sit q̃n p̃t fieri resolutio orōis sic q̃ gr̃is p̃t mutari in n̄m z n̄m in actū mediare hoc verbo habet vel possidet vt deductū est añ. Dico verū argumētū p̃cludit̃ q̃ in ista liber scriptoris est regimē ex vi possessiōis vi generali sed vi speciali est regimen ex vi cause effectus z sic in eadez orōne possunt esse di-

Arguit̃ quinto. Regens z illud qd̃ regit nō sc̃ant idē. igit̃ ur p̃bat̃. In ista orōne sapientia salomonis p̃bat̃ sic. Illa q̃ sc̃ant p̃mo diuersa nō sc̃ant idē sed sapientia z salomonis sc̃ant p̃mo diuersa igit̃ ur. Maior est nota quia diuersa nō sc̃ant idē. minor q̃ sapientia sc̃at acc̃ns salomonis subaz. mō suba z acc̃ns sunt p̃mo diuersa ex quo d̃r̃nt̃ genere. Dico verū argumētū p̃cludit̃ q̃ littera Alex. nō intelligit̃ ṽlir sed p̃ticulariter tñ vult ergo Alex. q̃ in certo regimine dcõ regēs z recta sc̃ant idē in regimine ex vi cause formalis in terminis diuinis. vt ṽlir dei. in alijs aut̃ hoc nō optet.

Arguit̃ sexto. In oratiōe virtus dei p̃structibilia non sc̃ant idem p̃batur. vbiq̃ est p̃structio transitiua p̃structibilia sc̃at diuersa. sc̃z hec est p̃structio transitiua virtus dei igit̃ ur Maior patet ex diffinitione p̃structioni transitiue. minor quia obliquus regit a noīe. ergo est p̃structio transitiua. tener p̃na. quia q̃cunq̃ obliquus regit a noīe est p̃structio transitiua vt dicūt gram̃atici. Dico ṽz argumētum concludit̃ q̃ in ista virtus dei est constructio transitiua sc̃om̃ modū z formaliter ex quo ad modos significandi tñ materialiter quo ad sc̃ata z fm̃ rem est p̃structio intransitiua.

De regimine Genitiui.

Arguit septimo. In ista virtus dei non est regimē ex vi causae formalis. probat sic deus non habet causam igitur in ista virtus dei iste genitus dei non regit a deo scilicet a causa. probat autem quod quid habet causam habet prius. sed deus non habet prius igitur. Maior. quia omnis causa praedit effectum ad minus naturam vel tempore. Minor quia deo nihil est prius ex quo ipse est prima causa. Dico verum argumentum concludit quod in genere causae efficientis deo nihil est prius. nec deus est effectus in genere causae efficientis tamen in genere causae formalis quo ad denominationem nostram nos imaginamur aliquid denominare deum sic deus quo ad nos habet causam formalem ipsam deum denominantem.

Arguit octauo. Genitus non regit ex vi relationis. probat autem: Relatiua logicalia non reguntur genitum probat relatiua grammaticalia non reguntur genitum nec relatiua logicalia. tenet prima. quia non videtur ratio diuersitatis. Dico quod ratio diuersitatis est diuersitas modorum sciendi ipsorum relatiuorum grammaticalium et logicalium ratione cuius unus potest competere uni et non alteri et sic attingit in proposito. quia vero multi grammaticorum dicunt regimen genitiui ex vi relationis esse unum regimen principale genitiui. et hi non distinguunt regimen ex vi relationis et demonstrationis essentiae vel scilicet de regimine genitiui si perfecta

Cum partitiuis numerum serimur locabis

Quilibet alter vter neuter duo quartus eorum

Pone gradum medium partitiō quando notat

Vt partitium pones ubicumque locorum

Sub partitiuis pronomia terna locabis

Vt volucrum canit hec, gemit illa, tacet manet ista

Da gradui summo genitiuum plura notantem

Est salomon populi ditissimus atque virorum

Iste gradus geminos quandoque regit genitos

Esse solet nemorum regum ditissimus iste

Expositum poterit regimen tibi notificari

Idque quod esse solet de consuetudine iungam

Vt caupo pistor horum scola siue capella

Laticie cathedram sub consuetudine ponam

Additur excellens: flos florum virgo maria

His precium iunges, ut salmo trium solidorum

Querit

Utrum sita Alter. de regie ex vi relationis sit sufficiens assignata pro intellectu questionis more

Notandum

est primo: quod ex littera Alex. de regie ex vi relationis tres eliciuntur regule. prima deo scilicet partitionis neque in multa congrue regit a prepositum genitum scilicet ante illud vel illa, inque sit talis partitionis ut quilibet illorum currit. Secunda deo scilicet partitionis inter

De regimine genitiui.

Eratem iungo. velut annorum puer octo

Mensuramque notans: ut vasa trium modiorum

Remque replentans regit hac aut signa figurat

In crucis hoc signo vel regis imagine signo

Per supplementum propriis iunges genitiuum

Valida lampsonis probat hoc iacobique maria

Multaque comperies cum possessiua resolues

Addit oblitus memini memor atque recordor

capitulum quantitaris prius. sic unitas est principium quantitaris discrete. Ter

tia regula. dictio significans ordinem congrue potest regere ab parte post

genitum significanterem respectu cuius habet talis ordo, ut quartus eorum

secus illorum.

Notandum secundo. Nomen partituum vel di-

uiniui secundum Priscianum describitur sic. Est quod significatum suum partit vel diuidit in plura. Omnis enim distributio fit in actu vel aptitudine. Unde dicit perrus hispanus. Distributio est multitudo rei communis per signum uniuersale facta. Et quandoque fit distributio affirmatiue. ut quilibet illorum. quandoque negatiue: ut ibi. Nulla altitudo celi. et nulla linguarum scilicet. Quandoque etiam diuisio fit particulariter. ut quidam illorum. Sed nomen ordinale est vel ordinis quod significatio formalis ultra multitudine quam importat ordinis rationem superaddit, ut sextus illorum. quartus illorum.

Notandum tercio. Licet dictum sit ante quod

adiectiuum non regit substantiuum. hoc est intelligendum de adiectiuo adiectiue teneto. quia adiectiuum partitue tenetum potest regere substantiuum per se. ut hic. quartus illorum. sextus illorum. Unde notandum adiectiuum regit dupliciter. Uno modo adiectiue. quando scilicet puenit cum suo substantiuo in accidentibus grammaticalibus. ut albus homo. et sic sic unum non regit aliud. Secundo adiectiuum tenet partitue vel diuisiue. et sic potest regere substantiuum. Et licet hic. unus illorum adiectiuum et substantiuum diuisiue inueniunt in numero. tamen hoc non est contra regulam adiectiuum et substantiuum. quia talis regula intelligitur quod adiectiuum et substantiuum debent puenire in tribus. verum est hoc de adiectiuo adiectiue teneto. sed cum adiectiuum tenet partitue non oportet quod pueniat in tribus qualiter est in proposito

Notandum quarto et ultimo quod genitum regi

multa congruere

git a prepositum

nitiuum significan

tem res numerata

tas. ut unus illo

rum currit. Duo

eorum scribunt et licet

unus proprie non

gnificat numerum.

tamen unum vel unum

tas significat principium numeri.

Sic enim puerus est principium

em puerus est principium

em puerus est principium

De regimine genitiui.

ex vi partitionis est ipm regi ex modo significandi fundato supra partici-
one q partitione denotat fieri p dictione partitione in ordine ad aliqd co-
tu. vt quibet istoz currit. Ista dictio quibet importat partitione fieri i
ordine ad illu grm boim q significat totu. z talis multitudo debet exp-
mi p grm plurale vel p nomen collectiuu. Sequit totollarie q hic quib-
bet ho no est regimē ex vi partitionis. Rō. q licz ponit hic signū pritiuū
tū no tenet pritiue q signū pritiuū cū tenet pritiue d3 ponit circa grm
q ipo: rat multitudinē modo hic no est sic. Istis notat ut sicut ab 2.

Cōclusio respōsalis. Ista regimina grī

ex vi partitionis ab alexandro in littera est bene assignatū. Patet pūssio
ex his que dicta sunt.

Arguit primo. Ex littera sequit falsum. igit. Probaf ante
cedēs. q sequeret q adiectiuū reget sub-
stantiuū. qd est falsum z ptra prius dicta. Probaf sequela. q cū dico.
quartus eoz. quartus est adiectiuū z eoz est substantiuū. z vnū regit
aliud. z p pns adiectiuū reberet substantiuū. Dico q bene adiectiuū
regit substantiuū dummodo no tenet adiectiue. sed partitiue. qualis
hic ptingit. sed adiectiuū adiectiue tenet nunq regit substantiuū.

Arguit scdo. hec no est pgrua. Alter eoz. quartus eorum.
Probaf. q peccat ptra pncipia grāmaticē. er-
go no est pgrua. Tenet pna. q oratio peccans ptra pncipia gramma-
tice no est pgrua. Probaf antecedēs. q in ista. quartus eoz adiectiuū
z substantiuū discoueniunt in numero. Probaf. q adiectiuū quartus
est singularis nūeri. z substantiuū eoz est pluralis nūeri. Dico verū ar-
gumentū pcluderet si adiectiuū partitiue tenet deberet cōuenire cū
substantiuo. modo adiectiuū partitiue tenet. no debet cōuenire cū
substantiuo. q tunc adiectiuū no tenet pure adiectiue. sed addit vltra
hoc partitione ratione cuius partitionis regit genitiuū.

Arguit tercio. Iste dictioes. quibet. alter no significat par-
titiue vlt partitione. igit no regit grm ex vi
partitionis. Probaf aīis. Iste dictioes nibil fcaut. igit no fcaut partiti-
ue. Tenet pna a supiori negato ad inferius. Antecedēs pbat. Pū-
lū fcaut begreuma significat. h3 pdictē dictēs sunt fcaut begreumata
igit. Maior est at istorelis primo periarmeriāre cū dictis no est vlt
sed vltiter psignificat. z sic fcaut begreuma per se no fcaut. Minor est
nota. q denotat naturā ppositionē accidentaliter fm qualitātē vt di-
cunt logici. Dico licet pdictē dictioes no significat capiēdo significare
ppe. tū fcaut capiēdo care cōiter. vt no distinguit ptra psignificare.

Arguit quarto. Cū dicis. quilibet boim. hec dictio quili-
bet no regit istū grm boim ex vi partitionis
probaf aīis. oīs grīs regit aut trāstiuue aut intrāstiuue. h3 ista. quibet
boim nec iste grīs boim regit trāstiuue nec intrāstiuue. igit. Maior

De regimine genitiui.

patet ex sufficiēti diuisione. Minor q no trāstiuue. patet. q adiectiuū
z substantiuū faciūt pstructionē intrāstiuā psonaz. vt dicit grāmaru-
ci. modo in ista. quilibet boim. quibet est adiectiuū. z boim substantiuū.
Sed qd no intrāstiuue. patet. q qn pars casualis pstruit cū pre casuali
est pstructio trāstiuua. Dico q pdicta pstructio est trāstiuua. patet quia
in ea pstructibilia fcaut diuersa. Cū em dico quibet boim planū est q di-
uersa significant. Adiectiuū aut z substantiuū faciunt pstructionē in-
trāstiuā. in qua pstructibilia fcaut idē z hoc est vlt qn adiectiuū tene-
tur adiectiue. modo in pdicta orōe quilibet hominū hoc adiectiuū q
libet no tenet adiectiue. sed partitiue.

Arguit quinto. hoc signū quibet no regit genitiuū ex
vi partitionis. igit. probaf aīis hoc sig-
nū oīs no regit grm ex vi partitionis. ergo nec quibet. Tenet pna ab eo
dē ad idē. q oīs z quibet equialēt. Probaf aīis. q nihil est dicere. oīs
boim. Dico licet oīs z quibet equialēt. no tū simpliciter z oīm modō. er-
go no oportet q si quibet regit grm q z oīs. plus em determinate q
libet importat partitionē q oīs. q oīs aliqui potest teneri collectiue
vt ibi omēs apli dei sunt duodecim. sed quilibet nūq tenet collectiue

Arguit sexto. In ista oratiōe vnus illoz currit. Dictio signi-
ficās numerū no regit grm. probaf. q vnus
no fcaut numerū. pbaf. illud qd significat pncipiū numeri no fcaut nu-
merū. sed vnus fcaut pncipiū numeri. igit no fcaut numerū. Maior: q
pncipiū numeri no est numerus. abino: quia sicut punctus est pncipiū
quantitatis ptiue. sic vnitas est pncipiū quantitatis discrete. Dico q
in pposito significare numerū capis cōmuniter vt scz illud dicis signi-
ficare numerū qd fcaut nūeri vel pncipiū numeri. z no q absolute fcaut
solū numerū. z sic licet vnus no fcaut numerū. tamē fcaut pncipiū nūeri.

Arguit septimo. Regimē possessionis pure habet fieri p
partē. vt supradictū est qn dicebas. Di-
ctio significās partē regit grm a pre post significantē totū. ergo no de-
bet poni regimē ex vi partitionis. ergo ista regula est supflua. Tenet cō-
sequētia. q habitudo partis ad totū fundat regimē partitionis. Dico
verū argumentū cōcludit de pre magnitudinis vel integralis. vt pes
bois caput iohis. no aut de pre multitudinis fm quā fit regimē pritiōis

Arguit octauo. Quilibet fcaut vlt. q no particularit. pbaf
aīis. q est signū distributiū. vt oīs. Dico
vlt argumentū pcludit fm collectionē. no aut fm pritiōē. vt clari^o ce
diffusi^o declaraf i pmeto iohis monachi. z i maiori ope: viltelmi z vere

Utruz regimina grī min^o pncipalia ad
pncipalia reducibilia ab alexandro in textu sint vñ assignata. Probaf
qstiois intelligētia sciendū est pmo q hec qstio qrit vtrū sint aliqua re-
gimina grī min^o pncipalia vñ dictū est ante q regimen grī est duplex.
b q

De regimine genitiui.

principale et min⁹ p⁹ncipale. p⁹ncipalia fuerunt sex ut determinatum est superi⁹. Min⁹ aut⁹ p⁹ncipale d⁹ regimē g⁹ti q⁹d reducitur ad regimē p⁹nci-
le. minus cū p⁹ncipale semp ordine habet ad p⁹ncipale. sicut inspectum
ad p⁹fectū. et talia regimina min⁹ p⁹ncipalia g⁹ti sunt decē septem diligē-
ter p⁹m alexandrū p⁹putādo. Primū est ex vi p⁹ntiētie. Et sunt quatuor re-
gule. Prima. Dictio f⁹cans rem p⁹ntē. p⁹grue regit a p⁹te post g⁹ti signifi-
cantē rē p⁹ntē. ut vinū vasis. aqua vine. Sc⁹da regula. Dictio f⁹cans
rē p⁹ntē p⁹grue regit a p⁹te post g⁹ti significantē rē p⁹ntē. ut vas
vini duo dolia vini. Et hec duo tangit alexander cū dicit. Lōrentū regit
bos et res q⁹d p⁹ntet illud. Ut vinū vasis et sunt duo dolia vini. Tercia re-
gula. Dictio f⁹cans rem q⁹d olim fuit p⁹ntē et iam actu nō p⁹ntet p⁹grue
regit a p⁹te post g⁹ti significantē rem q⁹d p⁹ntēbat. ut vinū vasis fuit
in plateis si vinū esset effusum. Quarta regula. Dictio f⁹cans rem q⁹d p⁹ntē-
bat. licet iam actu nō p⁹ntet regit a p⁹te post g⁹ti calum p⁹signifi-
cantē rem q⁹d p⁹ntēbat licet iam actu nō p⁹ntet. ut vas vini est
destructū si vas iacet et in angulo vacuū. Et has regulas tāgit alexander
cū dicit. Lōrentis liberūt ea que p⁹ntēta fuerūt. Sc⁹dm regimē minus
p⁹ncipale g⁹ti est ex vi act⁹. et sunt due regule. Prima. Dictio f⁹cans accū
in r⁹pe regit a p⁹te post g⁹ti significantē r⁹ps in quo fit ille actus. ut las-
bor diei. Sc⁹da regula. Dictio f⁹cans rēpus p⁹grue regit a p⁹te post gen-
itiū significantē actū factū in tali rēpe. ut dies laboris. hora relump-
tionis. Et tangit alexander hoc cū dicit. Lēpus qui fīat in codē continet
act⁹. Terciu regimē min⁹ p⁹ncipale g⁹ti est ex vi dominiū et ex vi p⁹latōis
Et eius sunt due regule. p⁹ria. Dictio f⁹cans dominiū v⁹l p⁹latiōe p⁹grue
regit a p⁹te post genitiū significantē illud respectu cui⁹ est tale domi-
niū. ut rex huius populi. Sc⁹da regula. Dictio significās famulatiōe
sue seruitiū congrue regit a p⁹te post genitiū significantē illud respec-
tu cuius habet tale seruitiū. ut minister regis ex vi seruitiū. Et hoc tan-
git alexander cū dicit. his adiūgatur p⁹latiō cū famulatu. Quartū rei-
gimē min⁹ p⁹ncipale g⁹ti ex vi p⁹mitatis. Et est regula ista. Dictio f⁹cās
p⁹roximitatē regit a p⁹te post g⁹ti significantē rē circa quā est talis p⁹ro-
ximitas ex vi p⁹mitatis. ut vicin⁹ huius. Quintū regimē est ex vi p⁹tra-
rieratis. Et est regula ista. Dictio significās p⁹trarieratē regit a p⁹te post
g⁹ti significantē illud respectu cui⁹ est talis p⁹trarieras. ut hostis regis
inimicus crucis cristi. Sextū regimē est ex vi genealogie. Et est dictio
f⁹cans p⁹ncipiū genealogie v⁹l generatiōis tam actiū q⁹d passiū p⁹grue
regit a p⁹te post g⁹ti significantē illud respectu cui⁹ habet tale p⁹ncipiū
generatiōis vel genealogie. Exemplū de p⁹ncipio passiū. ut mater io-
hannis. De p⁹ncipio actiū. ut pater iohannis. Et hoc tangit alexander cū
dicit. p⁹roximitas p⁹trarieras genus bis sociatur.

Notandū sc⁹do. Septimū regimē min⁹
p⁹ncipale g⁹ti est ex vi ordinis. Et est regula ista. Dictio f⁹cans ordinē cō-

De regimine genitiui.

grue regit a p⁹te post g⁹ti significantē illud respectu cuius habet talis
ordo. ut quātus eoz. Octauū regimē ex vi numeri. Et est regula. Dictio
significās numerū p⁹grue regit a p⁹te post g⁹ti significantē res numera-
tas. ut duo illoz. quatuor illoz. et de his regulis dictū est in p⁹cedēti q⁹-
stione. Nonū regimē min⁹ p⁹ncipale g⁹ti est ex vi partitiōis. licet aliū vo-
lunt ex vi partitiōis esse p⁹ncipale. ut patuit in q⁹stione p⁹cedenti. Et regi-
minis ex vi partitiōis ab alexandro ponunt quatuor regule. Prima. Di-
ctio f⁹cans partitiōe p⁹grue regit a p⁹te post g⁹ti significantē illud v⁹l illa
inter que fit talis partitiō. ut q⁹libet illoz scribit. Sc⁹da regula. Lōpati-
uus partitiue v⁹l diuīsiue tērus regit a p⁹te post g⁹ti significantē multū
tudinē respectu cuius talis est partitiō. ut maior boz charitas. in quo
exēplo charitas que est maxima virtutū p⁹parat ad fidē et spem. valet
ergo exemplū p⁹dictū t⁹m. magna v⁹rus est spes et magna v⁹rus est fides
maxima aut inter has est charitas. Rō q⁹d fides et spes solū hic sunt in
mūdo et in futuro mūdo cessabūt. sed charitas hic incipit et in eternū
durabit. Ergo dixit paulus p⁹mi Corinth. xij. Maior boz charitas. Ter-
cia regula. Aduerbia partitiua id est distributionē importantia. vel
aduerbia locoz p⁹grue regūt a p⁹te post g⁹ti ex vi partitiōis. ut vbi cū
q⁹d locoz. nullibi locoz. Quarta regula. Ista tria p⁹noia hec illa ista con-
grue regūt a p⁹te post g⁹ti tam in masculino q⁹d feminino q⁹d neutro ge-
nere ex vi partitiōis. ut hec volucrū. ista volucrū. illa volucrū canit. Et
has regulas tāgit alexander cū dicit. Cū partitiuis numerū seriēq⁹ loca
bis. Quilibet alter vter neuter duo quartus eoz. Pone gradū mediū
partitiō quādo notat. Ut partitiū pones vbi cūq⁹ locoz. Sub parti-
tiuis p⁹noia tria locab. hec volucrū canit gemit illa. rācēs manet ista

Notādū terciō. Decimū regimē g⁹ti mi-
nus p⁹ncipale est ex vi sup⁹latiōis. Et sunt due regule. Prima. Sup⁹lati-
uus sup⁹latiue rēnt p⁹grue a p⁹te post g⁹ti significantē plura. ut
genitiū singularē nō collectiui. v⁹l g⁹ti pluralē nō collectiui. ex
emplū p⁹mi. oprin⁹us plebis exemplū sc⁹di. fortissim⁹ hominū. doctissim⁹
mus poetarū. Sc⁹da regula. Sup⁹latiuus gradus quādoq⁹ regit duos
genitiuos. vniū virtute p⁹p⁹ria. Aliū virtute p⁹positiui. ut salomon est di-
tissimus nemoz regū. querelouit sic. salomon est diues nemoz et ditis-
simus regū. vbi iste g⁹ti nemoz regis virtute p⁹positiui. et ille g⁹ti res
gum virtute sup⁹latiui. Et p⁹ma regula tetigit alexander cū dixit. Da gra-
dū summo g⁹ti plura notantē. Est salomon populi ditissimus atq⁹ v⁹-
rozū. Sc⁹dam regulā alexander tetigit cū dixit. Iste grad⁹ geminos quā-
doq⁹ regit g⁹ti. Undecimū regimē genitiui min⁹ p⁹ncipale est ex vi cō-
suetudinis. Et sunt tres regule. Prima. Dictio f⁹cans rem q⁹d solet aliqd
a zere ex p⁹suetudine regit g⁹ti significantē rem p⁹fectā p⁹ istam fieri. ut
pistor panis. caupo vini. Sc⁹da regula. Cōstructibile f⁹cans locū in quo
solet aliqd fieri ex p⁹suetudine regit g⁹ti significantē rez in tali loco cō-

De regimine genitiui.

habet fieri. *ut* scola studij. ecclesia oratorijs. Tercia regula. Dictio *scans* loci in quo solet aliquid fieri ex *psuerudine* regit *grm* significante illud quod est de laude vel tristitia illius loci. *ut* cathedra leticie. sedes tristicie. Et has regulas tangit alexander cum dicit. Idque quod esse solet de *psuerudi* ne iungat. *ut* caupo pistoz boy scola siue capella. Leticie cathedraz sub *psuerudine* pona. *Decimum* regimē genitiui min^o pncipale est regimē excellētie. et est ista. Dictio singularis nūcri pōt regere *grm* pluralis numeri. vel etiā aliū genitiuū a suo *grō* plurali in significato. *in* et equi ualentē. sic *q* p totale aggregatū importat excellētia. *Exm* pmi. *ut* maria est flos floz. *Exm* scōi. *ut* rex pncipiū. Et hāc tangit alexander cum dicit. Ad dū excellēs flos floz virgo maria. *Tredecimū* regimen *gti* est ex vi precij. Et sunt due regule. Prima. Dictio *scans* rem appreciabile regit duos *grōs* vnū adiectiuale significantē quantitatē illius precij aliū substantiuale *scantē* illud precij. *ut* salmo trium solidoz. *Scōda* regula. Adiectiuum importat quantitatē alicui^o precij regit *grm* significantē rem appreciabile mediāte noīe substantiuo *scātē* illud precij. *ut* tres solidi salmo nis. Et hoc regimē tangit alexander in textu cum dicit. his precij iungas *ut* salmo trium solidorum.

Notandū quarto et vltimo. Decimum

quartū regimē est ex vi etatis. Et est regula ista. Dictio *scans* rem alicui^o etatis *grue* regit a pre post duos *grōs*. vnū adiectiuale *scantē* quantitatē illius etatis. et aliū substantiale *scantē* illas etates *vl* *rp*us illius etatis. *ut* puer octo annoz. Et hoc tangit alexander cum dicit. Etatem iungo velut annoz puer octo. *Decimū* quintū regimē minus pncipale est ex vi mēsure. Et sūt due regule. Prima. Dictio significans rem mēsurabile *grue* pōt regere duos *grōs*. quoz vn^o est adiectiuale et *scāt* quantitatē illius mēsure. et alī substantiuale. et *scāt* illas mēsuras. *ut* vas trium modioz. *Scōda* regula. Dictio *scans* rem mēsuratā *grue* regit a parte post genitiuum significantē mēsuras. *ut* triticij modij. Et hoc tangit alex. cum dicit. Mēsurasq; notans. *ut* vasa trium modiorū. *Decimū* regimē *gti* minus pncipale est ex vi representatiōis. Et sunt due regule. Prima. Dictio significans res representantē aliā res regit cōgrue a pre post *grm* significantē rem representatā. *ut* signū crucis. *Scōda* regula. Dictio *scans* res figurantē aliā rem cōgrue regit a pre post *grm* significantē rem figuratā. *ut* imago regis. Et hoc tangit alexander cum dicit. Remq; representans regit hos aut signa figurās. In crucis hoc signo vel regis imagine signo. *Decimū* septimū et vltimū regimē min^o pncipale *gti* est ex vi pntentie. et sunt due regule. Prima dictio *scans* pntentiaz apta nata est regere a pre post *grm* *scantē* illud respectu cui^o habet talis pntentia. *ut* capitiū capitis. custos rez. *Scōda* regula dictio dictio *scans* officiū *grue* regit a pre post *grm* significantē rem respectu cui^o habet tale officiū *ut* custodiā rez. et hoc tangit alex. Dat regimē

De regimine genitiui.

simile quod pntinet officiū. *ut* custos rez simulq; custodia rerū. *Utrūq;* nomē *ppriū* habet regere aliquē casuz. de isto sunt prouerbie grāmaticoz. *florista* dicit *q* nō. *vn* dixit. Tanti^o pnomē regis. *ppriū* quoq; nomē. alex. aut dicit *q* sic. *vn* dixit in tex. per supplementū *ppriū* iunges *grm*. *Valida* samplonis. pbat hoc iacobiq; maria. *Ubi* vult talē regulā. *Nomē* *ppriū* *grue* pōt regere a pre post *grm* casum nō curādo an sit *pprie* *vl* appellatiue *qlitatis* cū subintellectiōe noīs appellatiui. *Exm* primi. *ut* *Valida* samplonis. *Exm* scōi. *ut* filius pistozis. Et est notandū *q* noīa *ppriū* *psiderant* duplicif. *Uno* modo *fm* se et absolute *ut* *ppa* sunt et sic nō regūt aliquē casum. *Rō.* *q* illud quod dicit regere debet *scare* *psule* et generalit^{er} et dependēter. *Nomē* aut *ppriū* nō *scāt* dependēter et *psule*. sed certe. *gnomē* *ppriū* nō regit. et hoc voluit *florista* cū dicit. *Tm* pnomē regis. *ppriū* quoq; nomē. *Alio* modo *psiderant* noīa *ppa* *ut* aliquā *pprietate* supaddūt *vltra* *scātū* suū *ut* *scant* res pfectas vel possessionē. et sic bene regūt. et hoc voluit alex. in lra. quod etiā nō est *pra* *floristam*. *Un* et *florista* subiungit. Si sint pdicta *ppria* virtute retenta. *Istis* notabilibus scstantibus est.

Cōclusio respōsalis ista. Regimina *gti*

minus pncipalia ab alexandro in lra sunt bñ assignata. *ptz* *clussio* ex his que dicta sunt.

Arguit primo. Dictio *scans* res pntentē nō regit *grm* significatē res pntentē ex vi pntentie *igr* pma regula falsa. pbat regit em ex vi relatiōis. *igr* nō ex vi pntentie. Teneat pna. *q* idēz *ps*trucibile nō regit ex diuersis virib^o. pbat aīis. In res pntentes et rez pntentā est relatio. *igr* talis *gtis* regis ex vi relatiōis. *Alis* p3. *q* pntēs dicit locū et pntentū res locatā: mō locus dicit relatiue ad locatū. Dico vtz argu. *clussio* *int* pntēs et pntentū est respect^o et relatio *gnalis* q mō oīs res dicit relatiue: *q* omne ens aut est creator aut creatura. mō creator dicit ad creaturā. sic etiā creatura dicit ad creatorē. s3 ab illa relatiōe *gnali* et cōi nō denoiat res regimen ex vi relatiōis. sed regimen relatiōis denoiat a relatiōe *ppria* et speciali q3 importat dictio pntens respectu dictionis que significat rem contentā.

Arguit scōdo. Ista lra est icōgrua. *Tps* q sūt. *igr*. male postea pbat aīis. In ea relatiui et aīis discōuentiūt in *gnē*. *igr* est icōgrua. pbat aīis. *q* *tps* est antecedes et *gnis* neutri^o. et relatiui q est generis masculini. Dico verū argumentū *clusseret* si res pus esset aīis hui^o relatiui q. sed dico *q* antecedes hui^o relatiui q est actus. *ut* *tps* pntinet actus. q scz actus sūt in eodē tpe.

Arguit terciō. Dictio *scans* pmitatē nō regit *grm*. *igr* *clussio* falsa. pbat sic *q* regit *grm*. *igr* nō *grm* pbat aīis p istā regulā alexandri in capto de regimine dicit cū dicit. his prarietas socias proximitasq;. Teneat pna. quia idem solū facit idem.

De regimine genitiui.

vt pater scdo de gñatione. Dico q idē eodē modo se habēs facit idē modo aliter dictio fcans pñitātē regit grām z aliter grām, quādo em dictio significās pñitātē regit genitiuū nō ponit pure adiectiuāli ter, sed aliquāliter substantiue, vt vicin⁹ huius, sed quādo regit datiuū tunc ponit pure adiectiuāliter vt postea dicet.

Arguit quarto. Cōparatiu⁹ nō regit grām, igit pclusio falsa pbat antecēdēs. Cōparatiu⁹ regit abltm sine ppositiōe vtriusq; nūeri, igit nō grām. Tenet psequētia, qz idē so lum facit idē, sed antecēdēs pater auctoritate donati q dicit q pparatiu⁹ regit abltm vtriusq; nūeri sine ppositiōe. Dico verū argumentū pcludit q cōparatiu⁹ pparatiue tentus regit abltm vtriusq; nūeri, hic aut fit mentio q cōparatiu⁹ partitiue tentus regit post se genitiuū.

Arguit quinto. Brūs reflexus sup nominatiuū nō causat res, igit pclusio falsa, pbat antecēdēs. qz sic, maxime in ista orōe. Latro latronū, qz hic importat res excellentia ex regula, sed hoc est falsum, pbat, qz significat quedā vilipensio, z depressio cū dico, latro latronū, ergo nō est excellentia. Tenet pñia, quia depressio z excellentia sunt opposita. Dico licet in pdicta oratiōe nō importat excellentia in bonitate, sufficit tñ q in malicia.

Arguit sexto. Hec dictio puer nō significat etatē, igit pclusio z vna regula falsa, pbat antecēdēs, qz puer fcat substantiā, sed etas est accidēs, ergo puer nō fcat etatē. Maior est nota, qz puer est substantia. Minor, qz etas adest z abest, z res pñitue mutat de vna etate in aliā. Dico q alexāder nō vult absolute in littera q puer fcarer etatē abstractiue, sed vult q puer significat etate z cōcretiue, id est rem alicuius etatis.

Arguit septimo. Nōmē pñiū nō regit aliquē casus, igit pclusio falsa, pbat antecēdēs. Omnis dictio regēs debet significare pñiū z dependēter, sed nōmē pñiū fcat certe z determinate, igit. Maior est nota. Minor, qz nōmē pñiū significat rem singularē, modo res singularis est certa z determinata. Dico verū argumentū pcludit q hie nōmē pñiū vt sic tentū nō regit aliquē casum, sed nōmē pñiū capiti vt importat possessionē vel rem possidētem vel possessorem, z sic bene regit.

Arguit vltimo. Nōmē pñiū nō regit grām p subintellectiōe, igit, pbat, qz potest regere sine subintellectiōe, pbat in ista. Dali da sampsonis, vt dicit. Iohānes monachi. Dico verū argumentū pcludit q nomen pñiū nō regit grām sine subintellectiōe quo ad orationē perfectā constituendam, sed quo ad regimen non requiritur nomen subintellectum.

Interest & iunge, demas pronomina quinq;
Intererit regis vt regnum iure gubernat

Utz ver
ba ipsonalia acti
ue vocis regant

De regimine genitiui.

Regine refert, vt viuat crimine pura
Est intellectū pro pertinet additur istis

Est patris matrisq; pie succurrere nato
Dat regimē simile quod pñinet: officiūq;

Vt custos rerum sic & custodia rerum.
dit quō grūs regit a vbis, z pmo ostēdit quō grūs regit a vbis psona lib⁹. Et scdo ostēdit quō regitur a vbis impsonalib⁹. Quāti ad pñā partē alexāder vult talē regulā ex littera. Ista vbat eodē do, obliuiscor, memini, memoro. Similiter iste dictiōes oblit⁹, memoro, pgrue regit grām a parte post. Similiter eorū pposita, vt obliuiscor lectionis, recordo lectionis. Et est notandū q ista verba indifferēter regit grām vel accusatiuū, sed nō eodē modo. Rō, qz quādo actus significat⁹ p ista vba de notat transire in totū tūc regit accusatiuū, vt obliuiscor lectionē, valet tantū, ego obliuiscor totā lectionē, sed quādo actus illoz verborū de notat transire in partē tunc regit genitiuū: vt obliuiscor lectionis, id est parrem lectionis.

Notādū scdo: q de materia pposite q
stiōis apud grāmaticos duplex est ppositio, quidā em dicūt, vt cōes grāmatici q ista verba impsonalia in littera posita, immo oīa vba impsonalia actiue vocis regūt obliquos a pte ante intransitiue, sicut em verba impsonalia actiue vocis regūt obliquū a pte ante z sunt suppositi directi, sic verba impsonalia actiue vocis regūt obliquū a pte ante z sunt suppositi indirecti. Et fm eos ex littera alexādi formā talis regula. Ista tria vba impsonalia actiue vocis in littera posita, scz interest, refert, z est caput p pertinet, pgrue regit a pte ante grām, exceptis tamē qnq; genitiuis pñiū possessiuorū, vt regine refert vt viuat crimine pura. Patris est succurrere pio nato, que valet istā. Ad patrē pñinet succurrere pio nato. Alij aut grāmatici dicūt oppositum, z dicūt q ista tria vba impsonalia in littera posita, z generaliter oīa vba impsonalia actiue vocis regūt obliquos casus a pte post, vt patebit inferi⁹. Etia pñiū bāt hāc positionē ex littera alexādi. Dicit em alexander in textu q tu debes iungere ista verba interest, refert z hoc verbū impsonale est caput p pertinet ad regendū grām. Sicut iste dictiōes oblitus, memini, memoro z recordo. Cōstat aut q predictē dictiōes regit grām a parte post, z ergo ipi pcludit q pdicta verba impsonalia etiā regūt obliquū a pte post. Et ipi dicūt q licet aliquādo in scriptis aut enicis inuenitur q verba impsonalia actiue vocis habeāt obliquū a pte ante fm modū loquēdi, tñ fm regimē debet regi a pte post, vt ibi. De oportet crescere, illū aut minui, dicūt q iste actus me fm vocem pponit buic

De regimine genitiui.

¶ **H**oc oportet, rñ fm modū regendi regis a parte post.

Notandū tercio fm **Priscianū** pmo mi-
noris. Rō quare ista tria verba impersonalia nō regūt ista quq; pnoia i
grō, sed in abltō est duplex. Prima ppter coincidentia z puenientiaz
voti. Grammaticus em debet euitare duo. Primū coincidentia vocum
Scdm. malū sonū, modo idēz est grās pmitui scdm voces etiā deriua-
tū. Scdo hoc fit ppter dubiū remouendū, si em dicerē, mei interest
dubiū esset an sermo fieret de possessore vel re possessa. Non ergo re-
gunt in grō possessiua, sed in abltō: vt mea interest, tua interest, vt di-
ces in caplo de regimine ablti. Ratio aut qre regunt in ablatiuo ppter
magnā coincidentia quā habet genitiuus cū abltō. Vñ z greci caren-
tes abltō loco ei^o posuerunt grām. Alia ratio est ista, qz ista possessiua
includunt illū abltū re vel vtilitate z ergo regunt in abltō. Unde ista
mea interest valer tantūz, id est ad meā vtilitatem ptinet, tua interest
id est ad tuā vtilitatem ptinet.

Notandū quarto z vltimo qd hoc vbu^z
est tenet impersonaliter quattuor modis. Primo quando valer tantum
sicut ptingit, vt ibi est quādo tercia coniunctio, vbi hoc verbum est va-
ler tantū sicut ptingit. Scdo quādo adiungitur gerundijs vel supinis
verborū impersonaliter, vt a me legendū est a te loquendum est. Tercio
quā sumitur ppter, vt in pposito. Quarto quādo fecit statum, vt ita
est de Jobāne sicut de eo dicit, id est iohannes est in illo statu z cōditi-
one sicut de eo narrat. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio responsalis. Verba impersona-
lia actiue vocis regunt a parte post obliquos casus. Probat pmo con-
clusio auctoritate grāmaticorū p muniū hoc dicentiū. Licet antiqui grā-
matici oppositū huius tenent z docēt. Ratione aut pbat tali. Omne
suppositū regit a pte post, sed obliquus est suppositū verborū impersona-
lium, ergo verba impersonalia regūt obliquū a parte post. Maior: qz nō
est intelligibile qd suppositū sequeretur illud cui^o esset suppositū, immo
innatura semp suppositū precedit, ad minns natura z via generatōis
appositū, vt materia forma, sic etiā in arte cū ars imitat naturā, scdo
philosophorū. Minor: qz obliquus est suppositū indirectū respectu verbi i-
personalis, sicut nūc est suppositū directum respectu verbi psonalis.
Scdo pbat cōclusio. Quēcūq; casum regit aliqō verbi cū est psonale a
parte post, eundē casum regit a parte ante cū est impersonale, sed verba
impersonalia actiue vocis cū ponunt psonaliter regūt a parte post, obli-
quos, ergo cū eadē verba ponunt impersonaliter debent regere obli-
quos a parte ante. Maior est regula prisciani pmo minoris, z Joban-
nis ianuenensis in catholicon cū loquitur de verbis impersonalibus Licet

De regimine genitiui.

plurimi dicant hāc regulā nō esse prisciani, nec Jobānis ianuenensis, qd
est falsum. Minor declarat induciue, hoc em verbi iuuat cū ponit p-
sonaliter regit accusatiuū a parte post, vt iuuo te, ergo cū ponit impo-
naliter debet regere accusatiuū a parte ante, vt me iuuat legere, id est
delectat. Tercio probat cōclusio. Omne principii z causa est ante prin-
cipiatum, sed obliquus fecit rem que est principium z causa actus im-
portari per verbi impersonale, ergo verbi impersonale regit obliquū
a parte post. Tenet psequētia, quia sicut est in essendo ita etiā est in
intelligendo, alias intellectio esset falsa. Maior: quia principium in
fuit esse principiato, Modo dans z in fluens esse, precedit illud quod
suscipit esse. Minor: patet in ista. Me iuuat canere, in q exemplo actus
delectatōis pcedit a re fecata p me, ergo iste actus me regit a pte ante.

Arguit primo. Nullum verbi potest impersonari, z ergo
nullum est verbi impersonale. Probat sic, Omne verbi est alicuius psonae, igit nullum verbum est impersonale
Tenet psequētia, qz ideo dicit impersonale, quia nō habet psonā. An
recedēs, qz omne verbi significat actū, z omnis actus aut significat vt at-
tribuit rei que facit mentionē de se vt de se, z sic est prima psona, vel de
alio vt de alio, z sic est scda psona, vel ad aliū vt ad aliū, z sic est tercia p-
sona. Concludit ergo qd nullū est verbi impersonale. Dico verū argumē-
tum pcludit qd verbi nō dicitur ideo impersonale qd nullius esset per sona
ne, sed quia quantū est de se nullā personā certā includit, sed est indiffe-
rens ad omnē personā vt iuuat cū ponit impersonaliter potest esse om-
nium personarū indifferenter. Sequit corollarie qd cū dicit impersonale
illa negatio non, non negat: omnē personā, sed negat certitudinē p-
sonae vt declaratiū est.

Arguit scdo. Non est possibile qd vnum verbum includeret
omnes psonas. Probat, vñ nō includit oppo-
sita, sed psonae tres habent oppositas ratiōes specificē distinctas, ergo
vñ verbi nō potest includere omnes psonas, quare sequit qd prior so-
lutio nō valet. Maior: quia opposita se mutuo expellunt, vt ppter in post
pdicamentis. Minor: est auctoris modorū significandi, qui dicit qd tres
psonae differunt specificē. Dico qd idē nō includit opposita actu, sed be-
ne potentia, vt genus includit duas differentias oppositas potestate
vt dicit porphirius, sed nō actu, sic in pposito verbi impersonale inclu-
dit oēs tres psonas potestate verbi ergo impersonale nullā certā psonā
quantū est de se habet, sed est indifferēs ad omnes, sed certitudinē reci-
pit a supposito. Si em vbo impersonali addit suppositū prime psonae ipz
etiā erit pme psonae, vt me decet. Si addit suppositū scde psonae, ipz
erit scde psonae, vt te decet. Si tercie, ipz erit tercie psonae, vt illi decet.

Arguit tercio. Nullū est verbi impersonale, probat sic. Dif-
finitū nō pōt absolui a mēbris diffiniētibz
sed psona est mēbrū diffiniēs verbi, igit verbi nō pōt absolui a psona

De regimine genitiui.

z psequens nullū est verbū impersonale. Maior. q: partes diffinitionis ostendūt z indicāt quiditātē diffiniri. vt declarat septimo methaphisice z pmo topicor. Minor est donati. q diffiniēs verbū dicit. Verbu est pars orōis cū tpe z psona. Dico q diffinitū nō absoluit a mēbz diffinientibz vey est essentialibus. sed bene accidentalibz. modo psona est accidēs verbi. z verbū etiā nō ē impersonale simpliciter sed eodē modo vt dictū est in solutiōe pmi argumenti.

Arguitur quarto. hoc verbū recordor nō regit grm. igit. littera alexandri falsa. Probaf. anis. Recordor regit accusatiuū igit nō genitiuū. Teneat psequētia. q: idē solū facit idē. vt patet scō de generatione. sed hoc verbū recordor est solū vni z idem. ergo regit tm vni casum. Antecedens patet. q: hec est pgrua. recordor lectionē. Et patebit hoc idē in caplo de regimine acti. Dico q verū argumentū pcludit q idem eodē modo se hns solū facit idē. modo hoc verbū recordor alio modo regit accusatiuū z alio modo grm. quādo em regit genitiuū tūc significat partē. sed quādo accusatiuū tūc facit totū. vt recordor lectionis. valet tm. i. recordor partē lectionis. sed ista recordor lectionē valet tantū. id est recordor totam lectionē.

Arguitur quinto. hoc verbū interest nō regit grm. igit. conclusio falsa. probaf. antecedens. Inter est regit tm. igit. Probaf. q: hec est pgrua. Iohānes interest huic concordie. in qua hoc verbū interest regit nominatiuū scz Iohānes. Dico verū argumentū pcludit q quādo interest valet tantū sicut pñs est tūc regit tm. sed ita nō capitur hic. sed hic capit interest vt tm valet sicut pertinet.

Arguitur sexto. hoc verbū est captū p pertinet nō regit genitiuū igit. Probaf. q: pñer nō regit grm. ergo nec hoc verbū est captū p pertinet. Teneat psequētia. q: de equiualentibus idē est iudiciū. Dico q de equiualentibus idē est iudiciū que in oibus pueniunt. modo sic nō est in pposito. pertinet em z est captus impersonaliter pueniūt solū quo ad significatū. sed nō quo ad modū significandi. modo regimē oritur ex proporitiōe modor significandi z non ex significatis.

Arguitur septimo. Verba impersonalia in littera posita etiā regit genitiuos possessiuos. Probaf. quia hec est pgrua. mei socii interest legere. vt oēs pcedūt. in qua orōe mei est grūs possessiuus. Dico q ista verba impersonalia bene possunt regere grm possessiuum addito substantiuo. sed p se nō. ppter ratiōes pdictas in tercio notabili.

Arguitur octauo. Verbu impersonale nō regit obliquū casus a pre ante. igit conclusio falsa. Probaf. anis. sicut ptingit intelligi. ita ptingit expmi. sed cōtingit intelligi absolute actū verbi sine supposito. ergo ptingit etiā sic expmi. z psequens verbū impersonale nō requirit vel regit obliquū a parte ante in ratiōe sui.

De absolutiōe genitiui.

Maior est nota. q: modus loquēdi psupponit modū pceptiendi. nihil em possumus exp:imere nisi pceptiamus illud antea in mēte. q: ea que sunt in voce sunt signa eorū q sunt in aia. vt patet primo periarmentia. Minor patet. quia actus verbi facit accidēs. Accidēs aut in se pside ratur habet pceptū absolutū distinctū a pceptu substantie. vt pbat. Auicenna. Ergo ptingit intelligere actum verbi sine substantia pside ratur actū verbi fm suā essentia z ppiā naturā. z pñs etiā ptingit ita expmi. Dico verū argumentū pcludit q absolute loquēdo bene ptingit exprimere significatū verbi sine supposito. sed habēdo respectū ad finē grāmarice. videlicet quo ad orationē perfectā z sententiā pfectā tunc nō potest hoc fieri quomodo in dyalintherica z in pposito pside ratur verbū in ordine ad suppositū cū quo pstituit orationē pfectā.

De absolutiōe Genitiui.

Et rectore caret genitiuus sepe locabis.

Cum nullū motum designes, dū pceptis

Sit numeri nomen: & prime siue secunde

Rothomahi studeas vl rōe deide moreris

Milicie tamen atq domi residebis humiq

Vespere pascalis hoc poni more videbis.

grī cū verbo nō significare motū locale exteriorē z absq: exp:essōe vel subintellectione alterius pstructibilis ipm regentis. vt sum Lraconie. Dico notāter pmo in diffinitione cū verbo nō significare motū localem exteriorē. q: grūs positus absolute potest pstrui cū verbo significante motū locale interiorē. vt ego spacio Lraconie. Ego transeo Lraconie. Dico scō. z absq: exp:essione vel subintellectione alterius pstructibilis ipsum regētis. ppter istāz vel pñm. Pater fortis dormit. vbi iste grūs fortis pstruitur cū verbo scz dormit qd significat quietē in loco. nō tm ponit absolute. q: ibi ponit exp:esse dictio regēs scz pater.

Notandū scō. q ser pditiones requirun

tur ad grm q debet poni absolute. Prima q ille grūs debet esse ppiū nomē. z ergo in ista studeo ciuitatis iste grūs ciuitatis nō ponit absolute. vel in ista scz ecclesie. Sequit corollarie q ista pñā nō valet. ego studeo rome. ergo studeo ciuitatis. z nō arguit ab inferiori ad superi quia regula ab inferiori ad superius tenet in oratōe pgrua. modo ista nō est congrua. studeo ciuitatis. Scōa pditio q talis grūs debet significare locū mino: em. ergo male dicitur studeo polonie. sed est dicendū. ita deo in polonia Tercia pditio est talis. Grūs debet esse singularis nūes ri. z ergo male dicitur studeo arbenarū. sed debet dici in ablatiuo. studeo

Notanda upō dicitur
hunc locum in ablatiuo
Cuius pñm dicitur
Tūc pñm dicitur
in ablatiuo

De absolute genitiui.

athenis. Quarta p̄ditio q̄ talis gr̄us sit simplicis figure. z̄ ḡ nō b̄t d̄. studeo montis pessani. sed est dicendū. studeo in mōre pessano. Unde mons pessanus est nomē ciuitatis in hispania. z̄ p̄ponit a noie pes et mons z̄ lanus. z̄ lanus est fluuius fluēs circa partē inferiōrē mōtis. Si militē mediolanū est cōposite figure. z̄ cōponit a medius z̄ lanalane. In p̄struatiōe em̄ z̄ edificatiōe ciuitatis apparuit porcus habēs p̄ me dia pte corpis lanā. Quinta p̄ditio q̄ talis gr̄us sit p̄me vel sc̄de declinatōis. z̄ ergo male d̄. studeo carthaginis. sed studeo carthagine. Sexta p̄ditio q̄ talis gr̄us p̄struat cū verbo significāte quierē in loco. vel salte motū interiorē in loco. q̄ verba significātia motū de loco ad locū cū construnt cū accusatiuo v̄ ablatiui. vt vado romē. male ergo dicis curro romē. vado romē. nisi intelligeres de motu interiori.

Notandū tercio. Regula ex littera alexā

dri elicis ista. Gr̄us p̄p̄rii nois loci minoris singularis nūeri. p̄me v̄ se cūnde declinatōis simplicis figure p̄struatus cū verbo significāte. e. g. rez vel motū interiorē in loco ponit absolute. vt studeo p̄rage. moroz Traconie. huius regule declaratio patet ex notabi sc̄do. Sequit corollarie ex dictis q̄ aliter nt̄is ponit absolute z̄ aliter gr̄us. Pr̄us em̄ ponit absolute. q̄ nō habet regēs expressum. tamen habet subintelle ctū. vt p̄ i ista. b̄ndicite d̄is. s̄z gr̄us ponit sic absolute. q̄ nec h̄z regēs exp̄ss̄z nec subintelle ctū. vt sū romē. Utz̄ n̄t i ista sūz romē sit aduerbiū vel nomē z̄ generalit̄. ap̄dictio posita absolute sit nomē vel aduerbiū. vt quidam volunt patet de regimine ablatiui.

Notandū quarto z̄ vltimo alexander i

sine istius capituli adiūgit aliā regulā. z̄ est hec. Illi tres gr̄i humi. milicie z̄ domi p̄struati cū verbis significātibz̄ quierē in loco. etiā ponunt absolute. vt residebis milicie. Er̄ est notandū q̄ alexander i ista additiōe nō facit mentionē de isto noie rus. q̄ hoc nomē rus est tercie declinatōis. z̄ nō habet p̄strui cū p̄dictis verbis in gr̄o. sed potius in ablatiōe vt patet in caplo de regimine ablatiui. Er̄ est etiā notandū q̄ ista quatuor noia rus. domus. milicia z̄ humus sunt noia appellatiua: tamē antiqui vsi sunt ip̄is r̄q̄z p̄p̄rijs. Ista em̄ quatuor noia f̄cant specialia loca. romē distincta. vbi em̄ habitabāt milites z̄ nobiles dicebat milicia vbi mechanici dicebat humus vbi ciues dicebat humus. vbi rustici dicebat rus. In fine alexander subiūgit q̄ in antiphona q̄ canis in vigilia pasche. videlicet in ista. Vespere aut̄ sabbati venit maria magdalena. Iste gr̄us vespe ponit absolute. z̄ venit ille gr̄us vespe a noie vespera. q̄o f̄cat r̄ps marutini. Est aut̄ sensus oratiōis p̄dicte iste. Maria magdalena z̄ maria iacobi veniūt ad sepulchrū vespe sabbati. id est in p̄ma hora v̄ in matutina hora in die festo. Est etiā notandū q̄ vespe in textu supponit z̄ accipit materialiter. nō p̄ se. sed p̄ sibi simili. videlicet

De absolute genitiui.

illa dictiōi vespere posita in antiphona paschali. que canis. vespere aut̄ sabbati. si em̄ in littera caperes p̄sonat tunc esset gr̄us casus nois p̄me declinatōis. gr̄us autē casus p̄me declinatōis est vltima longa. q̄ talia desinūt in ae diphthongon id est in e productū. p̄stat aut̄ q̄ huius dictionis vespere in metro vltima syllaba est breuis. vt patet in scan dōdo metz̄. Et vespere in textu pōt eē ind̄nter nt̄i vel accusatiui casus Si em̄ in textu ponit videt tūc est nomiatiui casus. si aut̄ videbis tunc est accusatiui casus. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio respōsalis. Littera alexā dri

de absolute genitiui est sufficient assignata. parer veritas p̄clusiōis

Arguitur primo. ex his que dicta sunt.

Genitiuus nō pōt poni absolute. igit p̄clusio falsa. p̄bat añs. q̄a si sic maxime in ista or̄de sum romē respectu huius verbi s̄m. sed hoc est falsum. P̄obaf sic. Habitus z̄ priuatio habent fieri circa idē. modo regimē z̄ absolutio h̄nt se sicut habit⁹ z̄ p̄uatio. vt prius est dictū. sed hoc verbum sum nō regit gr̄m. sed potius regit nt̄m. vt dictū est ante. ergo nec potest causare absolute genitiui. ergo in ista sum romē iste gr̄us romē non ponit absolute. Dico q̄ habitus z̄ priuatio habent fieri circa idē specie. sed non nūero. vt visio z̄ cecitas habet fieri circa oculū. z̄ nō circa vnū z̄ eundē oculū singularē. z̄ sic in p̄posito nō oportet q̄ idē verbum numero sit causa regimi nis z̄ etiā absolutiōis.

Arguit sc̄do. hec est inepta sum romē. ergo nō admittit rationē absolutiōis. Añs p̄bat. q̄ sequit b̄ñ. sum romē. ergo sum ciuitatis. Tenet p̄na ab inferiori ad superi⁹. Dico q̄ cōsequētia ab inferiori ad superius bene valet in oratiōe cōgrua. modo hec est cōgrua. sum ciuitatis. ergo cōsequētia nō valet.

Arguit tercio. In ista oratiōe sum romē nō est absolutio genitiui igit. P̄obaf añs. vel ergo romē esset nomē vt aduerbiū. nō aduerbiū. q̄ dictio absolute posita nō est aduerbiū. sed nomē vt alexander p̄bat in fine de ablatiōe. Sed q̄ nō sit nomē. p̄bat. q̄ gr̄us absolute positus resoluit in aduerbiū loci sc̄z in ablatiū mediante p̄posito. ergo est aduerbiū. Tenez p̄na. q̄ de equiualeñtibz̄ idē est iudiciū. Antecedēs pater de ista. Ego sum hic. q̄ resoluit sic. ego sūz in isto loco. Similiter ista. Ego sūz Tracouie resoluit sic. Ego sūz in Tracouia. Dico q̄ de equiualeñtibz̄ idē est iudiciū nō vniuersaliter. sed p̄ particulariter. resoluitio em̄ non potest arguere ydemptitaret dictionū subpre. In s̄m ista. Iohānes currit resoluit sicut ista. homo currit. z̄ tñ vna est singularis z̄ alia indefinita. z̄ ergo argumentū nō p̄cludit.

Arguit quarto. Sū romē. hic nō ponit absolute gr̄us igit. p̄bat vbi ē regimē ibi nō ē absolutio. Añs p̄bat. vbi d̄cō exigis sc̄ certo casu.

De absolutione regiminiſ.

sub certo casu. ergo hic. sum rome est regimē. Adato: paret ex diff. niti-
one regimi- is. Quinor. qui in alio casu nō admittit vt in actō vel ablō.
quia hēns admittit. sum roma. Si o verū argumentū pcluderet si in
iis exēplo- rigeret iste grūs rome sub ratiōe casus. sed exigitur sub ra-
tione. efficitur is 7 determinatur.

Arguit quinto. Grūs nō ponit absolute, igit. Probatur. Quia qd fecit p modū dependentis ad alterū nō absoluit a reg. m. ne. sed grūs fecit p modū dependentis ad alterū, igit. Maior. q. dependentia est causa regiminis. Minor. q. om. is obliq. quus dependet a suo recto ex quo derivat a recto sicut effectus a causa. Dico vēr argumentū pcludit q. quilibet obliquus dependet dependentia derivationis, sed nō dependentia regiminis z bect tollit in absolutione generis.

Arguit sexto. Ista nomina, militia, humus, domus non possunt poni absolute, probatur. Nullus gentilius est nisi loci proprii minoris, sed militia, domus non sunt propria nomina, igit non possunt absolute. Maior est aliter dicitur in textu. Minor, quia in militia humus domus sunt nomina appellativa. Raro verum argumētum potest, et quia ista nomina sunt appellativa qualitatia, sed tamen videntur etiam ut propria inquantum significat loca specialia rome.

Arguitur septimo. Littera alexadri est incongrua, igit. Pro
Jas. qz adiectiuu z substantiuu in ea di
cōueniunt. Probarur qz vespe substantiuu est generis neutrius. ex q
ponit materialiter. modo dictio materialiter posita est generis neu
trius. z adiectiuu paschalis est gñis cōmunis. Dico verū ar gumer tu z
cluderet si vespere esset substantiuu hui⁹ adiectiuu paschalis: sed ei⁹
sūm est anthiphone. z valet m. vespe iste grūs. i. anthiphone paschalis.

Arguit octauo. Vespere non ponit absolute. p. oba. Nul-
lum aduerbiu; ponit absolute. sed vespere
et aduerbiu; igit. Maior est nota. Minor. q. si esset nomen tunc esset gri-
casus ultima longa. p. oba. quia noia p. inc. declinatiōis terminat ge-
nitiuu; singulare in e. ductam. sed vespere in textu est ultima breuis.
vt patet in scindendo. versum. Dico verū argumentū pcluderet si ves-
pere in textu esset genitiu; casus. sed dico q. est accusatiu; casus vel no-
minatiu;. vt patet in ultimo notabris.

Sicut p[ro]mptu[m] **Deregimine Dativi.**

¶ Possessum debes sociare genosq; dativo
Cum verbo per quod substantia significat
Sicq; relatiue voces hunc sepe gubernar

Utz litte
ra alexandride i
mie datus vsq; ad
ista; littera. Sepe

De regimine datiui.

His contrarietas sociatur proximitasq;

Isti dissimilis vicinus siue propinquus.

In bilis aut in dus verbalia iungis eisdem

Sic nobis christus amabilis est & amandus

Damnū significans aut vtile pone datiuo

Hic patri gratus: hostiꝝ gravis dare debes

Patri si proſit illud quod ſubtrahis hoſti

Istius regimen dabit acquisitio casus

Nobis est passus qui nobis cuncta creauit

Nobis surrexit qui nobis tartara fregit

Bonus orator
Verbo sepe duos dabis acquirendo datiuos
Bonus

Hec mihi sunt lucro: sunt vobis cetera damno

Acquisita notes, quibus acquisita videbis

est principiu alicuius genealogie pgrue regit a prepost dñm fcañte res
respectu cuius est talis genealogia p interpositione verbi substantiu.
vt pater est mihi. z est notadu qd in istis regiminibus nō addit verbu
substantiu causa regiminis. sed ppter pfecta z ppter am sententiā faci
endam. z beregule tangunt cum dñ. Possessum debes sociare genusq
drō. Lūi verboy quod suba fcañ. Tercia regula est ista dñes relatiue lo
gicales tam equipantie qd disquipantie pgrue regit a prepost dñm sui
correlatiu mediante verbo substantiuo ex vi relatiōis. exm de relatio.
equipantie. vt simili sili sili. exm de relatiuis disquipantie vt pater fi
lij pater. z dr Alex. notant in textu sepe quia etia aliqñ regunt grm. vt
dictu est prius in capitulo de regimine grī. *al*

¶ Notādū scđo: p̄ intelligētia istoꝝ que dicta sunt in regulis p̄cedētibꝫ. ⁊ etiā q̄ dīcēt in regulis sequētibꝫ alex dīr in rex. Cū v̄bo p̄ qđ suba fcat. Sciēdū suba capis dupl̄r. vno mō p̄ p̄e ⁊ sic suba est res p̄ se exīis. vel p̄ rei p̄ se exīit. exī p̄mi vt hō dīcēt scđi vt aīa. ⁊ isto mō verbū subm nō fcat subaz. Alio mō capis suba cōit̄ p̄ essentia ⁊ sic iterū dupl̄r. vno mō p̄ essentia q̄ fcat p̄ modū habitus ⁊ p̄ manētie. ⁊ sic capis in dōcōe noīs. cū dīr nomē fcat p̄ modū entis hoc est sube ⁊ ita etiā verbū subm nō fcat subaz. Alio mō capis suba cōit̄er p̄ essentia pura q̄ verbū subm fcat. verbū em̄ subm fcat essentia pura si ne p̄notatiōe actiōis vel passiōis p̄ modū fluxus ⁊ fieri ⁊ sic capis i rex.

resoluta ab fir bñ
assignata. Pro in
tellectiōe questio
nis more.

Ṭḥotādū

est primo. q. alex
determinans de
regimine datus
ponit plures re
gulas quaz pri
us est ista. Dicitur
significans rē pos
sibiles cōgrue pōt
regere a pte post
dīm scātē posses
sore cū interposi
tione verbi substā
tius vt equus est
mibi. Scōa regu
la dco scīs rem q

A
Dinner at the G. B. C.
in the dining room
of the G. B. C.
at the G. B. C.
at the G. B. C.
at the G. B. C.

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

De regimie datui.

tū dī vboz qd suba fcat. i. pmi actus scz esse. z nō res p se substās fcat.

Notandū tercio. Quarta regula ē ista

Dicō fcas p̄trarietate regit a pte post dñm fcantē rem cui attribuit talis p̄trarietas. vt iste est hostis mibi. Quinta regula dicō fcas p̄ximitate regit a pte post datiuū fcantem rem cui attribuit talis p̄ximitas. Et est notandū noia fcantia p̄ximitate regunt gr̄m. sed nō eodem modo sicut dñm. Quando em̄ talia noia regunt gr̄m nō tenent pure ad se criuatur sed aliquatiter subdīz dant circa se intelligere certa suba. vt vicinus est qui ppe aliū habitat. z sic mouent tñ. sed qñ regunt datiuū tunc sunt pura adiectiua mobilia z p̄pabilia. Sexta regula est ista. noia verbalia terminata in bilis aut in dus p̄grue regunt a parte post dñm. vt christus est amabilis nobis christus est amandus nobis. Et est notandū q noia verbalia terminata in dus qñq̄z resoluunt. vt exponunt per suūz verbus finiri mōt. z tunc sunt p̄cipia. vt christus est amandus nobis. i. christus amabit a nobis. liber est legendus. i. liber legē. Sed qñ exponunt p dignūz. vel debet tunc sunt noia. vt christus est amandus nobis. i. dignus. vt ames a nobis. Septima regula. Dcō fcas p̄modūz vel p̄ximitate regit a pte post dñm fcantē rem cui attribuit talis vtilitas. exm̄ de noie vt gr̄us pri. exm̄ de verbo pdest tibi. Octa regula. Dcō fcas dñm vel in cōmodūz p̄grue pōt regere dñm fcantē rem cui attribuit tale damnuū. exm̄ de noie grauis hosti. exemplū de verbo subtrahis tibi.

Notandū quarto z vltimo q regimē ge-

neralissimūz dñi est ex vi acq̄sitiōis sicut regimen gr̄i ex vi possessiōis. in omī enī gñe rerūz est dare vnūz p̄mūz. qd est metruūz z mensura oīm aliorūz. vt ostendit Aristot. x. metha. ḡ etiā in regimine dñi est dare vnūz p̄mūz regimen cōissimūz qd est metruūz z mensura oīm aliorūz. est em̄ hec regula gñalis. Dē verbus p̄sonale cuiuscunq̄z p̄iugatiōis fuerit siue actiuūz siue passiuūz siue absolutūz siue transitiuūz pōt a pte post regere dñm dummodo p̄ talē dñm fcat aliquid acquiri dari vel inferri. v. Non est in mōdo vboz qd cunq̄z sit illud. Quin pōt post se casum locare dñm. vt christus natus est nobis q nobis cuncta creauit. Nobis surrexit q nobis raris fregit. Nonā regula ē ista multociēs vboz subz regit a pte post dñm os dñm ex vi acq̄sitiōis quoz vnūz fcat rē q acq̄rit z aliūz fcantē rē cu. a liqd acq̄rit vt hec sunt mibi lucro. lucro fcat rē q acq̄rit z mibi fcat cui aliqd acq̄rit. z dñm Jo. ianu. q p̄m regit ex vi acq̄sitiōis acq̄rent. z scdus regit ex vi acq̄sitiōis acq̄site. z vbi subz sit. pōt tñ aliqñ regere tres datiuos vt hec sunt mibi cordi lucro. Istis notabilitibus sic stantibus est.

Conclusio rñsalis. Regule predictae no-

uem de regimine dñi sunt bñ assignate. p̄z conclusio ex his q dicta sunt.

Arguit primo. Verbus subz nō fcat suba. igit. ita Alex. fal. sa cūz dñm. Luz vbo p qd suba fcat. añs pbat

De regimine datui.

Quia illud qd fcat suba est nomē. sed verbū subm nō est nomē igitur. Maior qz p̄m est nomē fcare subm. vt dñm p̄scia. p̄mi minoris. Minor sit est nota. qz verbū subm fcat actū essendi qui est accūs. nomen autē fcat suba. mō accūs z suba sunt p̄mo diuersa. Dico qz verbū subz nō significat suba noialē. sed bene verbalē si fcat purā essentia rei. qz vboz subz fcat essentia purā sine p̄notatiōe actiōis z passiōis p̄ modū fluxus z fieri vt dictū est in scdo notabili in fine.

Arguit scdo. Dicō fcas rem possessam nō regit dñm cū verbo subo igitur. pbat qz pōt regere sine verbo substantiuo. pbat. quia dicō fcas rē possessam regit dñm ex modo fcati suo. sed verbū subm nihil facit ad modū fcati dicōis q fcat rem possessam igitur tale regimen nō sit mediane verbū substantiuo. Maior est nota sit minor. Dico verū argumentū pcludit q ad tale regimen nō regit verbū subz de necessitate sed potius requiritur ppter pfectā suāz faciendā.

Arguit tercio. Dcō fcas rē possessāz nō regit dñm fcantem possessorē. igit. pbat añs. Dcō fcas rē possessāz regit gr̄m igit nō dñm. tenet p̄na. qz idē solū facit idē. vtz ij. d gñatōez añs p̄z ex his q dicta sunt in regimine gr̄i. Dico verū argumentū pcludit q dcō fcas rē possessāz regit dñm z etiā gr̄m sed nō eodē mō qz dcō fcas rē possessāz p̄siderata sub rōe acq̄sitiōis vt vt p̄ talē orōez fcat acq̄sitiō in possessione tūc regit dñm sed qñ fcat absolute possessione tūc regit genitiuū.

Arguit quarto. Nullū nomē pōt regere dñm mediante verbo substantiuo. igit. pbat añs. qz als verbū subm non mediat inter filios casus. vt hic tunica est ioāni. Dico verū argumentū pcludit qz verbū subm absolute captrū sub ratione copulationis. tūc mediat inter filios casus. sed captrū sub p̄ceptu acq̄sitiōis. tūc bñ mediat inter diuersos casus. vt equus est mibi.

Arguit quinto. Noia fcantia p̄ximitate nō regit dñm pbat. qz sequit bñ noia fcantia p̄trarietate regit dñm. ergo noia fcantia p̄ximitate nō regit dñm. tenet p̄na. ex oppositis. z iij. topicorūz sicut ppositū in pposito. sic oppositū in oppositis. Dico qz p̄na ex oppositis bene valet in suppōe p̄sonali. sed in materiali nō valet qualiter hic arguit. sit hic nō valet albi nō est bisillabū. ḡ nigrū nō est bisillabum.

Arguit sexto. Noia verbalia terminata in bilis nō regunt datiuū igit. pbat añs de illis binibilibis rñsibil. Dico qz regula intelligit de noibus v̄p̄alibus nō absolute de oibus. s̄ de his q veniūt a verbis transitiuis vel passiuis. sed p̄dicta nō veniūt a

Arguitur septimo. aliqua sunt verba q importāt vtilitatem z tñ nō regit dñm. pbat de istis. doceo lego. pbat qz fcat vtilitatem qz informatio sp̄ est ad vtilitatem. sed p̄ scda pte q nō regit dñm qz hec est inepta z imperfecta doceo tibi. Dico licz hoc v̄bū doceo nō regit dñm p̄ se tñ regit additō actō. vt doceo tibi filiū.

Deregimine datiu.

Arguit octauo. Idez verbū nō potest regere duos casus a pte post. pbat regimen oritur ex ppor-
tione modor scandi. sed idēz verbū habet vñū modū scandi. ergo so-
lū regit vñū casus. Maior est nota. Minor quia modus scandi est for-
ma dictiōis. sed vñius rei est vñā forma. dico qđ vñū verbū habz vñū
modū scandi gñales. sed bñ habet diuersos modos scandi z dependē-
tias speciales rōe quarū potest bene regere diuersos casus.

Sepe resoluis in ab: huius visus, visus ab illo

His preceptiua quartisue potes dare verba

Iungesq; fari significant aut significari

Hec tibi clarifico signo vel denoto scribo

Erudio iubeo doceo simul instruo disco

Ac introduco debes coniungere quarto

Dum tamen acqris decet hec sociare datiu

Obuius atq; viam vio ve sil'heu quoq; iugam

Cōtingit accidit euenit & placet adde datiuo

Et libet atq; licet liquet & vacat addit istis

In ablatiuus mediante prepositione a vel ab. vt equus est visus perro.

id est a perro. Similiter hic. vt natus est christus est stella magis visa lu-
cida id est a magis. ista tamen resolutio nō valet vniuersaliter. quia hic.

nō valet liber legitur mihi. id est liber legitur a me. In his em̄ duabz

variatur sensus. prima videlicet tantum liber legitur mihi id est ad vñ

liratē meā. sed ista liber legitur a me. valet tantū qđ ego lego librum.

Intelligitur ergo ista regula maxie de participijs que veniūt a verbis

passiuis. z ratio quare talia participia regunt datiuū que possunt resolui

in ablatiuū mediante prepositione a vel ab. ppter conformen significa-

tionem talis participij cum verbo passiuo. modo dicitur scđo minoris

qđ ablatiuus est ppius casus verborū passiuor.

Notandū scđo. qđ Alexander in ista lit-

tera his preceptiuis vult talem regulam. Verba significantia actum p-

ciendi vel mandandi congrue regūt a parre post datiuū vel accusati-

um. datiuū ex vi acquisitionis. actm vero ex vi transitiōis. vt precipio

tibi hec. z licet in istis oratiōibus aliquando additur infinitiuus nō tñ

est hoc propter regimen sed potius propter perfectam sententiam fa-

ciendam. Cum vero Alexander subiungit. Junges que fari signant aut

significari. vult tres regulas.

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Utrū lra

Alexandri deregimine datiu

Deregimine datiu.

Prima verba scancia expressionē fmonis pgrue regūt a parre post da-
tiuū z actm vt loquor tibi veritatē. Scđa regula verba scancia manife-
stationē pgrue regūt a pte post dñm z actm. vt scribo tibi hoc. Tercia re-
gula. ista verba. erudio iubeo doceo instruo introduco pnt regere
dñm z actm. actm ex vi transitiōis. dñm ex vi acquisitionis. vt doceo tibi filiū

Notandū tercio: qđ Alex. in littera pñti

tū dñm qđ huius atq; viā vio ve sil'heu quoq; ingā. vult talē regulā hoc no-

men obuius z hoc verbū obuius. z iste due iteriēctiōes huius z ve pgrue

regūt a pte post dñm. vt pueri hebreorū venerūt obuiā xpō. z est notādū

qđ obuiā fm aliquos sunt due dictiōes melius tñ dñm qđ obuiā est aduers-

biū loci. Postea Alex. in fine onidit qđ verba ipsonalia pnt regere da-

tiuū z vult talē regulā. Verba ipsonalia actiue vocis in littera posita

pgrue regūt a pte an dñm vt mihi placet comedere. z rō fm Priscianuz

scđo minoris est hec z iōanēs ianueni in catholicon qđ quecuq; casum

regit aliquod verbū a pte post qñ est psonale etūde casum tale verbum

regit a pte an qñ est ipsonale sed pñt qđ hoc verbū placeo qñ est pso-

nale regit a pte post dñm. vt iōanēs placet petro. ergo hoc verbū placz

qñ ponit ipsonalr dz regere a pte an dñm vt mihi placz comedere z p-

maiori specificatiōe z certitudine faciēda. cū hoc snmūt infinitiuū a p-

te post z licet Alex. nō ponit omia verba ipsonalia actiue vocis qđ re-

gūt dñm ponit tñ pñcipalia scđo ista at ponit vñdecim. vñ dñm casibus vn-

dena sunt temis associanda. Supperit accidit euenit z placet expedire

atq; Lōpetit z liquet z libet licet z vacat adde. Contingit que mō de-

bes coniungere quinto. hec si nō iūgis tñ pñcipalia ponis.

Notandū quarto z vltimo: scđm iuten-

tionē iōanēs monachi Alex. nō determinat de absolutiōe dñi qđ abso-

lutio dñi sumit quasi eodē mō sicut absolutio nti sicut em̄ ntisponit ab-

solute qñ nō habet regens expressuz tñ subintellectū sic etiā cōtingit in

orō scđ qđ dñm ponit absolute qñ nō habet regens expressuz. licet bene

subintellectū vt ibi. gloria patri z filio z spiritui sancto. vbi subintelligi-

tur hoc vbi substantiuū sit valet em̄ pdicta orō tñ glia sit patri z glia sit

filio z spū sancto. Sitr ibi gloria in excelsis deo. qđ vñ tñ. gloria sit in ex-

cellis deo. Sitr in sup: ascripiōibus lraz vt ibi venerabili viro vbi subin-

telligit hoc verbū scribit valet em̄ tñ iōanēs scribit venerabili viro ta-

li z tali. Item ibi nihil tibi z iusto huic que valet tñ nihil sit tibi z iusto.

huic z absolutio dñi sit causa b: euitatis etiā modi absolutiōis dñi sunt

pauca mō ppter pauca nō opter ponere nouū gñs demonstratiōis. vt

parat pñmo posterior. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio respōsalis: Littera alexādri

iuxta declarationem regularum est sufficienter assignata.

De regimie datiu.

Arguit primo. Drus nō resoluitur in ablatiuū. Igitur conclusio falsa. pbat̃ añs. illa que differūt specificē vnū nō resoluit in aliud. sed datiuus z ablatiuus differūt specificē igitur. Maior quia illa que differunt specificē vnū nō mutat in aliū quia species rerū transmutari nō possunt. vt dicit Albertus primo de generatiōe. Minor est autōis modorū scandi qui dicit q̃ casus sex nominū differūt specificē. Dico verū argumentū concludit q̃ formaliter dr̃s quo ad modū significandi suū nō mutat in ablatiuū. sed datiuus bene mutat in ablatiuū materialiter sic q̃ oratio in qua regitur dr̃s declarat p̃ orationē in qua ponit̃ ablat̃. vt patuit in notabili primo.

Arguit scdo. Oratio i qua ponitur dr̃s nō resoluitur in ablatiuū. igit̃ conclusio falsa pbat̃ antecedens in ista oratiōe liber legis mihi vbi resolutio talis non valet liber legitur a me. Sicut hic laus cantat̃ deo vbi nō valet resolūere dr̃m in ablat̃ vt sic laus cantat̃ a deo. Dico verū argumentū pcludit q̃ illa resolutio nō valet semp. z ergo Alex. dixit sepe. sed tūc quādo dr̃s p̃struit̃ a p̃posit̃ fecit rem a qua passio verbi denotatur oriri vel principiari.

Arguit tercio. Dr̃s nō resoluit̃ in ablatiuū mediāte p̃positiōe a vel ab. pbat̃ eadem sunt principia p̃positiōis z resolutiōis. sed datiuus nō p̃ponit̃ ex ablatiuo mediāte p̃positiōe a vel ab. ergo dr̃s nō resoluit̃ in ablatiuū mediāte p̃positiōe a vel ab. Maior est Aresto. p̃mo de gñatiōe. Minor est nota. ga omē q̃ sit ex sibi sibi sit. vij. metha. mō dr̃s z ablatiuus differūt specificē ergo dr̃s nō p̃ponit̃ ex ablatiuo. Dico verū argumentū pcludit̃ sibi resolutio capere p̃bice. z realiter quo modo entia naturalia resolūntur in materia z formā z p̃ponunt̃ ex materia z forma vt patet i. p̃bificor. sed capis hic resolutio cōter p̃ declaratiōe vel expositiōe sic q̃ oratio in qua ponit̃ datiuus exponit̃ z declarat̃ p̃ orōē in qua ponit̃ ablatiuū mediāte p̃positiōe a vel ab.

Arguit quarto. Verba scantia p̃ceptionem non regunt dr̃m z actm̃ pbat̃ sic. quia vel hoc fieret in eadem oratione vel in diuersis. Nō in diuersis quia Alex. dr̃ q̃ sit in eadem cum exemplificat̃ p̃ceptio tibi hec. Similiter nō in eadē q̃ hec est inepra p̃ceptio tibi te legere ymo nugatoria quia tibi z te scant̃ eadē rem. Dico q̃ verba scantia p̃ceptionē regūt dr̃m z actm̃ in eadē oratione z in diuersis. In diuersis vt p̃ceptio tibi legere. p̃ceptio te legere. In eadem p̃ceptio tibi hec. z hoc est verū dūmodo illi casus scilicet datiuus z accusatiuus nō sunt condeclinae z sinonima quia tunc cōmitteretur nugatio.

Arguit quinto. Verba significātia p̃ceptionē nō regūt accusatiuū vel datiuū in diuersis orationibus. pbat̃ quia hec est intelligibilis z imperfecta p̃ceptio tibi p̃ceptio te. Dico verū argumentū concludit q̃ predicte oratiōes sunt imperfecte

De regimine Accusatiui.

z intelligibiles quo ad perfectā sententiā faciendā sed nō sunt imperfecte z intelligibiles quo ad regimē.

Arguit sexto. Ue z beu nō regunt dr̃m igitur littera falsa. pbat̃ quia interiectio nō regit neq̃ regit̃. sed ve z beu sunt interiectiōes. igitur. Maior est floriste qui dicit. Interiectio coniungens carebit vtroq̃ id est nec regit nec regit̃. Dico verū argumentū concludit q̃ interiectio vt interiectio non regit dr̃m. quis sic quelibet regere datiuū quod est falsum. sed interiectio vt habet z p̃cipiat̃ specialē quendam modum significandi sic bene regit. modo ve z beu habent specialē modum significandi quia important̃ dolorem ratione cuius possunt regere datiuū.

Arguit septimo. Verba impersonalia actiue vocis non regunt datiuū a parte ante igit̃ pbat̃ antecedens. quicquid regitur a parte ante significat in ratione principij sed om̃is obliquus sc̃at in ratione termini igitur verba impersonalia nō regunt datiuū a parte ante. Maior est nota quia suppositus z casus a parte ante rectus debent significare rem que est principij z causa act̃ verbi significari per ip̃m verbū. Minor est autōis modorū significandi qui diffiniens obliquos dicit q̃ obliqui significant in ratione termini. Dico verum argumentum concludit q̃ obliqui significant in ratione termini respectu verborum cum quibus construuntur a parte post. vt dicendo do tibi vbi iste datiuus tibi significat in ratione termini p̃ hoc tamen non negat quin obliquus a parte ante constructus significat in ratione principij.

Arguit octauo. Alexander est diminutus. igitur suus procellus nō valet. probatur antecedens. q̃a nihil determinat de absolute datiuū vt clarum est z tamen constat. q̃ datiuus ponitur absolute. vt cum dico gloria patri z filio. In datiuū patri z filio ponuntur absolute vt patuit in vltimo notabili. Dico licet Alexander nō determinat de absolute datiuū expresse tamen eius absolute ostendit fore notam ex absolute nominatiui. vt de claratum est circa vltimū notabile.

De regimine Accusatiui.

Accusatiui regimen subiungitur istis

Sepe quod est partis toti datur & regit illam

Est ibi sinodothe. quando faciē: nigra dentes

Alberti nuda pedes; mulier redimita capillos

Utz regi

men acti ex vi hno

doches sit bene ab

Alex. in textu affig

natū. p̃ intellectio

ne questiōis mote.

liiii

De regimine accusatiui.

Notandū est primo. post q̄ **Alex.** deter-
minauit de regimine duoz obliquoz scz gti z dñi. Jam p̄ter determi-
nat de regimine tercij obliqui scz acti. z ratio quare puenient regimen
acti sequit regimē dñi. q̄a dñs z acti sunt casus oppositi. mō opposi-
ta iuxta se posita magis elucescūt dñi em̄ p̄mo de aia. Rectū est iudex ob-
liqui q̄ aut dñs z acti sunt casus oppositi. dñ Joānes ianuenf in car-
tholicon dicens q̄ dñs est casus amicorū q̄ amicorū est dare. Lū mune-
ra placant hoies z deos. Acti aut est casus inimicorū. Inimici em̄ ac-
cusant se inuicē. Est em̄ sciendū q̄ acti regit gñaliter ex sex prius. p̄-
mo a noie vt albus dentē de quo querit p̄s questio. Scōo a verbo vt
lego libri. Tercio a p̄cipio vt legens lectionē. Quarto ab ad verbo.
vt ecce magistru. Quinto a p̄pōe vt ad patrē. Sexto z vltimo ab inter-
iectioe vt o virū ineffabile fm̄ illū modū q̄ dictus est quō pres indecli-
nabiles p̄nt regere post se obliquos vt patuit in prima p̄e huius exer-
cij de regimine nri.

Notadū scōo: q̄ **Alex.** volēs defmiare
de regimine acti: p̄mo oñdit quō acti regit figuratiue et postea quō
regit sine figura z simplr cui⁹ ratio fm̄ henricū d campo est bec q̄ p̄s
vicia sunt extirpanda z demū vilia plātanda: quemadmodū agricola
facit p̄stat aut q̄ regimē figuratiuū includit vicium vt oñsum est circa
figuras p̄structois p̄dictas. Regimen aut simpliciter p̄gruū est sine vicio
merito alex. p̄s determinat de regimine acti oñdendo quō regit cum
figura z postea quō regit sine figura. Vult ergo alex. talē regulā ex tex-
tu. Scōo fcans p̄peratē inexistentē z puenientē p̄i a gna totū habere de
noiarī z denoiat regit a p̄e post actm̄ fcantē illā p̄e ex vi sinodoches.
vt mulier est nigra faciē in quo exemplo hoc adiectiuū nigra fcat p̄p̄e
ratē que iexistit p̄i a qua tñ nigredine cū iexistit facie totus homo de
noiat niger regit illū actm̄ scz faciē q̄ fcat p̄e. Sequit corollarie q̄ in
regimine ex vi sinodoches dñt esse tria p̄mo dñ fcans totū scōo dictio
fcans p̄e tercio dñ fcās p̄peratē accñtalē parer in istis exemplis mul-
lier nigra faciē mulier redemira. i. ozmara capillos mulier nuda pedem

Notandū tercio. q̄ sinodoche ē duplex
scz locutiōis z p̄structiōis sinodoche p̄structiōis sit dupliciter. p̄io qñ
pars ponit p̄ toto vt animus mulieris est mihi nuptus. i. desponsatus
In quo exemplo animus mulieris ponit p̄ tota muliere nō solum aia
vel animus mulieris despōsat sed tota mulier. Scōo sinodoche sit qñ
ecōuerfo totū ponit p̄ p̄e vt cū dicimus sancte petre ora p̄ nobis. In
quo exemplo hoc totū sancte petre ponit p̄ p̄e. sanctus em̄ petrus nō
orat quia est mortuus sed aia sancti petri q̄ est in celo orat sicut cū dico.
auffer mibi fontē totū scz fons ponit p̄ p̄e q̄a p̄ aqua fontis. Sinodo

De regimine Accusatiui.

che aut p̄structiōis sit qñ p̄peras pris attribuit toti sub dñcōueniētia
accidentii grammaticali vt hic albus dentē dñ aut sinodoche a sin qd ē
con z do. hes vel do. ben caprio quasi caprio pris p̄ toto vel ecōuerfo
caprio totus p̄ p̄e. Viciū aut in sinodoche p̄structiōis est dñcōueniē-
tia adiectiuū z substantiuū in gñe. Rō excusans est breuitas q̄ breuitas ē
dicere nigra faciē q̄ nigra fm̄ faciē. Sequit corollarie ex dictis q̄ plu-
res sunt figure p̄structiōis q̄ qñq̄ p̄putando minus principales quas
lis est sinodoche sed principales solū sunt qñq̄ vt p̄batū est prius.

Notandū quarto z vltimo. q̄ accusati-
uus regit ex vi sinodoches quatuor mōis. p̄mo a noibus adiectiuis.
vt albus dentē. Scōo a verbis neutralibus. vt doleo caput. Tercio ab
bis passiuis. vt truncat caput. fragil crus. Quarto a p̄icipijs p̄i ipis
deriuatis a verbis passiuis vt letus pedem. indutus dñs fortitudinez
Joānes tñ ianuenf. adhuc addit duos modos. Primus sit respectu no-
minis infiniti vt quis gñs q̄ valet istam quis ē iste fm̄ gñs. Scōo a no-
minibus gentilibus vt grecus gentē. reutonicus gentē. vñ dñ florista
z q̄ sic positi poteris repire locatū. Qui genus vñ estis quo tenditis
vnde venistis dat etiā talem gentile patria legē hildemienf patriam
normā dedit istā. reutonicus gentē q̄ dñ esse ludolfus. Isti nota. sic stan

Cōclusiō n̄salis. littera Alex. de regie

Acti ex vi sinodoches est bñ assignata p̄z p̄clusiō ex dictis.
Arguit primo. In ista orōne albus dentē hoc non est regimē
men igif p̄bat añs vbicūq̄ est regimē ibi
est p̄gruitas. sed hoc nō ē p̄gruitas albus dentē igif. Maior est nota q̄a
regimen oris ex p̄poriōe modorū fcandi vt p̄batū est añ. Minor p̄z
quia in ista albus dentē adiectiuū z substantiuū dñcōueniūt in casu. dñ
co verū argumentū p̄cludit q̄ in ista albus dentē nō est regimen sub cō-
gruitate simpliciter. sed ē regimē cū figura vt patuit in notabili vltimo.

Arguit scōo. Albus dentē hic nō est regimen cū figura p̄ba-
tur sic quia si sic sequeretur q̄ plures essent figus
re p̄structiōis q̄ qñq̄ qd ē falsū. p̄bat sequela q̄a sinodoche esset quin-
ta mō florista dñ. plures p̄structure nō sunt nisi qñq̄ figure. Bico verū
argumentū p̄cludit q̄ figure p̄structiōis solū sunt qñq̄ principales tñ
p̄nt esse plures minus principales vt sinodoche.

Arguit tercio. Si nomen adiectiuū nri casus haberet rege-
re actm̄ ex vi sinodochis tñc sequeretur q̄ ei⁹
obliqui etiā sic regerent actm̄ ex vi sinodoches qd tñ est falsum hac em̄
nullus admittit. vel p̄stet mulieris nigre faciē. sed p̄bat sequela ex au-
toritate p̄iscia. p̄mo minoris cū dñ. Quēcūq̄ casus regit n̄tus eundez
regit om̄es eius obliqui. Bico verū argumentū p̄cludit q̄ sicut n̄tus ad-
iectiuū regit actm̄ ex vi sinodoches sic glibet eius obliquus hoc posset

De regimine accusatiui.

agere quantum esset de natura licet hoc non sit in cōi usu.

Arguit quarto. Etiam adiectiua possunt regere accusatiuum sine figura, ergo falsus est dicere quod nulum nomen regit actiui sine figura probatur antecedens. In ista oratione deus est exosus peccata, ubi exosus est nomen et regit accusatiuum. Similiter perosus est nomen, et tamen regit accusatiuum sine figura, quod aut exosus et perosus sunt nomina est. Priscia, capitulo undecimo de principio. Dico verum argumentum concludit quod exosus et perosus regunt accusatiuum non in quantum nota, sed in quantum principia, unde exosus et posus quando resoluti per verba tunc sunt principia ut iste est exosus, id est habet in odio sed quando exponit per dignum tunc est nomen nec sic regit actiui.

Arguit quinto. Adiectiuum non regit accusatiuum ex vi synodoches, probatur quia vel ergo omne vel non omne nullum illorum est dicendum: non omne quia hic est simpliciter inepra nec admittitur. Ioannes est niger virum, nec etiam non omne quia non videtur maior ratio de uno quam de alio. Dico quod nomina adiectiua regunt accusatiuum non omne sed illum qui significat partem cui inest proprietas a qua ratio potest denominari, sic autem non est in isto exemplo, Ioannes est niger hominem.

Arguit sexto. Alexander est diminutus determinando de regimine ex vi synodoches, probatur quia etiam verba regunt accusatiuum ex vi synodoches. Similiter participia, et de illis modis non est, igitur Alexander est diminutus. Teneat sequentia quia non ponit ponenda. Dico quod Alexander ponit modos plus visitatos, modo autem iste quod accusatiuus regit a verbo ex vi synodoches non est contritus visitatus. Similiter dicatur de propriis sed a nominibus adiectiuis est plus visitatus.

Arguit septimo. Proprietas partis non potest attribui toti igitur conclusio falsa, probatur sic. Illud quod inest parti non potest inesse toti ergo idem quod est partis non potest attribui toti. Teneat consequentia quia si illud quod est partis debet attribui toti tunc utique illud quod inest parti debet inesse toti, antecedens patet quia si sic sequeretur quod idem accipiens esset in diuersis subiectis quod est contra Aristotelem, vii. metaphysica, cum dicit, quod accipiens non migrat de subiecto in subiectum. Dico quod illud quod inest parti non potest inesse toti, verum est secundum numerum sed bene secundum speciem et sic idem accipiens est in diuersis secundum speciem, sed non secundum numerum.

Arguit octauo. Synodoches non est figura constructionis igitur probatur quia sequeretur quod plures essent figure constructionis quam quinque quod est contra Aristotelem cum dicit, plures structure non sunt nisi quinque figure. Dico verum argumentum concludit quod tantum quinque sunt figure constructionis principales, modo synodoches est figura constructionis minus principalis, ut declaratum est superius.

De regimine Accusatiui.

Multociens verbum fert significata duorum.

Voce gerundiui solet vnum significari

Accusatiuos hoc verbum dat tibi binos

Dum manet actiuu, sed & alter habet eorum

Qui si iungatur passiuo non variatur

Infinitiui natura modi sociatur

Impersonalis tamen hinc modus excipitur

Hinc dat exemplum tibi triplex, dico magistrum

Discipulos mores placitos de iure docere

Infinitiui natura regit precuntem

Doctrinam capiens regit vi transitiuis

Hoc quod gerundiui tradendo dic ibi clausum

Cuius vi regitur casus qui non variatur

Dum per passiuu vocem volo dicta resoluti

Aut illic positi regit hunc vis propria verbi

cara isto modo verba communia et equiuoca dicuntur habere significata duorum verborum ut criminorum. Unde et Donatus dicit quod verba communia cadunt in duas formas id est in duas significationes. Criminorum enim ab absolute positum significat actiue et passiuue simul sed quando regit accusatiuum tantum tunc significat actiue ut criminorum re, que valet tantum, ego confundo et villendo te sed quando regit ablatiuum tunc significat passiuue tantum ut criminorum a te que valet tantum ego confundo: vel villipendo: a te, et isto modo hic Alexander non loquitur de verbo quod habet significata duorum verborum. Secundo intelligitur verbum gerere significata duorum verborum expositiue et declaratiue vel resoluiue cuius scilicet significatio exprimitur per duo verba ut patebit inferius. Ioannes monachi in scripto suo dicit, Illud verbum dicitur gerere significata duorum verborum quod pertinet ad diuersos actus qui diuersi actus exprimentur et resoluuntur per duo verba ut hoc verbum doceo habet significata duorum verborum. Ille enim qui docet duo agit. Agit enim in discipulum, et similiter in artem quam docet, ut patet in isto exemplo doceo te grammaticam, re significat rem que suscipit sed grammaticam significat scilicet etiam et artem quam informator informat.

Utrius re

gimen accusatiui a vobis duo significata habentibus. In rextu ab Alex. sic bene assignatum. Pro intellectione questionis more.

Notandum

est primo: quia titulus questionis innuit vnum verbum habere significata duorum. Sciendum verbum vnum gerere significata duorum intelligitur dupliciter. Uno modo formaliter sic quod tale verbum ex impositione primarie habet duo significata

De regimine accusatiui.

Notadū scdo: qd verba sunt triplicia fm

intencione Joānis Januē in gramatica quedā em sunt debilis transitiōis que scz regit actm ppe fcatōis z nō aliene z hec vocantur verba absoluta. vñ verba absoluta sunt que p sui actus specificatiōe nō indigent obliquo casu a pte post. hec em est inepta curro ciuitatē tñ actm ppe fcatōis regit. vt curro viā. Alia sunt verba vebementis transitiōis. maioris transitiōis que scz p sui actus specificatiōe indigent obliquo casu a pte post vt lego librum. Alia sunt verba vebementissime transitiōis que scz p sui actus specificatiōe indigent duobus actiuis a pte post vt doceo te gramaticā. z illoz verboz fcatio nō sufficienter exprimit per vnū actm sed requirit duos cū em dico. doceo te. est. sensus incōpletus sed cū dico doceo te gramaticā est sensus pfectus z de regimine omniū istoz verboz Alexander determinat in littera pñci.

Notandū tercio. Ex littera Alex. eliciū

tur quatuor regule. pñma regula verbū qd habet fcatōe duoz verboz tale verbū sub voce actiua regit a pte post duos actōs vt doceo te gramaticā. Scda regula verbū passiū qd descendit a verbo actiūo qd regit duos actōs tale verbū passiū solū regit vnū actm scz illū q manet inuariabilis cū orō actiua mutat in passiua vt hic doceo te gramaticā. resoluit sic. tu doceris a me gramaticā. Tercia regula est ista. Infinitiuus veniens a verbo actiūo qd pōt regere duos actōs talis infinitiuus pōt regere tres actōs vñ a pte añ. z duos a pte post. vt dico mām docere discipulos placidos mores. in quo exemplo iste actus magistrū regit a pte añ. z isti duo discipulos z placidos mores regit a pte post. z ab ista regula excipit infinitiuus verbi impersonalis passiue vocis q non regit actm a pte añ. sed ablatiuū. vt a me doceri gramaticā est bonum. Quarta regula actus rectus a pte añ ab infinitiuo regit ex vi nature istius infinitiui. sed scōs actus q fcat rem capientē doctrinā. vt discipulos regit ab eodē infinitiuo ex vi transitiōis sed actus scōs q manet inuariabilis dūmodo oratio actiua mutat in passiua regit a gerundio tradendo sub intellecto vel a pñia natura verbi quod ibi ponit.

Notandū quarto z vltimo. qd infinitiuus

verbi psonalis passiue vocis excipit quo ad regimen a pte añ qd nō regit actm a pte añ. sed ablatiuū. Nō tñ excipit quo ad regimen a pte post. qz talis infinitiuus etiā pōt regere duos actōs a pte post. vt hoc verbum passiū amo: regit ablatiuū a pte post. vt ego amo: a petro. ergo eū verbum impersonale passiue vocis scz amat regit ablatiuū a pte añ dicendo a me amari deū est bonū. z rō quare regit ablatiuū a pte añ est ista qz quēcunqz casus regit verbū psonale a pte post eundē casus eius verbū impersonale passiue vocis regit a pte añ z qd verbū passiū regit ablatiuū a pte post.

De regimine Accusatiui.

ergo infinitiuus verbi impersonalis passiue vocis debz regere ablatiuū a pte añ. Rō aut istius quare vnus actus regit a verbo tradendo sub intellectu qz qñ magister informat bonos mores tñ tradit eos. ergo regit vnū actōz rōne illius gerūdiū subintellecti scz tradēdo. Est etiā notandū qd cū orō actiua resoluit in passiua talis resolutio debz sic fieri sic qd actus in orōe actiua pōt q fcat rem recipiēte z debz mutari in ntñ qui debz reddere suppositū verbo passiuo. Suppositū aut verbi actiui debet mutari i actibz mediānt prepositiōe a vel ab. z verbum actiui debet mutari in passiuum fm cōgruitatē suppositi. z scōs actus debet manere inuariabilis vt doceo te gramaticā. resoluit sic tu doceris a me gramaticā. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio respōsalis: littera Alex. de regimine verboz que habent fcata duoz verboz est sufficienter z bene assignata. patet pclusio ex his que dicta sunt.

Arguit primo. Verbum q gerit fcata duoz non regit duos actōs. pbat añs. quia sequeretur qd solū vba equoca regerēt duos actōs qd est falsū. pbat illud verbū regit duos actōs qd gerit z habet fcata duoz verboz. sed solū verbū equiuocum habet fcata duo igif. Ad aliorē nota ex textu. Minor qd equiuocū fcat plūra vno noie z diuersis rōibus vt patet in predicamentis. Cōstat autē qd verba que regit duos actōs sunt vniuoca vt doceo instruo in foro: Dico verū argumentū pcludit qd verbū in pposito nō dō: gerere fcata duoz verboz formaliter rōe fcatōis primarie. sed solū declaratiue et expositiue. vt dictū est in pño notabili quare argumentū nō pcludit.

Arguit scdo. Vñ verbū nō regit duos actōs igif. pbat añs qd vnus actus regit a gerundio tradendo vt Alex. in tex. cū dicitur Lūius vi regit casus qui nō variat. si ergo regit a gerundio tñ nō regit a verbo alio. Dico verū argumentū pcludit qd regit a gerundio cū expresse ponit gerundiu. si aut gerundiu nō ponit expresse tñ regit a verbo ipso qd gerit fcata duoz verboz. z etiā fm veritatē tñ regit a verbo qd gerit fcata duoz verboz. sed fm opinionem aliquoz tñ regit a gerundio tradendo qd nō intelligit causa regimis sed potius causa certitudinis fcatōis z melioris expressionis.

Arguit tercio. Vñ verbū nō regit duos actōs a pte post. igif. pbat añs. qd vnū verbū nō regit duos actōs a pte ante. ergo nec etiā duos actōs a pte post: teneat qd nō videtur rō diuersitatis. añs patet. qd vnus actus pōt sufficienter esse causa actus verbi fcati p verbū. Dico qd rō diuersitatis est ista qd mōs fcatōis illius verbi repugnat duplici ntō nō aut duplici actō qd vnū suppositū pōt efficere actū illius verbi. sed vnus actus nō pōt terminare actū illius verbi a pte post qd dō: vebementissime transitiōis.

Arguit quarto. Verbum passiū veniens ab illo verbo actiō nō regit actm a pte post. igif. pbat añs. p

De regimine Accusatiui.

passio nō derelinquit suū subiectū. sed ablatiuus casus est ppius casus verborū passiuorū. igit verbiū passiuū regit ablatiuū z nō accusatiui. Maior est nota. quia ppa passio inseparabiliter sequit subiectum. Minor est psciāti. ij. minoris vbi ostendit q ablatiū est ppius casus verborū passiuorū. Dico verū argumentū pcludit q verbiū passiuum vt passiuum solū regit ablatiuū; mediante ppositiōe avel ab. sed verbiū passiuum picipans vltra passionē aliqua aliā naturā etia; potest regere accusatiui; vt in pposito quia deriuatur a verbo vebementissime transitionis cuius naturā picipat.

Arguitur quinto. In exemplis predictis nō subintelligit verbiū tradendo. pbatur aī. quia in ista orōe. ex quo te tunicā. in qua oratiōe nō subintelligit hoc gerundiū tradendo. pbatur quia esset sensus pparius. pbatur quia valeret tū. ex quo te tradendo tibi tunicā. quod est falsū. Cū em̄ aliquē ex quo nō trado ei tunicā sed potius aufero. Dico verū argumentū pcludit q non semp in hmoi orationibus intelligitur hoc verbiū tradendo sed aliquādo etiā eius oppositum vt recipiendo. nec Alexander hoc voluit. Sed solū in isto exēplo. doceo te grammatikā vbi intelligit hoc vbi tradendo.

Arguit sexto. hoc verbiū doceo regit tres accusatiuos a parte post ergo nō duos. pbatur in ista oratione doceo discipulos placidos mores. in qua oratiōe sunt tres acti scz discipulos placidos z mores. Dico verū argumentū pcludit q absolute sūt tres. sed duo pputant p vno scz placidos mores quia hūc se vt adiectiuium z substantiuū z vt determinatio z determinabile. modo determinatio z determinabile faciunt vnū sicut actus z potencia.

Arguit septimo. Vnū verbiū nō regit duos accusatiuos a parte post igitur pbatur aī. vni dependentie correspondet vnus terminus z finis. sed vnus verbi ē vna dependentia. ergo vnū verbi solū regit vnū actū. Maior est nota quia cōstructibile regens z rectū pportional. z ergo vni dependentie correspondet vnus terminus. Minor quia sicut verbiū est vnū ita etiā ei dependentia est vna multiplicato em̄ subiecto multiplicans etiam accidentia subiecti. Dico verū argumentū cōcludit q vnus verbi ē vna dependentia vltima tamen vnus verbi possunt esse plures dependentie subordinatede. vt patet in ista exemplo. doceo te grammatikā.

Arguit vltimo. Infinitiuus nō regit accusatiui a parte ante igitur. pbatur. nec transitiuus nec intransitiue igitur. Tener psequentia ex sufficienti diuisione. Aī. pbatur q nō transitiuus. pbatur quia pstructio transitiva sit a parte post. modo accusatiuus cōstruit a parte ante respectu infinitiu. sed q nō intransitiue. quia accusatiuus est casus transitionis. videtur ergo q cōstruitur transitiuus. Dico q accusatiuus est casus transitionis. verū est respectu verbi a parte post pstructi nō aut a parte ante qualiter hic contingit.

De regimine accusatiui.

Accusatiuis data per vim transitionis

Si vox concordat, actiua frequenter habebis

Verbo composito casum qñq locabis

Quem dat componēs. vt vis exire penates

Penitet & tedet miseret & piger & pudet ista

Accusatiuos sibi iungunt & genitiuos

Accusansq modo damnanq locatur eodem

Verbaq sūpta foris xpī bonus ardet amorem

minatū est quomō verba vebementissime transitionis regunt duos accusatiuos. hic autē determinat de regimine acti put regit a verbis vebementis transitionis et vult istam regulā. Verba actiua frequenter regunt actū a pposit ex vi transitionis et hoc est vtz si vox pcor dat illius vbi actiui cum actō vt lego libz. Due g pditiones sūt iōannē monachi requirunt ad regimē acti ex vi transitionis. Prima q sit vbi qd pcat p modū transeuntis vel transitionis in alcey Scda regit q actiū significet rem pportionalē tali transitioni q res poterit terminare talē fluxū z g non est pgrua lego lapides. Seqz corollarie pmo q vbum actiuū nō regit quemlibet actū. sed actū pportionalē z aptū. Dicitur em̄ scdo de aī. Actus actiuorū sunt in patiente bene predisposito. Sicut in fili signum vniuersale requirit terminū quē distribuatur. sed nō requirit quemlibet terminū quia nō quilibet distribuit. d. em̄ qnto merba. Nemo dicit bene omīs socrates nō em̄ termino singulari addit puenient signū vlt affirmatiui. Sequit corollarie scdo q Alex. dices in littera. Si vox pcor dat vult tū. i. si modus scandi importatus p vocē verbi actiui pcor dat z pportional actō hoc est rei fcatē p actū. Scdm itaqz intentionē Joannis monachi est hec regula gūalis. Omē verbi actiuū transitiue possit regit a parte post actū. vel actōs in quē vel in quos denotat transitiuū nō regit actū. Vt hic ego amo. Sūt hic quotidie docebat i rēplo. Sequitur corollarie q ista regula nō intelligitur tū de verbis actis. sed absolute de omnibus verbis transitiuis transitiue positis fcanribus actionē nō curādo cuiusqz gūis sint siue actiui siue deponēz siue cōis.

Notandus scdo: q Alexander in ista littera

sequit scz vbo pposito casus qñq locabis determinat de regie vborū debilis transitionis vt em̄ ostensū ē aī vba debilis transitionis nō pnt regere actū aliene fcatōis qā male dicitur iōannē. Actū tū p p fcatōis regere pnt vt curro via. isto rationē. Vt fm Joannē Monachi. Verba debilis transitionis pnt regere actū aliene fcatōis quatuor mōis.

Utrū lit.

tera Alex. incipit do ibi. Actis data vsq ad istā litterā Que sine personis sit bñ assignata. p intellectuē questiōis mote.

Notandū

est pto. q i pcedenti qstōe deter

*q. d. ad eam
f. b. ad eam*

*q. d. ad eam
f. b. ad eam*

*ad dicit q. d. ad eam
f. b. ad eam
q. d. ad eam
f. b. ad eam*

De regimine accusatiui.

Primo p[er] synodochē. vt voleo caput. z de isto mō dictū est implicite cū determinatū est de synodoche. Scō hoc potest fieri p[er] trāsumptionē vt scio diuitias z hoc t[ra]git Alex. cū d[icitur]. Verbaq[ue] sumpta foris. Tercio q[ui] talis actus ponit aduerbialit[er]. vt hic viu[er]it alinū. i. asine. z hoc tangit ibi. Sēper egente caret vite modus. Quarto mediāte p[ro]positiōe vt iste anhelat ad bellū. Silt[er] hic exire penates z istū modū tangit Alex. i. rex. cū d[icitur]. Verbo p[ro]posito z vult talē regulā. Multoties verbū p[ro]posere figure regit actū rōe p[ro]positiōis p[ro]ponentis quē tale verbū p[er] se regere nō potest. vt vis exire penates. penates aut[em] apud antiquos scabari loca in quibus celebrant dii. vel etiā penates dicūt dii domestici z dicūt penates quasi penes nos geniti. Sic silt[er] posset poni regula de verbo debili trāsiōis q[uod] regit actū cū p[ro]p[os]itōe in app[os]itōe vt vado ad patrē. Sequit[ur] corollarie q[uod] exeo p[ro]ponit ab extra z eo. z nō ab ex z eo. p[er] q[uod] alias ex ire regeret ablatiū z nō actū. z hanc regulā t[ra]git Alex. cū d[icitur]. Verbo cōposito casum q[ui]q[ue] locabis. Quē dat p[ro]ponens vt vir exire penates. Secūda regula est ista verba trāsumptiue extra p[ro]p[ri]etate sumpta regunt a p[re] post actū cū grō. vt bonus hō ardet amorē chisti. vbi hoc verbū ardet capis trāsumptiue p[er] desiderare. Unde norandū dictio vel verbū capis dupliciter. vno mō. p[ro]p[ri]e vel in p[ro]p[ri]etate. vñ termin[us] tūc accipit[ur] p[ro]p[ri]e q[ui] capis p[er] illo p[er] quo imponit ad faciendū. vt ardere i p[ro]p[ri]etate facit igne p[ro]buri. Scō ardere capis trāsumptiue p[er] desiderare z sic capis hic. Cū fm Joannē monachi similitudo est inter ardere z desiderare. q[uia] sicut cū hic ignis ardet semp[er] fit maior. D[icitur] em[en] scō d[icitur] aia ignis. crescit in finitū p[er] appositionē p[ro]bustibiliū sic amor z desiderium in bonō d[icitur] semp[er] crescit z auge[re]. z hanc regulam tangit Alex. cum d[icitur]. Verbaq[ue] sumpta foris chisti bonus ardet amorē.

Notādū tercio. Auctor in textu quomō

ostendit verba impersonalia regunt obliquos casus. z vult hanc regulā. Verba q[ui]q[ue] impersonalia in littera posita regunt actū cū grō. actū a p[re] te añ ex vi nature z grā a p[re] post ex vi trāsiōis. z ratio quare illa v[er]ba impersonalia regunt actū z grā quia orō in qua ponuntur taliav[er]ba impersonalia regunt actū z grā vt hic me tedit vicij resoluitur sic teditum habet me de vicio z p[er]cō penitet metui. i. penitēcia h[ab]et me de te.

Notandū. Joānes monachi d[icitur] q[uod] p[ri]mū in littera nō d[icitur] ordinē casuū q[uia] sic grā esset p[ri]mus casus. sed debet dicere vel importare p[ri]oritate s[er]uis vel p[ro]structionis z sic in ista. me penitet peti. iste actus me est p[ri]mus casus. sed grā sc[ilicet] p[er]tinet scōus casus. Alij t[ame]n dicūt q[uod] etiā Alex. tenuit hic ordinē casuū z dicūt q[uod] p[ri]mum casum Alex. intellexit grā. sed p[er] scōz actū ex quo ordine casuū grā p[re]cedit accusatiū. z dicūt q[uod] actus importat passiue. sed grā actionē. z etiā dicunt q[uod] quartus regit trāsiue. z grā intransitiue. p[ro]stat aut[em] q[uod] regimen trāsiuū sit a p[re] post. sed intransitiuū a p[re] añ vñ vsus. Passio

De regimine Accusatiui.

per quartum dat actio per grā. Sic trāsit quartus: sed nō trāsit grā. Et hanc regulā tetigit alexander cū dixit. penitet z tedit miseret z p[ro]get z pudet ista. Accusatiuis iungunt cū grā. Natura p[ri]mū: sed trāsiōne secundum.

Notādū quarto z vltimo q[uod] alexāder in

textu ponit adhuc duas regulas. Prima. Verba importācia actū accusandi regunt a p[re] post actū cū grō. Accusatiū ex vi trāsiōis z genitiuū ex vi cause materialis. vt accuso te sceleris. Scōa regula. Verba importācia actū damna[re] p[ro]grue regit a p[re] post actū cū grō. vt dāno te sceleris. Et est norandū q[uod] alexāder in ista littera cū dixit eodem. nō intelligit omnimodā similitudinē: sed aliquale. Rō. q[uia] verba impersonalia p[re]dicta regunt accusatiū. vt cōiter dicis a p[re] ante z grā a p[re] post. sed iste dictiones de q[ui]bus dicit littera regunt tam accusatiū q[uam] grā a parte post. Vult ergo alexander dicere similitudinē generalem. sic q[uod] dictiones significātes accusationē et damnationē etiā regunt grā z accusatiū. licet nō eodē modo z specialiter sicut verba impersonalia p[re]dicta. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis. Littera alexādrī p[re]dicta est bene assignata. Pater cōclusio ex his que dicta sunt.

Arguit primo. Verbū actiū regit ablatiū. ergo nō accusatiū. Tene[re] p[ri]ma. q[uia] actus z ablatiū sunt casus specificē distincti. antecedēs patet in isto exēplo. Quotridie docebam in tēplo. vbi hoc verbū actiū scilicet docebā regit ablatiū in tēplo. Dico verū argumentū p[ro]cludit q[uod] licet nō semp[er] verbū actiū regit accusatiū. sufficit tamen q[uod] aptum natum est regere accusatiū vt patuit in alio exēplo.

Arguit scōdo. Aliq[uod] est verbū actiū quod nō regit accusatiū. p[ro]bat sic. q[uia] do est verbū actiū z t[ame]n regit d[icitur]. igit nō accusatiū. Tene[re] p[ri]ma. q[uia] idē solū facit idem. scōdo de g[ra]tione. Antecedēs patet in isto exēplo. do tibi. vbi hoc verbū do regit a p[re] post d[icitur] sc[ilicet] tibi. Dico vez argumentū p[ro]cludit q[uod] verbum actiū trāsiue positum regit accusatiū. modo in ista orōe do tibi hoc verbū do nō capis trāsiue. sed acq[ui]siue. z ergo regit d[icitur].

Arguit tercio. Verbū trāsiuū nō regit a p[re] post accusatiū. igit. p[ro]bat antecedēs in ista. Jobānes videt acute. vbi hoc verbū videt est verbū trāsiuū. z t[ame]n nō regit actū. sed potius habet post se aduerbium scilicet acute. Dico licet hoc verbum videt nō habet post se accusatiū actu. tamē aptitudine. q[uia] in alia oratione potest habere.

Arguit quarto. Auctor male dicit i textu. Si vox p[ro]cordat p[ro]bat. q[uia] vox nihil facit ad regimē. p[ro]bat. k

De regimine Accusatiui.

omne regimē oris ex pportōe modorū significādi. sed vox nō est pportio modorū significādi. igit. Maior est nota. et patuit expcedētib⁹. Minor est nota sūt. Dico vēr argumentū pcludit q̄ vox absolute dicta nihil facit ad regimē. sed hic in pposito capis vox p modo scādi. valet er- go tñ. Si vox pcorat. id est si est pportio modorū scādi. p̄siderat em̄ grāmaticus pncipaliter modos scādi. et ex psequēti voces et dictiōes significatiuas in qbus sunt illi modi significandi.

Arguū quinto. hoc verbū ex eo nō regit actiue ratiōe pri-
p̄positio ex deberet regere accusatiū. qd̄ tñ est falsum. Donat⁹ em̄ dicit q̄ illa p̄positio ex regit ablatiū. p̄bat aut̄ sequela. q̄ qd̄ est in esse et uerū est in causa. Dico verū argumentū pcluderet si hoc verbū ex eo pponeret ab ex. sed poti⁹ ab extra. ut dictū est in notabili scdo. Ubi nota q̄ hoc verbū ex eo dupl̄r p̄siderat. Unomō ut pponit ab extra et eo. et sic vult habere accusatiū iuxta regulā alexātri. Aliomō ut cōpo- nit ab ex et eo. et sic regit ablatiū. Un̄ Virgilius in p̄ma Egloga. Quā-
uis multa meis exiret victima sepris.

Arguū sexto. Si veeba impersonalia in littera posita regerēt
accusatiuum et genitiuum tūc sequeretur q̄ nō differrēt a v̄bis p̄sonalibus
p̄bat sic. q̄ v̄ba p̄sonalia habent certos casus sed impersonalia incer-
tos. modo hic dicis q̄ verba impersonalia regunt certos casus. quia
accusatiuum et genitiuum. Dico verum argumentum concludit q̄ ver-
ba impersonalia habent certos casus absolute. tamen quo ad numeri
et personam bene possunt regere casus incertos. ut quandoq̄ regunt
casus p̄me persone. aliquādo scdo. aliquādo tercie. simil̄r aliquādo re-
gunt casus singularis numeri. aliquādo pluralis.

Arguū septimo. Verba significatiua accusationē nō regūt
accusatiuum et genitiuum sicut verba imp̄sona-
lia. igit. p̄bat añs. q̄ v̄ba imp̄sonalia accusatiuum regūt intrāsiue et geniti-
uū trāsiue. iuxta expositionē illorū q̄ dicūt q̄ p̄primū d̄z itelligi actiue. et p
scdm̄ genitiui. Vel ecōuerso s̄m̄alia expositionē. Verba aut̄ significatiua ac-
cusationē regūt tam genitiuum q̄ actiue ex vi trāsiuōis p̄bat. q̄ ambo
p̄struunt a p̄te post casus aut̄ a p̄te post p̄struunt trāsiue. Dico
vēr argū. pcludit q̄ eodē modo in textu positi nō d̄z dicere omnimō
dā similitudinē. sed aliquālē. Dicit ergo similitudinē generalem. sed nō
specialem. ut dictum est in vltimo notabili.

Arguū octauo. Aliq̄d ē verbū trāsumptiue positi qd̄ nō
regit accusatiuum. p̄bat in isto exem-
plo. p̄atum ridet. capiendū ridet p̄ florere. Dico verū argumentum
concludit q̄ nō omne verbū trāsumptiue positi regit accusatiuum. sed
soli illud qd̄ trāsumit in ordine ad verbū trāsiuium. qualiter non
ē de isto ridet: qd̄ trāsumit p̄ florere. q̄ florere nō est v̄bū trāsiuium.

De regimine Accusatiui.

Que sine persona sunt: atq̄ gerundia iungis. **Utz litte**

Si tamen a verbo quod transeat illa creabis, ra alexandri de re
Matheum legis: psalmos erat ante legēdum, gimine accusatiui
Postulo posco peto doceo rogo flagito zelo, ne p̄sonis atq̄ ge-
Exuo cum vescit monet induo calceo cingo, rundia iungis. vsq̄
Accusatiuos geminos hec verba requirunt ad absolutionē ac-
Hunc dant passiuā: quē v̄ba volūt ibi clausa cusatiui sūt bene af-
Seu quem vis verbi sibi postulat asociari signata. Pro inret
Qui vetbi regitur vi passiuis sociatur lectōe questionis
Ornatus vcrbnm spacij moreq̄ gubernant more.

Notandū
est primo q̄ alexan-
der p̄sequēdo re-
gimē actiue rex sub
iungit duas regu-
las. prima est ista

Te vesti tunicam perges iam milia septem
Verba impersonalia passiuē vocis deriuata a verbis trāsiuiis regunt
accusatiuum casum a p̄te post ex vi trāsiuōis. ut a me legis matheū. Se-
cunda regula est ista. Omne gerundiū descendēs et deriuatū a verbo
trāsiuiuo congrue regit a parte post accusatiuum ex vi trāsiuōis. ut
vado ad legendū psalmos. Et est ratio huius regule ista. quia quemcū-
q̄ casum regit indicatiuus eundem casum et regunt a parte post om-
nes eius modi. namentē enim eadem causa manet et idē effectus. sed
quia indicatiuus et eius modi significant idē. licet nō eodē modo.
ergo etiā regunt eundem casum a parte post.

Notandum est etiam circa primam re-
gula: q̄ verba impersonalia passiuē vocis deriuant a verbis duplicis
generis. ut a verbis neutralib⁹ et a verbis actiuis. Unde versus. hec
gerundio: ū verba possunt generare duorum. Neutra vel actiua. sed
nunq̄ cetera. sicut viuif. cantatur. legitur. statur. amatur. Et est notan-
dum q̄ verba impersonalia passiuē vocis solum coniugātur in tercijs
personis. cuius ratio est ista. quia verba impersonalia passiuē vocis sunt
confusa quo ad suppositū. a quia possunt habere pro supposito dictiōē
cuiuscunq̄ persone. Unde congrue dicitur. a me legitur. a te legitur.
ab illo legitur. sed tercia p̄sona etiam significat confuse. prima autem
et secunda significant certē et determinate. et ergo verba impersonalia
passiuē vocis. similiter actiue vocis solū coniugāt in tercijs personis.

Notandū secūdo. q̄ alexander in textu

De regimine accusatiui.

repetit quō verba vebemēissime trāstionis regunt a pre post duos actōs z enumerat talia verba z vult istā regulā. Ista verba postulo po ko rogo peto doceo flagito zelo. Exuo vescio moneo induo calceo cin go. regunt a pre post duos accusatiuos. Unde aut regant tales acti. z quō talis oratio resolui habeat. patet in pcedentib⁹ in qstione scōa de regimine acti. z vt dictū est talia verba regētia duos actōs habēt z ge rūt scōa duoz verboy. Ad illū intellectū q dicit⁹ est i eadē qstioe scōa.

Notandū terciō q in littera sequēti cū

alexander dicit. Dnatū subdis indurū vestibus albis alexander tūgit tres regulas. Prima. Verba scantia actū orandi pgrue regunt a par te post duos accusatiuos. vnū scantē talē habitū. z aliū significantem rem in quā trāst talis actus orandi. vt vestio te tunicā. p̄mus actus scz te regis ex vi trāstionis. sed scōus scz tunicā regis ex vi cause materia lis. Scōa regula. Verba scantia modū mouēdi in aliquo spacio regūt a pre post duos actōs vnū significantē illud spaciū. z aliū significantes quantitatē illius spaciij. vt iā trāstia milia septē. z capis hic milia pro. mi liaria causa metri. Tercia regula. Verba scantia actū morandi vel du rrandi regūt pgrue a pre post duos actōs. vnū significantē illā duratio nē. z aliū scantem quantitatē illius duratiōis. vt ego sum morat⁹ Crae couie tres annos. Moror hic tres menses.

Notandū quarto z vltimo Alexander in

littera sequēti ponit alias regulas de regimine accusatiui. Et est p̄ma ista. Iste dictiōes obliuiscor memini memor z recordor. sūt eoz sinoni ma pgrue regunt a pre post actm. vt recordor lectionē. memini lectio nem. Et sciendū quō iste dictiōes aliqui regunt accusatiui. z aliqui gtm dictū est sufficienter in capitulo de regimine gti. Scōa regula est ista. Verba impersonalia in littera posita iuuat decet delectat oportet regūt a pre post accusatiui. vt me decet studere. te decet laus z honor dñe. Et est sciendū q iuuat aliter scāt quādo est verbū actiui z psonale. et aliter quādo est impersonale. Unde versus. Si iuuat actiui fuerit tunc auxiliat. Si impersonale tunc delectat vbiq. Tercia regula est ista. Ille p̄positiones a apud z alie eis similes regunt a pre post actm. z tales p̄ positiones fm grāmaricorū positionē sunt triginta. Unde versus. Con strue ter denas cū quarto p̄posituras. Quarta regula. Illa p̄positio in quādo valet tñsicut p̄tra: regit etiā accusatiui a pre post. vt ille vadit in hostes. id est p̄tra hostes. Et est notandū q illa p̄positio in valet tam tum sicut p̄tra tam in p̄positione q̄ extra. In p̄positione. vt inuado ho stes. extra cōpositionē. vt Salustius scripsit in catelinā id est p̄tra cates linā. Quinta regula. Ille interiectiōes o z heu regunt actm a pre post vt O virū ineffabilē. heu me miserū peccasse. Alii tñ dicūt q illa inter iectio o nō regit accusatiuum. sed verbū subintellectū scz dico. vel lau

De regimine Accusatiui.

damus. z sic p̄dicta orō valet tantū. O laudamus ineffabilē virū. vel. o dico ineffabilē virū. Sexta regula. Actus regis a gerundio a parte post in ratiōe suppositi. vt comendentē habendū est panes. Silogizantes ponendū est terminos. Iohānes tñ ianuenſis ostēdit q gerundia hñc diuersam p̄structionē. Serundia enī formata a verbis trāsticiuis assu munt vnum accusatiuum a pre ante. z aliū a parte post z trāsticue. vt magistrū virgiliū est legendū. id est magistrū dignus est legere virgi lium. Si vō gerundiū descendit a vbis passiuis. tñc assumit abltm a pre post mediātē p̄positiōe a vel ab z actm a pre añ. vt magistrū honoran est ab oibus. i. dignū est vt magister honoret ab oibus. Sed gerundia verboy impersonaliū seruāt p̄structionē suoz verboy. vt a me curritis. id est a me currendū est. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis: littera. Alex. de re gimie acci incipiēdo ibi. Que sine psonis sunt. vsq. ad absolūtiōē acti est bñ assignata. patet veritas cōclusiōis ex his que dicta sunt.

Arguit primo Nullū verbū est sine psonis. igit. p̄bať nul lum diffinitū intelligit esse sine p̄ribus diffi nientib⁹. s. p̄sona diffinit ipm verbum. igit nullum verbū est sine p̄o nis. Maior. q. p̄res diffinitōis exprimunt essentia diffiniti. modo res nō est sine essentia. vt pater septimo methaphisice. Minor. p. p̄ donatū. q diffiniēs verboy or. Verbiū est parlorōis cum tpe z p̄sona. dico q. dif finitū nō absoluit a mēbris diffinientib⁹. veruz est essentialibus. p̄stat autē q. p̄sona est mēbrum diffiniēs accidētale. z ergo verbū p̄t absol ui a p̄sona. nec tñ est intelligendū q. verbum absolueret a p̄sona q. nul lius esset p̄sone. sed quia nullius est p̄sone certe.

Arguit scōo. Verba impersonalia sunt certe p̄sone. igit. p̄bať auctoritate z rōe p̄isciani q. dicit q. vba impo sonalia si intrinsece respiciant penitus sunt terciē p̄sone. Et ratio. q. re soluunt in terciās p̄sonas. vt legis. id est lectio fit. modo nihil resoluit in aliqd nisi fuerit in eo. Dico verū argumentuz p̄cludit q. vba impo natia terciā habēt p̄sonā intrinsece. sed p̄pando ea q. ad extrinseca in cō paratione ad actuale suppositum. z sic generaliter possunt esse omniū personarum indifferenter.

Arguit terciō. Verba impersonalia simpliciter sunt terciē p̄sone. p̄bať. q. a sunt terciē p̄sone. p̄bať. q. a terminant in r vel in tur. ergo sunt terciē p̄sone. Teneť p̄na. q. p̄ cōmu ne metrum. I. vel tur terne p̄sone d. esse. Dico q. hec regula nō intelli git de verbis p̄sonalib⁹ z nō impersonalibus. vel possumus dicere veruz argumentuz p̄cludit q. vba impersonalia quo ad p̄sonā intrinsecā sunt bene terciē p̄sone. sed nō ad extrinsecam.

Arguit quarto. Nulla sunt vba numeralia. igit nec impo natia. Teneť p̄na. q. p̄sona et numer⁹ sunt

De regimie accusatiui.

accidētia siugata. vt or pūstian^o pmo minoris. z nō etiā videt ratio diuersitatis quare verba debent dici implonalia z nō innumeralia. antecedēs aut est notū. qz nō est cōmune apō grāmaticos dicere aliqua verba innumeralia. Dico qz ratio diuersitatis est ista. qz psona est accus dens magis pncipale vbo z pueniēs qz numerus. z ergo ppter illam pncipalitatem aliqua verba possunt dici implonalia. licet aliqua nō dicantur innumeralia.

Arguitur quinto. Processus auctoris est nugatorius vel superfluous. igit. Probaf qz etiam. hoc idē prius posuit cū antea dixit qz verbū gerēs significata duoz verboz rū regit duos actōs. Dico qz antea alex. bñ pri^o posuit regulā. s. hic ponit exēpla de prioz reglā. z sic istā litterā reperiuit incidētaliter.

Arguit sexto. Ex littera alexādrī sequit falsum. igit ipsa falsā pbat aūs. qz sequeret qz hoc verbū suplico regeret duos actōs qd est falsum. qz suplico regit dñm. pbat sequela. qz peto regit duos actōs. ergo z suplico. Tenet pñā. qz de pueri bñib^o idē est iudiciū. modo suplico z peto pueritūf. Dico verū est qz suplico z peto pueritūf quo ad significatū. sed nō quo ad modū fca. di modo regimē oris ex pporzione modoz fca. di. z nō fca. di. z sic suplico z peto nō oīno sunt synonyma. nec habent idem regimē.

Arguit septimo. Nullū est verbum ornatus. igit littera alexādrī falsa. pbat aūs. Nullū verbū significat ornatiū. ergo. Probaf. qz nullū verbū fca. substantiā. modo ornatus est substantia. vt tunica vel palliū. Dico qz alexādrī dīcēs in textu Verbū ornatus nō voluit dicere qz verbū absolutū significaret ornatiū. sed voluit dicere qz verbū fca. ornatiū. i. actū ornati. Sicut verbum significat inornatiū. id est actum inornandi.

Arguit octauo. Actus nō redit suppositū gerūdio. ergo littera alexandri falsa. Probaf aūs. nulli nomini sit redditio suppositi. sed gerūdia sunt noia. igit actus nō redit suppositū gerūdio. Maior. qz solū verbū est appositū. Minor. pñz. auctoritate pñsciani z floriste qz dicit gerūdia esse noia. Unde florista dicit qz gerūdia habēt omēs casus ppter qz vocatiui. Dico verū argumentū pcluderet si gerūdia haberēt casum existentem. sed solū casus si militudinarie. i. terminatiue. Florista ergo nō vult qz gerūdia nō sunt alicui^o casus. sed bñ habēt similitudinem terminationē dictionum casualiū.

De absolute Accusatiui.

Sepe regēte caret vite modus: idqz probato **Utz litte**
Vir bone viue deum: sic viues secula cuncta ra alexandri de ab
His obliuiscor iunges meminiquz recordor. solutiōe acti sit bene assignata. Pro

De absolute Accusatiui.

His iungas iuuat atqz decet delectat oportet. intellectuē qstio nis more.

Oqz sibi quartū solet heu qz iungere casum

Adde per & similes per vtcos itur ad vrbes.

Inqz notans contra quarto solet esse locata

Huncqz gerundiu casum veteres posuere,

Vt supponentem quod multoz teuet vsus,

Sepe regēte loci nomen caret vt babilonem

Rus domū vel militiam rex vadit hummz

Nomina que villis sunt appropriata locoue

Qui minor est seruaz hac normā sūt & cū dē

Rus & militia domus ac humus associanda

exemplo iste accusati^o deus ponit absolute. Alij tñ dicunt qz talis accusati^o regit a ppositōe fm subintellecta: vt valet tñ. bone vir viue deum. i. fm deus. Aliqui etiā exponunt talē actū aduerbialiter. z sic dicunt istē valere tñ. bone vir viue deum. id est deifice. Ista tñ resolutio nō semp valet. quia hec nō valet. sic viues cuncta secula. quia resolutio rerū sic. viues cuncta secula. id est seculariter. Et illuz modum tangit alexander cum dicit. Sepe regēte caret vite modus idqz probato. Vir bone viue deum sic viues secula cuncta.

Notandū secundo qz absolutio accusa

tiui fm intentionē iohannis monachi describit sic. Est cōstructio accusatiui in oratione perfecta ubiqz regēte expresse. vt viues secula cuncta. vel est cōstructio accusatiui. pprii nois loci minoris cū verbo absoluto significantē motum locale exteriorē de loco ad locum vt vado romam. Et elicif ex littera alexandri talis regula. Accusatiuus pprii nois loci minoris simplicis figure z declinabilis constructus cū verbo significantē motum de loco ad locū talis ponit absolute vt vado romam. Cuius regule declaratio satis patet ex his que dicta sunt superius de absolute genitiui.

Notandū tercio qz absolutio acti nō so

lū sit penes actōs pprii nois loci minoris. s. etiā sit p illos qruoz rus dom^o militia hum^o. Un z dixit in textu. Rusqz militia dom^o ac hum^o asso. ciada. Licet em ista quattuor noia fm se sumpta sint noia appellatiua. tamē qz rome significabāt specialia loca in quib^o boies diuersaz conditionū morabant. z g illa quattuor noia accipiūt a grāmaticis qñ ppa.

De absoluteione accusatiui.

z per consequens cum construunt cum verbis que significant motum de loco ad locum ponuntur absolute.

Notandus quarto z ultimo qd iohanes

monachi in suo scripto mouet dubium quare alexander nullam mentionem facit de vocatiuo. quare scilicet alexander non ponit regimē ipsi⁹ vti vel constructionem vel si non habet quare de ei⁹ absoluteione non determinat. Respondet ipse z dicit qd alexander credit fuisse illius opinionis z scilicet qd vocatiuus sit rectus. z precipue secundum dicit⁹. z qd precipue officium nri in reddendo suppositum respectu ubi personalis. qd ergo dictum est de nro sufficere alexander etiam dedit intelligere. z regimē ipsius vti. Subiungit qd vtiis dupl^r ponit in orōe. Unomō absolute. qm scilicet nō habet reges explicitum. z hoc fit fm eū trib⁹ modis. Primo causa dubij. vt dicens petre. Ubi est magister. Scōda causa interrogatiōis. vt dñe qd nris tibi. Tercio causa exclamatiōis. vt o dñe qd ego seru⁹ tuus. Un⁹ vltus. Absolute gntum dubium z qstio clamās. Respondeat aut ponit dupl^r. Unomō respectu verborū personalium impatiui modi. vt petre fac igne. Scōda respectu aduerbij vocadi. excitandi vel hortadi. vt o petre ode. Sequit^r collarie qd ista qd hic dicunt non sunt ptra p⁹ dicta. p⁹ em est ostēsum qd vtiis ponit absolute semp. qd dictum est. Accipias quintu tu quē liber esse solutu. z nō dicit qd ab vlla pre regat. hic aut dicit qd vtiis regit. hoc em dicit respectu diuer⁹ fm em grāmaticaz cōmunē vtiis regit a pte ante a verbo vel aduerbio. fm aut veritate vtiis semp ponitur absolute. vt pbatū est super⁹ circa questionē qua querebat vtiis reddit suppositū. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio respōsalis Littera alexandri

de absoluteione acti est sufficienter assignata. patet veritas conclusionis ex his que dicta sunt in notabilibus.

Arguit primo. Littera alexandri est incōgrua. igit male posita. Aliis pbat. qd suppositū z appositū dīcōueniūt in nūero. pbat sic. qd suppositū g est singularis numeri. z appositū seruāt plis nūeri. Or em alex. g minor est seruāt. Dico vep argu. pcluderet si qui esset suppositum huius verbi seruāt. sed eius suppositum est nomina pācta. z sic sensus est. nomina predicta seruāt etiā tale modum absoluteione vt dictum est.

Arguit scōdo. Vado romā. iste actus romā nō ponit absolute. Probat. Nulla dicitio ponit absolute. sed in ista orōe vado romā regit. igit nō ponit absolute. Maior est nota. qd ponit absolute z regit sunt opposita. modo opposita se expellūt. Minor. pbat. qd illa dicitio romā exigit ab illo vbo in certo casu. ita qd nō i⁹ libet alio. g regit ab illo vbo vado. Teneat pñā. per diffinitionē regiminis. quia regimē est exigentia dictionis recte sub certo casu. ita qd nō sub quolibet alio.

De regimine Ablatiui.

vt dictū est circa diffinitionē regiminis añs patet de se quia hic nō admittit vado rome. Dico verū argumentū pcludit qd in ista orōe vado romā: iste actus romā exigit sub certo casu nō exigentia regiminis sed absoluteione hoc em verbū vado nō potest regere accusatiuū. ergo non exigit hunc accusatiuū romāz sub ratione regiminis. 33

Arguit tercio. Vado romā hic est regimē igit ille actus romā nō ponit absolute añs. pbat. quia vbi cū qd est dependentia z terminatio dependentie ibi est regimē. sed cū dico vado romā hic est dependentia z terminatio illius dependentie igit hic est regimē vado romā. Maior est nota ex pditione requisita ad regimen. Minor patet quia hoc verbū vado fcat p fuso sed cū adiungo accusatiuū tūc illa dependentia z pfusio specificat. Dico qd argumentum nō pcludit quia hec pñā nō valet hic est determinatio vnius pstructibilis p aliud. ergo hic est regimē quia arguit asupiori ad inferius affirmatiue z sine distributiōe que pñā nō valet bene ergo alicui est dependentia vnius pstructibilis ad aliud. z tñ ibi nō est regimē. vt patet de adiectiuo z substantiuo z sic maior nō intelligit vlr sed piculariter qd est instantia de adiectiuo z substantiuo vt dictū est.

Arguit quarto. z ultimo. Vado humū iste actus humum nō ponit absolute igit pbat añs. Accūs g debet poni absolute debet esse actus ppij nois. sed humus nō ē actus ppij nois igit nō ponit absolute. Maior est Alex. in rex. Minor patet quia humus est nomē appellatiuū. Dico verū argumentū pcludit qd humus fm se est nomen appellatiuū tñ hoc nomen humus ex speciali acceptiōe z fcatōe accipit vt ppij rōe cuius etiā ponit absolute vt dictū est in notabili tercio.

Ablatiuoz regimen subiungit istis

Tres notat esse gradus q compar. inde notabit

Multimodū regimē q rem discernit aperte

Dignior est auro sapiens Salomone Sibilla

Per magis exponere regimen q videbis aperte

Est auro diues regina magis Salomone

Est ablatiuus demonstrans quantus habetur

Excessus: regit hunc excessum dictio signans

Hoc lignū digitis excedit quatuor istud

Hoc lignū digitis est maius quatuor isto

Remq notans fieri. regit id quo res ea fiet

Utrū lra

Alexandri de regimine ablati incipiendo ibi. Ablatiuoz regimē subiungit istis. vsq ad litterā verbū materiā causas spaciū pñā ve sit bñ posita. Pro intellectu lectiōe questionis more.

Notadū

est primo. qd post qd Alex. determinat

De regimine Ablatiui.

Orator verbis vincit: vir bellicus armis
Mobile mensurā designans addere debes
Lignū sex pedibus: longū latumq; duobus
tius ex sex viribus. Primo ex vi ppariōis. vt Joannes est fortior pla-
tone. Secūdo regitur ex vi quadruplicis cause fm q; quatuor sunt gene-
ra causaz. Tercio ex vi demonstrationis essentie. Quarto ex vi transi-
tiōis. Quinto ex vi sinodoches. Sexto ex vi excessus z hoc regimen ex
vi excessus est cōmunissimū regimē ablatiui. vt em̄ dictū est ap̄. In om̄i
genere rerū iuxta Aresto. x. merba. opter dare vnū p̄ncipiū quod est
metrū z mēsurā omniū sequentiū. ergo etiā in regimine ablatiui debz
esse vnū regimē cōfissimū ad quod om̄ia alia reducunt. z quo om̄ia alia
mensurant. z hoc est regimen ex vi excessus.

Notandus scdo: q; Alex. volens determi-
nare de regimine ablatiui. primo ponit notabile in tex. z dicit q; tres
sunt gradus ppariōis scz positiuus ppariuius z suplatiuius. z hoc ē vtz
de ppariōe ppleta. quia in ppariōe incompleta sunt solum duo gradus
ppariōis. Vult ergo talē regulam ex littera. Om̄is ppariuius cui po-
sitiuus regit vnū ablatiuiū talis ppariuius potest regere duos. vnū vir-
tute positiui. z aliū virtute ppariā. vt sapiens Sibilla est ditior auro sa-
lomone. q; aut ablatiuius regit virtute positiui. z qui virtute ppariā parz
p resolutionē oratiōis in qua ponit talis ppariuius resoluit em̄ talis orō
p suū positiui. z p hoc aduerbiū magis. vt ista sapiens sibilla est ditior
auro salomone resoluit sic. Sapiens sibilla est diues auro magis salo-
mone in qua resolutione ille ablatiuius auro regit virtute positiui z il-
le ablatiuius salomone regit virtute ppariui. quia circa ipm̄ ponitur
hoc aduerbiū magis z hoc regimen Alex. tangit cū dr. Tres notat esse
gradus qui cōpat inde notabit. Abultimodū regimē qui rem discernit
a pte. Ditior est auro sapiēs salomone sibilla. est auro diues. zc.

Notandum tercio: Scda regula quam
ponit Alex. est ista pstruibile scās excessum pōt regere duos abltōs.
vnū scantē rem que exceditur z aliū scantē quantitatē illius excessus.
exm̄ de noie vt hoc lignū est maius illo quatuor digitis. exm̄ de verbo.
hoc lignū excedit id quatuor digitis. z hoc regimē tangit Alex. cū dixit
est abltūs demōstrās quantus habet. excessus regit hūc excessus dictio
signās. Deinde Alex. ponit terciā regulā z est ista. Cōstruibile scās a-
liquid fieri vel factū esse regit abltm̄ scātē rēvl̄ instrumentū quo illa res
habet fieri vel habuit fieri ex vi cāe efficientis. vt orator vincit vbiis.
z nō intelligit solū ista regula de verbis. sed etiā de noibz. z maxie adie-
ctiuis vt orator est victoriosus verbis. miles est bellicosus armis. z hāc
regulā tangit Alex. cū dr. Remos norans fieri regit id quo res ea fieri

De regimine Ablatiui.

Orator vincit verbis vir bellicus armis.

Notandū quarto z vltimo Alex. ponit
quartā regulā z est ista. Nomen adiectiui scās mensurā vel dimensio-
nem regit abltm̄ scantē quantitatē illius mensurę. vt lignū est longum
sex digitis. z nō intelligitur hec regula de noibz scantibus mensuraz
certe z determinare vt bipedale tripedale sed intelligitur de his noibz
que scant mensurā indeterminate z pfule vt longū latum pfundū. Jo-
annes etiā monachi dr q; ista regula intelligit de verbis z p̄ncipijs. v-
ba em̄ que scant actū extendendi mensurandi vel dimensionandi etiā
regit a pte post abltm̄ fm p̄ntez regulā vt lectio plongatur tribus ho-
ris. tunica ampliat tribus fimbriis z hanc regulā tangit Alex. cū dr. Mo-
bile mensurā designans addere debes. Lignū sex pedibus latūq; duo-
bus. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio rñsalis. Littera alex. de regi-
mine ablatiui iuxta regulas declaratas est sufficienter assignata patet
veritas cōclusiōis ex his que dicta sunt.

Arguit primo. Ablatiuius nō est casus igit Alex. male def-
minat de regimine ablti. p̄bas añs greci nō
hnt abltm̄. ergo nec latini. tenet p̄na. q; om̄is latinitas orōū habet a gre-
cis. añs patet q; greci loco ablti posuerūt grm̄ vt vbi nos dicimus te-
nus cruribus greci dixerūt tenus crurū. Dico licet non ponit abltūs a
grecis expresse rñsimplicite q; pprehendūt sub grō. z etiā latini plus dē
stincte volentes exp̄mere mentis pceptum q; greci inuenerunt abltm̄
casum ab alijs distinctū.

Arguit scdo. Ablatiuius male ponit in fine ergo ordo Alex
nō valet p̄bas añs q; si sic sequeretur q; abltūs esset p̄fectissimus casuuz
qō est falsus. n̄tūs em̄ est casus p̄fectior q; abltūs eo q; n̄tūs est causa a-
lior casuuz. mō causa est p̄fectior z dignior effectu. añs p̄bas q; finis ē
dignissimuz. vt p̄z ij. phisicor. causa em̄ finalis est dignissima z potissi-
ma causarū. Dico veruz argumentuz cōcludit q; causa finalis est potissi-
ma causaz licet nō om̄is finis est causa. sed finis sepius est effectus. In a-
cribus em̄ humanis ignobiliora tenet sepius finē. vt dr. x. Ethicor.

Arguit tercio. Ablatiuius nō pōt regi a noie. p̄bas sic abla-
tiuius z actūs sunt casus actus sicut grūs et
drūs sunt casus sube vt dicūt gram̄matici. sed actūs nō pōt regi sine figu-
ra a noie vt p̄batuz est snpius. ergo nec abltūs. tenet p̄na q; nō est rō
diner sitat. Dico q; nō ē silez tā actūs q; abltūs s; casus actus rñ hoc ē
diuersimode q; actūs scāt p̄ moduz vt in quē aliqd trāsir. z ḡ dco q; d; z
regere actm̄ d; scāt p̄ moduz trāsuntz in alteq; q; mōs nō repit i noie
s; abltūs scāt p̄ moduz vt a quo. z ḡ oē illud qō depēdet p̄ moduz vt ab
altero regit abltm̄. z ille mōs repit in noie. igit nomē regit abltm̄ z nō
accusatiuum.

Deregimine Ablatiui.

Arguit quarto. Ablatus non regit a noie: pbat sic ppius
non derelinquit suu; sicutu; s; ablatiu; est
ppus cas; verboru; passiuoz igit ablatu; no regit a noie: Maior e nota
quia ppa passio inseparabiliter sequit subiectu. Minor est p;ficiant di-
centis primo minoris. q; ablatiu; est ppus casus verboru; passiuoz. Di-
co si ablatiuus esset ppus casus verboru; passiuoz quarto mo. sed est p-
pius casus verboru; passiuoz tercio modo quia puenit omi sed no soli.

Arguit quinto. Copatiuus no regit ablatiuu ergo pbat ams
copatiuus regit gtm ergo no ablatiuu ams p-
bat in ista oide. maior boz caritas. Dico veru argumentu pcludit ppa-
tius partitue tentus regit gtm modo regula hic intelligit de ppatio
ppatiue tento.

Arguit sexto. Copatiuus no regit duos ablatos. igit pbat ur
ams ide solu facit ide. sed ppatiuus est vnus gradus igit tm regit vnum
casu. pbat ams auctoritate Aresto. ij. de gnatioe ide solu facit ide Dico
q; ide eode mo se bns facit ide sed ppatiuus reges duos ablatos diuer-
simode se habet quia regit vnu ablatu vtute postitui z aliu vtute ppa

Arguit septimo. regit ablatu pat; quia hec est inepta bi-
cubicu duobus patet quia est nugatoria si em aliquid est bicubicu tunc in-
cludit duo. Dico q; regula no intelligit absolute de omnibus adiectiuis
sed intelligit de adiectiuis que fcant rem mensurabilem carentem mensu-
ra determinata z certa vt sunt longu latu. modo ista noia bicubicu tri-
cubicu fcant quantitate determinate.

Arguit octauo. adiectiuu no regit ablatu igit regula falsa
pbat lic. qa coter d; q; adiectiuu no regit subm vt pbat e circa diffu-
sionem regiminis. Dico q; adiectiuu adiectiue tentu no regit subm. s;
adiectiuu no tentu pure adiectiue pot regere subm quat e in pposito

Verbū materiā causam spaciū preciumue

Aut tempus signans: ablatiuos regit horz

Que predicta notant: vt frenū fabricat ere

Ista pudore tacet, stadijs sex distat ab vrbe

Nocte morans tota, panē nummistribus emi

Nomē eis adiūge modū quod signat agendi

Accentu plura proferre solemus acuto

Sepe potestatis nomen subiungitur istis

A rex hierusalem domino dono b salutem

Sinecdochen iungas vt vultu virgo decora

Utz litte-

ra Alex. incipiendo

ibi. Verbu materiā

vsq; ad illā litteram

Aut instrumenti vt

cause noia iunge sit

bn assignata. Pro i-

stidis mote.

Notandus

primo. q; ex littera

Alex. hq; regule e-

liciūf. Prima pstru-

ctibile vel verbum

Deregimine Ablatiui.

Ornatum subdes, indutus vestibus albis

Tori da partem subiecto proprietatem

Sed laudem iunge vel vituperamen vtrinq;

Vir manibus validis & virgo crinibus albis

Vir dextra fragili. vel forma femina turpi

Mobile vel verbū designans proprietatem

Sextis construīt per quos ea significatur

Aut instrumenti vel cause nomina iunge

Cursu festinus. fulget virtute modestus

Est velox pedibus. blando sermone facetus

Viribus iuictus. pperat pede voce benignus

quātitatē illius precij. vt ego emi panē tribus nūmis. Quarta regula.
verbū fcans actū distandi siue extendendi aliqd. spaciū pgrue regit a
pre post ablatu fcantē quantitatē illius distancie. vel illius spaciū. vt vil-
la distat ab vrbe sex stadijs. Quinta regula verbū fcans actū durandi in
aliquo tpe pgrue regit a pre post ablatu fcantē illud tpus vt iste fuit mo-
rans in isto loco tribus annis. Seq; corollarie ex istis regulis q; Alex
in tex. no cepit verbū ppe vt verbū est vna pfordis ab alia distincta. s;
capit verbū coter p vocabulo vel dcoē vel pstructibili no em tm ver-
ba regit sic ablatu vt dictū est. sed etiā noia vel picipia.

Notandū scdo. Scda regula q; Alexā.

tangit in tex. est hec. verbū vel pstructibile fcans rem que agit pgrue
regit a pre post ablatu fcantē modū quo talis res agit vel fit vt nos so-
lemus pferre multa vocabula acuto accentu. ille cantat benigna voce
ille catat alta voce. z e intelligēdū q; iste regule no solā intelligit de vbis
s; etiā intelligit de eoz picipijs. Silt de noib; eis i fcado silib; Tercia re-
gla q; sponit Alex. i rex. Nomē fcans ptem vel dignitatē regit ablatu si
gnificatē e vel causā a qua pcedit vt ois talis ptas. vt albertus rez
irlez dono dei. opat Bernardo salutē in quo exēplo iste ablatu dono
regitur ab illo noie rex.

Notandū est hic q; ablatu fm intentio

nē Joannis monachi regit ex vi quadruplicis cause. primo ex vi cause
materialis vt faber fabricat frenū ere. Scdo ex vi cause efficientis. vt
scia crescit studio. Tercio ex vi cause finalis vt ieluno causa habendi vi-
tā eternā. Quarra ex vi cause formalis z sic quodlibet adiectiuū regit

fcans aliqd fieri ex

materia congrue re

git a pre post ablatu

fcantē illā materiā

vt faber fabricat fre-

nū ere. Iste facit cul-

tellū ferro Scda re-

gula verbū fcans ac-

tū q; puenit ex aliq;

causa pgrue regit a

pre post ablatu fcantē

causam. vt

virgo tacet pudore

Tercia regula verbū

fcans actū apreciadi

pgrue regit a pre

post ablatu fcantē

De regimine Ablatiui.

ablatiui sui abstracti id est significat cum preterito ut homo humanitate homo albus albedine albus.

Notandum tertio: Quarta regula quam

autor ponit in textu est ista. Dicitur scilicet per preteritum prae attributa tori vel econuerso regit ablatiui scilicet illam preteritum: ut ego vultu decora. et hoc regimen aliqui denotant ex vi demonstratiouis essentie quod per hoc regimen demonstrat essentia virginis a posteriori. secundum enim Arelto primo de anima. Accidentis magnam preteritum perferunt ad cognoscendum quod quid est licet alij dicunt quod hoc regimen sit ex vi sinodoche in predicta tamen oratione non est sinodoche constructiouis. quod nullum est viciu. sed est sinodoche locutiouis in qua nullum est viciu. Quinta regula est ista. Constructibile scilicet orationum vel etiam decoratum regit ablatiui a preterito post scilicet illud per quod sit talis orationum. ut iste est indutus vestibus albis. et hanc regulam tangit Alex. cum dicit. Decoratum subdes indutus vestibus albis.

Notandum quarto et Ultimo. sexta regula

quod Alex. ponit est ista. Dico scilicet totum potest regere ablatiui scilicet preteritum illius totius mediante adiectiuo quod importat laudem vel vituperium. cum de laude vir validis manibus. cum de vituperio vir fragili dextera. Septima regula dico scilicet totum subiectum alicuius proprietatis congrue regit ablatiui a preterito post scilicet preteritum illius subiecti mediante adiectiuo laudis vel vituperij de laude ut virgo albis crinibus de vituperio femina turpi forma. Octaua regulum. Nomen adiectiuum vel verbum designans proprietatem accidentalem congrue regit a preterito post ablatiui scilicet preteritum re qua illa proprietate exercetur. cum de nomine cursu festinus de verbo modestus fulget virtute. Nonam regulam nomen vel verbum designans proprietatem congrue regit a preterito post ablatiui scilicet preteritum instrumentum illius proprietatis. cum de nomine velocipedibus. de verbo. perperat pede. Decima regula dico scilicet totum proprietatem congrue regit a preterito post ablatiui scilicet preteritum causam illius proprietatis ut faceris sermone inuictus viribus. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cöclusio responsalis Littera alex. de regimine

ablatiui predictis est sufficiens et bene assignata virtus huius conclusiouis per ex his quod dicta sunt in notabilibus.

Arguitur primo. Verbum non facit materiam igitur prima regula falsa probatur. Illud quod sit materia facit subiectum. sed omne verbum facit accensum. igitur nullum verbum facit materiam. Maior quod materia est subiectum. ut in de anima. Minor quod verbum facit accensum. Dico vero argumentum concluderet si ista Alex. esset absolute intelligenda sed Alex. vult quod verbum sit materia facit actus quod falsum circa materiam ut fabrico facit actum fabricandi quod est circa materiam quod ferrum vel verbum facit actum quod sit aliquid fieri ex materia.

Arguitur secundo. In ista oratione fabricat ere iste ablatiui ere non regit a verbo fabricat igitur ista Alex. falsa. probatur. quia regit a preterito subintelligitur

De regimine Ablatiui.

lecta. probatur quod predicta oratio versus tamen fabricat ere. id est fabricat ex ere. sic sicut posset dici de alijs exemplis. Dico verum argumentum concludit quod in isto exemplo fabricat ere subintelligitur preteritum ex vel de non de necessitate regiminis sed propter perfectam sententiam exprimentem hec enim fabricat ex ere est certior et perfectior quod ista fabricat ere.

Arguitur tertio. In isto exemplo. ista pudore tacet. non facit aliquid actus fieri propter aliquam causam igitur regula Alex. falsa. probatur. quia hoc verbum tacet est verbum et non facit aliquid actum fieri. probatur quia facit puram carentiam et peruationem actus loquendi. Dico verum argumentum concludit. quod hoc verbum taceo non facit aliquid actum fieri positue sufficit tamen quod peratiue

Arguitur quarto. Nomen preteritis non regit ablatiui ergo regula falsa. probatur. quia quod dicitur sicut creator sunt nomina preteritis ut notum est et tamen non regit ablatiui. probatur quia hec est incongrua creator homine et creator natura in ablatiui sed bene regit grammaticum. ut creator hominis vel nature. Dico quod regula Alex. intelligitur de nomine preteritis quod facit preteritis de pendentem modo deus sicut creator facit preteritis independentem. quod deus a nullo dependet sed omnia a deo.

Arguitur quinto. Virgo decora vultu non est regimen ex vi sinodoche igitur probatur. quia ibi est regimen ex vi demonstratiouis essentie. sed non ex vi sinodoche. tenet prima quia in eadem oratione non sunt diuersa regimina. probatur quia hic demonstrat essentia regis cum de decora vultu a posteriori per accensum. Dico verum argumentum concludit in eadem oratione secundum eandem rationem non sunt diuersa regimina. Sed secundum diuersos respectus tunc in eadem oratione sunt diuersa regimina qualiter hic patet. quia considerando ut dictum significas totum versus virgo regit ablatiui scilicet preteritum scilicet vultu tunc est regimen ex vi sinodoche. et hoc voluit Alex. sed considerando illam orationem ut per eam facit essentia et proprietatem virginis tunc est regimen ex vi demonstratiouis essentie. et hoc voluit Joannes monachi.

Arguitur sexto. Hic non est sinodoche virgo decora vultu. hic nullum est viciu. igitur hic non est sinodoche. Maior quod ut dictum est. Sinodoche est figura constructiouis. modo figure constructiouis includit aliquod viciu ut probatum est superius. Maior est nota. Dico verum argumentum concludit quod in ista decora vultu non est sinodoche constructiouis saltem prope. sed potius locutiouis quia a proprietate prae quod facies denotat totum. et hoc potest aliquando fieri sine vicio.

Arguitur septimo. Unius cause tamen vnus est effectus ut de primo posterior. sed dico scilicet totum vel subiectum regit grammaticum ergo non ablatiui. Tenet prima. virtute maioris. Maior quia unum solum facit idem. modo omnis causa est vna. Minor patet ex capitulo de regimine grammaticum ubi ostensum est. quod dico scilicet totum vel subiectum regit grammaticum. Dico verum argumentum concludit quod vnus cause eodem modo se habetis est tantum vnus effectus. Sed causa diuersimode se habens potest habere plures effectus. Quia mutatio in causa facit mutationem in effectum.

De regimine Ablativi.

Arguit octauo. Si dictio fcas totū z subiectū regeret ab
latiū casus z gñm vel hoc fieret eodē mō
vel diuersis nō potest dici q̄ eodē modo q̄ idē eodē mō se hñs solū fa-
cit idē vt patet ij. de gñatiōe. nec pōt dici diuersis mōis. q̄ nō videtur
quo modo. Dico q̄ dictio fcas totū regit ablatū fcañtē p̄tē z etiā gñm
diuersimode: qñ em totū pparat ad pres. vt pres sunt pñcipia essendi.
vel pstituenti totū tñc regit gñm. sed qñ totū pparat ad pres. vt ipe p̄ti-
nent a toto tñc totū regit p̄tē in ablatiū. sed quādo subiectū pparat ad
p̄prietatē tanq̄ ad pñcipiū cognoscendi tñc regit gñm. sed qñ pparatur
ad p̄prietates vt p̄prietates p̄tinent a subiecto tñc totū fcas subiectū
regit dictionē fcañtē p̄prietatem in ablatiū.

Remanere notans ablatiū regit eius

Ut pena careat hō purus line crimine viuat

Inter & est iuncta tibi dant pñcia quina

Intererit nostra vestraque meaque tuaque

Atque sua norma referet seruabit eandem

Plenus inops casum dant istum siue secundū

Vini vel vino duo dolia plena videto

Pauper egenus inops vino vel panis egebit

Dignus cū potior fungor vescor fruor vtor

Et careo iungo casui tantummodo sexto

Hos casus de pre coram sociis gubernant

Cum sup̄ est pro de sexto decet hāc sociare

Iste datur casus passiuus ab p̄eunte

Cernitur hic a me quādoq̄ videbor ab illo

Vell si susceptū quād signes siue recessum

Sic a te discolibros a teq̄ recedo.

rius ponit Alex. em̄ in rex. vt hō caret pena viuat purus crimine. Rō
q̄a scōm Beotii. q̄nta. de solatiōe. sicut nullū bonū irremuneratum.
ita nullus malus impunitus. Scōda regula est ista. Ista tria verba impo-
sonalia interest refert z est caput p̄ p̄tinet regunt a p̄epost quinq̄ ab
lōs pñcim possessuoz in feminino gñe. vt mea interest. i. ad me p̄tinet
net. tua interest lectio. i. ad me p̄tinet lectio. quare aut̄ ista verba impo-
nali regit ablatōs q̄nq̄ noim possessuoz in feminino gñe huius rōem

De regimine Ablativi.

Iohānes monachi assignat istam. q̄ in ablatiuis possessuoz cōstructis
cū verbis impersonalib⁹ intelligit ablatiū re vel vtilitate. sed isti ablati so-
lū addunt in feminino gñe z ergo regit ablatōs possessuoz in feminino
genere. licet alij dicāt q̄ ibi intelligit ille ablatiū cura. vt sit sensus. mea
interest. id est ad meā curam p̄tinet.

Notandū scōdo. Secūda regula est ista.

Verba significatiua plenitudinē vel etiā inopiā p̄grue regit a p̄te post
ablatū vel gñm. Exemplū de plenitudine. Plenus gratia z veritatis. Exē
plū de inopia. indigeo pane vel panis. careo pecunia vel pecunijs. Un̄
dicit in textu. Plenus inops. vnde ops opis fcat terrā. Inde opisus. li-
cet alij dicunt opicus. z est idē q̄ terrestris. vnde opisus mures sunt ter-
restres. Unde Iuuenalis satyra tertia. Et diuina opici rodebāt carmi-
na mures. Tercia regula est ista. Iste dictiōes dign⁹ potior vescor fun-
gor fruor vtor careo regit a p̄te post ablatū. vt dign⁹ honore: vtor: pa-
ne. Et hoc est verus vt frequēter q̄ etiā alique dictiōes ex his possunt
regere actiū vel gñm vt hoc verbū vtor regit actiū. vt vtor: banc re: sit
gñm. vt vtor: huius rei. similiter ablatū. vt vtor: hac re.

Notandū tercio. Quinta regula est ista

Iste p̄positiōes de. p̄e. coram. et eis similes in fcañdo possunt regere
ablatiū a parte post z tales oēs sunt quindecim. Unde hñs. Sed sūt
ter gñq̄ cū sexto associande. Et subinfert alexā. Ista p̄positio sup̄ capta
p̄ de regit a p̄te post ablatū. vt dico hoc sup̄ te. id est de te. similiter hec
Multa sup̄ p̄tamo rogās sup̄ hec ore mitra. Et est notandū q̄ illa p̄-
positio sup̄ aliqñ importat circumstantiā locale tunc regit actiū vel ab-
latiū indifferēter. vt maria est exaltata sup̄ celos. Quandoq̄ aut̄ im-
portat excessum z tñc regit actiū. vt ibi. Desiderabilia mādara tua sup̄
aurum z ropassion.

Notandū quarto z vltimo. Quinta re-

gula quam alexāder ponit in textu est hec. Verba passiuā regit a p̄te
post ablatū mediātē p̄pōe a vel ab. vt diligo: a sorte. z intelligit ista re-
gula nō solū de verbis passiuū generis. sed generaliter de omnibus vbi
passiuam significatiōē habētibus nō curando cuius generis. vt oscu-
lor a te. similiter hic. Nasco: a te.

Notandū etiā q̄ iohānes monachi ostē

dit hic differentiā inter istas duas p̄positiones a vel ab. q̄ illa p̄positio
a p̄ponit dictiōibus incipiētib⁹ a p̄sonate. vt a petro. sed ab p̄poni-
tur dictiōib⁹ incipiētib⁹ a vocali. vt ab andrea: z licet cū dico ab ho-
mine illa p̄positio ab p̄ponit hñq̄: b nō est littera eque bene p̄ponit
dictiōi incipiēti a vocali. Sūt cū dico a iohāne illa p̄positio nō p̄ponit
m

De regimie Ablatiui.

Vocali. q. illa vocalis i trāst in vim psonāris. Sexta regula est ista. Verba significatiua receptionē vel susceptionē vni rei ab alia pgrue regūt a parte post ablatū mediare ppositiōe a vel ab. Exemplū de susceptione. vt disco a te libros. De separatione. vt recedo a te. Un hoc verbū disco duo significat. Primo significat scientiā alteri tradere. z sic docti z sciētes discūt. Secūdo disco sciat scientiā suscipere. z sic ignorātes discūt. q. scientiā ab alijs recipiūt. Un fm hoc peccat iste paralogism⁹. Quicūq; discūt sunt ignorātes. sciētes discūt ergo sciētes sunt ignorātes. q. idē nō v3. q. in maiori disco capis passiue p scientiā suscipe sed i minori capis actiue p scientiā informare z tradere. Istis notabilib⁹ sic stantib⁹ ē.

Cōclusio respōsalis. Regule ab alex. in textu posite sunt bene assignata. Patet veritas cōclusiōis ex regulis.

Arguit primo. Littera alexandri est incōgrua. ergo. pbat. q. infinitiu⁹ debet regere actiū a pre ante. sed hic regit ablatū. igit. Maior. q. patuit ex his que dicta sunt in capitulo de regimine acti. Minor. q. dict. Reg. carere notans. Dico v3 argumentū pcluderēt si infinitiu⁹ careret hic plderaret sub ratiōe infinitiui. sed hic plderat vt importat specialiter carentiā. q. dictū est in q. r. regula. Dictio significat carentiā regit ablatiui. modo denominatio habet fieri a specialiori.

Arguit scdo. Dictio significat carentiā nō regit ablatū pbat. tur. ois ablati⁹ regit ex aliqua vi. sed dictio significat carentiā nō regit ablatū ex aliqua vi. igit. Maior est nora. Minor. q. nō videt ex qua vi. Dico q. regit ablatiui ex vi cause efficiētis pnatue. Ablati⁹ em sic rect⁹ fcat rem q. ppe sui absentia efficit carentiā: quāmodū nauta p sui absentia d. efficere periclitatiōē nauis.

Arguit tercio. Littera alexandri nō est intelligibilis. ergo male posita. Probaf ams. q. in ea ponit re latiui scz ei⁹ sine antecedere. Dicif em in textu. ablatū regit ei⁹. modo ppositio relatiui sine antecedere causat oratiōē intelligibif. vt dicūt grāmatici. Dico licet nō exprimif antecedēs expresse. tñ bene subintel ligif p dictionē in principio posita. z sic est sensus. Dictio significat carentiā regit ablatiui eius carentie.

Arguit quarto. Ista verba interest: refert z est captū pro pmet regūt genitiui a parte ante. ergo nō ablatiui. Tenet psequētia q. vni⁹ appositū debet esse vni supposito. Antecedēs patet. q. in istis orōnib⁹. regis interest. regine refert. Dico verū argumentū pcludit. q. ista verba impersonalia possunt regere gtm nō possessiui. sed gtm possessiui nō possunt regere. z vni appositū est vni suppositū. v3 ē in ead orōe. s. i diuersis vni appositū pōt hēre diuersa supposita. z sic ei⁹ pposito.

Arguitur quinto. hec est incōgrua. mea refert. igit littera

De absolute ablatiui.

ra alex. falsa. pbat nullū adiectiui reddit suppositū vbo. sed pnoia deriuatia sūt adiectiua. q. hec ē inepta. mea refert. Maior ē vni pncipiū grāmaticē. vt pbatū est supius. Minor est grāmaticorū oim q. dicūt p noia deriuatia eē mobilia z adiectiua. Dico v3 argu. pcludit q. nullū adiectiui p se reddit suppositū s. vñ cū substantiui. mō vt dictū ē i illis possessiuis in feminio gne possis intelligif ille ablati⁹ re vt vilit ate.

Arguit sexto. Si interest reget ablatū seqref q. hec respōsio nō esset pgrua qñ q. r. cui⁹ int est. z rñdēf mea interest. p3 seqra. q. lra d. q. interest regit ablatū a pre ante. sed respōsio nō est pgrua. q. interrogatiui z responsiui dnt puenire in casu. Probaf. q. interrogatiui esset gti casus. scz cui⁹. z responsiui mea eēt ablati casus. Dico q. interrogatiui z responsiui dnt puenire in casu. v3 est qñ regunt ab eodē regēte qd nō pōt regere diuersos casus. mō i ppositio hoc vbi interest pōt regere diuersos casus. q. gtm z etiā ablatū.

Arguit septimo. Illa vba potior. v3 cor. non regūt ablatū tantū. igit rā alex. falsa. Probaf ams. q. etiā regūt gtm vel actiū. vt v3 cor. panis. vel fruo: panis. Sitr regūt accusatū. vt fruo: pane. Un z grāmatici dicūt Ista regūt cal⁹ gtm sextū. q. scd. Dico v3 arg. pcludit q. alex. vult q. ista vba vt freqnt regunt ablatū tm. tñ etiā possunt regere actiū vel gtm. licz nō ita v3 itate z cōit.

Arguit octauo. Verba passiuā nō regūt ablatū mediare ppositiōe a vel ab. igit. pbat ams in ista orōne. spolio: tunica trunco: capite. vbi vba passiuā regūt ablatū sine ppositiōe. Dico q. regula alexandri intelligif q. verba passiuā nō regūt ablatū sine ppositiōe. verū est de ablatō q. significat rē a qua egredit act⁹ verbi. vt di cēdo. pcutio: a platone. in qua pcutio orit a platone.

Sunt ablatiui plures rectore soluti

Discere discipuli debent doctore legente

Atq; loci nomē quandoq; regente carebit

Roma milicia vel humo vel rure domoq;

Rex venit: atq; meās normā seruabit eandē

Roma rothomago vernone meabit athenis

Seruat idē verbum sine motu: dum sociat

Nomen plurale: vel cui sit regula terne

Qui mō rure canit vernonē canit v' athenis

Ad nomē positū sic sepe relatio fiet

Vt vado romā: que menibus eminet altis

Utrū lra

alexandri de absolute ablatiui sic bñ assignata. pro i tellectiōe questio nis more.

Notandū

est pmo. Alex. post q. determinauit d regimie ipsius ablatiui. iam in fine istius capituli de terminat de eius absolute. z ponit i coru tres modos

m ij

De regimine Ablatiui.

Queris si possit adiectiuum sociari

Ut debet doctas bonus ire scolaris athenas

Per quo qua vel vbi sit questio siue p vnde

His intro lungas hac illac pone meando

Hic illic istinc intus foris est & vbiq

Hinc illinc istinc remeat foris intus & vnde

ni in designatōe psequētie. vt discipuli debēt discere doctore legere.

Pro quo notandū. Ablatiuū vlabltōs

poni in designatōe pñe est ipm ablatiuū vel ablatiuos equalere cōse

querie bone. Et hoc potest fieri qñq; modis. vt dicit heinricus de campo.

Prio qñdo vnus abltus est noialis vt pnoialis. z alter picipialis expf

se. vt me legere pueri pficiunt. Scdo qñ vnus est noialis vel pnoialis

z alter participialis implicite. licet sit noialis explicite. vt me doctore

discunt discipuli. que valere illā. me docere discunt discipuli. Tercio qñ

abltus vbi impersonalis passiuē vocis ponit solitarie. vt dicto de regi

mine nūc dicendū est de pstructione. que valere illā. postq; dictū est de re

gimine. nūc dicendū est de pstructione. Quarto qñ abltus est vbi gē

rundiui exempte actionis. vt plūere fugiendū est. Quinto qñ est abla

tiuus verbi gerūdiui absolute. vt audiēdo missa; vado ad ecclesia. Se

quis corollarie q; semp in his modis quādo ablatiuus ponit absolute

in designatōe psequētie tunc debet esse picipialis expresse vel impli

cite. Resoluunt aut ablti positi in designatōe pñe tripliciter. Vñ qñ

per dum si per quia iure resoluti. Abltus habet q rectore caret. Se

quis corollarie scdo q; ablatiu absolute positi faciunt ppositionē yp

poreticā. patet corollarium ex resolutione.

Notandum scdo. Alex. in textu postea

ostendit quō vnus ablatiuus ponit absolute. Et vult talē regulā. No

mē ppriū loci minoris in abltō pstructum cū verbo absolute significā

te motū localem exteriorē de loco ad locū etiā ponit absolute. vt rex ve

nit roma. Et subiungit in textu q; ad illā regulā etiā adiungunt ablati

ui illos quattuor nominū appellatiuoz. Rus domus militia humus.

Huius regule declaratio sufficiēt habet ex his q dicta sunt superi^o de ab

solutiōe grī z acti. alexander postea in textu ponit terciū modū de abso

lutiōe ablti. z est. Ablatiuus ppriū nois loci minoris plie nūeri tm. vel

abltus ppriū nois loci minoris terciē declinatiōis pstructus cū vbi

significatibus motū vlt querē. etiā ponit absolute. Exm pmi rex canit.

athenis. Exm scdi. rex venit vernone. Et ad illā regulā addit ablatiu

buius nominis rus rurs. qui similiter pstructus etiā ponit absolute.

De absolute Ablatiui.

hanc regularū declaratio sufficiēt pñz expdicit de absolutiōe grī z acti

Notadū tercio Alex. in text. mouet vnū

dubiu z est vtrū deō posita absolute sit aduerbiū vel nomen. z hoc mo

uet ideo quia multi gramaticoz dixerūt q; dictio absolute posita esset

aduerbiū z pbat duabus rōibz q; dictio absolute posita est nomen z

nō aduerbiū. Prima ratio est ista. Ad nullum aduerbiū fit relatio

grammaticalis. sed ad dictiōē absolute positā fit relatio grammati

calis. ergo dictio absolute posita non est aduerbiū. sed nomen. Mai

or quia antecēdēs z relatiuū debēt puenire in gñe z in numero z aliqñ

in casu modo aduerbiū nō habet talia accñtia. Minor patz in exemplo

littere cū dicit. Clado romā que menibus eminet altis. vbi hoc relatiuū

q; refert dōnē absolute positā scz romā scba ratio est ista. Ad nullū ad

uerbiū pōt addi adiectiuū sed ad dictiōē absolute positā addit adie

ctiuū ergo dictio absolute posita nō est aduerbiū sed nomē. Maior qñ

adiectiuū z subm dñt puenire in tribus in numero in gñe z in casu. mō

aduerbiū nō habz talia accñtia. Minor pater in exemplo littere. vt dicit

doctas bonus ire scolaris athenas z capis hic in littera athenas nō p

ptinente sed p ptentis. Ciuitas em athenis nō fuit docta. sed hoies in

ciuitate fuerūt docti. Vñ athenis dicit ab a qd est sine z thene mors qua

si sine morte ppē ppetuā sciaz z sic pmittit figura q; dicit metonomia.

Notandū quarto z vltimo q; Alex. iter

in fine subiungit vnū notabile ostendēdo q; aduerbia interrogatiua lo

coz sunt quattuor: scz quo qua vbi z vñ qd notabile habet veritatē de

simplicibus. qā pposita sunt plura vt quousq; quousq; ad quousq; rñde

tur actus cū ppōe vsq; vt quousq; vadis rñdes vsq; ad montē dñi. s; ad

quousq; rñdes actus cū ppōe vsus vt quousq; vadis rñdes versus ciui

ratē. Dupliciter aut possumus rñdere ad talia aduerbia interrogatiua

locoz gñaliē. Vno mō noialif z sic ad quo rñdes actus cū ppōe ad vt q

vadis rñdes ad ciuitatē. Ad qua rñdes actus cū ppōe p vt qua vadis.

rñdes p ciuitatē. sed ad vñ rñdes abltus cū ppōe de vt querēdo vñ ve

nīs rñdes de monte. Sed ad interrogatiōē factā p vbi rñdes abltus

cū ppōe in vt vbi es rñdes in domo. vsus. Quo petit ad qua p. in vbi.

sed depetit vnde. Alio modo possumus rñdere ad interrogatiōē fac

tā p ista aduerbia aduerbialiter z sic ad quo rñdes huc illuc istuc. Ad

qua rñdes hac illac istac. Ad vbi rñdetur hic illic istic. Ad vñ rñdetur.

hinc illinc istinc. quō tamē specialiter fit respondendū ad interrogatiō

nē factā p ista aduerbia p noia ppria loco maior z minor docet circa

Donatū. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis Littera Alex. de

absolutiōe ablatiui est sufficiēt assignata. pñz veritas pclusiōis ex dicit.

De absolutiōe Ablatiui.

Arguit primo. Illud quod regis nō ponit absolute, sed oīs obliquus regis igit ablatiui nō ponit absolute, relquia est obliquus. Maior est nota quia regi z absolute ponit sunt, op polita, mō opposita expellūt se mutuo. Minor est. Prisciani p̄io minor ris q̄ oīs obliquus habet referri ad verbū, si ergo oīs obliquus refert ad verbū videt q̄ oīs obliquus regat a verbo. Dico verū argumentū pcludit q̄ oīs obliquus fert ad verbū nō sub rōe regiminis, sed p̄structōis, sic q̄ si obliquus d̄z p̄stirueret oīd̄z p̄fectā d̄z ei addi verbiū, q̄a sine verbo oīd̄ p̄fecta p̄stirui nō pōr.

Arguit scdo. Ablatiuius nō ponit in designatiōe p̄sequentie igitur p̄batur, oīs p̄sequentia habet antecedens z consequens, sed ablatiuius nō habet antecedens z p̄sequens igit Maior patet ex diffinitione p̄sequentie. Minor patet quia ablatiuius ē simplex dictio, modo simplex dictio nō habet antecedens z consequens. Dico q̄ ablatiuius positus absolute non sic ponitur in designatiōe cōsequente q̄ ip̄e haberet antecedens z p̄sequens, sed quia ip̄e equiualeat orationi in qua oratiōe est antecedens z p̄sequens.

Arguit tercio. Ablatiuius p̄p̄rii nominis loci minoris nō ponitur absolute igitur probatur in isto exemplo a roma, probatur quia iste ablatiuius roma regitur a p̄positiōe a parte post. Dico q̄ Alexander nō voluit q̄ semp ablatiuius p̄p̄rii nominis ponit absolute sed voluit, q̄ ponit absolute quando p̄stiruit cum verbo q̄d̄ fecit morū de loco ad locū vt rex venit roma.

Arguit quarto. In ista magistro legente pueri proficiunt, magistro legente nō ponuntur absolute, igitur probatur antecedens quia regunt, ergo nō ponuntur absolute. Tenet consequentia ex oppositis, antecedens patet quia predicta oratio valet tantū pueri proficiunt p̄pter magistrū legentē in qua illi accusariui magistrū legentem reguntur a p̄positiōe p̄pter. Dico verū argumentū concludit q̄ considerando predictam orationē in sensu cathegorico tunc bene reguntur, sed in sensu p̄p̄oethico tunc bene ponitur absolute vt patet in declaratione.

Arguit quinto. Hic est regimen magistro legente pueri p̄ficiunt, probatur sic vbiq̄q̄ dictio cogit stare in certo calu ita q̄ nō in quolibet alio, est regimen sed hic est sic, q̄ hic est regimen, magistro legente pueri p̄ficiunt. Maior patet ex diffinitione regiminis. Minor patet, quia si hec dictiones ponerentur in alio casu nō ponerentur absolute. Dico verū argumentū concludit q̄ in ista magistro legente pueri p̄ficiunt, illi ablatiui coguntur in certo casu sed non a dictione regente, sed potius ideo quia equivalent antecedenti p̄sequentia antecedens est habet se vt terminus a quo, modo ablatiuius significat per modū vt a quo, z ergo ablatiui absolute possit potius coguntur stare in ablatiui casu q̄ in alio.

De regimine p̄ticipioz.

Arguit sexto. Dcōes absolute possit nō sunt noīa igit aīa p̄batur, q̄d̄ determinat verbū est aduerbium sed d̄cōes absolute possit determinant verba, igit d̄cōes absolute possit nō sunt noīa sed aduerbia. Maior p̄p̄rii aduerbij est determinate verbū, mō p̄p̄a passio nō derelinquit suū subiectū, Minor est. Priscia, in maiori volumine in capitulo de aduerbio vbi ostendit q̄ in his oīd̄z venio roma, vado roma, d̄cōes absolute possit specificant verba. Dico q̄ Priscia, nō voluit q̄ d̄cōes absolute possit essent aduerbia, sed voluit q̄ d̄cōes absolute possit hāt bñ p̄ditiones aduerbioz, nō tñ sequit q̄ sunt aduerbia, z sic ponit fm̄ eum loco aduerbioz.

Arguitur septimo. Plura sunt aduerbia interrogatiua locoz q̄ quatuor, ergo littera Alex, falsa p̄bat aīa: quia quousq̄ etia sunt aduerbia interrogatiua locoz vt dicunt grammat̄ci. Dico q̄ tñ quatuor sunt aduerbia interrogatiua locoz simplicia, sed p̄posita p̄putando plura sunt q̄ quatuor.

Arguit octauo. Auctoris p̄cessus est imprinens igit p̄ba tur quia intencio auctoris est velle determinare de regimine ablatiui, hic aut̄ determinat de aduerbijs interrogatiuis locoz, igit p̄cessus suus est imprinens. Maior est nota minor sit. Dico verū argumentū pcluderet sibi determinare de aduerbijs interrogatiuis locoz principaliter, sed hoc solum facit incident aliter, z nō intencione principali.

Utz litte

Participas qd̄ in ans v̄ in ens sit dictio p̄ns ra Alex. de p̄ticipijs sit bene assignata. P̄o intellectione littere.

Tus sus xus dat p̄teritū; rus d̄sc̄ futurum

Quere per actiua presens in rusq̄ futura

Que dabit actiua dabit hoc eadem tibi neutra

Sunt per passiuia tibi cetera significanda

Deponens terna tibi dat; comune quaterna

Lex tamen est talis; q̄ que caruere supinis

Nō possunt rectū per rus formare supinuum

In verbi genere que sit significatio quere

Hinc tibi multumodū; credas regimē referādū

Dum mutat regimen sit participas tibi nomen

Dum perdit tempus; dum cōparat; associamus regulas de p̄ticipijs ponit quārū

Itis cōpositū; dum simplex sit tibi verbum

De regimine pticipioꝝ.

Participia in ans vel in ens terminata sunt pñtis tps vt amans legēs quod intelligendū est essentialit. quia accitallit pñcipium pñt trahi ad tpus pñm vel futurū. vt em cōiter d: in gramatica pñcipiū fcat cū tpe limitabiliter q: p dictionē aliā importantē tps pñt trahi accitalliter ad aliā dēnes tps. vt cū dico absolute. legens est pñtis tps. cū aut dico fui legens est pñteriti tps. cū dico ero legens est futuri tps. Scda regula. Participia terminata in tus sus vel xus sunt pñteriti tps. de tus vt amatus. de sus vt visus. de xus vt nexus. z sic Alex. vult q terminatōes pñcipioꝝ pñteriti tps sunt tres. alij aut gramatici plus distictelōquentes de terminatiōibus pñcipioꝝ pñt tps adhuc adiūgūt quatuor stus. vt passus pñsus. vt lapsus. pñsus vt captus ctus vt lectus tñ Alex. cōphendit istas sub terminatiōie tus. Tercia regula pñcipia terminata i rus z in dus sunt futuri tps vt amaturus z amandus.

Notandū secundo Alex. in textu ponit

quinq; regulas ofidendo quot z que pñcipia deriuant a quolibz vbo. Prima regula a verbo actiuo actiui gñis deriuant duo pñcipia scz pñs in ans vel in ens. z futurū in rus. vt ab amo venit amans z amaturus. Formant aut pñcipia pñtis tps in ans vel in ens terminata fm pñs. a pma pñona pñteriti impfecti indicatiui modi murando bam vel bar in ns. vt amabā muta bam in ns erit amans. loquebar mutando bar in ns erit loquens. Rō aut quare formaf a pma pñona. ga pma pñona ē dignior q: scda z tertia mō a digniori sit denoiatio. q autē pma pñona sit dignior scda z tertia pñz quia prima pñona concipit scdaz z tertia z nō ecouer lo. omē aut agens pñstantius est passio. iij. de aia. Participia at terminata in rus veniunt ab vltimo supino pñuendū z addēdo rus erit amaturus. Scda regula a verbo neutrius generis formant etia3 duo pñcipia pñs in ans vel in ens z futurum in rus. vt a sto venit pñs stans futurū staturus z intelligitur hec regula de verbis neutralibus que ram voce q: fcatōne. z etia formatiōe tpm sunt neutralia. z hoc d: ppter verba neutro passiuā q: hñt tria pñcipia. vt gaudeo habet gaudens gaudisus z gaudisurus. sed gaudeo nō est simplr neutriū. Tercia regula. a verbis passiuis veniūt duo pñcipia pñteriti in rus sus vel xus z futurū in dus vt ab amor venit amatus z amandus. Formant autē participia pñteriti tps in rus terminata ab vltimo supino addendo simpliciter s vt amatu addendos erit amatus. Participia autē futuri tps i dus terminata formaf a gñō singulari pñcipij i ans vel in ens terminari. vt amandus formaf a genitino singulari amantis mutando ris in dus erit amandus. Quarta regula verbū deponētis generis format de se tria participia vt loquor habet pñsens pñteriti z futurū vt loquēs. locutus z locuturus. Quinta z vltima regula verba cōis gñis format de se quatuor pñcipia pñsens pñteriti z duo futura. vt criminoz habet criminans criminatus criminaturus criminandus. Sequit corz

De regimine pticipioꝝ.

arie q: baccalariandus doctorandus magistrandus loquendus nō sunt pñcipia sed noia. Ratio q: si essent pñcipia tñc deberent deriuari a vbis cōis gñis qd est falsuz. quia magistor doctor baccalario: sunt iōba deponentis gñis a quibus nō veniūt pñcipia terminata in dus. vñ dixit Petrus helie. rursus de neutris vel deponentalibus in. dus noia pcedunt que participantia nō sunt.

Notandū tercio q: Alex. ponit in textu

vnā regulā de formatiōe pñcipioꝝ z vult talē regulā. Verba carētia supinis nō pñt de se formare regularit pñcipia futuri tps in rus tminas. Ratio quia deficiente causa deficit z effectus. mō vltimū supinū est causa pñcipij futuri tps in rus terminati. si ergo aliquod verbū caret supinis etia tale verbū caret futuro terminato in rus. vt omia verba q fcat splendorē carent supinis omia etia talid carent futuro pñcipij in rus terminato excepto hoc verbo fulgeo qd habet fullum in supino. z fullu in vltimo supino. vñ Omia splendorē dicas caruere supinis. Excepas vñ quod tñbi fulgeo fullus. Sñr hoc verbū studeo caret supino. quod etia caret pñcipio i rus terminato ga caret supino. Postea Alex. de significatiōibus pñcipioꝝ assignat regulā z d: q pñcipiū est illi fcatōis cuius generis est ipm verbū a quo descendit vt si pñcipiū descendit a verbo actiui generis est actualis fcatōis. Si a verbo passiuo est passualis fcatōis. z intelligit illa regula vt in plurimū quia hoc veritatē nō habet in pñcipijs descendētibz a verbis cōis generis vñ d: Flozista. Verbū cōe q: quis agit z patiat Sola p ans ens rus actō fcatur. Lus solū patitur per dus vñ tñq: fcatur. z subiūgit Alex. in textu q: ex fcatōe pñcipij ex pñci cognoscit regimen ipius pñcipij. Ratio q: quē cūq: casum regit verbū a pñt post eundē etia regit eius pñcipiū vt sicut pgrue d: amans deum. sic pgrue d: amans deum. z sicut pgrue d: amor a deo sic pgrue d: scitū sum a deo. Intelligitur tamē hoc q: pñcipium regit eundē casum a pñt post quē verbū dūmodo participiū ē ita latum in fcatōe sicut verbū a quo descendit q: d: notanter ppter hoc participiū criminās quod regit tñ actm a parte post vt criminās te licet eius verbū criminoz regit tam accusatiū q: ablatiū. sed hoc non est contra regulā. quia pñcipiū criminās nō est ita latū in significando sicut hoc verbū criminoz. criminās em fcat actiue tñ sed criminoz fcat actiue z passiuē simul. z ergo dicit Donatus q: verba cōia f3 se sumpta cadunt in duas formas. i. duplicē fcatōne quia fcat actiue z passiuē sñt.

Notandū quarto z vltimo. Alex. in fine

buius capituli ostendit quomodo participiū quatuor modis trāsīt in vim nois. pzo quo notandū participiū trāsīt in vim nominis inteligitur dupliciter. Uno modo materialiter vt scz q: eade3 vox in specie que regitur in participio. etia regitur in noie. z sic possibile est partici

De regimine Participiorum.

plu transire in vim nois. Secundo hoc intelligitur formaliter sic quod modus significandi participii mutaretur in modum sciendi nois et sic non est possibile. Ratio quia nomen et participium differunt et distinguuntur specificiter. modo illa que differunt specificiter unum non fit aliud. species enim rerum transmutari non possunt priori forma manente. Quatuor ergo modis participium dicitur transire in vim nois. Primo transmutatione regiminis quando scilicet vox similis participio regit alium casum quam verbum. ut amans vinum amo enim regit a parte post accusativum. Amans autem regit grammaticum cum dico. amans vinum. Secundo quando non significat tempus ut natus meus pulcher est in qua oratione natus est nomen et valet tam sicut filius. sed ibi christus natus est ibi natus est participium et fecit cum tempore preterito. Tercio quando vox similis participio comparetur. ut amans amantior amantissimus. Participium enim non comparatur ratio quia illud quod debet compari debet suscipere magis et minus sed significati participii non potest intendi et remitti. patet quia participium fecit per modum fluxus et fieri. fluxus autem est de genere successuorum et continuorum continuus autem est de genere quantitatis. quantitas autem non intenditur nec remittitur. Quarto quando vox similis participio componitur cum prepositione cum qua suum verbum componi non potest ut indoctus. non enim dicimus indoctorum. istis non rationabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Littera Alexandri de participiis est bene assignata. patet conclusio ex his que dicta sunt in notabilibus.

Arguit primo. Participia terminata in ans vel in ens non sunt presentis temporis igitur probatur. Illud quod limitatur a presenti tempore non est presentis temporis. sed participia terminata in ans vel in ens limitantur a presenti tempore ergo non sunt presentis temporis. Maior est nota. quia illud quod absoluit et spoliatur ab aliquo non habet illud. Minor patet quia dicendo fui legens. hoc participium legens limitatur ad tempus preteritum. sed cum dico. ero legens hoc participium limitatur ad tempus futurum. Dico quod licet participium limitatur a tempore non tamen sic quod fieret alterius temporis. vel quod unum tempus mutaretur in aliud sed quod participium significat actum qui aliquando fuit respectu alicuius presens licet nunc sit preteritus. ut Adam fuit legens et sic participium limitatur a tempore accidentaliter solum et non essentialiter.

Arguit secundo. Plures sunt terminationes participiorum preteriti temporis quam tres ergo littera Alexandri est insufficientis. probatur antecedens quia aliqua terminantur in prus ut captus aliqua in stus ut passus. Aliqua in ctus ut lectus. Aliqua in plus ut lapsus. et istas terminationes Alexander non enumerat videtur ergo quod est diminutus. Dico licet plures sint terminationes preteriti temporis quam tres tamen Alexander comprehendit illas sub istis. et etiam

De regimine participiorum.

ponit tres principales. scilicet. tus. sus. rus.

Arguit tercio. Processus Alexandri est superfluous igitur littera male posita. probatur antecedens. Intencio Alexandri est velle determinare de regimine et constructione. sed hic Alexander determinat de participiis. ergo littera Alexandri est male posita. Maior est nota quia determinare de significatione participiorum non est determinare de regimine. Minor est nota. Dico verum argumentum concludit quod principalis intencio Alexandri est determinare de regimine tamen ex consequenti hic determinat de significatione participiorum ut per hoc regimen participiorum potest perfecte intelligi.

Arguit quarto. Aliquod est verbum preteriti temporis quod non terminatur in aliquam istarum terminationum. probatur de isto participio mortuus quod est preteriti temporis et tamen non terminatur in aliquam istarum terminationum ut notum est. Dico verum argumentum concludit quod istae terminationes hic posite sunt terminationes participiorum preteriti temporis regulariter formatorum modo mortuus formatur irregulariter.

Arguit quinto. Verbum neutrius generis non format ea dem participia sicut verbum actiui generis. probatur sic diversificatis causis diversificantur effectus. sed verbis actiui generis et neutrius generis sunt diverse cause ergo etiam format diverse participia. Maior est nota quia diversa. diversa operantur. Minor est nota quia verba actiui generis et neutrius distinguuntur specificiter. Dico verum argumentum concludit si Alexander diceret hic idem priratem nature et ydempriratem materiam. sed dicit ydempriratem formationis quo ad terminationem.

Arguit sexto. Verbum neutrius generis format plura participia quam duo igitur. probatur de isto verbo gaudeo quod est neutrius generis et format tria participia scilicet gaudens gaudis et gaudurus. Dico quod regula Alexandri intelligit de verbo neutrius generis quod est neutrius generis simpliciter scilicet tam significatione quam formatione temporum. modo gaudeo non est neutrius generis formatione temporum quia habet participium passive terminationis scilicet gaudis.

Arguit septimo. Participium non est eiusdem significationis cuius generis est verbum a quo descendit. probatur quia criminans est significationis actualis tantum ut grammatici dicunt. et tamen est generis communis. Dico quod regula Alexandri intelligitur quod participium est eiusdem significationis cuius generis est verbum. Verum est hoc quando participium est ita latum in significando sicut verbum a quo descendit quod non est hic. ut declaratum est in tercio notabili.

De Constructione.

Arguit octauo. Participiū nō pōt trāfire in vim nois igit
illa que differūt specificē vñ nō fit aliud
sed nomē z verū dñt specificē igit picipiū nō trāsit in vim nois.
Maio: quia spēs rerū transmutari nō possunt quēadmodū etiā de bo
mine nō fit asin⁹. Minor: qz picipiū z nomē hñt modos scādī distictos
specificē, ergo etiā dñt specificē. Dico verū argumentū pcludit qz pti
cipiū nō trāsit in vim nois formaliter, sed bene materialiter z sic res
specificē differētes bñ transmutant, vt de boie fit asinus rōe materie.
Silt de lana fit securis vt dñt pmetatoz. j. phicoz p longā transmutatio
nē oim em gñabiliū z corruptibiliū eadē est materia vt j. de gñatione
quō tñ picipiū trāsit in vim nois declaratū est in quartō notabili.

Est post predicta constructio iure locanda

In geminas partes constructio scinditur illi

Transitio debet intransitioq; subesse

Cū partes; per quas cōstat cōstructio plena

Signant diuersa constructio transeat illa

Iudicium sit idem tanquā diuersa notanda

Hanc in mēbra duo distinguere cōuenit eius

Sunt species simplex que trāsit queq; retrāsit

Est intransitio tibi per predicta notanda

Per binas species hāc distingues; quia simplex

Hanc intransitio pariterq; reciproca scindunt

Ecce per exempla tibi res est notificanda

Hic sociū superat, vel Marcū Tullius orat

Exorat Marcū Cicerō qz diligit ipm

Tullius est Marcus bos est leo capra iuuenca

Se regit hic, ego me; tu te; nos diligimus nos

Isti se sociant; vos autem diligitis vos

Actus transitio personarq; notentur

Quando nō transit actus; nec passio cuiquam

Infertur; nunq; transit constructio plena

Filius Alphei iacobiq; maria quiescunt.

Utrū lra

Alex. de pstructione
grammaticali sit
sufficienter assigna
ta. pro intellectu
questionis mo
te.

Notandū

est primo q ratio
ordinis est ista q
re Alex in cap. p
cedenti determin
auit de regimie
Nūc em determi
nat de pstructione
Constructio em p
supponit regimie
sicut em in natura
pres prius dispo
nū ante q; exipis
ratio pstituat. dñ
em scōo phicoz.
Ars imitat natu
rā sic z in arte aū
q; dñes adinuicē
construūt z ordi
nant prius debet
regi z disponi. vñ
de recte Alex dix
it. Est post predic
ta pstructione iure

De constructione.

pro intellectu aut horum que hic dicunt sciendū q pstructione capis di
pliciter. Primo communiter scōo pprie, tercio ppriissime. Constructio
comuniter capta est combinatio dictionū adinuicē ad pstituentum ali
quem sensum audienti. z sic pstructione cōuertit cū orōe de qua determi
nat in pmo per armeniaz. Et sic pstructione dicit a cō qd est simul. z stru
ctio vel strues quasi aliquoz simul adinuicē pstructione. Scōo capis pstru
ctio pprie. z sic capis autor modoz significadi diffinit pstructionē. vt
patet infra. z sic dicit pstructione quasi cōueniens vel congrua pstructione. Ter
cio capis constructio ppriissime. z sic constructio est congrua dictionū in
oratioe pfecta positā ordinatio. congrua pfectāq; sententiā demon
strās. z sic dñt pstructione quasi cōpleta pstructione. z isto modo pstructione
capit z diffinit Priscianus. Sequit corollarie pmo q nulla oratio in
congrua est pstructione. patet qz constructio dicit congruū ordinē dictionū
adinuicē z pportione dictionū. cōstat aut q incongrue struere plus est
destruere qz pstruere. Sequit corollarie scōo qz aliquē sunt pstructione
nes pfecte. aliq; impfecte. vt bec est pstructione impfecta. albus homo.
hec vero pfecta. hō currit. vt parebit. Sequit corollarie tercio qz alia
que pstructiones possunt dici totales z aliq; partiales. Constructio
nes iste dicunt totales que causant orationē pfectā vt que sunt com
posite ex supposito z appposito. sed iste dicunt partiales que sunt com
posite ex determinatione z determinabili. vt albus homo. volo legere.
Sequit corollarie quarto qz aliter alexāder loquit de pstructionibus
z aliter autor modoz significadi. alexāder em determinat de pstructione
nibus totalibus z pfectis. autor modoz significadi de pstructionibus
etiā partialibus z impfectis. vt albus homo. Sequit corollarie quinto
qz diffinitio pstructionis data ab autor e modoz scādī nō excludit pstru
ctōes ptiales. s; diffinitio pti. bñ excludit ptiales z dat solū de totalib⁹.

Notandū scōo. qz fm intentōem iohan

nis inuēns in catholicon qz sicut in natura inuenit triplex motus. vt
patet pmo celi. scz motus rectus: motus circularis z motus cōpositus
Motus rectus est qz fit a medio vl' ad mediū. quo motu mouent quat
rui: elemēta. Duo em elemēta vt leuia sicut ignis z aer mouent a me
dio sursum. duo aut elemēta graua scilicet terra z aqua mouent ad me
diū. z isti motui recto pportional pstructione trāsiua quia sicut motus
rectus fit p lineā rectā. sic in constructione trāsiua adnotat fieri trā
sitiō recte actionis vel passionis a re significatā p suppositū in rem si
nificatā per obliquū sequentē. vt ego lego lectiones. Scōus motus in
natura dicit circularis qui fit circa mediū mūdi per lineā circularem
quo motu mouent corpa celestia. Dicit em scōo celi qz motus circularis
est pfectissimus mor⁹. eo qz caret principio z fine. Et recte ergo attri
buit corpibus celestibus. z isti motui pportional pstructione reciproca.
sicut em in motu circulari mobile incipit moueri ab aliquo loco. z re

De Constructione:

uertit in eundē terminū. sic in pstructione recipiō: pca actus. vel ppassio
pcedens a supposito reuertit in eandē rez vnērit. vt ego diligo me.
Terci⁹ motus in natura est mot⁹ cōpositus vt est mot⁹ tract⁹. q̄ pponit
ex recto ⁊ circulari. ⁊ illi pporzionat pstrutio rētransitiua. qz talis est
cōposita ex duab⁹ trāstitiuis. vt ego diligo petrū vt petrus diligit me.
sed qz ges in natura est pūatio motus. sic etiā in arte reperit pstrutio
q̄ pporzionat quieti. vt pstrutio intrāstitiua. R. d. qz sicut in natura il
lū quiescit qd nō mutat de loco ad locū. sic in arte illa cōstrutio que
significat actionē vel passionē verbi manere in re significata p suppo
situm dicitur intrāstitiua. vt iohānes currit.

Notandū terciō qđ de pstructione reci-

z intransitiua ex eo em q obliquus regis a parte post a vbo z denota
tur fieri transitiu act^o vel passionis dicit^r transitiua. sed q obliqu^o cu sup^o
posito p^oinet ad idē dicit^r eā fore intransitiua Alij dicit^r q formaliter lo
quēdo de p^ostructione quo ad modos f^ocandi tūc ipa est p^ostructione transiti
ua. sed loquēdo de ipa materialiter quo ad significatū tunc pōt dici in
transitiua. Lōtar aut^r qz p^ostructione plus attendit^r rōe modoz f^ocandi qz si
gnificatū. cludit^r q p^ostructione recipiōca magis dicit^r transitiua qz intransi
tiua. modus tñ alexandri est cōmunis.

Notandū quarto & vltimo: q̄ quesitina

structionis sunt tria. scz. que qualis quanta. que qrit de substantia pstructionis. vnde ad interrogationem factam p que. respondet transitiua vt intransitiua. Scdm questum pstructionis est qualis. z qrit de qlitate pstructionis vñ ad interrogationem factam p qualis rñdes congrua z incongrua. vt congruas est pprietas vel passio sermonis ex modoz pscandi respectu uoz pformitate ad aliquam speciem pstructionis registorum derelicta. Et congruas est duplex. qda ad intellectum z quedam ad sensum. Logruiras ad sensum est qñ ambo pstructionibilia sunt expssa sub pformitate accidentiu gramaticalium. vt hic hō currit. Sz congruas ad intellectum est qñ nō ambo pstructionibilia fm vocē quo ad congruitatē sunt expssa. h̄ aliter illoz p intellectu subintelligit. vt qñ vba pme psonē vel scōe psonē pferunt. Sic em̄pica. pmo minor. In omī vbo pme vel scōe psonē cert⁹ subintelligit nūs. In vbis autē terciē psonē incert⁹. Terciū qritum pstructionis est quāta. vñ ad quāta respondet pfecta vel impecta. Perfectio autē describit sic. Est pprietas sermonis vel pstructionis ex debita vñōe pstructionibilia derelicta ad expmendum sufficiēter z pfecte mētis pceptū ordiata. vt scz qā quā pfectū sensus i aīo audiēt. Et ē duplex. ad sensum z ad intellectū. Ad sensum ē qñ abo pstructionibilia congruitatē fm vocē sūt expssa vt ego scribo. q est pfecta. Dis em̄ oīō pfecta pstructionis ex supposito z apposito. Ad intellectū ē qñ h̄ ambo pstructionibilia congruitatē fm vocē expmūt. sed atqz illoz p intellectu subintelligit. vt ptingit in vbis pme secundē z terciē psonē. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio rñsalis. Littera alex. de con-

structione z eius diuisione est sufficiēter assignata, parat auctoritas con-
clusionis ex his que dicta sunt.

Elguif primo. Cōstructio in grāmatica nō ē possibilis. igr̃

structo. i. g. r. constructio i. gramatica nō ē possibil'. p. b. a. f. a. n. s. ex duob' en-
rib' i. actu nō p. t. fieri ē cū. s. ābō p. s. t. r. u. c. t. i. b. i. l. i. a sūt entia i. actu. i. g. r. maiō
ē ar. i. s. t. 3. m. e. t. m. i. n. o. r. q. 2. q. d. lib' 3. p. s. t. r. u. c. t. i. b. i. l. e b' 3. m. o. d. i f. c. a. d. i. s. 3. m. o. d. u' f. c. a. d. i.
est illō quo p. s. t. r. u. c. t. i. b. i. l. e vel p. a. r. s. o. z. a. t. i. o. i. s fit in actu. p. b. a. f. q. 2. m. o. d. u' f. c. a. d. i.
d. i. b. a. b. e. t. s. e. v. t. f. o. r. m. a p. a. r. t. i. f. o. z. a. t. i. o. i. s m. o. d. o f. o. r. m. a est q. u. a. r. e. s. e. s. t. i. n. a. c. t. u.

De Constructione.

Dico vñ argumentū pcludit q ex duob⁹ entib⁹ non sit tertiu⁹ vbi vnus fuerit in potētia ad alterū qd non sit in pposito. vt hic hō currit. pstru- ctibile regēs habz se vt in actu. z pstruibile rectū vt in potentia.

Arguit scdo. Modi fcandi non sūt pncipia pstructionis. igit^r pba^r aīis. nec modoz significandi cōueniētia. nec dīcōueniētia. igit^r modi fcandi nō sūt pncipia pstructionis. Tēnet pñā ex sufficiēti diuisione. Aīis p pma parte pba^r q non cōueniētia. qz tūc sequeretur q hic nō esset pstructio hō currit. pbat^r. quia in illa cōstructibilia habet diuerfos modos fcandi distinctos. Nec etiā po^r rest dīcī scōz. qz tūc hic esset constructio. alba vir: z sic oratio incōgrua: esset pstructio qd est falsum. Dico verū argumentū pcludit q ad pstruc- tionē regis pportio modoz fcandi. sed non oīm. sed illoz q regit^r ad cōstructionē. quoz pportio est cum d: homo currit. sic in simili ad pstructionē dom⁹ regit^r ppositio priū. s; non oīm priū in differēti. sed eaz que regunt ad pstructionē.

Arguit tercio. Constructio in grāmatica non est possibilis. pba^r ex opposit⁹ nō sit vñ. s; pstruibile in pstructionē sūt opposita: ergo ex ipis non sit vñ. Maior q: opposita se destruunt et expellunt. in pstructionē aut sit vñio z ptes manent in re vnite. Minor q: in omni pstructionē debet esse pstruibile dependēs z depēdētiā terminans vt dīcī auto: modoz fcandi. modo depēdens et depēdētiā terminans includit oppositas ratōes. Dico q vñ argumentū pcludit q ex oppo- sitis nō sit vñ ea ratōe qua opposita sunt. s; ex oppositis bñ sit vñ ea rōe qua vñ est in aptitudine z in potētia ad alterū z sic nō sunt op- posita.

Arguit quarto. Homo currit nō est pstructio intrāsiua con- struibile significat idē. sed hic homo currit nō fcant idē. igit^r. Maior patet ex diffinitōe pstructionis intrāsiue. Minor. qz substantia z acci- dens sunt pmo diuerfa. qz dīcī pmo pbsicōz. Substantia z quātitas si sunt duo sunt. mō hō fcant substantiā. qz nomē. z currit accidens. qz ver- bū. Dico verū argumentū pcludit. qz hic homo currit pstruibile nō fcant idē formaliter. z si fm se absolute psideant. sed bene fcant idēz materialiter. z fm numez. qz accidēs z subiectū sunt idē nūero z mate- rialiter pmo topicoz. modo idēptitas materialis est maxima.

Arguit quinto. Ego amo: hic nō est pstructio. pba^r. qz si ali- qua maxime intrāsiua actus. sed hoc nō. p- baf. qz hic nō significat actus. sed passio. Dico vñ argumentū pcludit q in cōstructionē intrāsiua actus nō capī p actiōe. sed capī indiffe- renter p actu verbali nō curādo an sit actio vt passio: z sic cū dīcī ego amo: significat actus amādi. licet significat passiue.

Arguit sexto. Nulla est pstructio simplex. igit^r. pba^r aīis. sim- plex nō est ppositū. sed omīs pstructio est cō-

De Constructione.

posita. igit^r nlla pstructio est simplex. Maior. qz implicat aliq⁹ simplex esse cōpositū. Minor p: p diffinitionē pstructionis. in qua dīcī. cōstru- ctio est pstruibile vñio. Si ergo in cōstructione est vñio pstruibili- lium cōcludit q omīs pstructio est pposita. Dico verū argumentū con- cludit si pstructio ideo dīcī simplex. qz nō esset pposita. s; dīcī ideo simplex. qz aut est intrāsiua actus psonaz z nō reciproca. vel est trāsi- tiua actus vel personaz z nō retrāsiua.

Arguit septimo. Constructio reciproca nō est intrāsiua. igit^r littera alexātri nō valer. pba^r aīis. Illa constructio est trāsiua in qua casus trāsiuus regit a pte post a bō. sed in pstructionē reciproca est sic. igit^r. Maior est nota. qz casus trā- siuus causat pstructionē trāsiuā. z casus intrāsiuus causat pstru- ctionē intrāsiuā. Minor q: in pstructionē reciproca ponit actus. mo- do actus est casus trāsiuus vt dīcī pscianus scōo minoris. Dico vñ ar- gumentū cōcludit q cōstructio reciproca fm rem z materialiter est in trāsiua. cū fm modū z formaliter est trāsiua.

Arguit octauo. Filius albei quiescit nō est pstructio trā- siua psonaz. pba^r. qz est trāsiua actus igit^r nō trāsiua psonaz. Tēnet pñā ex oppositis. Antecedēs patet. qz suppositū z appositū caulant pstructionē intrāsiuā actus. modo hic est suppositū z appositū. igit^r maior. s; minor est nota. Dico verū argu- mentū pcludit q psideando istā. Filius albei quiescit sine verbo tūc est trāsiua psonaz. z hoc voluit alexāder. sed psideado eā in ordine ad verbū tūc est intrāsiua actus. nō est ergo incōueniēs in eadē orōe esse diuersas cōstructiones scdm diuersum modum.

Constructio sic casum si sit prepone vocantē **Utruz lra**
Mox rectum pones. hinc personale locabis alexātri de ordine
Verbū: quod primo statues. si cetera desint pstruibile. z s; de nouē impedimē-
Tercius hinc casus & quart⁹ sepe sequunt^r tis pstructionis sic
Aut verbo subdes aduerbia: s; de secundū bñ assignata. p: oī relectione littere.

Notandū
Casum rectori: debet vox prepositiua
Quarto pungi vel sexto: quē regit ipsa
Infinitiuum persone siue quibusdam
Des adiectiuis: vt sunt abilis piger aptus
Hanc olim pulchrā veteres dixerē figurā
Verba q sunt debet iubet audet vultq potq
primo q: qz aristore-
lis ostēdit scōo pbi-
ficōz qz ars imitat^r
naturā: sicut ergo
in natura omīa sunt
ordinata et ad vñ
pncipium reducra.
qd dat esse et vīz

De ordine constructibiliū

Niditur & tentat dignat scitq; monetq;

Incipit & tedet piget et pudet atq; meret

Et properat gaudet delectat penitet vrget

Exparat & discit decet solet & licet; adde

Que p̄dicta notant; et que contraria signant

Addere multa potes q̄narto casu p̄cedente

Que iunges verbo iūges & participant

Si generi verbi sua significatio fiet

Consona, debet ipsi constructio verbi

Sed personale supponens rectus habebit

Aut ablatiu p̄cedunt rectore soluti

Aut postponunt; sed vix interseris illos

Appellans verbū, substantiuūq; vel horū

Vim retinēs: post se rectū quādoq; locabūt

Est substantiuū data significatio verbi

Passiuū & sepe solet constructio tradi

ne reali res debite locant vt in naturis eoz p̄perit, vt ptz in elemētis

in q̄b̄ elemēta leuiora sunt sursum, grauiora deorsus. Dicit em̄ p̄mo celi

om̄e leue sursum, z oē graue deorsus, sic in ordine gramaticali p̄structibi

lia debite z p̄ueniēter ordinātur. p̄mo suppositū z appositū, vtz in re

gulis. Inuētus aut est ordo gramatialis trib̄ de causis. p̄mo vt scia

mus qd sit p̄ponendū z qd postponendū. Scdo vt sciam̄ vñ exit act̄

verbi, qz a re fcat p̄ntm̄, z in qd terminat, qz in re fcat p̄ obliquū, vt

iobānes legit lectionē. Tercio vt sciam̄ qd p̄structibile sit iungedū ab

latiuo vt determinatio cū suo determinabili, vt alb̄ bō, ponit aut alex

ander reglās octo de ordine p̄structibiliū. Prima si in aliqua p̄structio

ne ponit vt̄s ordo debet incipi a vt̄o. Rō qz p̄ vt̄m̄ importat excitatō

sed ois excitatio est in p̄ncipio ponēda, z licet aliqñ incipit ordo ab ad

uerbio vocadi o cū ponit circa vt̄m̄, tñ hoc nō ē p̄rrareglā. Lū qz dūz

donec, modo ordo incipit a vt̄o sine impedimento. Scda regula, post

vt̄m̄ dūz ponit n̄t̄s. Rō, qz excitatio importata p̄ vt̄m̄ ē acc̄s, z gr̄e gr̄e

terminū mō n̄t̄s fcat talē terminū z l̄stariā. Tercia regula post n̄m̄ z

vt̄m̄ dūz ponit vbi p̄sonale. Rō qz n̄t̄s z vt̄s fcat l̄stariā, vbi vō acc̄s

mō substantia ē p̄p̄ acc̄te, z acc̄s sc̄q; substantia sic effect̄ suā causāz.

om̄ibus alijs, vt p̄z

p̄mo celi, z in rebus

naturis reperit or

do in singulis, qm̄

rollit ordinez tollit

om̄e bonū, vt dicit

p̄m̄tato: sc̄o p̄biff

coz, sic z in arte opz

in p̄struēdo z p̄po

nendo p̄structibilia

esse ordinez de quo

alexader iā determi

nar ponēdo nouē re

gulas, p̄o qbus in

relligēdis sciēdi or

do gramatialis de

scribit sic. Ordo est

habitudō dictionū

adinuicēz debite et

p̄ueniēter p̄struā

p̄m̄ p̄z z posterius

Et or̄ ordo in gram

matica ad similitudī

nē ordinis in natu

ra, sicut em̄ in ordi

ne reali res debite locant

vt in naturis eoz p̄perit,

vt ptz in elemētis

in q̄b̄ elemēta leuiora sunt

sursum, grauiora deorsus.

Dicit em̄ p̄mo celi

om̄e leue sursum, z oē

grauē deorsus, sic in

ordine gramaticali p̄structibi

lia debite z p̄ueniēter

De impedimētis.

Notandū sc̄o. Quarta regula de ordie

p̄structibiliū est ista, si n̄t̄s z vt̄s nō ponunt in or̄e tūc or̄o dūz inci

piat vbo p̄sonali. Rō qz in om̄i vbo p̄me vel sc̄o p̄pone cert̄ subintelli

git n̄t̄s, sed in vbis t̄cie p̄pone incert̄. z sic v̄ualiter ordo incipit ibi

q̄ n̄t̄o incluso. Quarta regula, post vbi p̄sonale imediare dūz ponit or̄is z

actūs. Rō, qz fcatū vbi est acc̄s, oē aut acc̄s dūz determinari p̄ aliq̄ sub

iectū z in aliq̄ subiecto, z illud subiectū fcat or̄is z actūs. Sexta r̄gla,

aduerbiū dūz seq̄ suū vbi. Rō, qz ois determinatio debet sequi suū de

terminabile, modo aduerbiū est determinatio verbi, or̄ em̄ p̄sci, p̄rio

minoz. Aduerbiū est v̄ vbi adiectiuū, aliq̄ aduerbia p̄ponunt suis

vbiis, vt patebit inferi. Septima r̄gla, dictio recta dūz ponit post dicti

onē regentē, vt fili⁹ sortis. Rō, qz dictio regēs bz se vt determinabile,

ocō recta vt determinatio, mō ois determinatio dūz seq̄ suū determinabi

le. Octaua r̄gla, p̄p̄o dūz p̄ponit suo casuali cui dēferat. Rō qz inf̄ ocōnē

regentē z rectā est mutua p̄porio z depēdētia, qz ocō recta terminat

depēdētiā ocōis regētis, vt dictū est an̄. mō p̄p̄o regit suū casuale, er

go recte ei p̄ponit, z has r̄gulas terigit alex. in textu cū dixit. Construe

sic casus si sit p̄pone vocantē. Ad rectūz ponit, hinc p̄sonale locabis.

Uerbiū: qd p̄mo statues si cetera desint. Tercio hinc casus z quart⁹ sepe

sequit̄. Aut vbo subdes aduerbia, subde sc̄o casus; rectori. Debet vox

p̄positiua quarrō p̄iungi vel sexto quē regit ipsa.

Notandū sc̄o q̄ alex. in textu ponit no

uē impedimēta p̄tra r̄gulas octo p̄dictas. p̄mū r̄git ibi. In finitiuū p̄

sone sue q̄bulda. Des adiectiuū vt sunt abilis piger apr⁹. Hāc oliz pul

chra veteres dixere figurā. z vult duas r̄gulas. p̄ia vba p̄sonalia sepi

p̄struunt cū infinitiuo a p̄te post, vt volo legere, cupio p̄ficere, z hoc

maxime fit in vbis p̄hereticis, q̄ sc̄z fcat actū aie interiorē cognoscē

tū; vt volo desidero. Et ē impedimētū p̄tra illā regulā. Tercio hinc ca

sus. Et ondit alex. q̄ sunt illa vba q̄ possunt p̄strui cū infinitiuo, z enūe

rat ea, vt iubet audet vult p̄or nitit̄ tentat gaudet p̄perat, vt ptz in

textu. Et ne dū illa in textu postea, sz eis p̄simonima in sc̄ado, z etiā eis

p̄traria in sc̄ando, vt imbeo p̄traria in sc̄ado huic vbo iubeo. Et sit

subiūgit q̄ m̄tra ex ipis p̄struunt cū infinitiuo actō p̄cedere, vt scio te

legere, volo te currere. Scda r̄gla. Nomē adiectiuū n̄i casus p̄struit

sepe cū infinitiuo, vt abilis legere, inept⁹ scribere. Et est impedimētūz

p̄tra illā r̄glāz, hinc p̄sonale locabis. Uerbiū, dictū ē em̄ ante q̄ post n̄m̄

debet poni verbū finiti modi, hic autē dū q̄ post n̄m̄ ponit verbūz in

finiti modi. Que aut sunt adiectiuū q̄ ita possunt p̄strui a p̄te post cum

infinitiuo dicit iobānes monachi q̄ sunt adiectiuū q̄ significat disposi

tionēz ad agere vel ad pati. Illa autē significant dispositionē ad agere

vel ad pati que promptificat substantiam ad agēduz, vt agilis renuis.

De ordine constructibiliū

Corpulentus autē et crassities indisponit substantiā ad agendū. Postea alex. in rex. ponit aliud impedimētū cū dicit. Que iūges vbo iūges et pricio pantri. Si generi verbi sua fcatio fiet. Lōsona: debet illi pstructio vbi. Sed personale supponēs rect⁹ habebit. vult talē regulā. Participiū regit aprep⁹ eūdem casum quē suū vbi a quo descendit. vt amans deus. et hoc est vix si principiū est eiūsdē fcatōis cuius gñis est verbum a quo descendit. Nō dicit notant ppē participia in ans vel in ens ēminata que descendit a vbiis cōmunis gñis. qz talia nō regit eundē casū a pre post sicut eoz vba. hoc em vbi osculor regit idifferēnt actm vel abltm. sed osculans solus regit actm. Et intelligit hec regula de casu a prepost et nō a pre ante qz verbū psonale regit nrm a pre ante. sed in rōe supposito. sed hoc nō puenit principio. Et est ista regula impedimētū ptra regulā pstructiōis verbi psonalis pntm. Dictū em est ante q post nrm debet poni verbū psonale. hic aut dicit q post nrm participiale ponit sepe obliquus participialis.

Notādū quarto et vltimo q Alex. in lra

sequēti cū dicit. Aut ablti pēunt rectore soluti. Aut postponunt. sed vix intēris illos vult talē regulā. Si in aliqua pstructiōe ponunt ablti positi in designatiōe pñe vel absolute positi tūc ab ipsis pōt incipi cōstructio. vel etiā finiri p ipsos. sed raro dñt poni in medio. vt ibi. magistro legēte pueri pficiūt. Rō aut hui⁹ regule qre tales ablti aut pponuntur aut postponuntur. qz tales ablti ponunt in designatiōe pñe. et sic ponuntur loco ordōis q habz se vt añs. sed añs indifferēter pōt pponi vt post poni pñti. siue em dicit si fortes currit fortes mouet. vel fortes mouet si fortes currit sp̄ hec ppō fortes currit est añs. Est etiā intelligendū qz tales ablti etiā aliqñ possunt poni in medio. nec alex. hoc negat. et ergo dixit raro. vt hic ponunt in medio. filius dei volente deo patre rede mit mundū. et hec regula impedimētū ptra regulas ante positas. vt dictū est ante q pstructio debet incipi antō vel vtrō. vel a verbo psonali. hic aut dicit q pstructio debet incipi ab obliq. vt ab ablatiuis positis absolute. Postea alex. cū dicit in textu. Appellans verbū substantiuūqz vel hoz. Uim retinēs post se rectū qñqz locabūt. vult talē regulā. Verbi substantiuū: vocatiuū. vel verba habētia vires illoz vboz requirūt a pre post nrm. Exemplū de vbo substantiuo sum bō. De vocatiuo. vocor conradus. De vbo qd bz vim verbi vtr. ordinor pbyter. De verbo qd bz vim verbi substantiuū. vt sto erect⁹. Et est ista regula impedimētū ptra regulā pdictā in qua dictū est q post vbi psonale dicitur qui obliqu⁹ hic aut dicit q post verbū psonale debet poni nrm. Et subiungit q iste modus pstructiōis nrm post verbū nō solū puenit verbis pdictis. sed etiā vbiis passiuis q habēt et retinēt significatiōē suoz verboz substantiuoz. vt hic. cernit iustus. Et notandū q nō solū vba neutralia et passiua hnt vim et naturā verbi substantiuū. sed et cōmunia et depon-

et de impedimentis.

mentia. qz oia talia possunt resolui in ppriū gerundiū et in vbi substantiuū. De cōi. vt iste osculaf falsus. De vbo deponēri. Ille loquit pomposus. i. in loquēdo est pomposus. Istis notabilibus sic statibus est.

Conclusio responsalis Littera Alex. de

ordinatiōe pstructibiliū. de impedimētis iā enumeratis ptra regulas pdictas est bñ assignata. Patet vitas pciūfōis ex his que dicta sunt.

Arguit primo. Quidō cōstructibiliū nō dicitur incipi a vtrō. igitur pbat. Quidō debet incipi a casu. q fcat in ratione pncipij. sed vtrū nō fcat in rōe pncipij. igitur ordo nō incipit a vtrō Maior. qd pncipij est ante finē. Minor. est autoris modoz fcatid. Dico vix argumentū pcludit finitū et vtrū hic pparent ad inuicē fm rez et fm significatiōē casualē. sed hic pparant in ordine ad actū verbi. respectu cuius vtrū fcat p modū excitatiōis.

Arguit scdo. Quidō nō debet incipi a vtrō. pbat. qz ordo incipit ab aduerbio vocadi vt dicēdo o dñe qz ego seruus tuus. Dico q ordo bñ incipit ab aduerbio cū impedimēto. sed hic fit mēto de inceptiōe ordinis sine impedimēto.

Arguit tercio. Post nrm nō sequit i debito ordine verbū psonale. igitur. pbat añs. qz post nrm sequit gñis. pbat in ista orōe. fili⁹ sortis. Dico verū est q in ordine generali post nrm debet poni verbū psonale. sed hic pcurrit ordinatio specialis scilicet dictionis recte post dictionē regentē.

Arguit quarto. Quidō nunq dicitur incipi a verbo. pbat sic psonale poneret. sed hoc nō pōt fieri. pbat. posito vno correllatiuo: ponit et aliud sed appositū vt verbū dicitur correllatiue ad suppositū vt ad nrm. ergo si in orōe ponit appositū vt verbū. etiā debet poni suppositū vt nrm. Dico verū argumentū pcludit q posito vno correllatiuo: ponit et reliquū exp̄sse vel implicite. licet aliqñ in orōe ponit vbi et non ponit suppositū exp̄sse. tñ implicite in tali vbo subintelligit.

Arguit quinto. Prepositio nō pcedit casuale qd regit. igitur vna regla nō valet. pbat añs. qz sequit suoz causale. pbat in istis mecu: secū: puberen⁹: corderen⁹. Dico vix argumentū pcludit q absolute loquēdo ppō dicitur pcedere casum quē regit. tñ aliqñ figuratiue pōt sequi. et hoc fit hic p anastropham.

Arguit sexto. Infinitiuus nō pōt cōstrui cū vbo a prepost igitur. pbat sic. In omni pstructiōe pstructibile posterioz dicitur determinare pri⁹. s. in pstructiōe tali hoc nō fieret nisi infinitiu⁹ adderet vbo psonali a pre post. igitur infinitiu⁹ nō pstruit cū vbo. Maior. est nota. Minor. pbat. qz infinitiu⁹ fcat infinite. et verbū indicatiui modi finite. mō finitū nō specificat infinitū. s. pot⁹ ecōuerso finitū specificat et determinat infinitū. Dico vix argumentū pcludit q

Regule de impedimentis.

In finitū in ordine ad substantiā a pre an p̄sideratus ad quā infinitā & incerrā h̄ inclinationē nō pōt specificare aliō verbū, sed infinitū cōsiderat in ordine ad alios modos, & sic pōt terminare depēdentiā scātā p alios modos, vel vt alij dicunt q̄ infinitū terminat depēdentiā vbi nō rōe sui significati verbalis, sed nominalis subintellecti, & sic ista valet tñ, volo legere, id est volo lectionē.

Arguit septimo. In finitū nō pōt assumere n̄m ap̄ se pōt, p̄bat sic, q̄ p̄us dictum est q̄ d̄z assumere actū, igit nō n̄m. Teneat p̄na, q̄ idē p̄structibile nō p̄struit a pte ante cu; diuersis casib⁹, sed an̄s patuit de regimie acti. Dico v̄z argumētū, p̄cludit q̄ infinitū vt infinitū absolute regit actū a pte p̄tē d̄e suppositi, sed hic p̄siderat infinitū specialiter, q̄ sc̄z scāt dīsp̄sitionē vel indisp̄sitionē q̄ disponit vel indisponit rē ad agendum rōe cuius p̄perat, s̄ pōt p̄strui cum n̄tō a parte post.

Arguit octauo. Littera alexandri est supflua, ergo male p̄sira, p̄bat, q̄ alex. prius determinauit de p̄structione n̄i a pte post ibi. Sepe vocis v̄bū sibi vult apponē r̄ecū. Di. v̄z, argu. p̄cludit q̄ antea alex. determinauit d̄ p̄structione n̄i & regie, hic aut determinat & ostendit quōd fiat cū i. p̄dēmētō r̄glaz mō p̄struēdi.

Quis qualis quāt⁹ cui⁹ cuias quott⁹ & quot.

Missā relatiue penitus precedere debent

Obliquos verbo p̄ciūges missā rogando

Hanc sua iūgēdi retinēt aduerbia formam

Quis p̄p̄m nomē: et que substātia querit

Si p̄p̄rium noui debet substātia queri

Qua nota p̄prio tantū de noīe quero

Communi per quis etiam de noīe queris

Quis bon⁹ est aratro bos: q̄s natat in equore

Quēsitua pares optāt reddi sibi cas⁹ (p̄sc̄is qualis quātus cui⁹

Cum quia dū donec quoniā silesq̄ p̄reibūt

Nanq̄ relatiui ius implicitem tenere

Cunq̄ relatiuis de iure viam parat horz

Precedēs decet obliquos quandoq̄ p̄reire

Cum tenet hoc rectus: ac obliqu⁹ notat illd̄

Isti subueniunt sua mater vel pater eius

regle de impedimētis p̄structionis ab alexandro sint bñ al signare, pro intellectu cōtione q̄stiois more.

Notandū

p̄mo q̄ alexander cōtinuās in textu im̄pedimēta p̄structionis & ponit septimū cu; dicit. Quis us cuias quottus & quor. Missa relatiue penitus p̄cedere debent, & cetera, et ponit duas regulas. Prima. Dictiones littera posite siue reneantur in interrogatiue siue relatiue requirunt q̄

Regule de impedimentis.

Verbū multotiens substantiū petis extra

Mobilis & fixi naturam nosse decebit

Est adiectiuum vocis vel significati

Solius est generis adiectiuum variatq̄

Cum nūero casū velut hic venit vna soroz

Est inter fratres bon⁹ ant de fratrib⁹ vnus

Cum diuersoz verbum rectis numeroz

Interponatur vtrilibet equiparatur

Sermones summi patris est meditatio iusti

terminat depēdentiā illius cui postponit sed dictōes interrogatiue sumpte nō possunt terminare depēdentiā alteri⁹ p̄structionis, q̄ scāt cōfusa, q̄ interrogatiue, modo dictio terminas alterius depēdentiā scāt determinatiue. Rō huius quare dictōes relatiue p̄ponunt, q̄ includunt naturā p̄structionis copulatiue cui repugnat postponi, sed p̄poni. Rō hoz aut quare relatiua includūt p̄iunctionē copulatiua, p̄z ex regula hugonis q̄ d̄t q̄ relatiuū positū inter duo v̄ba & referēs subiectū resoluit in z, & in ille, vt iohānes currit q̄ mouet, valet ista iohānes currit & ille mouet. Scda regula. Aduerbia illoz interrogatiuoꝝ relatiuoꝝ etiā debēt p̄poni suis v̄bis, vt qualiter habes, quare fecisti. Et p̄ma regula est impedimētū p̄tra istā regulā. Terci⁹ hinc casus & q̄rus sepe sequunt. In qua regula dictū q̄ acti⁹ debet sequi verbū, hic aut d̄t q̄ debet p̄poni. Sutr est etiā impedimētū cōtra istā. Subdesecundū casum r̄ectori. Sed scda regula est impedimētū cōtra istā regulam. Aut verbo subdes aduerbia, in qua dictū est q̄ aduerbiū debet sequi verbū, hic aut d̄t q̄ aduerbiū debet p̄cedere verbū. Postea alexander ponit octauū impedimētū cū dicit. Cum quia dū donec quoniā similesq̄ peribūt. Et vult talē regulā. Iste dictōes cū q̄ dū donec quoniā & eis similes in scando vt aduerbia similitudinis, demonstrandi, operandi eligēdi p̄ponunt suis verbis in p̄struēdo, vt cū venerit pacitus docebit vos oia. Rō, q̄ tales dictōes h̄nt naturā relatiuoꝝ, sicut ergo obliqui relatiuoꝝ p̄ponunt verbis in p̄struendo, sic & iste dictiones, q̄ autē iste dictiones habeant naturā relatiuoꝝ patet per resolutionem orationis in qua ponunt. Unde ista. Luz venerit spiritus paracletus, Resoluit sic. In isto r̄epore in quo venerit spiritus paracletus, & in illo tempore docebit vos omia. Et est impedimētū p̄tra hāc regulā. Aut verbo subdes aduerbia. Notandū q̄ generaliter omne aduerbiū debet sequi suū verbū, exceptis paucis aduerbijs que p̄ponunt suis verbis, vt pater in his meritis.

Regule de impedimentis.

Aduerbia q̄ importat cō
tradictionē p̄monis vt
pus p̄usq̄
Quod pendet: similat: monstrat: eligit: optat
Aduerbia p̄dicta. s. cū q̄bus postponuntur
construuntur. alia oīa
aduerbia bus p̄struunt
Precedunt verba succedunt cetera tantū.

Notandū sc̄do alexāder ponit vltimū z
nonū impedimentū p̄tra modū cōstruendi prius dictū cū dicit in tex
tu. Cū relatiuis de iure viā parat hor. Precedēs decet obliquos quā
doq; perire. Cū tenet hic rectus ac obliquus tenet illud. Illi subueniat
sua mater vel pater eius. Et vult talē regulā. Nā aīz relatiuū simul
ponunt in oratiōe. relatiuū in nr̄o. z antecedēs in obliquo casu. tūc cō
structio est incipiēda ab obliquo antecedētis. z nō a relatiuo in nomi
natiuo posito. Rō hui⁹ est ista. q̄ aīz facit viā relatiuo. mō illud qd̄ fa
cit viā alteri merito ei p̄ponit. Rō aut̄ huius q̄re aīz d̄z parare viā res
latiui. q̄ relatiuū accipit p̄cationē ab accidēte. illō em̄ quod aīz facit
p̄marie. hoc relatiuū facit secundario. q̄ relatiuū est ante late rei recoz
dariuū. Et est hec regula impedimētū p̄tra vnā regulā p̄dictā q̄ dixit
q̄ obliquus debet sequi verbū modobic d̄z q̄ obliquus debet p̄cedere
verbū. Et sic p̄z q̄ impedimēta p̄structionis peccāta p̄tra regulas octo
p̄dictas sunt nouē q̄ patēt in his metz. Est primū volo legere. abilisq;
sc̄dm. Lectionē resumēs terciū sole oriēteq; quartū. Sū bon⁹ arguit
malus quintūq; sextū. Septimū cuius est tunica. q̄liter babes octauū.
Isti subueniat sua mater est quoq; nonum.

Notadū terciū q̄ post q̄ Alex. determi
nauit de impedimētis nouē p̄structionis. iā incipit determinare de im
pedimētis p̄gruitatis. Et sunt sex regule. Unde impedimentū p̄gruita
tis est incōgrua dictionū in or̄de positāz ordinatio peccās p̄tra regu
las datas de p̄gruitate. Prima regula tangit ibi. Questiuā pares op̄
tant reddi sibi casus. Vbi alex. vult talē regulā. Interrogatiuū z respō
siuū debēt puenire in casu. vt q̄s currit. r̄ndes petrus. Et habet regula
veritatē q̄n interrogatiuū z responsiuū regunt ab eodē regēte. q̄ si re
gunt a diuersis regētibz nō oportet ea puenire in casu. vt hic. Qualis
tas nominum in quo est. respondendo. Bipartita est. vbi interrogati
uum quo est ablatiui casus. z responsiuū bipartita est nominatiui ca
sus. sed nō est contra regulā. quia interrogatiuum quo regit a p̄po
sitione in a parte post ex vi nature. sed responsiuum bipartita regit a
verbo substantiuo a parte post ex vi persone. z contra istam regulam
alexander non ponit impedimentum. sed impoprietatem cum dicit.

Regule de impedimentis.

Quis nomen p̄p̄i z que substantia querit. Si p̄p̄i noui debet substan
tia queri. Qua nota p̄prio tm̄ de noīe quero. Lōi p̄ quis etiā de note q̄
ris. Quis bonus est aratro bos. quis natus in equore piscis. In qualiter
tera Alex. vult quatuor regulas. Prima hoc interrogatiuum quis q̄nq;
querit de noīe p̄prio q̄nq; autē de suba rei. z capis hic suba cōiter pro
essentia quo mō accidentia etiā habent substantiā. exemplūz p̄m q̄s
currit respondet petrus. exm̄ sc̄di quis color est priuario albedinis r̄n
detur niger. Sc̄da regula. Cognito noīe p̄prio alicuius rei nō tamen
habita determinata cognitiōe substantie tūc p̄ quis possumus interro
gare de suba rei z tūc debet responderi p̄nomen demonstratiuū vel re
latiuū vt si aliqui essent coram me quoz noīa sunt mihi cognita. z ego i
terrogo quis ex vobis est cursor: respondet ille. Tercia regula Substa
tia rei cognita z noīe p̄po incognito tūc quis querit de nomine p̄prio
z tūc respondet nomē p̄p̄i. vt posito quod videre; aliquē z nosco
eum sed ignoro nomen eius tūc quero quis vocat z respondet Joāes
Quarta regula ad interrogatiōē factam p̄ quis etiā possumus respō
dere nomen appellatiuū tūc tenet indiuidualiter eo q̄ tale nomen po
nitur circa verbi qd̄ facit actū: mō actus sunt suppositoz vt; j. merba.

Notandū quarto z vltimo. Sc̄da regu
la p̄tra q̄s autoz ponit ipedimēta ē adiectiui z substantiui z ē hec regula
Adiectiuū z substantiuū d̄nt puenire in tribus in numero in ḡne z i ca
su vt albus homo z p̄tra hanc regulā autoz ponit quatuor impedimen
ta. Primū q̄n adiectiuūz ponit partitiue. z hoc Alex. tangit ibi. Nobi
lis z fixi naturā nosse decebit. z ibi ponit diuisionē adiectiuoz dicēs q̄
adiectiuūz est duplex. quoddā vocis tm̄ sc̄z qd̄ mouetur de ḡne in gen⁹
sed nō facit aliquā dispositionē accidentālē vt vnus vna vnus z d̄z vocē
tm̄ quia solū habet terminationē z vocē noīs adiectiui. Silt̄ p̄noia de
monstratiua p̄miriua dicunt adiectiua vocis tm̄. Aliud aut̄ est adiecti
num facit tm̄ quod sc̄z facit dispositionē accidentālē nō tm̄ est mobile de
ḡne in ḡns. vt ep̄us magister. z ex his diuisionibz duabus tanq; extre
mis Alex. dat intelligere mediū sc̄z q̄ quoddā est adiectiuū vocis z si
gnificati simul quod sc̄z mouet de ḡne in ḡns z est p̄notariuū alicuius
dispoīs accitālē vt albus niger z vult Alex. talē regulā. Aliq̄n solum
adiectiuū puenit cū substantiuo suo in ḡne z discōuenit cū eo in nume
ro z casu. vt vna soroz. vnus fratri. vna sabbatoz. sed hoc nō est cōtra
regulā adiectiui z substantiui. Ratio quia regula intelligit q̄ adiecti
um z substantiuū d̄nt puenire in tribus. Ceterū est de adiectiuo nō par
titiue rento modo vnus est adiectiuū qd̄ importat partitionēz z etiā
regula intelligitur de adiectiuo vocis z significati simul. modo vnus ē
adiectiuum vocis tm̄. vel etiā possumus dicere q̄ in ista vna soroz. so
roz nō est substantiuū huius adiectiui vna sed hoc substantiuū so: o: sub
intellectū z sic valet tantū vna soroz: soroz. vna sabbatoz. vna die sab.

De impedimentis.

baroz. vnus fratrū. vnus frater fratrū. Scdm impedimentū contrare
gulā adiectiui z substantiui tangit Alex. ibi. Sic adiectiui repimus se
pe locatū. Est coluber factus vel facta mistica virga. z est hoc. Adiecti
uum positū inter substantiua diuersoz gñm potest pformari cū vtroq;
substantiuo in gñe vt coluber est factus vel facta mistica virga. in quo
exemplo hoc adiectiui factus ponit inter duo substantiua scz coluber
z mistica virga diuersoz generū z potest pformari cum vtroq;. Posu
mus em̄ dicere coluber est factus mistica virga. vel coluber est facta mi
stica virga. Et tñ Joannes ianuenf. q. adiectiui positū inter duo substā
tiua magis pprie pformat se cū sequenti q̄ pcedenti vt hos est vtile a
nimal. tñ hoc fallit in quibudā picipis vt cū dicitur aqua est facta vi
num. Sequit corollarie q. ista est magis pgrua coluber est factus mi
stica virga. q̄ illa coluber est facta mistica virga. Pater corollariū ē
notabili. Ratio excusans est duplex vna est ratio qua potest fieri z est
idempritas illoz substantiuoz. quia idē fcat coluber z mistica virga. s.
ratio quare oportet fieri est debita expressio sentencie: quia moyses volu
it fcare q. coluber fuit factus virga z eodē so. virga coluber z q. vlti
mo coluber magis virga. ergo dixit mistica virga. Terciu impedimen
tū ptra hanc regulā tāgit Alex. cū dixit. Inuenies iunctū possessiui gñm
Ut mea defuncte da molliter offacubare. z vult talē regulā. Dictio pos
sessiua pstruit sepe cū grō rei possesse sub discōformitate z disconueni
entia casus. vt in exemplo p̄dicto vbi hoc possessiui mea existēs plura
lis numeri neutrius generis pstruit cū illo genitiuo p̄ncipali adiecti
uali scz defuncte sub diuersitate generis numeri z casus. Admirat aū
hec p̄prietatē ppter hoc q. possessiui includit gñm sui primitiui ratioe
cuius illud possessiui potest cōstrui cū grō adiectiuali. z ergo ista mea
defuncte pcedit loco illius mei defuncte tenendo mei in primitiuo in
feminino gñe. Quartū impedimentū contra hanc regulā terigit Alex.
cū dixit. Sunt adiectiui plures indistribuentē z vult Alex. tales doctri
nam. Nōmē distributiui singularis numeri addit aliqñ adiectiuo plu
ralis numeri sub disconformitate vt hoc totū supponit et suppositum
reddat respectu verbi pluralis numeri vt vtraq; formose me iudice stz
venerande in quo exemplo hoc distributiui vtraq; singularis numeri
additur huic adiectiuo formose pluralis numeri sub disconuenientia nu
meri z totū refert ad hoc appositū sunt. etia sub disconuenientia numeri
Ratio excusans est puenientia nōis distributiui tñ cū adiectiuo plu
ralis numeri q̄ etia cum verbo in significato. om̄s em̄ distributio fit i
multa z respectu multoz vt dicunt logici. Quintū impedimentū tan
git ibi. adiectiui modo p̄p̄i reperimus eodem. Pars hominū validi
tūres z menia scandunt. vt vult talē doctrinā. Adiectiui sep̄lus in o
ratione pstruit cū substantiuo nō expresse posito sed subintellecto vt in
exemplo littere hoc nomen adiectiui validū nō cōstruit cū isto substā
tiuo pars quia secum disconuenit in genere z in numero sed cōstruit.

De impedimentis.

et substantiuo subintellecto scz boies valer em̄ p̄dicta oratio tantum
validi homines vel ethiopes qui sunt quarta pars grecoz scandunt tur
res z menia in destructione troie. Vltimū in oratione p̄dicta est dis
conuenientia adiectiui cū substantiuo. sed ratio excusans est aptitudo in
relligendi pueniens substantiui cū adiectiuo expresse. Tercia regula
contra quam Alexander ponit impedimenta est de supposito z apposi
to. z est ista suppositū z appositū debent puenire in tribus in numero
in persona z in rectitudine casuali. vt homo currit z contra hanc regu
lam Alex. ponit duo impedimenta. Primū tangit cū dicit. Cū diuersos
rū verbum rectis numeroz. Interponat vtrolibet equiparator. Ser
mones summi patris est meditatio iusti. z vult talē doctrinam ex litte
ra. Quando verbi substantiui ponit inter nominatiuos diuersoz nume
roz tale verbum potest se conformare tam cum nominatiuop̄cece
dente q̄ sequēte. vt sermones summi patris est meditatio iusti in quo
exemplo sermones z meditatio sunt nominatiui diuersoz numeroz
z illud verbum substantiui est potest se conformare cū vtroq; in nume
ro z nō est intelligendū q. idē verbum scdm vocē possit se conformari
cum vtroq; nō in numero. quia tunc idē verbum esset singularis z es
etiam pluralis numeri. sed est intelligendum q. idē verbum scdm se vlt
eius condeclinū conformatur cū vtroq; nō in numero. Vltimū z im
proprietatē est disconuenientia suppositi z appositū in numero. hec em̄
nō est pgrua. Sermones summi patris est meditatio iusti. Sed ratio
excusans hoc viciū est duplex scz ratio qua potest fieri. z ratio quare
debet fieri. Ratio qua potest fieri est idempritas dictiōis pluralis nu
meri cū nō singularis numeri q. idē est dicere in re sermones summi
patris z meditatio iusti Sed rō quare oportet fieri est exp̄ssio sentencie
fm̄ mentēz psalmiste Voluit em̄ dauid ostendere q. sermones dei sunt
multi z q. homines dei hñt se vnitare ad illos sermones custodiendos
salte; boni. ergo posuit vnū in singlari nūero z aliud in plurali nūero.
Secundum impedimentū contra regulam suppositi z appositū terigit
alex. cum dixit Sunt adiectiui plures in distribuentē vt dictū est p̄
vt in isto exēplo. Vtraq; formose sūt me iudice venerande in quo exem
plo hoc suppositū vtraq; est singlari nūeri z appositū sūt ē plis nūeri.
Sequitur corollarie q. in eadem oratione potest esse impedimentū
ptra duas regulas grammaticales. vt patet in primo exemplo p̄dicto.
In isto enim exemplo est impedimentū ptra regulas adiectiui et sub
stantiui vt dictū est ante z etia est impedimentū ptra regulas suppositi
z appositū s. h nō ē inueniens q. h fit fm̄ diuersos respectus z modos.
Istis notabilibus sic tribus est.

Conclusio responsalis. Littera alexan.

de impedimentis cōgruitatis contra regulas grammaticales p̄dictas
est sufficient assignata: patz vras p̄clusionis ex his que dicta sunt.

Regule de impedimentis.

Arguit primo. Dictioes interrogatiue obliqui casus non debent poni suis verbis igitur conclusio falsa. probatur autem. Illud quod fecit transitiue debet poni et postui a preposit. sed dictioes interrogatiue obliqui casus fecerunt transitiue igitur tales dictioes debent postui a preposit. Maior est nota quod sicut casus qui postui transitiue ponit a preposit sic casus qui postui transitiue debet locari a preposit. Minor est nota quod a grammaticis et vniuersis fecerunt intransitiue obliqui autem fecerunt transitiue. Dico verum argumentum concludit quod dictioes et obliqui interrogatiui quo ad modum postuendi ponunt a preposit sed quantum ad modum regendi bene regunt a preposit.

Arguit secundo. Littera Alex. est falsa igitur male posita. probatur autem quia auctor dicit in textu quod quis posset teneri relatiue quod tamen falsus est quia quis semper tenet interrogatiue vel infinite. Dico quod Alex. non vult quod omnes dictioes hic posite teneri possent relatiue sed vult quod aliquae. et sic argumentum non concludit.

Arguit tercio. Nullum aduerbiu debet poni suo verbo ergo littera Alex. non valet. probatur sic. omnis determinatio debet sequi suum determinabile. sed omne aduerbiu est determinatio verbi ergo omne aduerbiu debet sequi verbum. Maior est nota quod constructibile determinat verbum. Minor est nota quod aduerbiu est ubi adiectiuu. ut dicitur. Pulchri. j. minoris. Dico verum argumentum concludit quod quantum est de ratione generali aduerbij tunc omne aduerbiu debet sequi suum verbum sed si supenerit specialis ratio tunc non oportet quod contingat aduerbijs interrogatiuis et alijs ut declaratum est in primo notabili.

Arguit quarto. Quis non querit de suba rei gl'ra Alex. falsa. probatur sic quod quis etiam querit de accit' rei. probatur in isto exemplo quod color congregat visus r'ndet niger. Dico verum argumentum concludit quod quis etiam querit de suba rei. et dico quod suba hic debet capi contra essentia modo accit' etiam habet essentia et natura licet non ita perfecta sicut suba.

Arguit quinto. Littera Alex. non valet. probatur. Istal'ra est male posita quod peccat contra principia grammaticae. scilicet l'ra Alex. est hmoi. Maior est nota quod contra negant' principia non est disputandum. ut j. phisi. Minor est nota quod Alex. dicit quod aliqui adiectiuu puenit cum substantiuo solui in genere et vna sonor. Dico quod non est contra regulam quod regula intelligit de adiectiuo vocis et fecit simul. modo ibi est adiectiuu vocis tamen non oportet ea puenire in accidentibus tribus.

Arguit sexto. Adiectiuu et substantiuu non pueniunt in tribus ergo fundamentum Alex. est male positum. probatur autem in ista oratione nos Joannes dei gratia. probatur quia adiectiuu scilicet nos pluralis numeri. et substantiuu Joannes est singularis numeri. Dico quod regula adiectiuu intelligit de oratione simpliciter congrua modo hec oratio nos Joannes dei gratia est figuratiue congrua quia in ea permittit euocatio.

Regule de impedimentis.

Arguit septimo. In ista oratione. vtraque formose non est impedimentum contra regulam adiectiuu et substantiuu igitur probatur autem in ista oratione est impedimentum contra regulam suppositi et apppositi. ergo non adiectiuu et substantiuu. Teneat nota quod in vna oratione non potest esse duplex impedimentum. Dico verum est quod in ista oratione vtraque formose est impedimentum contra regulam suppositi et apppositi habendo respectum ad adiectiuu tunc est impedimentum contra regulam adiectiuu et substantiuu et non est inconueniens in vna oratione esse plura impedimenta sub diuersis respectibus sicut non est impossibile eundem hominem infirmari diuersis infirmitatibus.

Arguit vltimo. Verbum subiectum positum inter duos nomina non potest se posuere cum vtroque in numero. probatur quia verbum subiectum positum inter constructibilia diuersarum personarum non posuimus cum vtroque in persona nec in numero. Teneat nota. quod ad congruitatem ordinis requiritur tam puenientia numeri quam persone quod suppositum et apppositum debent puenire in numero et etiam in persona. Dico quod non est simile de numero et etiam persona. quia persona est accit' magis principale quam numerus. et ergo requiritur puenientia persone sed non numeri.

Quando relatiuum generum casus variorum.

Inter se claudunt qui rem spectant ad eandem.

Per genus hoc poterit vtrilibet assimilari.

Est pia stirps yesse: quem christum credimus esse.

Sic adiectiuum reperimus sepe locatum.

Est coluber facta vel factus mistica virga.

Ponere suprema duo non debes sine causa.

Ocurreret tibi quandoque relatio simplex.

Femina que clausit vite portam reserauit.

Ad partem vocis de iure relatio licet.

Extra sepe tamen queras ad quod referatur.

Rex est cornuti patrie que preualet omni.

Sepe relatiuo conformari reperitur.

Precedens illi cum presidet immediate.

Sermonem quem vos audistis verus habetur.

Vsu communi tamen hoc nomen debet haberi.

Atque ipse.

dimenta contra regulam antecedentis et relatiui ab Alex. sunt sufficient' assignata pro intellectu questionis more.

Notandum.

primo. quod Alex. postquam determinauit de impedimentis contra regulam suppositi et apppositi. et adiectiuu et substantiuu. Jam incipit determinare de impedimentis contra regulam relatiui et antecedentis. et primum tangit cum dicit. Quia relatiui.

De impedimentis.

Inuenies iunctum possessiuo genitiuum
Vt mea defuncte da molliter ossa cubare
Sepe relatiuū pro patre refertur ad ipm
Vt mea scripta legis q sum submotus adhist
Ponis ob id solum pcedens sepe; q inde
Certa relatio fit; tua virga tuus baculusq
Ipsa mihi vere prebent solatia vite
Ad verbum sepe vel adiectiua relatum
Inuenies; fugis aut piger es; mihi qd pcul absit
Pro sola voce supponit sepe relatum
Quāuis precedens supponat significando
Dat deus aureolam; qd nomē habet ab auro
Estq relatiuis precedens materialis
Nomen equirea; sic nobis placet illa videri
Sepe relatiuū permutat significatum
Sunt domini que nos fecere manus crucifixe
Et numerū mutat; hominē diuina potestas
Plasmat; eosq marē factor creat & mulierem
Inuenies positum siue precedente relatum
Ipsa petenda mihi luno de pellice dixit
Flens Magdalena querit si sustulit illum
Indefinite precedens siue relatum
Sepe locas; nullum designans inde locatum
Cuncta timet hominē; qui apresidet ille creatis
Et personalem permutat proprietatem
Vt domino bndic aqua q celos super extat
Sed non est nobis imitanda relatio talis
Nō des ad vocē qnq; relata sed ad rem

uum gñ; casus va
rioz. Inter sectau
dunt. q rē spectat
ad eandē. per ge
nus hoc poterit
utrolibet assimi
lari. Est pia stirps
iesse que christus
credimus esse. &c
Et vult talē doc
trinā. Relatiuū
positū iter casus
diuersoz generū
qui casus spectat
ad eandē rē tunc
ratur relatiuū pōt
pformari cūtro
q; in gñe. vt pia
stirps iesse ē que
christū credimus
esse in qua orōne
hoc relatiuū que
ponit iter dōes
diuersoz generū
scz pia stirps qd ē
gñis feminini. et
christū qd ē gñis
masculini. et pia
stirps & christum
fiant eandem rē
& potest se cōfor
mare cū vtroq; i
gñe & hoc fm se.
vel eius pdeclini
um q; possum di
cere pia stirps ies
se est q; stirps cre
dim⁹ esse christus
vel possumus di
cere pia stirps ies
se que est christus
credimus esse. rō
excusans hoc vici
um est duplex.

De impedimentis.

Nominis; est bona gens; deus est pdector eoz
Adiectiua modo poni reperimus eodem
Pars hominū validi tutres & menia scandunt
Sunt adiectiua plures in distribuentē
Hinc etiā verbum repis plurale locatum
Vtracq; formose me iudice sunt venerande
Sed nō est nobis constructio congrua talis
Impersonalis sit demonstra sepe
Sal monstrans dicit; te misit aquis Heliseus
Equiualens geminis harū si iungitur vni
Dictio; p reliqua tantūmodo debet haberi
Sic visu cecum; visu dic esse carentem
Quando negatiuū verbo constructio iungit
Obliquū, per nō exponere conuenit illum
Aut simul exponi debet constructio tota

stirpis quod est falsū quia iesse pat⁹ dauid fuit eius origo licet christus
fuit membrū principale illius stirpis. Scōm impedimētū tangit Alex
cū dr. Occurretq; tibi qnq; relatio simplex. Femina que clausit portam
vitereserauit. & vult tñ q relatio grammaticalis est duplex scz psonalis &
simplex. Relatio simplex ē qñ ppō i q ponit añs & ppō i q ponit relati
uū nō vificat p eadē rē i numero scz bñ in spē vt femina clausit portā vi
te que reserauit vbi añs femina capif p eua. & relatiuū q capif p beata
virgine. Sed relatio psonalis est in qua añs & pñs capiunt p eadē rē in
numero. vt hō currit qui mouet. in qua orōe añs scz hō & relatiuū q ca
piunt p eadē rē in numero. Impropetas est hec q; relatiuū d; facere
scōaz noticiā de antecedere eodē qd nō pringit in relatiōe simplici eoz
in talifcatur alia res in numero. Rō excusans est puenientia rerū i spē
Alex. postea ponit. Tercū impedimētū cū dr. Extra tñ queris & hoc
Relatiuū qnq; refert ad añs subintellectū & nō expresse positū vt rex ē
cornoti que pualet omī patrie vbi hoc relatiuū q nō refert ad hoc añs
scz cornoti quia discōpentiū in gñe. Lornoti em est gñis neutrius & re
latiuū que gñis feminini sed refert ad hoc antecedēs subintellectū ga
ualet tñ rex est cornoti in tali ciuitati que ciuitas scz cornoti cornotum
pualet omī patrie. i. melior q; aliq ciuitas patrie. Impropetas ē discō
o iij

Rō qua potest fi
eri & est idempri
ras scati dictio
nūdiuerloz gene
rū vel casuū inter
quasponit relati
uū. Rō quare op
tet fieri ē expre
sio sentencie. Clo
luit em pphā ex
primere q stirps
iesse est. vñ natus
est christus posu
it ergo relatiuū
in masculino gñe
vt scaret q xp⁹
esset mēbrū prin
cipale illi stirpis
si ergo posuisset i
feminino gñe nō
ita bene hoc exp
fisset sed denotaf
set q christus fu
isset origo illius

et si vult fipie
in pphā b pphā
in ad pphā b pphā
in ad pphā b pphā
in ad pphā b pphā

et si vult fipie
in pphā b pphā
in ad pphā b pphā
in ad pphā b pphā

De impedimentis.

sententia relatiui et auctoris in genere. Ratio excusans quia superius potest intelligi in suo inferiori: ut ciuitas intelligitur in hoc quod est connotum. Alex. ponit post hoc Quartum impedimentum cum dicitur. Sepe relatiuum proferrefert ad ipsum. Ut mea scripta legis qui sum motus ad bistrium. Alex. vult tale documentum. Relatiuum aliquando refert ad suum auctorem non expresse positum sed ad premissum. In auctore inclusum. ut in exemplo predicto in quo hoc relatiuum scilicet qui non refert ad hoc auctorem sed mea scripta sed ad hoc premissum ego quod includitur in illo deriuatio mea et est eximium. Quidam in libro tristitum et valet predicta oratio tu legis mea scripta qui scilicet ego sum summotus. id est in exilium missus ad bistrium ubi fluit talis flumini. Improprietas est discouenientia relatiui cum antecedere expresse posito. Ratio excusans quia possessiuum includit premissum sicut effectus causam: ratione cuius inclusio admittit talis relatio.

Notandum secundo. quod Alex. Quintum impedimentum pro natura relatiui et auctoris tangit in textu cum dicitur. Sepe relatiuo proferri repit. precedens illi dum prestat immediate. et est hoc impedimentum pro modo construendi relatiui. Pro quo notandum secundum intentionem Joannis monachi. Relatiuum et auctor diuersimode ordinantur in oratione. Quod est ordinatum cum diuersis verbis et mediante sic quod relatiuum construatur cum vno verbo et auctor cum alio et tunc discoueniunt in casu ut fortes est homo quem diligo. Ratio quia diuersa verba requirunt diuersos casus. Quod auctor auctor et relatiuum construunt immediate respectu eiusdem verbi vel etiam respectu diuersorum et sic debent esse diuersorum casuum ut fortes quem percussit est homo et propter illud modum construendi est hic impedimentum. Vult ergo Alex. tale documentum. Aliquando relatiuum immediate coniungitur auctori et tunc conueniunt in casu quod est contra modum construendi relatiui auctoris ut sermonem quem vos audistis verus habet. Sicut hic verbum quia statuo vestra est deberent enim dici sermo quem vos audistis verus habet. et sic coniungitur in littera figura que dicitur. Antiref que habet fieri quoniam casus ponitur pro casu et sic actus ponitur pro modo. Improprietas est quia est ordinatio constructibilium pro eodem modo construendi relatiui et antecedentis. Ratio excusans est auctoritas antiquorum primo enim celli. dicitur propter patribus credere. Alex. post hoc ponit. Sextum impedimentum pro natura relatiui et auctoris cum dicitur. Ad verbum sepe vel adiectiuum relatiui Inuenies fugis aut piger es quod mihi peculiariter absit. et vult tale documentum. Relatio grammaticalis fit sepe ad nomen adiectiuum vel verbum ut tu fugis quod scilicet fugere absit mihi peculiariter. Improprietas et viciu est quia omne relatiuum facit subiectum generaliter. et infinitum et hec non potest specificari per adiectiuum vel verbum. Verbum enim facit actum et actus sicut adiectiuum modo actus nihil potest specificare. Ratio excusans est inclusio rei verbalis notali facit per nomen verbale. ut fugere includit fugam ratione cuius fit relatio. Sicut nomen adiectiuum includit faciem materiali subiectum ratione cuius fit relatio. postea Alex. ponit Septimum impedimentum cum dicitur. pro sola voce supponit sepe relatiui. Quia hic precedens supponit faciem. Dat de aureola quod nomen habet ab auro.

De impedimentis.

et vult tale documentum. Auctor supponit sepe faciem et accipit in suppositione personali et relatiuum refert ipsum pro sola voce ut in exemplo littere sicut Christus natus est in bethleem iude quod interpretatur domus pacis. Improprietas vel viciu est quia relatiuum debet facere sciamus noticiam de auctore hoc autem tollitur quoniam auctor et relatiuum faciant diuersa. Ratio excusans quia in qualibet dictioe sunt duo voces et facit. si ergo dictio aliquando potest poni pro facit etiam potest poni pro sola voce. Alex. postea ponit. Octauum impedimentum cum dicitur. Est quod relatiuis precedens materiale. et vult tale documentum auctor aliquando capitur et supponit materialiter et relatiuum ipsum auctorem pro suo facit ultimo. ut nomen equirrea sic placet nobis illa videri. in quo exemplo hic auctor egrare capit pro voce tamen et hoc relatiuum illa pre. Equirrea autem est locus in quo equi examinantur in cursu et dicitur a nomine equus et a verbo ruo rursus ruere. quod facit cadere quia ibi sepius cadunt equi. Improprietas auctor et ratio excusans est eadem cum improprietate et ratione impedimenti precedentis.

Notandum tercio quod Alex. ponit Nonum impedimentum cum dicitur. Sepe relatiuum permutat facit. Sicut dicitur quod nos fecerunt manus crucifixe ubi Alex. vult tale documentum. Auctor equiuocum sepe ponit in oratione et tunc auctor capit pro vno facit et relatiuum refert ipsum in alio ut in exemplo predicto hoc auctor manus quod est equiuocum capit pro parte diuina quam nos creauit et relatiuum quod refert illud auctor pro manibus corporalibus christi que sunt crucifixe. Viciu vel improprietas est diuersa facit auctor et relatiui que tamen dicitur facere eandem rem. Ratio excusans quia in vno auctore includuntur plura facit. et ergo auctor potest stare pro vno facit. et relatiuum proferre auctor pro alio. unde hoc nomen manus est equiuocum. Primo enim significat preteritis et sic dicitur. de aia. Manus est organum organorum. Secundo manus facit preteritis ut etiam herodes misit manum et apprehendit petrum. Postea Alex. ponit. Decimum impedimentum cum dicitur. et numerum mutat: bonum diuina preteritis. plasmatur eosque mare factor creat et mulierem. et vult tale documentum. Auctor et relatiuum sepius discoueniunt in numero ut in exemplo predicto ubi auctor bonorum est singularis numeri. et relatiuum eos est pluralis numeri. Viciu est discouenientia auctoris et relatiui in numero. Ratio excusans est conuenientia auctoris et relatiui in facit. auctor enim bonorum quia est vltimus et propter auctor preteritis multa. quia vltimus est vnus in multis et vnus de multis. et ex consequenti etiam posuit relatiuum eos in plurali numero quod facit multa. postea Alex. ponit. Undecimum impedimentum cum dicitur. Inuenies positum sine precedente relatum. Ipa petra mihi iuno de pellice dixit. Glens magdalena querit si sustulit illud. et est documentum tale. Relatum sepius ponitur sine auctore expresse posito et hoc fit duplici de causa. ut dicitur Joannes monachus aut causa indignationis et ire. ut in primo exemplo. aut causa amoris obcedi ut in secundo. Improprietas est posito relatiui sine auctore. Auctor enim et relatiuum sunt correlatiua modo positio vno correlatiuorum etiam debet poni auctorem. Ratio excusans est abilitas intelligendi auctorem in relatiuo et sic aliquid dicitur

De Impedimentis.

q̄ hic mittit eclips. Alex. ponit Duodecimū impedimentū relatiui z
antis cū d̄r. Indistincte p̄cedens siue relatiu. Sepe locas nullū designās
inde locatum. Luncra timent boiem quia p̄sident ip̄e creatis. z est hoc
sepius in or̄de vbi tam̄ āns q̄ p̄ns ponit sic q̄ nullū illoz fcat certū fca
tū z d̄r Joannes monachi q̄ tūc āns z relatiuū supponit cōfufetm̄ q̄a
nec āns nec p̄ns verificant p̄ certo supposito. Improprietas vel vitiiū
est quia āns z relatiuū d̄nt fcare aliquā rē determinatā ex quo p̄struū
tur cū verbis fcantibus actu modo actus sunt suppositoꝝ p̄mo metba
Ratio aut̄ excusans est puenientia antis z relatiui in fcatō. Āns em̄ est
v̄t z tale fcat v̄lter z p̄fufic etiā relatiuū. Postea ponit Tredecimū
impedimentū cū d̄r. Et p̄sonalē p̄mutat p̄peratē. Ut d̄no benedic aqua
que sup celos extat. z est impedimentū hoc. Āns z relatiuū sepius dis
conueniūt in p̄sona vt in exemplo p̄dicto. hoc āns aqua est v̄t casus z
fcoē p̄sone z relatiuū que est terciē p̄sone. Uiciū z impropetas est discō
uenientia antis z relatiui in p̄sona. Rō excusans q̄a āns z relatiuū fcant
idem licet sub diuerso mō. Illud em̄ qd̄ fcat āns p̄marie hoc relatiuū
fcat scōarie. Sequit̄ corollarie p̄mo extitit q̄ ad v̄tū p̄le nō fit rela
tio. Unde d̄r Florista. Nō fit p̄ quintū directā relatio casum. Nāq̄ v̄tū
nunq̄ scit habere relatiū Sequitur corollarie scō q̄ in istis exemplis
Virgili q̄ scripsisti eneida viuis memoria. Irē ch̄iste fili dei viui q̄ nat̄
est de maria. Irē illa gaude maria virgo q̄ cunctas hereses sola int̄re
misti. Irē in illa b̄ndictus d̄ns qui sedes sup cherubin nō fit relatio p̄pe
ad v̄tū sed potius ad n̄m̄ illius v̄tū parer quia relatiua carent v̄tō. Ul
timū Alex. ponit. Ultimū impedimentū p̄tra naturā relatiui z anteces
dētis cū d̄r. Nō des ad vocē q̄nq̄ relata sed ad rem. Nōis. bona gēs
deus est p̄ector eoꝝ z est hoc impedimentū. Relatiū sepe refer̄ ad si
gnificatū antis z nō ad vocem antecedētis vt in exēplo p̄dicto hoc
relatiuū eoꝝ nō refer̄ ad hoc antecedēs bona gens quia discōueniūt.
sed refer̄ ad āns fm̄ fcatū suū. vt sc̄z ad lyhoim̄ valet em̄ p̄dicta oratō
tm̄ bona gens est sc̄z viri z mulieris deus est p̄ector eoꝝ sc̄z hominum
Impropietas est quia antecedens z relatiuū discōueniunt in numero
z etiā relatiuū debet referri tam̄ ad antecedēs fm̄ vocē q̄ scōm̄ fcatū
quod hic nō fit. Ratio excusans est conuenientia significatiōis anteces
dētis collectiui singularis numeri cū relatiuo pluralis numeri. In no
mine em̄ collectiui fcant̄ plura d̄r em̄ Joānes Januens. Nomen collec
tiui est quod in singulari numero fcat plura vt gens populus.

Notādū quarto z Ultimo. Alex. ponit
impedimēta p̄tra gntā regulā gram̄aticā q̄ est q̄ demonstratiuū z suū
demonstrabile debet puenire in tribus sicut adiectiui z subm̄ in nume
ro in ḡne z in casu. vt iste hō z p̄tra istā regulā Alex. ponit impedimēta
duo. Prīmū tenet se ex p̄re fcati. Scōm̄ tenet se ex p̄re p̄formitatis. p̄ri

De impedimentis.

mū tangit cum d̄r. Imp̄sonalis sit demonstratio sepe. Sal monstrās de
te mist aquis Elizeus. Pro quo sciendū demonstratio est duplex. q̄daz
p̄sonalis. z est quando res demonstrata subiacer z p̄sēns est visui. vt
iste homo demonstrando hoies p̄sēntē. Alia aut̄ est demonstratio im
personalis z est quando res demonstratur vna z alia intelligit̄ vt her
berba crescit in orto meo vbi demonstrat̄ vna herba z alia intelligitur
Sist̄ in exemplo littere v̄nū sal demonstrat̄ z aliud intelligit̄. d̄r aut̄
demonstratio imp̄sonalis nō ideo quia ibi nō demonstrat̄ cf̄ persona z
res aliqua. sed d̄r ideo imp̄sonalis quia eadem res in numero nō demō
stratur. Impropietas quia demonstratiui z suūz demonstrabile d̄nt
significare eandem rem. Ratio excusans est puenientia rerū in specie.
Scōm̄ impedimentū est ex parte conformitatis vt ibi. Ut mea defun
cte da molliter ossa cubare. vbi demonstratiui sc̄z mea est pluralis nu
meri z acti casus. sed defuncte res demonstrata est singularis numeri.
feminini generis tm̄ de ista dictū est ante. Sequit̄ corollarie q̄ nō est
incōueniens in eadem or̄de esse diuersa impedimenta respectu diuer
soꝝ patet in oratōe p̄dicta in qua est impedimentū p̄tra regulā adiec
tiui z substantiui vt dictum est ante. z etiā est impedimentū cōtra re
gulā demonstratiui z sui demonstrari. Sexta regula p̄tra quā autor ad
ducit impedimenta tangitur ibi. Jungere p̄similes debet p̄iunctio cas
sus. z est ista. Cōiunctio debet p̄iungere siles casus ante z post vt hō et
asinus currunt z licet Alex. nō ponit instanciā p̄tra istas regulas tam̄
ali j gram̄atici vt Florista ponunt triplex impedimētū. Prīmū q̄n cō
iunctio mediat z coniungit adiectiui z substantiui vt albus equus
z magne p̄moditatis regit̄ a noie equus. Scōm̄ impedi
mentū quando p̄iunctio p̄iungit dictionē possessiua cum ḡtō casu vt fi
lius iliacus z martis condidit vrbem. filius iliacus regit̄ a parte ante
a verbo condidit z martis a nomine filius. Tercium impedimentum
quando coniunctio mediat inter casus qui possunt regi ab eodez regē
te vt plenum. gratia z veritatis. Ratio aut̄em regule quare cōiunctio
mediat inter similes casus quia coniunctio coniungit diuersos casus re
spectu eiusdem verbi sed idem verbum requirit similes casus quare re
gula vera. Quartum impedimentum est defectus z describitur sic. Est
dictionum in oratione locatio sine regente vel recto aut determinabil
sine determinatione expresse z talia impedimenta defectus. Alex. nō
ponit tria. Prīmum tangitur in littera p̄cedenti cū d̄r. Multorēs v̄
bū subm̄ petis extra z est impedimentū hoc verbū subz sepius nō exp̄s
se ponit sed subintelligit̄ vt gloria patri que valet ista gloria sit patri. z
i ista or̄de p̄mittit̄ figura q̄ d̄r eclips. sic em̄ i n̄a f̄a fit eclips q̄n sol v̄l lūa
d̄ficat a lumie sic eclips d̄r figura i arte q̄n v̄nū necessariū d̄ficat i or̄de. z n̄
ē intelligēda q̄ solū v̄bū subz subintelligit̄ i or̄de s̄z etiā subintelligit̄ nomen
subz vt comedere habēdū ē panes vbi subintelligit̄ hoc subm̄ hominem

De impedimentis.

Silr aliquā subintelligit verbū adiectiuū vel passiū vt gloria in excelsis deo subintelligit hoc verbū cantat. Itē in ista orōe de sancta agata, mentē sanctā spontaneā honorē deo et patrie liberationē subintelligit hoc verbū dedit obrulit vel fecit et valet tñ sancta Agatha habuit spōtaneā mentē. i. rectā vel p̄mptā mentē ad seruiendū deo et dedit bonorē deo et fecit patrie liberationē. Scdm impedimentū defectus tangitur ibi cū or̄ in textu. Equiuales gemini s̄ bari s̄ iugis vni. Dictio p̄ res liqua tñmō debet haberi. Sic visu cecū visu dic̄ esse carentē. ex qua littera elicit tale documentū. Dictio equiuales dictiōibus duabus in fcan do si iungat vni eaz quibus equiualeat tñc solū debet accipi p̄ altera illarū. vt hec dictio cecus equiualeat duabus dictiōibus in fcando qz valet tñ sicut carens visu. cū autē dico cecus visu cecus accipit tñ p̄ carēs et nō p̄ ambabus qā alias esset nugatio et supfluitas vateret cū tñ cecus visu si accipet p̄ ambabus carens visu. Improp̄etas est hec qā dco nō accipit p̄ illa cui equiualeat. Rō excusans est vt nō p̄mittat nugatio que est vnius et eiusdē inutiles repetitio. Terciū impedimentū defectus tangit cū or̄. Qñ actm verbo p̄structio iungit obliquū. per nō exponere puenit illū. Aut silr exponi debet p̄structio tota. et vult tale documentū. Quando obliquus negatiuus adiungit verbo tunc talis obliquus potest exponi p̄ hoc aduerbiū nō et obliquū affirmatiuum vt neminē p̄cussi que valet ista nō p̄cussi aliquē hoīes vel tota oratio debet si mul exponi vel resolui sic qz verbū actiuū mutat i passiū. et obliquū in rectum. et p̄ or̄ ntis in obliquū. vt ego video nullū; resoluit sic nullū hō videt a me Improp̄etas est hoc qz obliquū debet sequi verbū hic at cum or̄ neminē p̄cussi p̄cedit. Rō excusans est p̄pter euitare repugnantia duaz regularū quaz p̄ma est in gramatica scda in logica. In gramatica est hec regula qz obliquus debet sequi verbū. In logica est hec qz negatio debet precedere mō tali resolutionē facta vt docz regula remouetur et tollit talis repugnantia. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Littera Alexan

de impedimentis p̄ra regulas p̄dictas est sufficienter assignata patet

Arguit primo. Veritas p̄clusiōis ex his que dicta sunt Relatiū positiuum inter dcoēs diuersoz generū idē fcan tius nō pōt p̄formari cūz vtroqz in gñe. igit p̄bat añs. illud quo puenit cūz aliquo in gñe est illius gñis in quo debet conuenire cum alio. sed relatiū est simul masculini et feminini gñis ergo relatiū nō puenit cūz casibus diuersoz gñm. Maior est nota qz illud qd nō habet aliquid nō potest cūz eo puenire. Minor est nota et parer de illo relatiuo quē qd solū est gñis masculini. Dico verū argumentū p̄cluderet. si littera absolute esset intelligēda qz tale relatiū fm se in p̄p̄a forma debet puenire cūz vtroqz in gñe sed intelligit qz puenit cum vtroqz fm se vel eius p̄declinū vt deductum est in primo notabili.

Regule de impedimentis.

Arguitur scdo. Pia stirps iesse et xpm nō fcan idē p̄batur sic. Lōstrucribilia que fcan diuersas res numero differentes nō fcan idē. sed pia stirps iesse et christū sic le hñt igit Maior est nota quia ista que differūt numero nō sunt idē. vt p̄bat qñ to merba. Minor qz stirps iesse fcat patrē dauid qui fuit p̄ncipiū genealogie illius et christū fcat saluatōrē. mō parer dauid et christus fuerunt res differentes numero et fuerūt diuersi hoīes. Dico verū argumentū p̄cluderet si stirps iesse hic deberet referri ad p̄ncipiū stirpis. vt patrē dauid sed debet referri ad xpm qui fuit principale membrū illius genealogie ei stirpis fm humanitatē.

Arguit tercio. Cornotū nō est generis neutrius igit terciū impedimentū nō valet p̄bat añs noia ciuitatū sunt gñis feminini sed cornotū fcat ciuitatē igit. Maior est nota. minor silr. Dico verū argumentū p̄cludit qz noia ciuitatū sunt generis feminini nisi habuerint speciale terminationē alicuius specialis generis et sic ē in p̄posiō quia cornotū habet terminationē noim neutrius generis. et gñ nō ē gñis sei.

Arguit quarto. hec ē in p̄grua rex est cornotū que ciuitas uū que referretur ad hoc añs ciuitas subintellectū. p̄bat añs qz ista peccat p̄ra regulā gramaticāle ciuitas cornotū. p̄bat quia ibi ponitur duo noia substantiua et nullū ponit in grō. Dico verū argumentū concludit qz hec nō est simpliciter p̄grua ciuitas cornotū sed est ibi appositio et p̄ p̄is argumentū nō p̄cludit.

Arguit quinto. Relatio gramaticalis nō potest fieri ad verbū igit. sextū impedimentū nō est bene positum. p̄bat sic. Relatiuum debet fcare idem quod añs. sed relatiū et verbū nō possunt fcare idē igit. Ma. or̄ qā relatiū facit scdaz noticiā de añ re. Minor quia relatiū fcat subaz. sed p̄būm fcat actū et accūs. mō accūs et suba nō fcan idē. Dico verū argumentū concluderet si relatio fieret ad verbū sub ratio ne verbi. sed relatio fit ad verbū sub significatiōe noiali in quantū verbū ifinitū mōi pōit p̄ suo noie vballi qd icludit vt fugere ponit p̄fuga.

Arguit sexto. Antecedens nō potest supponere materialr. et relatiūz p̄sonaliter igitur octauū impedimentū nō valet. p̄bat sic relatiū capit suppositionē absolute si ergo añs supponit materialiter. ergo etiā et relatiū. Tener p̄sequentia. qā relatiū vt dicūt logici suppositionē capit ab añte. p̄bat relatiū em̄ verificat p̄ añs vt ostendunt logici. ḡ etiā capit suppositionē ab antecedēte. Tener p̄ia qā termin⁹ qz verificat supponit. Dico verū argumentū p̄cludit qz relatiū capit suppositionē ab añte. verū est de suppositionē in specie sed nō in genere. quia antecedens potest supponere materialiter et relatiū p̄sonaliter est em̄ regula generalis in logica. Relatiuum relatiue tantum semper supponit p̄sonaliter licet antecedēs aliquando materialiter.

De impedimentis.

Arguitur septimo. Relatiu non potest poni sine ante igitur unde cumque impedimentum est male assignatum probatur auctoritate. posito uno correlatiuorum ponitur et aliud sed auctoritas et relatiuum habet se ut correlatiua igitur posito vno relatiuo etiam debet poni auctoritas. Maior est Aristoteles in predicamentis. Minor probatur quia relatiuum dicitur respectu auctoris et auctor dicitur respectu relatiui. Dico verum argumentum concludit quod posito vno relatiuorum debet poni et alterum verum est expresse vel implicite et sic licet aliquando in grammatica ponitur relatiuum sine ante expresse tamen facilius potest intelligi auctor et etiam ut postea patebit in relatione expressa posito vno relatiuo ponitur et aliud sed non in relatione implicita.

Arguitur octauo. Coniunctio non coniungit similes casus igitur probatur auctoritate. Illud quod coniungit diuersa non coniungit similes casus sed coniunctio quolibet coniungit diuersa. igitur coniunctio non coniungit similes casus. Maior est nota quia diuersa non sunt similia. Minor patet per Alex. posita in textu. Dico verum argumentum concludit quod coniunctio coniungit similes casus quo ad vocem licet diuersos quo ad scaturum ut homo et asinus currunt. Sequitur corollarie quod hec non est contradictio coniunctio coniungit diuersa igitur non coniungit similia patet quia diuersitas refertur ad res scaturas sed similitudo quo ad voces contradictio autem debet fieri ad idem ut patet primo periarmentiarum.

Fiet asinbasmus sine recto clausula plena

Me redet vicij placet illi iura teneri

Questio sit si fiat in his constructio duplex

Huic placet esse pro nobis placet esse peritos

Iungere consimiles debet coniunctio casus

Qua nisi propter quod similem retinent sibi formam

Actum siue pati signare gerundia possunt

Atque supina per hoc datur his constructio duplex

Si tamen a verbis veniant signantibus actum

Hec delectat inspectando quasi pulchra

Deque gerundiis que sum gerit esse videtur

Questio si triplex illis constructio detur

Presbyter essendi causa vis clerice radi

Militis essendi causa precor arma parari

Essendi regem causa me posco iuvari

Utrum sit

Alex. incipiendo ibi. Fiat asinbasmus usque ibi. Fiat de voce primo quia quia pulla sit bene posita. Pro intellectione littere.

Notandum

est primo quod constructio simpliciter triplex. Prima dicitur asinbasmatica et est constructio in quantum constructum est cum verbo intransitivo ut homo currit. et dicitur a sim quod est constructio et basis fundamentum quasi cum fundamento quasi cum

De impedimentis.

Infinitiuo primum distingue supinum

Atque gerundiis primis suprema supina

Sic iungam verbo per quod motum tibi signo

fundamento quia suppositum et appositum sunt fundamentum constructio cuius ratio est ista. sicut est in natura sic est in arte. sed in natura materia cum forma est fundamentum totius esse. ergo etiam in arte constructio suppositi et appositivi est fundamentum totius constructio. maior est Aristoteles. ii. phis. ars imitatur naturam. Minor est nota quia ex actu et potentia fit unus per se. ut in merba. modo materia est potentia. forma autem actus. Suppositum autem in arte habet se ut materia. et appositum ut forma. quare concluditur quod constructio suppositi cum appposito est fundamentum constructio. Secunda constructio est parasinbasmatica et est constructio verbi cum obliquo a parte post ubi scilicet denotatur fieri transitio de vna persona in aliam. ut ego diligo petrum. et dicitur a para quod est iuxta et basis fundamentum quasi iuxta fundamentum talis enim constructio non habet omnia que requiruntur ad ordinem perfectum. quia licet habet verbum personale tamen non habet suppositum. Tercia constructio dicitur asinbasmatica. et est constructio ubi impersonalis cum obliquo a parte ante. ut Iohannis interest currere. et dicitur ab a quod est sine et basis fundamentum quasi sine fundamento. quia non habet fundamentum constructio quia nec verbum personale nec nomen. Prima constructio est stoici vocabant dignas. Secunda vocabant minus dignas sed tertia vocabant indignas eo quod sit sine recto et verbo personali postea Alex. in tex. mouet unum dubium. Ut iste ordo. huic placet esse pro nobis placet esse puros. an iste ordo sint congrue. sed non soluit hoc dubium. propter magnam controuersiam inter grammaticos et sic licet auctor non soluit eas ex parte tamen ex processu auctoris eorum solutio potest haberi. Pro intelligentia igitur illi.

Notandum. quia ista oratio huic placet esse probo absolute est incongrua Verbum enim sub infinitiuo modo quod conplare similes casus tunc dicitur respicere abos casus et habere aliquam habitudinem ad eos sicut reges a directu modo sic non est habere quod verbum sub infinitiuo modo non potest regere dicitur a parte ante tamen si isti duo diti casus sic scilicet huic et probo constructio a parte post intrinsece et vnde determinat alium ordinem congruam et vnde tamen huic probo placet esse. Si autem regis ad diuersum primum a parte ante et aliter a parte post ordinem erit incongrua. Sicut ista nobis placet esse puros est absolute incongrua si verbum infinitiuum modi summi sine supposito et acro Infinitiuum enim ubi substantiuum habet regit dicitur a parte post si autem intelligitur actus reddens suppositum huic verbo inf. n. tamen modo esse ordinem erit incongrua et valebit tamen nobis placet nos esse puros et doctos

Notandum secundo quod Alex. postea dicit in tex

Actum siue pati signare gerundia primum atque supina probatur eis constructio duplex. Si tamen a verbis veniant signantibus actum. Hec delectat inspectando quasi pulchra. Vult Alex. talis doctrina. Gerundia et supina delectantia a verbis actis primum scilicet regit in diti actus et passionem: vnde et primum primum habet recte constructio et recte enim scaturis actus regit a parte post actum scilicet recte scaturis passiuus regit a parte post ablatum mediante prepositione vel ab.

Regule de impedimentis.

Sequitur corollarie qd ista hec delectat inspectando quasi pulchra resoluit dupliciter. Primo secundum scationem actiuam ut sic hec delectat inspectando. i. in videndo pulchra. i. pulchras res. Secundum scationem passiuam resoluitur sic hec delectat inspectando quasi pulchra. i. ut inspicias pulchra ab alijs. Joannes etiam monachi in comen. ponit differentiam inter gerundium et gerundiuum ista quia gerundiuum proprie venit a verbis compositis et actiuis et retinet recte scationem et dicitur a dia quod est duo et gero geris quasi gerens scationem duorum. Sed gerundiuum venit a verbo absoluto deponetali neutrali et passiuo. et dicitur a gero geris et diu quod est unum quasi gerens et importans scationem unius aut actiois tantum aut passiois tantum sed ista differentia sepius non curat a grammaticis et una per altera accipitur.

Notandum tercio qd Alex. in littera sequenti

tr mouet questionem. Utrum orationes in littera posite sint congrue. Prima prebitur essendi causa vis clerice radi. Secunda militis essendi causa procor arma pari. Essendi regem causa me posco iuuari et non soluit Alex. illas questiones. quia grammatici diuersimode locuti sunt de congruitate harum orationum. Pro quo notandum prima oratio videtur ista. Clerice vis radi causa essendi probo est congrua quia hoc verbum sub se regit tantum a prepositum et per se omnes eius modi et declinatio iuxta regulam. prosci. quicquid casus regit verbum indicatiui modi eundem regit omnia eius declinatio. Secunda autem oratio videtur ista procor parari arma causa essendi militis potest dupliciter considerari. Uno modo ut in tali oratione est regimen possessoriu. et sic ille natus ego resoluit in possessore et sic oratio est congrua et valet tantum ego procor parari arma causa essendi militis. i. ut sim aliquid militis ut seruus vel famulus. Alio modo potest considerari inquantum hoc gerundiuum essendi denotat extrema inter que mediat pertinere ad eandem re sicut suum verbum indicatiui modi et sic predicta oratio est in congrua quia talis idem prout tunc per illam orationem non exprimitur. Ratione quia casus a prepositum rectus est natus casus ante prepositum rectus est genitius. modo natus et genitius non exprimit tale idem prout. Considerando autem ista orationes ut ille genitius militis determinat hoc quod est arma oratio erit congrua et valet tantum. ego procor pari arma militis causa essendi. i. ut sint. Tercia autem oratio videtur ista. ego posco me iuuari causa essendi regem potest dupliciter considerari. Uno modo ut hoc gerundiuum essendi regit unum actum a prepositum et alium a prepositum. et sic oratio est congrua et videtur tantum. ego posco me iuuari causa essendi regem. i. ut velim me esse regem. Alio modo considerat hec oratio ut resoluit per hoc complexum ut sim regem et valet tantum ego posco me iuuari causa essendi regem. i. ut sim regem et sic est incongrua.

Notandum quarto Alexander in littera

sequenti ponit duas doctrinas. Prima infinitiuus et primum supinum terminatum in unum dicitur per quod infinitiuum prout cum verbo perferet quod scaturit actiue in interior cognoscit. ut volo legere. scilicet primum supinum prout cum verbo scaturit morum locale exteriori loco loco ad locum. ut vado spaciari. i. ad locum. in quo volo spaciari.

De impedimentis

Secunda doctrina. Primum gerundiu terminatum in di differt ab ultimo supino terminato in u. Paret. quod ultimum supinum prout cum verbo significat re motum de loco ad locum. ut venio amari. id est de loco in quo amari. scilicet primum gerundiu prout cum verbo quod significat quietem in loco. vel etiam motum interiori. ut ego sum hic causa informandi. in qua oratione nullus significat morus. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Littera Alexandri

declarat est bene assignata. Paret veritas conclusionis ex his que dicta sunt in notabilibus.

Arguit primo.

Constructio ex supposito et apposito non est perfecta. igitur non debet dici simbasmatice. Probat auctor. Perfectum est quod non suscipit additionem. sed constructio ex supposito et apposito recipit additionem igitur non est perfecta. Maior est aristore. lis quanto methaphisice. Perfectum est quod non suscipit yperbole. id est ad additionem. Minor. quod hec constructio homo currit recipit additionem et perfectionem. dicendo. homo currit bene. Dico verum argumentum concludit quod constructio ex supposito et apposito est perfecta essentialiter. sed non accidentaliter. sicut in simili homo compositus ex materia et forma est perfectus essentialiter. licet potest perfici accidentaliter per scientias per virtutes. sic et hic constructio ex supposito et apposito est perfecta essentialiter. licet potest per se per determinaciones accidentales.

Arguit secundo. Nulla constructio est asinbasmatice. igitur. probatur sic. Nulla constructio est sine fundamento. igitur nulla constructio est asinbasmatice. Tener prima ab eodem ad idem. Alius probat. quod illud quod est sine fundamento est nihil. et sic constructio asinbasmatice esset nihil. Dico verum argumentum concluderet si constructio asinbasmatice esset simpliciter sine fundamento. sed alexander vult quod constructio asinbasmatice est sine fundamento directo. licet habeat fundamentum indirectum. quia obliquum.

Arguit tercio.

Littera ista alexandri tradidit per dictis. igitur non valet. probat auctor. quod per dixit quod constructio est duplex cum dixit. In geminas partes constructio scindit illi. hic autem dicit quod constructio est triplex. Dico verum argumentum concludit quod immediate constructio diuidit in duas partes. sed mediate diuidit in tres. et ille tres reducuntur ad duas. quod constructio simbasmatice et asinbasmatice reduuntur ad constructionem transitiuam. Et per asinbasmatice reducitur ad constructionem intransitiuam.

Arguit quarto.

Processus alexandri non valet. igitur. probat auctor. quod alexander mouet dubium quod non soluit. igitur eius processus non valet. probat auctor. quod alexander mouet utrum iste orationes sint congrue. huic placet esse probum. nobis placet esse peritos. et non soluit eas. Dico verum argumentum concludit quod non soluit eas expresse. tantum implicite. soluit eas expresse dictis. ut deductum est in primo notabili.

De impedimentis.

Arguit quinto. Ista orō. huic placet esse pbo. nec est orō
rio pgrua nec incōgrua. igit alexander ma
le mouet dubiū. hoc pbat pmo qd nō est cōgrua. qz infinitiū vbi sub
stantiū nō regit dñi a pte ante. nec a pte post. sicut nec suū verbū indi
cariū modi. ergo nō est cōgrua. Sed qd nō sit incōgrua pater. qz valet
rñ. huic pbo placet esse. Dico vez argumentū pcludit qd pdicta orō est
cōgrua pstruendo istos orōs. huic pbo simul a pte ante. sed pstruēdo
vnū a pte aī. z aliū a pte post tūc ē incōgrua. vt dictū ē in pmo notabili

Arguit sexto. Gerundia nō possunt fcare actionē z passio
nē simul. igit. pbat aī. Idē nō fcat opposita
Sed actio z passio sunt opposita. igit idē nō pōt fcare actionē z passi
onē simul. Maior est nota. Minor. qz actio z passio sunt pdicamēta di
stincta z opposita. vt dicit aristotelis in pdicamentis. Dico vez argu
mentū pcludit qd idē nō fcat opposita in vna z eadē orōne. sed bene in
diuersis. z sic alexander vult qd aliquādo gerundiū fcat actionē z aliqū
passionē in diuersis orōnibus.

Arguit septimo. Hec orō est simpliciter incongrua. Pre
cor parari arma causa essendi militis. igit. Pbat aī. qz ille infiniti
uus essendi nō potest regere diuersos casus ante z post. igit est simpli
citer incongrua. Pbat. quia in illa orōne sunt diuersi casus. scz. ntūs
ante. z grūs post. Sed antecedēs pbat qz verbū substantiū impo
rat ydemptitātē Dicis em pmo periarmentia. hoc verbū substantiū
est. est copula z vnio ydēptitatis. modo grūs z ntūs nō sunt casus ydē
ptitatis. immo diuersi. Cū orō in regula grāmaticā. Verbi substantiū
regit similes casus ante z post. Dico vez argumentū pcludit qd absolu
te loquēdo pdicta orō nō est cōgrua. sed tenēdo vt in tali orōe est regis
men possessio: tūc bene est cōgrua. vt dictū est in scōo notabili.

Arguit octauo. Infinitiuū z pmiū supinū nō differūt. igit
sed infinitiuus z pmiū supinū idē fcat. igit. Maior est nota. qz signi
ficatio est forma dictionum. modo niras rei. z idēptitas est a forma.
Minor. qz infinitiuus z pmiū supinū fcat eundē actū verbalē. vt le
gere z lectū ambo fcat actus legēdi. Dico vez argumentū pcludit qd
infinitiuus z pmiū supinū fcat idē essentialiter. sed nō accidentaliter
vnde z ppter hoc habet diuersum modū cōstruendi. vt declaratū est
in ultimo notabili.

Fiet de voce sermo quandoq; per ipsam
Materialit̃ hanc tibi dices esse tenēdam
Casus per voces confundis materiales
Vox cui⁹ pars est apponēs prepositiua

Utrū litte
ra alexandri incipit
do ibi. Siet de voce
sermo quandoq; per
illā vsq; ad finē sit
bene posita. Pro in

De impedimentis.

Vna potest alteri fortari prepositiue
De post ferates: de sub pede: de ppe fontes
In sub ter vel tus dant quartū: dum sociam
Verbo signanti motum vel participant
De motu dici credas tamen exteriori
Si non designo tibi motū: cōstrue sexto
In campo curro bene dicis si sis in illo
Si sis exterius: in campū sit tibi cursus
Iungere nō poterit cōiunctio mobile fixo
Iungit diuersa coniunctio significata
Queris si liceat voces coniungere binas
Per vel siue p & solam vel non mediante
Cum voces fuerint tales qd significato
Vnius alterius cōprehendit significatū
Recte dices homo grāmatic⁹ consimilesq;
Et parti iūctum debes restringere totum
Id solū presta: quod pars nō denotat illa
Inde potest queri si possit idem sibi iūgi
Aut si iungat quod adesse neq; vel abesse
Si iungas recte facias qd participare
Concesso qd tu melior sis qd plato recte
Cōcludes: ergo plato picipat bonitate
Deq; relatiuis logice fit regula talis
Quando relatio fit extrinseca debet eidem
Dictio subiūgi: que rem determinat eius
Cunq; relatio fit extrinseca: nil petit addi
Plurali nūero: similes sunt quos ego cerno

tellectiōe questiōis
more.

Notandum

est pmo qd alexander
ex littera vult tale
documentū. Quan
do fit sermo de ip
sa voce met tūc a
lis vox tenet mate
rialiter. Et tūc de
sic capta materiali
ter ē materialis. vñ
fm iohānem mona
chi declaratio hui⁹ o
rrine nō pōt habe
ri sufficiēter ex grā
matica. sed pot⁹ ex
logica. Propriū em
est logici declarare
suppositiōes termi
norum z species sup
positiōnū. Vox er
go fm grāmaticos
tripliciter ponitur
materialit̃ fm eius
de; iohānis mona
chi sententiā. Pro
qñ talis vox tenet
pro seipā. vt hō est
bisyllabū Scōo qñ
vox tenet pro se ba
bēdo rñ respectum
ad significationē.
vt hic māducare po
tes formicā si caput
auferit. Formica itaq;
materialiter. valet
em tñ si tu deponis
pmāz syllabā de ista
dictiōe formica. vbi
fit sermo de voce.
Sed cū dicis mādu
p q.

De impedimentis.

care potes. hic fit sermo in ordine ad res. qz res comedunt z nō termi-
ni. Tercio vox supponit vel accipit fm gramaticū materialiter qñ ac-
cipit p sibi simili. vt amo est verbū. Postea alexāder subiūgit aliud do-
cumentū dicens. Vox cui⁹ pars est apponēs ppositiua. Et vult tale do-
cumentū. Sepius vna ppō pponit alteri ppositioni p appositionē vt
ambe simul referant ad vnū casuale. vt de post ferantes cepit illū. de z
post sunt due ppositiones. vna habet vnū casuale expresse. alia aut sub-
intellectū. valet em̄ bec orō tñ. deus accepit dauid scz cū interfecit go-
liā. z cū voluit eū exaltare in regē de loco post ferantes. id in generatū
ces oues. s̄ erō em̄ feras fetare fecit parare. Inde ferātes ris. picipiū
om̄is generis. id est generās vel paries. Improprietas in istis orōnib⁹
est bec. qz ppositio ponit sine casuali expresse. Rō excussans est breuilo-
quium committit ergo fm intentionez iohannes monachi figura que
dicitur eclipsis.

Notandū scdo. Alex. in littera sequēti

ostendit qz quattuor sunt ppositiones que indifferēter pstrunt cū acrō
vel abltō. Et sunt iste. in sub subter z subrus. Et dicit qñ iste ppōes con-
strunt cū verbo vel picipio significāte motum localem exteriorē tūc de-
bet cōstrui cū acrō vt vado ad ecclesiā. Sed qñ pstrunt cū verbo vel
participio significāte quietē in loco vel motum interiorē tūc cōstrui-
tur cū ablatiuo. vt sum in scolis: curro in campo. Postea alexāder in
littera ostēdit vnū notabile qz punctio nō potest pungere adiectiuū
cū substantiuo. Lul⁹ fm iohannē monachi triplex est rō. Prima. qz pū-
ctio debet pungere diuersa. sed adiectiuū z substantiuū supponunt p
eodē. igit inter adiectiuū z substantiuū nō mediat pūctio. Scda rō.
qz pūctio debet vnire illa que alias vnibilia nō sunt. modo adiectiuū
cū substantiuo p se est vnibile: sicut acrus potentie. Tercia rō. qz adie-
ctiuū cū substantiuo in pstructione nō habent rationē vnus pstructionis
bilis in ratiōe suppositi. z ergo inter ea nō mediat pūctio.

Notandū tercio. Autor in littera sequē

ti mouet quattuor questioes. Vtrū superius z inferi⁹ debent pungi
p punctionē. hoc est vtrū inter superius z inferius debet poni pūctio
vtrū sit dicendū. homo gramaticus. vel homo z gramaticus. Ad quas
questioes breuiter est dicendū qz si superius z inferius accipiunt p eo-
dē inter ea nō mediat pūctio. sed si capiunt p diuersis inter ea medi-
at pūctio. Ratio. qz cōiunctio semp mediat inter diuersa. Scda que-
stio est ista. Si idē pōt iungi sibi p punctionē. id est vtrū dictioes si
nonime vel idē sig nificātes adequatē. Dicendū qz nō: qz semp pūctio
cōiungit diuersa significata. Tercia questio vtrū cōiunctio pōt pūge-
re illa que nequeūt adesse. id est desperata. vt homo asin⁹. Dicendū qz
sic: qz cōiunctio semp coniungit diuersa. modo desperata sunt diuersa.

De impedimētis.

Quarta questio vtrū pūctio potest pungere illa que nequeūt abesse
se adinuicē vel seperari. vt ppria passiō cū subiecto. Dicendū breui-
ter qz si ppria passio z subiectū capiunt p vna re inter ipa nō mediat
pūctio. Ratio: qz pūctio semp mediat inter diuersa. Si aut subie-
ctum. vt homo caperet p vno homine vt p socrate. z ppria passio rissi-
bile p alio homine vt p platone. tūc inter ipa mediat coniunctio. Rāō
qz pūctio pūgit diuersa.

Notādū quarto z vltimo. Autor ponit i

textu tale documentū qñ fit pparatio. pprie dicta aliquoz in aliq. ppe-
rate p hoc aduerbiū qz. vlt alia deōnē vlt aduerbiū pparatiū tūc ambo
extrema dñt puenire z picipare in illa dispositiōe. s̄ or cū pcedo qz pla-
to est melior qz sortes. pcludit qz sortes est bonus. z plato est bon⁹. Rō
qz cōparatiuus. pprie captus denotat suū positiuū dici de ambob⁹ cō-
paratis. Unde notandū qz cōparatio est duplex. quedā est pprie dicta
qñ positiuus cōparatiui in quo fit cōparatio dicit de ambob⁹ cōpara-
tis. vt sortes est melior platone. Et hanc cōparationē pprie dictā au-
tor dicit rectā. Alia aut est cōparatio improprie dicta qñ positiuus cō-
paratiui in quo fit cōparatio nō denotat dici de ambob⁹ cōparatis. s̄
tñ de vno. vt deus est melior diabolo que valet tñ. deus est bonus et
diabolus nō est bon⁹. z hanc pparationē autor vocat nō rectā. Postea
autor i fine ponit vnū notabile. z est hoc qz relatio logicalis est duplex
quedā extrinseca qñ relatiuū scz z suū correlatiuū ambo expresse po-
nunt. vt pater filij pater. Intrinsicca est qñ relatiuū z suū correlatiuū
nō expresse ponunt. sed in vna dictiōe pluralis numeri includunt. vt
similes sunt quos ego cerno. que valet ista vnus illoz est similis alteri.
In qua orōne est relatio extrinseca z manifesta. z tūc alexāder dicit qz
in relatione manifesta z extrinseca correlatiuū immediate debet addi
relatiuū ppter hoc qz verbū determinat dependentiā alterius. sed in
relatione extrinseca hoc nō debet fieri. De exemplo isto quare autor
hoc ponit in fine varij diuersimode dicit. Alij em̄ volunt qz alexāder
p hoc exemplū voluit exprimere ydēptitarez z essentiā nature diuine.
patris: z filij: z spūsc̄ti. vt quasi diceret. Illi quos ego cerno in fide et
credo vt patrē: filiū: z spūsc̄tū sunt similes in natura. qz tres per-
sonē z vna essentia. z sic alexāder hic in fine egisset gratias deo de grā
sibi impēsa vt librū hūc terminasset. Alij vō dicit qz alexāder terigis-
set fabulā quandā. quā scribit Samfredus in noua poetria sua de quo-
dā mercatore. quē vxor voluit decipere. licet ipē deceperit vxorē. quas
si diceret alex. Mercator iste z vxor sua sunt similes in astutia. z hoc est
plus cōmune. Vñ dicit Samfredus in bec verba. Rebus in agēdis vlt
cōiungendis lōge distans maritū. Vxor mecha parit puerū post mul-
ta euerso. De niue cōceptū fingit. fraus murua caure. Sustinet aspor-
tat vendit matris: repositat. Ridiculū simile liquefactū sole resurgit.

De Impedimentis.

Quicqd rñ alexander intendebat quod dictū est sufficit. Jtis notabi-
libus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis. Littera alexandri
declarata est bene posita. Patet ex his que dicta sunt.

Arguit primo. Alexander excedit metas. ergo pcessus su-
nō valet. probat añs. Diuersi artifices ha-
bent diuersa obiecta. sed grāmaticus et logicus sunt diuersi artifices.
cōstat q logicus habet p̄siderare de suppositiōibus terminoz. ergo nō
grāmaticus. Maior est nota. similiter minor. q aut logicus habet de
terminare de suppositiōibus terminoz patet ex autoritate suppositio-
nū. Dico verū argumentū concludit q logicus habet determinare de
suppositionib⁹ terminoz principaliter. licet grāmaticus minus princi-
paliter et incidentaliter.

Arguit scdo. Terminus nō supponit materialiter. igit do-
cumentū alexandri nō valet. probat añs. Antecedēs
quia si terminus supponeret materialiter. maxime p se. vt dicit rextus
sed hoc non. probat. q quicqd supponit significat. sed terminus non
significat seipsum igit nō supponit pro seipso. Maior est nota. quia
suppositio presupponit significationem. Minor probatur. quid signi-
ficare est rem per vocem ad placitū significare. vt dicit petrus hispa-
nus in suppositiōibus suis. et psequēs dictio nō significat seipsam. Di-
co verū argumentū pcludit q significare ad placitū et pprie capiēdo
significare est scire rem. sed hic loquit de significatiōe naturali q omē
ens significat seipm. et sic dictio significat seipsam naturaliter.

Arguit tercio. Una ppositio nō pōt pponi alteri p apposi-
tione. igit. probat añs. q ppositio pponit
tur actō vel abtō. vt dictū est ante. igit vna ppositio nō pponit alteri
p appositionē. Teneat pñā. q ppositio nō est alicuius casus. Dico verū
argumentū pcludit q vna ppositio bene pponit alteri non ratiōe sui.
sed rōe casus qui subintelligit. et sic cū dicit de sub pede. ibi subintelli-
git ille ablatiuus loco. valet em rñ. de loco qui erat sub pede.

Arguit quarto. Plures sunt ppositiōes que deseruiūt ac-
cusatiuo et abtō. igit. probat sic. q super
etiā est vna. vt dicit donatus. igit erunt qnq. Dico q sup cōprehendit
sub ly subter. et sic quattuor sunt principales. licet adhuc est supra.

Arguit quinto. Cōiunctio coniungit adiectiuū cu substanti-
uo. probat sic. Cōiunctio coniungit diuersa. s
adiectiuū et substantiuū scant diuersa. igit. Maior est nota. q adiecti-
uum scant accidēs et substantiuū substantiā. modo substantia et accidēs
sunt pmo diuersa. Dico verū argumentū pcludit q adiectiuū et substanti-
uum scant diuersa formaliter. sed nō materialiter. immo fm numerū
scant eandē rem. Unde dicit pmo topicor. Accidēs et subiectus nūero

De Impedimentis.

Arguit sexto. sunt idem.
Cōiunctio cōiungit adiectiuū et substantiuū
probat sic. In ista orōe. Asinus et filogifans currunt. probat. q asinus
est substantiuū. et filogifans adiectiuū. q est p̄cipiū. Dico verū argumē-
tū pcludit si filogifans esset adiectiuū hui⁹ qd est asinus sed est adie-
ctiuū huius substantiui homo subintellectū. q valet rñ asinus et homo
filogifans currunt.

Arguit septimo. Inter adiectiuū et substantiuū ponit cō-
iunctio. igit. probat. qā inter adiectiuū et substantiuū ponit copula
verbalis. vt homo est bonus ergo copula cōiunctionalis. Teneat pñā.
q nō est ratio diuersitatis. Dico q ratio diuersitatis est ista. q copula
punctionalis est copula diuersitatis. sed copula vbalis est copula ydē
p̄tatis. vt dicit iohannes monachi.

Arguit vltimo. Alexander est supflus. probat sic. q dēter
minat infine de relatiuis. logicalibus. mo-
do determinare de relatiuis logicalib⁹ nō p̄tinet ad ppositiū. sed po-
tius ad logicū. Dico verū argumentū pcludit si alexander hoc face-
ret sine causa et rōe. sed hoc facit ex aliqua causa. Aliq em dicit et hoc
fecisse vt sua doctrina de relatiuis esset sufficiens determinare em de re-
latiuis grāmaticalibus. licet etiā vt determinaret de relatiuis logica-
libus. sed fecit hoc infine. vt p hoc inueret q bec determinatio sua non
esset p̄ncipalis. sed poti⁹ ad logicū hoc p̄tineret. Alij etiā dicit q ideo
fecit. quia in regimine grī et dī ostendebat quomō dictiones relatiue
regunt obliquos suoz correlatiuoz. modo crederet alijs q semp es-
set necessariū correlatiuū sequi relatiuū. hoc alexander ostendit in tex-
tu et dicit q nō sp oportet hoc fieri et hoc terminat. ppositiū alexandri
In cōplemento itaq; huius exercitij bonor sit deo. celsitudo et gratia
actio. q est laudatus et benedictus in secula. Amen.

Exercitiū Secunde partis Alexandri Galli Cracouie impen-
sis Spectabilis viri domini Johānis Haller impres-
sum: finitūq; feliciter in vigilia Purificati-
onis Marie virginis illibare.
Anno dñi. 1517.

Laus deo glorioso.

1. **THE**
 2. **THE**
 3. **THE**
 4. **THE**
 5. **THE**
 6. **THE**
 7. **THE**
 8. **THE**
 9. **THE**
 10. **THE**
 11. **THE**
 12. **THE**
 13. **THE**
 14. **THE**
 15. **THE**
 16. **THE**
 17. **THE**
 18. **THE**
 19. **THE**
 20. **THE**
 21. **THE**
 22. **THE**
 23. **THE**
 24. **THE**
 25. **THE**
 26. **THE**
 27. **THE**
 28. **THE**
 29. **THE**
 30. **THE**
 31. **THE**
 32. **THE**
 33. **THE**
 34. **THE**
 35. **THE**
 36. **THE**
 37. **THE**
 38. **THE**
 39. **THE**
 40. **THE**
 41. **THE**
 42. **THE**
 43. **THE**
 44. **THE**
 45. **THE**
 46. **THE**
 47. **THE**
 48. **THE**
 49. **THE**
 50. **THE**
 51. **THE**
 52. **THE**
 53. **THE**
 54. **THE**
 55. **THE**
 56. **THE**
 57. **THE**
 58. **THE**
 59. **THE**
 60. **THE**
 61. **THE**
 62. **THE**
 63. **THE**
 64. **THE**
 65. **THE**
 66. **THE**
 67. **THE**
 68. **THE**
 69. **THE**
 70. **THE**
 71. **THE**
 72. **THE**
 73. **THE**
 74. **THE**
 75. **THE**
 76. **THE**
 77. **THE**
 78. **THE**
 79. **THE**
 80. **THE**
 81. **THE**
 82. **THE**
 83. **THE**
 84. **THE**
 85. **THE**
 86. **THE**
 87. **THE**
 88. **THE**
 89. **THE**
 90. **THE**
 91. **THE**
 92. **THE**
 93. **THE**
 94. **THE**
 95. **THE**
 96. **THE**
 97. **THE**
 98. **THE**
 99. **THE**
 100. **THE**

1. Aufg. 1881

